

พัฒนา

ปีที่ 36 ฉบับที่ 128
ตุลาคม - ธันวาคม 2566
Volume 36 No.128
October - December 2023

เทคโนโลยี

ศึกษา

Journal of Technical Education Development

บทความวิชาการ

- นวัตกรรมเพื่อความสะดวกในการใช้บริการท่าอากาศยาน
- ความสำคัญของรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการการบินของท่าอากาศยาน

บทความวิจัย

- การพัฒนาแอปพลิเคชันเกมมือถือสำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟังและออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษ
- ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้เรียนด้านการออกแบบสารสนเทศเพื่อสร้างสรรค์สื่อดิจิทัล
- แนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- การศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาระดับอนุปริญญา สถาบันการบินพลเรือนในการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะในอุตสาหกรรมการบิน
- การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย
- ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษากรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ISSN 0857-5452

ชุดสื่อการเรียนการสอน

Instructional
Material Package
IMP

ชุดสื่อการเรียนการสอน

(Instructional Material Package: IMP)

วิชา ชุดฝึกวิเคราะห์ระบบไฟฟ้ารถยนต์

ประกอบด้วย

1. ชุดฝึกวิเคราะห์ระบบไฟฟ้ารถยนต์ 1 ชุด

2. คู่มือการใช้งาน 85 หน้า

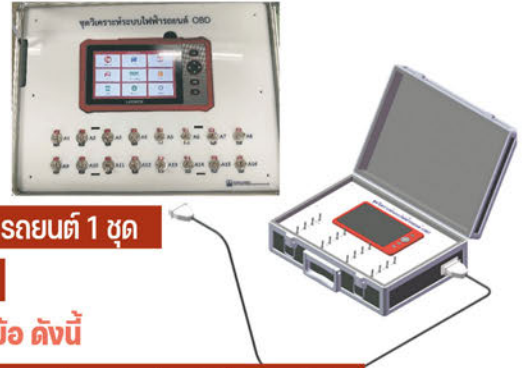
หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 4 หัวข้อ ดังนี้

หน่วยที่ 1 ระบบฉีดเชื้อเพลิงเครื่องยนต์ควบคุมด้วยอิเล็กทรอนิกส์

หน่วยที่ 2 อุปกรณ์เซนเซอร์

หน่วยที่ 3 ระบบน้ำมันเชื้อเพลิง

หน่วยที่ 4 การวินิจฉัยปัญหา

เนื้อหาประกอบด้วย

ชนิดของระบบฉีดเชื้อเพลิงเครื่องยนต์ควบคุมอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนของโครงสร้างพื้นฐานหลักของเชื้อเพลิง
หน้าที่หลักการทำงานของอุปกรณ์ฉีดเชื้อเพลิง ขั้วต่อเชื่อมโยงข้อมูลในการวินิจฉัยรถยนต์ ความเป็นมาของ
พอร์ตเชื่อมต่อของรถยนต์ รหัสและโค้ดข้อขัดข้อง ตำแหน่งของขา DLC3 ตัวอย่างของรหัสปัญหา ความหมาย
ของรหัสปัญหา หน้าที่ของกล่องควบคุมเครื่องยนต์ ECM โครงสร้างของกล่อง ECM หมายเลขขั้วต่อการใช้งาน
ของ ECM ด้าน (J1) และ ด้าน (J2) คุณลักษณะของอุปกรณ์เซนเซอร์ที่ใช้ในระบบขับเคลื่อนรถยนต์ต่าง ๆ
ส่วนประกอบของระบบคอมมอนเรล การทำงานของปั๊มน้ำมันเชื้อเพลิงท่อเรล เซนเซอร์ในระดับแรงดันท่อเรล
หัวฉีดน้ำมันเชื้อเพลิง วงจรทางเดินน้ำมันเชื้อเพลิง ระบบหมุนเวียนแก๊สไอเสียกลับคืน หน้าที่ของวาล์ว EGR
ลิ้นเร่งระบบอุ่นอากาศ ขั้นตอนการวินิจฉัยและการใช้งานชุดวิเคราะห์ระบบไฟฟ้ารถยนต์เบื้องต้น

“พัฒนาค้น พัฒนาสื่อและบริการวิชาการ”

สำนักพัฒนาเทคนิคศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

1518 ถนนประชาชื่น 1 แขวงวงศ์สว่าง เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร 10800

โทรศัพท์ : 0-2587-4354 0-2586-9017 0-2555-2000 ต่อ 2311

โทรสาร : 0-2585-7590 E-mail: itedshop@ited.kmutnb.ac.th

www.ited.kmutnb.ac.th

สำนักพัฒนาเทคนิคศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

พัฒนาเทคนิคศึกษา

วารสารทางการศึกษา

ปีที่ 36 ฉบับที่ 128 ตุลาคม - ธันวาคม 2566

ISSN 0857-5452 ฉบับตีพิมพ์

ISSN 2651-2238 ฉบับออนไลน์

บทความวิชาการ

- 3 นวัตกรรมเพื่อความสะดวกในการใช้บริการท่าอากาศยาน
โดย : มั่นหนา ชินวงศ์ พอฟัฒน์ สมวงศ์และณัฐกรนต์ ไชยหาวงศ์

- 10 ความสำคัญของรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการการบิน
ของท่าอากาศยาน
โดย : วริศรา จิระถาวรฤกษ์ กฤตมา พลัฒน์ และวรางคณา ไกรเพชร

บทความวิจัย

- 17 การพัฒนาแอปพลิเคชันเกมมือถือสำหรับเด็กปฐมวัย
เพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟัง และออกเสียงคำศัพท์
ภาษาอังกฤษ
โดย : ศาสดา สรรค์สิกขากุล ชนินดา แสนคำ ชาญวิทย์ ตั้งสิริวรกุล
และสุพจน์ จันทวิวัฒน์

- 29 ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้เรียนด้านการออกแบบสารสนเทศ
เพื่อสร้างสรรค์สื่อดิจิทัล
โดย : สายสุตา ปันตระกูล บุญญลักษณ์ ตำนานจิตร บรรพต พิจิตรกำเนิด
สิริมา เชียงเขาวัวและกฤษฎพร ประสิทธิ์วิเศษ

- 37 แนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ
ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
โดย : ทศนีย์ รัตนวงศ์แซ

- 50 การศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาระดับอนุปริญญา
สถาบันการบินพลเรือนในการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมาย
เฉพาะในอุตสาหกรรมการบิน
โดย : นิติรัตน์ อินธนู ฌกอร์ สิงห์โชติสุขแพทย์ และศรณรงค์ เขาวังคา

- 60 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่
ของผู้สูงอายุเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร
โดย : วิไลพรรณ วัฒนพงศ์และชญาภัทร์ ก่อาริโย

- 71 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของห่วงโซ่อุปทาน
ของอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย
โดย : ธนัชชา คงสงและพิพรรณ พิเชฐศิริประภา

- 76 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา กรณี
ศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
โดย : เปรมวดี อาวุธกรรมปริชา

CONTENTS

October - December 2023

- 84 การเลือกเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ประเภทวิชาคหกรรมของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษา
พิษณุโลก
โดย : พรทิพย์ วงคำสอนและชญาภัทร์ ก่อาริโย

- 94 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์
มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหาร
ในโรงอาหาร กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี
ในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
โดย : จุฑามาศ ทองคำและธนภพ โสทรโยม

- 105 ฐานวิถีใหม่ในการบริโภคอาหารของบุคลากร
ทางการแพทย์สายสนับสนุนวิชาชีพหลัก
ในกรุงเทพมหานคร ช่วงสถานการณ์การระบาดของ
โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
โดย : ศุภลักษณ์ สุกุลผอมและชญาภัทร์ ก่อาริโย

- 116 แรงจูงใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีน
ที่เข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทย
โดย : สรพงษ์ เจริญฤทธยาวิวัฒน์และไพฑูรย์ มนต์พานทอง

- 127 กลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการ
ดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทย
ในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน
โดย : พชรินทร์ ขุฑะกะพันธุ์และชญาภัทร์ ก่อาริโย

วารสารทางการศึกษา

พัฒนาเทคนิคศึกษา

สำนักพัฒนาเทคนิคศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

Journal of Technical Education Development

ปีที่ 36 ฉบับที่ 128 ตุลาคม - ธันวาคม 2566 |

ISSN 0857-5452 ฉบับตีพิมพ์ ISSN 2651-2238 ฉบับออนไลน์

วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา เป็นวารสารเพื่อเผยแพร่ บทความวิชาการ บทความวิจัยที่เกี่ยวกับสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สหวิทยาการด้านการศึกษา การพัฒนารัฐกิจและอุตสาหกรรม การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวและบริการ และเทคโนโลยี การศึกษาวารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา ตีพิมพ์ทั้งรูปเล่มและออนไลน์ โดยกำหนดจัดทำปีละ 4 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม-มีนาคม

ฉบับที่ 2 เดือนเมษายน-มิถุนายน

ฉบับที่ 3 เดือนกรกฎาคม-กันยายน

ฉบับที่ 4 เดือนตุลาคม-ธันวาคม

ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ดร.ธีรวุฒิ	บุญยโสภณ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
ศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ	เชียงฉิน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
รองศาสตราจารย์ ดร.ฉัตรชาญ	ทองจับ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล	โพธิ์นาค	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

ดร.จินตนา	ถ้าแก้ว	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
-----------	---------	--

รองหัวหน้ากองบรรณาธิการ

นางปรางใจ	ใจอ้อม	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
นายชัยพัฒน์	ศรีมณีชัย	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

กองบรรณาธิการ

ศาสตราจารย์ ดร.ประยุทธ์	อัศรเอกพลสิน	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
ศาสตราจารย์ ดร.กฤษณ์	วัฒนาณรงค์	ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
รองศาสตราจารย์ ดร.อนุชัย	รามวงษ์กูร	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
รองศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมชาติ	มานพ	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุราษฎร์	พรหมจันทร์	ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมใจ	เพียรประสิทธิ์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพนรินทร์	ประพันธ์พัฒน์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิริพร	อึ้งโสภา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรรณิการ์	ภิรมย์รัตน์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

กองจัดการและประสานงาน

นางสิริกิติ์ มหิสนันท์	นางสาวเยาวรัช สายพือ	นางสาวปิ่นรัตน์	นพชาติอรรถ
------------------------	----------------------	-----------------	------------

เกณฑ์การพิจารณาบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา

วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา มีการประเมินบทความโดยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 3 คน ซึ่งเป็นบุคคลภายนอก จากหลากหลายสาขาอาชีพ โดยผู้ประเมิน (Reviewer) ทราบชื่อผู้สมัคร (Author) แต่ผู้สมัคร (Author) จะไม่ทราบข้อมูลรายชื่อผู้ประเมิน (Reviewer) เป็นการประเมินแบบ Single blind review โดยที่ผู้ประเมินจะพิจารณาประเด็นที่สำคัญของแต่ละบทความ ดังต่อไปนี้

- 1 ผลการวิจัยที่แสดงในบทความจะต้องเป็นผลงานที่แท้จริงของผู้สมัครเอง และต้องหลีกเลี่ยงการคัดลอกผลงาน (Plagiarism)
- 2 บทความต้นฉบับมีความยาวไม่เกิน 10 หน้ากระดาษ ต้องเขียนด้วยภาษาไทยและมีการแปลคำศัพท์เทคนิคเป็นภาษาไทยอย่างเหมาะสมและถูกต้องตามหลักไวยากรณ์
- 3 บทความวิจัยต้องดำเนินการตามได้มาตรฐานโดยทั่วไปของหลักจริยธรรมการวิจัยที่เกี่ยวข้อง หากมีการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ ผู้สมัครควรบ่งชี้ว่า ได้ดำเนินการวิจัยตามกระบวนการที่เป็นไปตามมาตรฐานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
- 4 บรรณาธิการสามารถยุติการประเมินบทความของผู้ประเมิน หากพบว่าไม่สามารถปฏิบัติตามวัตถุประสงค์หรือเงื่อนไข หรือเมื่อผู้ประเมินได้ตกลงที่จะประเมินบทความแล้ว ต่อมาพบว่าไม่ผลประโยชน์ทับซ้อน สามารถแจ้งบรรณาธิการโดยทันที เพื่อที่จะปฏิเสธการประเมินบทความนั้นต่อไป

สำนักงาน : กองบรรณาธิการ

สำนักพัฒนาเทคนิคศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

1518 ถนนประชากรราษฎร์ 1 แขวงวงศ์สว่าง เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร 10800 โทรศัพท์ : 0 2586 9017

ส่งบทความระบบ ThaiJo ที่ : <https://so09.tci-thaijo.org/index.php/jted>

ติดต่อ ดร.จินตนา ถ้าแก้ว E-mail: jintana.t@ited.kmutnb.ac.th

พิมพ์ที่ : บริษัท ก้าวไทย แอดเวอร์ไทซิ่งแอนด์พริ้นติ้ง จำกัด โทรศัพท์ : 0 2674 7561-2

นวัตกรรมเพื่อความสะดวกในการใช้บริการท่าอากาศยาน Innovations for Convenient Use of Airport

มันทนา ชินวงศ์¹ พอพัฒน์ สมวงศ์² ณัฐกรานต์ ไชยหาวงค์³

Manthana Chinnawong¹ Phorphat Somwong² and Nattakran Chaihawong³

¹⁻² นักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการบิน วิชาเอกการจัดการการท่าอากาศยาน สถาบันการบินพลเรือน

สถาบันสมทบมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

Student of Bachelor of management Aviation Management Civil Aviation Training Center Affiliated Institute of Suranaree University of Technology

³ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ครูวิชาภาคพื้น สังกัดวิชาการการบิน สถาบันการบินพลเรือน สถาบันสมทบมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

E-mail: zongkran@gmail.com

Major Advisor Ground Instructor Aviation Management Division Civil Aviation Training Center Affiliated Institute

of Suranaree University of Technology E-mail: zongkran@gmail.com

Corresponding Author: E-mail: manthanachinnawong@gmail.com

Received: 20 ธ.ค. 64 Revised: 3 ก.พ. 65 Accepted: 28 มี.ค. 65

DOI: 10.14416/j.ted.2023.12.002

บทคัดย่อ

บทความวิชาการฉบับนี้ มุ่งศึกษาเรื่องนวัตกรรมเพื่อความสะดวกในการใช้บริการท่าอากาศยาน เพื่อเป็นแนวทางในการลดความแออัดและเพิ่มความสะดวกในการใช้ท่าอากาศยาน เนื่องจากในปัจจุบันนี้มีแนวโน้มอัตราการเข้าใช้บริการภายในท่าอากาศยานที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งแนวโน้มนี้อาจทำให้อัตราการใช้บริการท่าอากาศยานเกินขีดความสามารถในการรองรับผู้โดยสารทั้งหมดได้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการแก้ไขปัญหาจึงได้นักวิชาการคิดค้นและพัฒนาวัตกรรมใหม่ ๆ ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้หรือนำมาแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการใช้บริการที่เพิ่มมากขึ้นจึงทำให้การใช้บริการในจุดต่าง ๆ มีสภาพที่คล่องตัวมากขึ้น จากการศึกษาพบว่า นวัตกรรมที่นักวิชาการได้คิดค้นขึ้นมาในปัจจุบันนั้นสามารถแก้ไขปัญหาความล่าช้าหรือความไม่สะดวกในการใช้บริการท่าอากาศยาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตัวอย่างเช่น การติดตั้งตู้เช็คอินและรับบอร์ดดิ้งพาสได้ด้วยตัวเอง (Kiosk) รถเข็นอัจฉริยะสำหรับผู้ที่ไม่สะดวกในการยืนหรือเดินได้ด้วยตัวเอง (Smart Wheelchair) รถดันอัจฉริยะ (Smart Electronic Tug) นวัตกรรมเหล่านี้และอีกมากมาย ผู้อ่านสามารถค้นคว้าศึกษาได้จากบทความทางวิชาการฉบับนี้ เพื่อประโยชน์ในด้านความรู้ทางนวัตกรรมและจะสามารถนำไปปรับใช้ต่อการให้บริการภายในท่าอากาศยานได้อย่างแท้จริง

คำสำคัญ: นวัตกรรม ความสะดวก ท่าอากาศยาน

Abstract

This academic article. This study focuses on innovations for convenience use of an airport. To be a guideline for reducing congestion and increasing the convenience of airport use. Because nowadays there is a tendency

to increase the traffic of domestic service in the airport. This trend could cause airport service rates to exceed the capacity to accommodate all passengers. To achieve the purpose of solving this problem, academicians have created and developed new innovations. Which can be adapted or used to solve problems arising from the increasing use of services, thus making the use of services in different points. There is a more flexible condition. The study found that today's innovations that academicians have been able to effectively solve the problem of delays or inconveniences in the use of airport services. This academic focus on Innovation for the convenience of airport service to be a guideline for reducing congestion and increasing convenience in airport use. Since today there is a tendency to increase the traffic of the airport service. This trend could cause airport service rates to exceed the carrying capacity of all passengers. In order to achieve the objective of solving this problem, new innovations and innovations have been made that can be applied or used to solve problems arising from the increasing use of services, thus making the use of services at different points. There is a more flexible condition.

From the paragraph, it was found that today's innovations have been able to effectively resolve delays or inconveniences in the use of airport services. For the benefit of the knowledge of innovation and can be applied to the actual use of the services within the airport.

Keywords: Innovation, Convenient, Airport

1. บทนำ

นวัตกรรม เป็นความคิดหรือการกระทำใหม่ ๆ ซึ่งนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญ ผู้บริหาร พนักงาน หรือแม้แต่คนทุกคนในสังคมในแต่ละวงการจะมีการคิดและทำสิ่งใหม่อยู่เสมอ ดังนั้น นวัตกรรมจึงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ได้เรื่อย ๆ ครอบคลุมทั้งมนุษย์ที่มีความปรารถนาใหม่ หรือต้องการค้นคว้าวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยสิ่งใดที่คิดและทำมานานแล้ว ก็ถือว่าหมดความเป็นนวัตกรรมไป โดยจะมีสิ่งใหม่มาแทน ในวงการบริหารยุคปัจจุบันก็เช่นกัน มีสิ่งที่เรียกว่านวัตกรรมการบริหารเกิดขึ้นอยู่เสมอ [1] ซึ่งในโลกของอุตสาหกรรมด้านการบินได้มีการคิดค้นและพัฒนา นวัตกรรมเพื่อนำมาปรับใช้ในการบริหารจัดการตั้งแต่บุคลากรด้านการบิน พนักงาน ตลอดจนผู้ที่เข้ามาใช้บริการเพื่อทำให้เกิดการดำเนินงานด้านบริการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและคล่องตัวเพิ่มมากยิ่งขึ้น ด้วยเหตุนี้แล้ว ถ้าหากท่าอากาศยานขาดการนำนวัตกรรมเข้ามาแก้ปัญหาและเพิ่มความสะดวกรสบายในการใช้บริการท่าอากาศยานจะส่งผลทำให้เกิดความแออัดและติดขัดในการใช้บริการในบริเวณพื้นที่จุดต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี [2]

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้เขียนมีความเห็นว่า การนำนวัตกรรมเข้ามาปรับใช้ในท่าอากาศยานนั้นมีความจำเป็นต่อการบริหารจัดการของท่าอากาศยานเป็นสำคัญ แต่ทั้งนี้ยังมีอีกหลายท่าอากาศยานบนโลกยังขาดการพัฒนาและขาดการนำมาใช้ของนวัตกรรมใหม่ ๆ จึงทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ในการให้บริการที่ล่าช้าและไม่สะดวกทำให้ผู้เขียนมีความสนใจและทำการศึกษาเกี่ยวกับนวัตกรรมเพื่อความสะดวกในการใช้บริการท่าอากาศยาน

2. นวัตกรรมคืออะไร

นวัตกรรมคือสิ่งที่มาจากการคิดค้นหรือประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่หรือทำให้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ได้แก่ เทคโนโลยี ความคิด สิ่งประดิษฐ์หรือผลิตภัณฑ์ เป็นต้น โดยสิ่งที่เป็นนวัตกรรมตามความหมายของนวัตกรรมหรือ Innovation คือสิ่งที่เป็นการสร้างขึ้นมาใหม่หรือความคิดที่ไม่เคยมีมาก่อนหรืออาจจะเป็นสิ่งที่มีอยู่แล้วแต่ถูกนำไปต่อยอดเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

การใช้งาน การใช้งานที่แปลกใหม่และมีประโยชน์ มีความเกี่ยวข้องกับยุคสมัยหรือกลุ่มผู้ใช้ เป็นไอเดียที่เยี่ยมยอด ดำเนินการได้ดี และสื่อสารได้อย่างถูกต้อง การแนะนำสินค้าหรือบริการใหม่ที่เพิ่มมูลค่าให้องค์กร สิ่งใหม่ที่แก้ปัญหาให้ลูกค้า รูปแบบของนวัตกรรมไม่สำคัญ งานที่สร้างสิ่งที่ลูกค้าในตลาดชอบ และสร้างกำไรได้มหาศาล การดำเนินการของไอเดียสร้างสรรค์ที่มีคุณค่า [3] [4] [5] จะเห็นได้ว่าลักษณะของนวัตกรรมที่ยกตัวอย่างมาและอีกหลาย ๆ ความคิดเห็นล้วนแล้วแต่ให้แนวคิดใหม่ สิ่งใหม่ ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์และสามารถอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการเหล่านั้น สามารถที่จะสรุปได้ว่าลักษณะของนวัตกรรมไม่มีรูปแบบที่ตายตัวเพราะว่ามันสามารถที่จะประยุกต์และปรับเปลี่ยนไปตามยุคสมัยและความต้องการเพื่อที่จะตอบสนองต่อประสิทธิภาพสูงสุดของการใช้บริการ

3. ความสะดวกในการใช้บริการท่าอากาศยาน

ความหมายของท่าอากาศยานตามพระราชบัญญัติศุลกากร “ท่าอากาศยาน หมายถึง สถานที่บนพื้นดินหรือบนพื้นน้ำที่ใช้เป็นที่ขึ้นลงของอากาศยานเพื่อรับส่งผู้โดยสารสัมภาระสินค้าและไปรษณียภัณฑ์ ซึ่งในท่าอากาศยานจะมีอาคารและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่จะให้บริการแก่เครื่องบินผู้โดยสารการขนส่งสัมภาระและไปรษณียภัณฑ์” [6] ซึ่งความสะดวกในการใช้บริการท่าอากาศยานนั้นจะต้องมีการดำเนินงานเพื่อรับส่งผู้โดยสาร สัมภาระ สินค้าและไปรษณียภัณฑ์ที่เป็นไปได้อย่างราบรื่นและจะไม่เกิดปัญหาในเรื่องของปริมาณการให้บริการท่าอากาศยานที่มากจนเกินขีดความสามารถของท่าอากาศยานที่สามารถรองรับผู้โดยสารหรือการบริการอื่น ๆ ได้ในเวลานั้น ๆ จึงจะต้องมีการรับมือกับการใช้บริการตามจุดต่าง ๆ ภายในท่าอากาศยาน เพื่อที่จะสามารถรับมือกับอัตราการให้บริการที่เพิ่มมากยิ่งขึ้นตามสถิติที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น โดยไม่รวมถึงสถานการณ์ที่ไม่คาดคิด เช่น โรคระบาด Covid-19 ที่กำลังแพร่กระจายอยู่ในปัจจุบันนี้ ที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ชีวิตที่เรียกว่า New Normal ทำให้อัตราการให้บริการท่าอากาศยานลดลง ปริมาณเที่ยวบิน และจำนวนผู้โดยสารลดลง เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อน เนื่องจากได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโควิด-19 [7] นอกเหนือจากนี้สามารถที่จะคิดค้นและเพื่อที่จะนำเอานวัตกรรมมาปรับใช้ในขั้นตอนการให้บริการตามจุดต่าง ๆ ของท่าอากาศยาน ซึ่งผู้โดยสารขาออก ที่เดินทางมาถึงอาคารโดยสารขาออกแล้วสามารถไปเช็คอินเพื่อรับบัตรและทำการโหลดกระเป๋าที่เคาน์เตอร์ หลังจากนั้นผู้โดยสารขาออกจะต้องผ่านจุดตรวจสัมภาระและบุคคลเพื่อที่จะเข้าไปยังบริเวณของการรอขึ้นเครื่อง และภายในบริเวณนี้ผู้โดยสารขาออกสามารถใช้เวลาไปกับการซื้อสิ่งของ และอาหารเพื่อรับประทานได้ในบริเวณพื้นที่การรอขึ้น เมื่อถึงเวลาพนักงานของสายการบินจะทำการประกาศให้ผู้โดยสารขาออกขึ้นเครื่องบินตามโซนลำดับที่นั่ง และผู้โดยสารขาเข้า ที่เดินทางมาถึงท่าอากาศยานแล้ว ถ้าหากเป็นผู้โดยสารที่ได้เดินทางมาจากต่างประเทศจะต้องผ่านจุดตรวจคนเข้าเมืองก่อน และสำหรับผู้โดยสารที่เดินทางในประเทศสามารถเดินทางไปรับกระเป๋าสัมภาระได้ที่บริเวณของการรับกระเป๋าสัมภาระและสามารถเดินทางออกจากตัวอาคารตามทางออกของท่าอากาศยานได้เลย

จากข้อมูลขั้นตอนในการใช้บริการท่าอากาศยานข้างต้นนี้ ท่านจะสามารถเห็นได้ว่าในแต่ละจุดให้บริการนั้น จำเป็นที่จะต้องใช้เวลาในการตรวจสอบ การให้บริการอื่น ๆ จนไปถึงการเข้าตัวเครื่องบินหรือการออกจากตัวอาคารผู้โดยสาร ถ้าหากมีอัตราการให้บริการท่าอากาศยานที่เพิ่มขึ้นเป็นเท่าตัวหรือมากกว่านั้น จะทำให้การให้บริการตามจุดต่าง ๆ เกิดการติดขัดและเกิดความไม่สะดวกขึ้น จึงได้มีการคิดค้นอะไรใหม่ ๆ ที่จะสามารถเข้ามาแก้ปัญหาหรือสามารถที่จะช่วยให้กระบวนการต่าง ๆ ตามจุดให้บริการภายในสนามบินเป็นไปด้วยความราบรื่นมากยิ่งขึ้นถึงแม้ว่าจะมีอัตราของการให้บริการที่เพิ่มมากขึ้นก็ตาม

4. นวัตกรรมที่นำมาใช้ในท่าอากาศยาน

ท่าอากาศยานถือได้ว่าเป็นประตูหน้าด่านของประเทศเลยทีเดียวที่ได้ที่จะสามารถทำให้ผู้ที่เข้ามาใช้บริการได้เกิดความประทับใจทั้งในเรื่องของสถานที่ การให้บริการที่ทันสมัย พร้อมกับความสะดวกและสบายที่มีครบครันนวัตกรรมสุดล้ำที่จะทำให้

บทความวิชาการ

นวัตกรรมเพื่อความสะดวกในการให้บริการท่าอากาศยาน

การใช้บริการท่าอากาศยานแบบเดิม ๆ นั้นเปลี่ยนไป ทั้งช่วยเพิ่มความรวดเร็ว การตรวจสอบทางด้านความปลอดภัย ความแม่นยำต่าง ๆ และจะขาดไปไม่ได้เลยที่จะเข้ามาช่วยทำให้ท่าอากาศยานนั้นเกิดความราบรื่นในการให้บริการต่าง ๆ และเพื่อที่จะทำให้เห็นภาพได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ขอยกตัวอย่างนวัตกรรมที่สร้างความตื่นเต้นและตื่นตาไปพร้อม ๆ กัน อาทิ

4.1 เก้าอี้รถเข็นที่ทำงานได้ด้วยตนเอง (Autonomous Wheelchairs)

ได้เปิดตัวการทดลองใช้นวัตกรรมเก้าอี้รถเข็นที่ทำงานได้ด้วยตนเองที่ท่าอากาศยานนานาชาติอาบูดาบี ด้วยการทำงานร่วมกับบริษัทท่าอากาศยานอาบูดาบี Whill และ SITA เก้าอี้รถเข็นที่มี ‘ระบบขับเคลื่อนที่ทำงานได้ด้วยตนเอง’ ของ WHILL จะช่วยให้แขกของเราเดินทางไปในบริเวณสนามบินได้อย่างมีประสิทธิภาพและความยืดหยุ่นมากขึ้น วิลแชร์ WHILL “Autonomous Drive System” ช่วยให้ผู้ใช้โดยสารที่มีข้อจำกัด ในการเคลื่อนไหวสามารถเคลื่อนที่ไปรอบ ๆ สภาพแวดล้อมของสนามบินได้ด้วยตัวเองโดยไม่ต้องขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ การแนะนำตัวเลือกอิสระช่วยให้ผู้เข้าพักรับมืออิสระในการเลือกหรือรับความช่วยเหลือแบบดั้งเดิมผ่านทีมงานลูกหาบเฉพาะซึ่งจะยังคงมีอยู่ [8],[9] ด้วยนวัตกรรมนี้จะสามารถทำให้การเคลื่อนที่ภายในท่าอากาศยานสะดวกเพิ่มมากยิ่งขึ้นและลดการใช้พนักงานของท่าอากาศยาน

4.2 ระบบตรวจคนเข้าเมืองอัตโนมัติและระบบจดจำใบหน้า (Automated Immigration Gate with Facial Recognition)

ด้วยเทคโนโลยีใหม่ล่าสุด สนามบินซางซีได้ติดตั้งระบบจดจำใบหน้าของผู้โดยสาร ซึ่งจะทำการเปรียบเทียบใบหน้าในหนังสือเดินทาง และการถ่ายภาพใบหน้า และการเก็บลายนิ้วมือ หากข้อมูลตรงกันก็สามารถผ่านขั้นตอนการตรวจคนเข้าเมืองได้โดยรวดเร็ว ปัจจุบันระบบนี้จะสามารถใช้ได้เพียงพลเมืองของสิงคโปร์ และผู้ที่มีการพำนักระยะยาว หรือนักท่องเที่ยวที่เคยมีการผ่านการตรวจคนเข้าเมืองของสิงคโปร์แบบเก็บลายนิ้วมือแล้วเท่านั้น [10] ด้วยนวัตกรรมนี้จะช่วยให้การตรวจคนเข้าเมืองนั้นเร็วขึ้นมาก จากปกติที่ไม่มีระบบตรวจคนเข้าเมืองอัตโนมัติซึ่งนี่เป็นตัวอย่างที่ชี้ให้เห็นได้ว่านวัตกรรมสามารถรองรับกับอัตราการให้บริการท่าอากาศยานที่เพิ่มมากขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและทำให้การรอคิวนั้นเป็นเรื่องที่ไม่ต้องรอนานจนเกินไปจนถึง Gate สุดท้ายอีกต่อไป

4.3 จุดตรวจสอบสัมภาระแบบอัตโนมัติ (Automated Bag-Drop)

หลังจากที่ได้บัตรขึ้นเครื่องและแท็กติดกระเป๋าแล้ว ผู้โดยสารสามารถนำกระเป๋าเดินทางที่ติดแท็กแล้วมาหย่อนลงเครื่องตรวจสอบสัมภาระอัตโนมัติได้ทันที หากกระเป๋ามีสิ่งของอันตรายหรือน้ำหนักเกิน ระบบจะเรียกเจ้าหน้าที่ให้มาตรวจสอบ หากไม่มีอะไรผิดปกติ ก็สามารถเข้าไปในส่วนของการตรวจคนเข้าเมืองได้เลย [10] จะเห็นได้ว่านวัตกรรมจุดตรวจสอบสัมภาระแบบอัตโนมัตินี้จะช่วยให้กระบวนการในการ Load กระเป๋าสัมภาระเพื่อตรวจสอบก่อนเข้าเครื่องมีความรวดเร็วและสะดวกมากยิ่งขึ้น และผู้โดยสารสามารถที่จะนำกระเป๋าสัมภาระ Load ได้ด้วยตัวเองและมีช่องทางเลือกของการให้บริการจุดตรวจสอบสัมภาระที่มากขึ้นกว่าการ load กระเป๋า ณ จุดเคาน์เตอร์ Check-in จึงตอบโจทย์กับการให้บริการท่าอากาศยานที่มีจำนวนมากยิ่งขึ้น

4.4 รถดันอากาศยานโดยใช้ไฟฟ้า (Pushback Aircraft Electrically)

โดยปกติจะต้องมีอย่างน้อย 2 คนในการผลักดันกลับเครื่องบินที่มีการลากจูงแบบธรรมดาและจะต้องผ่านการฝึกอบรมและได้รับอนุญาตด้วย และอาจจะเกิดปัจจัยหลายอย่าง เช่น อุบัติเหตุจากความผิดพลาดของมนุษย์ซึ่งจะก่อให้เกิดความล่าช้าของเที่ยวบินนั้น ๆ จึงทำให้มีผู้โดยสารตกค้างในท่าอากาศยานเป็นจำนวนมาก Mototok หรือรถดันอากาศยานโดยใช้ไฟฟ้า ใช้เพียงคนเดียวเท่านั้นที่สามารถควบคุมรถดันเครื่องบินได้อยู่ห่างไกลจากเครื่องบินและสามารถเห็นบริเวณรอบ ๆ ของพื้นที่ทำงานได้อีกด้วย [10] ด้วยนวัตกรรมนี้สามารถที่จะเข้าปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างรวดเร็วในการผลักดันเครื่องบินเพื่อที่จะทำการขึ้นบินและเป็นกระบวนการที่รวดเร็วกว่าการใช้รถ Push Back ธรรมดาซึ่งจะสามารถช่วยลดเวลาในการรอการผลักดันเครื่องบินจึงทำให้ผู้โดยสารและเที่ยวบินนั้น ๆ ทำการบินได้ตรงเวลาไม่เกิดความล่าช้าในวัฏจักรนี้จึงมีประสิทธิภาพในการช่วยให้การใช้ท่าอากาศยานสะดวกมากยิ่งขึ้น [12]

จากนวัตกรรมที่พวกเราได้นำมาข้างต้นนี้ ท่านสามารถเห็นได้ว่าแนวคิดของนวัตกรรมส่วนใหญ่ในสนามบินนั้นถูกออกแบบให้ง่ายต่อการใช้งาน เพื่อที่จะทำให้เกิดความรวดเร็วในการใช้บริการและมีอีกสิ่งหนึ่งที่จะเห็นได้ชัดเจนขึ้นเรื่อย ๆ ในอนาคตนั้นคือการออกแบบมาเพื่อลดการใช้แรงงานมนุษย์ลงรวมไปถึงการลดการสัมผัส (Contactless) ด้วยปัจจัยหลายอย่างที่ถูกปรับเปลี่ยนเพราะมนุษย์เป็นปัจจัยหลักที่ก่อให้เกิดความผิดพลาดจึงส่งผลให้เกิดความล่าช้าต่อการใช้บริการท่าอากาศยานแต่อย่างไรก็ตาม มนุษย์ก็เป็นผู้คิดค้นและสร้างนวัตกรรมขึ้นมาเพื่อลดความเสี่ยงเหล่านั้น [13] และในอนาคตจะมีแนวโน้มของการพัฒนานวัตกรรมที่สามารถใช้งานในท่าอากาศยานที่มีประสิทธิภาพมากกว่าที่เคย และจะมีแนวคิดที่จะช่วยให้ท่าอากาศยานใช้งานได้สะดวกมากยิ่งขึ้น พวกเราได้รวบรวมแนวโน้มที่กล่าวมานั้นไว้ในหัวข้อถัดไป

5. ท่าอากาศยานแห่งอนาคตกับ 5 เทรนด์นวัตกรรมใหม่

ท่าอากาศยาน ถือเป็นช่องทางในการคมนาคมและการขนส่งหลักที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเดินทางระหว่างประเทศทางหนึ่ง ปัจจุบันปริมาณการใช้สนามบินมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและเป็นแบบก้าวกระโดดทั้งในเชิงจำนวนผู้โดยสารและการขนส่งสินค้าทางอากาศ ซึ่งส่งผลให้เกิดการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมสำหรับมุมมองด้านเศรษฐกิจแล้ว อาจกล่าวได้ว่าท่าอากาศยานเป็นช่องทางหลักในการสร้างรายได้ให้กับประเทศช่องทางหนึ่งที่มีความสำคัญ ดังนั้นทุกประเทศจึงให้ความสำคัญในการพัฒนาท่าอากาศยานของตนเองให้ทันสมัยและเพิ่มขีดความสามารถในการให้บริการโดยคิดค้นนวัตกรรมมาปรับใช้ในการบริการภายในท่าอากาศยานเพื่อเพิ่มการสร้างรายได้ให้กับประเทศจากการให้บริการภายในท่าอากาศยาน [14] เทรนด์นวัตกรรมใหม่ของท่าอากาศยานแห่งอนาคตมีด้วยกัน 5 เทรนด์ [15] ได้แก่

5.1 ลักษณะของมนุษย์ที่สร้างเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคล (Biometric)

ความปลอดภัยในท่าอากาศยานถือเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้มาใช้บริการ ยิงตอนนี้หลายคนหวาดกลัวเรื่องของการก่อการร้าย หลายสนามบินนานาชาติใหญ่ ๆ เริ่มนำระบบ Biometric มาช่วยอำนวยความสะดวกในการเช็คอินและกระบวนการตรวจสอบก่อนขึ้นเครื่อง ในไทยเองก็มีการใช้การถ่ายรูปและสแกนลายนิ้วมือมาอำนวยความสะดวกในการตรวจคนเข้าเมืองสักพักใหญ่แล้ว ข้อดีของระบบ Biometric คือใช้อัตลักษณ์ต่าง ๆ บนร่างกายเราเพื่อใช้ในการยืนยันตัวตนให้รู้ว่าใครเป็นใคร ซึ่งวิธีการตรวจสอบแบบนี้จะปลอดภัยได้ยากกว่าหนังสือเดินทาง แน่่อนว่าเทรนด์นวัตกรรมที่กำลังเป็นที่น่าสนใจก็คือ นวัตกรรมสแกนใบหน้าในการระบุตัวตน ซึ่งสามารถระบุใบหน้าได้ทันที รู้ว่าใครเป็นใคร ไม่ต้องมารอต่อคิวตรวจเอกสารให้เสียเวลา สะดวกรวดเร็วและปลอดภัยขึ้นกว่าเดิม แนวโน้มนี้จะช่วยให้จุดให้บริการความปลอดภัยและระบุตัวตนในท่าอากาศยานดำเนินไปได้อย่างรวดเร็วและสะดวกมากขึ้น

5.2 ระบบบริการตัวเองแบบอัตโนมัติ (Self-Automation)

ท่าอากาศยานหลายแห่งมีผู้คนมาใช้บริการจำนวนมาก ยิ่งในช่วงเวลาเร่งรีบหรือ Peak Hour อาจทำให้การเช็คอินหรือตรวจคนเข้าเมืองมีความแออัด คิวยาวแบบคาดไม่ถึงทำให้ท่าอากาศยานหลายแห่ง เริ่มนำเอานวัตกรรมเกี่ยวกับระบบอัตโนมัติมาช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้โดยสารไม่ต้องมาต่อคิวนาน ๆ อย่างที่สนามบิน Heathrow และ Dubai จะมีประตูอัจฉริยะ ผู้โดยสารเพียงแค่สแกนหนังสือเดินทาง จากนั้นสามารถลากกระเป๋าสัมภาระผ่านโดยใช้เวลาเพียง 15 วินาทีเท่านั้น ระบบจะทำการสแกนหน้าสแกนกระเป๋าสัมภาระให้เสร็จสรรพ และทำให้ผู้โดยสารมีเวลาเหลือให้เดินใช้เวลาในท่าอากาศยานได้เพิ่มมากขึ้น แนวโน้มของนวัตกรรมนี้จะช่วยลดปัญหาของการต่อคิวซึ่งทำให้เกิดความไม่สะดวกต่อการใช้บริการจุดบริการต่าง ๆ ภายในท่าอากาศยาน

5.3 ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence)

หลาย ๆ สายการบินมีแอปพลิเคชันให้บริการกับผู้โดยสาร ซึ่งแอปพลิเคชันเหล่านี้จะเพิ่มขีดความสามารถของ Artificial Intelligence เข้าไปในหลายรูปแบบ เริ่มตั้งแต่แชทบอต ที่มีไว้ตอบคำถามที่ผู้โดยสารอยากรับหรือแก้ปัญหาแบบง่ายโดยไม่

บทความวิชาการ

นวัตกรรมเพื่อความสะดวกในการให้บริการท่าอากาศยาน

ต้องรอสายจากคอลเซ็นเตอร์ นอกจากนั้นปัญญาประดิษฐ์ยังสามารถแจ้งเตือนเที่ยวบินที่ผู้โดยสารต้องการเดินทาง ต้องไปขึ้นเครื่องที่ประตูที่เท่าไร แม้ว่าผู้โดยสารจะใช้เวลาเดินทางมายังท่าอากาศยานมากเท่าไร ก็สามารถเผื่อเวลาได้อย่างถูกต้อง ลดความเสี่ยงของการพลาดเที่ยวบิน แม้แต่ตอนลงเครื่องที่จะต้องไปรับสัมภาระสายพานไหน สามารถทราบได้ทันที ถ้าท่านใช้แอปพลิเคชันบ่อยมากขึ้น ปัญญาประดิษฐ์จะสามารถเสนอข้อมูลที่ตรงกับผู้โดยสารมากยิ่งขึ้น ในส่วนของประเทศไทย สามารถใช้งานปัญญาประดิษฐ์ได้ในปีหน้าโดยผ่านแอปพลิเคชัน

5.4 เทคโนโลยีโลกเสมือนจริง (Augmented Reality)

ผู้โดยสารหลายท่านต้องเจอกับปัญหาในการหาร้านอาหารหรือสิ่งอำนวยความสะดวกในท่าอากาศยานไม่เจอ และไม่มีเจ้าหน้าที่ของท่าอากาศยานคอยให้ข้อมูล ท่านสามารถเปิดแอปพลิเคชันของท่าอากาศยาน ที่มีระบบนำทางแบบใหม่ที่ใช้ Augmented Reality เพียงแค่ท่านเปิดกล้องขึ้นมาก็จะมีภาพสามมิติซ้อนทับลงไปบนโลกแห่งความเป็นจริง สามารถบอกให้ท่านทราบว่าร้านที่ต้องการอยู่ตรงไหนบ้าง จะมีลูกศรนำทางไปสู่ร้านที่ท่านต้องการ ไม่ว่าจะเป็น ร้านอาหาร ตู้ ATM ร้านแลกเงิน จุดชาร์จมือถือ หรือแม้แต่ห้องน้ำ จะสามารถทราบได้ทันที คล้ายกับ Augmented Reality ใน Google Maps

5.5 หุ่นยนต์ช่วยเหลือ (Robotic Assistants)

เทรนด์สุดท้ายของนวัตกรรมท่าอากาศยานแห่งอนาคต คือการนำเอาหุ่นยนต์มาให้บริการแทนที่พนักงานมากขึ้น เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในหลายจุดของการให้บริการ เช่น ที่ประเทศอังกฤษมีหุ่นยนต์ช่วยจอดรถ หรือที่ประเทศเกาหลีใต้ก็มีหุ่นยนต์ช่วยเช็คอิน นอกจากนั้นก็ยังมียุุ่นยนต์คอยเดินลาดตระเวนรักษาความปลอดภัยและอีกหลายรูปแบบที่นำมาใช้งานมากยิ่งขึ้น ที่สำคัญหุ่นพวกนี้ไม่มีปัญหาที่เหมือนกับมนุษย์ สามารถให้บริการได้ 24 ชั่วโมง [16]

จากแนวโน้มของนวัตกรรมสนามบินแห่งอนาคตตามข้อมูลที่ได้กล่าวมานั้นสามารถเห็นได้ว่าการคิดค้นนวัตกรรมขึ้นมาเพื่อแทนที่หน้าที่บางอย่างของมนุษย์ ซึ่งจะช่วยให้ประหยัดเวลาของการพักผ่อนเพราะว่านวัตกรรมเหล่านั้นไม่ว่าจะเป็น หุ่นยนต์ ปัญญาประดิษฐ์ หรือรวมไปถึงระบบบริการตัวเองแบบอัตโนมัติ สามารถทำงานได้ตลอดเวลา 24 ชั่วโมง และมีความแม่นยำด้านข้อมูล จึงทำให้การใช้บริการท่าอากาศยานในอนาคตมีความสะดวกที่เพิ่มมากยิ่งขึ้น และช่วยเพิ่มประสบการณ์ที่ประทับใจให้กับผู้ใช้บริการทั้งผู้โดยสารหรือ ผู้ที่มาส่งสินค้ารวมถึงการใช้บริการอื่น ๆ ภายในพื้นที่ท่าอากาศยาน

6. สรุป

ในปัจจุบันนี้ได้มีหลายท่าอากาศยานที่ยังเกิดปัญหาของการให้บริการที่ไม่สะดวกต่อผู้ที่เข้ามาใช้บริการ ทั้งนี้เกิดจากอัตราของการใช้บริการที่เพิ่มขึ้นของการใช้บริการท่าอากาศยานจึงทำให้สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ของท่าอากาศยานมีไม่เพียงพอ และไม่สามารถรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ จากการศึกษาจึงทำให้ผู้เขียนสนใจที่จะแก้ปัญหาเหล่านั้น และพบว่ามียุวิธีแก้ไขโดยการนำเอานวัตกรรมต่าง ๆ ที่มีการคิดค้นและพัฒนาขึ้น นำมาปรับใช้เพื่อที่จะทำให้ท่าอากาศยานรับมือกับปัญหาของความไม่สะดวกในการให้บริการ

1) ปัญหาของผู้โดยสารที่มีข้อจำกัดในการเคลื่อนไหวซึ่งจะต้องมีรถเข็นพร้อมพนักงานในการเคลื่อนย้ายจึงทำให้เกิดความไม่สะดวก วิธีแก้ปัญหาคือการนำเอานวัตกรรมเก้าอี้รถเข็นที่ทำงานได้ด้วยตัวเองมาใช้ในท่าอากาศยาน ประโยชน์ที่ได้รับคือจะทำให้เกิดความสะดวกในการเคลื่อนย้ายของผู้โดยสารที่มีข้อจำกัดในการเคลื่อนไหว

2) ปัญหาของการให้บริการตรวจสอบข้อมูลตามจุดต่าง ๆ ซึ่งเกิดความล่าช้าและไม่สะดวก วิธีการแก้ปัญหาคือการนำเอานวัตกรรมระบบการตรวจสอบข้อมูลอัตโนมัติและระบบจดจำใบหน้ามาใช้ในท่าอากาศยาน ประโยชน์ที่ได้รับคือเพิ่มความเร็วและประสิทธิภาพในการตรวจสอบข้อมูลตามจุดให้บริการ

3) ปัญหาการเกิดความล่าช้าของเที่ยวบินเนื่องจากรถดันอากาศยานขับเคลื่อนด้วยมนุษย์ วิธีการแก้ปัญหาคือการนำเอารถดันอากาศยานโดยใช้รีโมท ประโยชน์ที่ได้รับคือจะทำให้การนำอากาศยานขึ้นบินรวดเร็วตรงต่อเวลาและสะดวกมากขึ้น

จากการที่ผู้เขียนได้ทำการค้นคว้า ศึกษาและหาข้อมูลจึงได้พบปัญหาที่เกิดจากการขาดนวัตกรรมที่จะมาช่วยส่งเสริมให้ท่าอากาศยานนั้นเกิดความสะดวกรวดเร็ว และเกิดประสิทธิภาพในการใช้บริการท่าอากาศยาน จึงทำให้ผู้เขียนได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับนวัตกรรมที่นำมาแก้ปัญหาเหล่านี้ภายในท่าอากาศยานได้ ซึ่งได้มีการนำเอามาใช้จริงแล้วดังตัวอย่างนวัตกรรมข้างต้นที่ผู้เขียนได้เสนอไปก่อนหน้านี้แล้ว ก่อให้เกิดประโยชน์ต่าง ๆ ในการให้บริการที่สะดวกและมีประสิทธิภาพข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้ผู้ที่ศึกษา และอ่านบทความวิชาการเล่มนี้ได้รับความรู้และประโยชน์ในการนำไปใช้นวัตกรรมภายในท่าอากาศยานต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] Sullivan, D., & Dooley, L. (2008). Applying innovation. Sage publications.
- [2] CAAT. (2019). [online]. สถิติจำนวนผู้โดยสารและเที่ยวบินภาพรวมทั่วประเทศ. [Retrieved on 3 April 2021]. From: <https://www.caat.or.th/wp-content/uploads/2020/02/>
- [3] Kalakou, S., & Macário, R. (2013). An innovative framework for the study and structure of airport business models. Case Studies on Transport Policy, 1 (1-2), 2-17.
- [4] Kaljakina, K. (2018). From the airport to the city centre: GoSleep Pod as a part of pop-up hotel concept.
- [5] Kahn, K. B. (2018). Understanding innovation. Business Horizons, 61 (3), 453-460.
- [6] Kazda, A., & Caves, R. E. (2007). Airport design and operation (Vol. 2). Amsterdam: Elsevier.
- [7] Booranakittipinyo, A. (2020). Identifying Airport Service Quality Driving Factors: A Case of an International Airport in Bangkok. RICE Journal of Creative Entrepreneurship and Management, 1 (1), 1-20.
- [8] Kennedy, W. R., Amacher, A. G., & McLaughlin, G. C. (2017). Dubai-The Epicenter of Modern Innovation: A Guide to Implementing Innovation Strategies. CRC Press.
- [9] Chen, J. K., Batchuluun, A., & Batnasan, J. (2015). Services innovation impact to customer satisfaction and customer value enhancement in airport. Technology in Society, 43, 219-230.
- [10] Senay, M. (2018). Transfer passengers' perception of service innovations at hub airports: Munich International, Seoul Incheon, and Singapore Changi Airport (Master's thesis, University of Malta).
- [11] Cash, S., Zhou, Q., Olatunbosun, O., Xu, H., Davis, S., & Shaw, R. (2019). Development of a Series Hybrid Electric Aircraft Pushback Vehicle: A Case Study. Engineering, 11 (1), 33-47.
- [12] Andreatta, G., De Giovanni, L., & Monaci, M. (2014). A fast heuristic for airport ground-service equipment-and-staff allocation. Procedia-Social and Behavioral Sciences, 108, 26-36.
- [13] Dismukes, R. K. (Ed.). (2017). Human error in aviation. Routledge.
- [14] Halpern, N., Mwesiumo, D., Suau-Sanchez, P., Budd, T., & Bråthen, S. (2021). Ready for digital transformation? The effect of organisational readiness, innovation, airport size and ownership on digital change at airports. Journal of Air Transport Management, 90.
- [15] Ryley, T., Elmirghani, J., Budd, T., Miyoshi, C., Mason, K., Moxon, R., ... & Zanni, A. (2013). Sustainable development and airport surface access: The role of technological innovation and behavioral change. Sustainability, 5 (4), 1617-1631.
- [16] Senay, M. (2018). Transfer passengers' perception of service innovations at hub airports: Munich International, Seoul Incheon, and Singapore Changi Airport (Master's thesis, University of Malta).

ความสำคัญของรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการการบิน ของท่าอากาศยาน

Importance of Non-aeronautical Revenue for Airport

วรศรา จิระถาวรฤกษ์¹ กฤติมา พลับนิล² และวารังคณา ไกรเพชร³

Warisara Jirathawornrerg¹ Kittima Plubnil² and Warangkana Kraipetch³

¹⁻² นักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการบิน วิชาเอกการจัดการท่าอากาศยาน สถาบันการบินพลเรือน
สถาบันสมทบมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

Student of Bachelor of Management Aviation Management Civil Aviation Training Center Affiliated Institute
of Suranaree University of Technology

³ อาจารย์ที่ปรึกษาหลักครูวิชาภาคพื้น สังกัดกองวิชาบริหารการบิน สถาบันการบินพลเรือน สถาบันสมทบมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
Major Advisor Ground Instructor Aviation Management Division Civil Aviation Training Center Affiliated Institute
of Suranaree University of Technology

Corresponding Author: E-mail: warisara.jrt@gmail.com

Received: 20 มิ.ย. 65 Revised: 3 ส.ค. 65 Accepted: 2 ก.ย. 65

DOI: 10.14416/j.ted.2023.12.001

บทคัดย่อ

ในยุคเริ่มต้นผู้ดำเนินกิจการท่าอากาศยานเน้นให้ท่าอากาศยานเป็นสถานที่สำหรับการขึ้น-ลงของอากาศยานเป็นหลัก ผู้ใช้บริการท่าอากาศยานส่วนใหญ่จึงเลือกใช้บริการท่าอากาศยานที่ใกล้และสะดวกที่สุด แต่ในปัจจุบันท่าอากาศยานทั่วโลกมีการแข่งขันค่อนข้างสูงนอกเหนือจากการเป็นที่ขึ้น-ลงของอากาศยาน ทำให้ผู้ดำเนินกิจการท่าอากาศยานทั่วโลกมีการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงท่าอากาศยานของตนเองให้สามารถดึงดูดและตอบสนองความต้องการของทั้งผู้โดยสาร สายการบิน หรือผู้ที่มาใช้ท่าอากาศยานได้

บทความวิชาการฉบับนี้ จึงมุ่งศึกษาเรื่องความสำคัญของรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการการบิน (Non-aeronautical Revenue) ของท่าอากาศยาน ซึ่งรายได้ในส่วนนี้สามารถเพิ่มเติมได้ตามความต้องการ ขึ้นอยู่กับแผนพัฒนาของแต่ละท่าอากาศยาน ในท่าอากาศยานหลาย ๆ แห่งพยายามปรับตัวและหารายได้เพิ่มหรือเงินลงทุนให้ได้มากที่สุด มีการสร้างโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มขึ้นเพื่อตอบสนองต่อความต้องการแก่ผู้ที่ต้องการใช้ท่าอากาศยานมากขึ้น มีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาให้บริการ เพื่อเพิ่มความสะดวกให้แก่ผู้มาใช้บริการท่าอากาศยาน ในปัจจุบันท่าอากาศยานยังมีการทำธุรกิจที่หลากหลายมากขึ้น จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ท่าอากาศยานมีรายได้เพิ่มขึ้น มีนวัตกรรมใหม่ ๆ เข้ามาให้บริการ ทำให้การแข่งขันในธุรกิจท่าอากาศยานมีการแข่งขันสูงมากยิ่งขึ้นนั่นเอง

คำสำคัญ: รายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการการบิน

Abstract

In the early days, airport operators focused on the airport as merely a takeoff and landing place, with most airport users choosing the nearest and most convenient airport. But nowadays, airports around the world are very competitive besides just a place to park aircraft. This is why airport operators around the world have to develop or transform their own airports in order to attract and meet the needs of passengers, airlines and other airport's users.

The objective of this academic article is to study the importance of non-aeronautical income at the airport, where income in this segment can be increased according to demand, depending on the individual airport development plan. Many airports try to adapt and earn as much extra income or investment as possible. Additional infrastructure is being built to meet the needs of as many people as possible. New technologies are being introduced in airport services to improve the convenience of airport users. At present, the airport has a wide variety of businesses. As a result of the above reasons, the airport has increased income. The introduction of new innovations has made the competition in the airport business more competitive.

Keyword: Non-Aeronautical Revenue

1. บทนำ

อุตสาหกรรมการบินเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมากหลังจากมีการยกเลิกกฎเกณฑ์การควบคุมกำกับของรัฐ (Deregulation) และการเปิดเสรีทางการบิน (liberalization) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทำให้ธุรกิจการบินเกิดการแข่งขันกันอย่างรุนแรง ทั้งสายการบินและผู้โดยสารมีทางเลือกเพิ่มมากขึ้นกว่าในอดีต ส่งผลให้ท่าอากาศยานต้องเปลี่ยนแปลงตนเอง ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากสภาวะความกดดันทางการแข่งขันและจำนวนของผู้โดยสารที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้ท่าอากาศยานจำเป็นต้องมีการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงการลงทุนในด้านความปลอดภัยเพิ่มเติมทำให้ท่าอากาศยานต้องเผชิญกับค่าใช้จ่ายที่มีต้นทุนสูง

ท่าอากาศยานนั้นเป็นธุรกิจสองด้านที่มีความสัมพันธ์ทางการค้ากับทั้งสายการบินและผู้โดยสาร ความสามารถในการทำกำไรของท่าอากาศยานจึงขึ้นอยู่กับปริมาณการจราจรทางอากาศ เนื่องจากรายได้ของท่าอากาศยานจะเพิ่มขึ้นตามสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นของจำนวนผู้โดยสาร ท่าอากาศยานจึงต้องตอบสนองต่อทางเลือกที่เพิ่มมากขึ้นของสายการบินและผู้โดยสาร โดยการสร้างความสามารถในการแข่งขันของตนเองเพื่อรักษาและดึงดูดสายการบินและผู้โดยสารให้เข้ามาใช้บริการ [1] ดังนั้นเพื่อให้เป็นไปตามต้นทุนและอุดหนุนการลงทุนในอนาคต ท่าอากาศยานจึงต้องสามารถสร้างรายได้ให้เพียงพอต่อการพัฒนาเพื่อการแข่งขันที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง [1],[2],[3] ข้อจำกัดด้านความจุของทั้งท่าอากาศยานและสายการบิน [4] ทำให้เกิดคำถามว่าหากรายได้ที่ได้จากกิจการการบินนั้นท่าอากาศยานไม่สามารถเพิ่มขึ้นได้ตามต้องการ ทั้งที่ท่าอากาศยานต้องการเงินทุนและค่าใช้จ่ายจำนวนมากในการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและขีดความสามารถ ท่าอากาศยานจะสามารถเพิ่มรายได้จากรายได้ส่วนไหนได้อีกบ้าง คำตอบก็คือ รายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการการบิน

ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่ารายได้ที่ไม่ได้มาจากกิจการการบินถือเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญต่อการเติบโตและการดำเนินธุรกิจของท่าอากาศยานในสภาวะที่มีการแข่งขันสูงเป็นอย่างมาก ทั้งเป็นแหล่งเงินทุนในการพัฒนาขีดความสามารถเพื่อรองรับผู้โดยสารที่เพิ่มมากขึ้น และเป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนา ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่ให้ทันสมัยทัดเทียมกับท่าอากาศยานอื่น ๆ ในบทความนี้จะมุ่งเน้นศึกษาความสำคัญของรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการการบินของท่าอากาศยาน รวมถึงสิ่งคุกคามและแนวทางการพัฒนา เพื่อให้บุคลากรทางการบิน หรือบุคคลอื่นที่มีความเกี่ยวข้อง

บทความวิชาการ

ความสำคัญของรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการการบินของท่าอากาศยาน

ในอุตสาหกรรมหรือผู้มีความสนใจ เกิดความรู้ ความเข้าใจ รวมถึงมองเห็นประโยชน์และความสำคัญของรายได้ในส่วนนี้ของท่าอากาศยาน ในสถานการณ์ปัจจุบันที่ต้องเผชิญหน้ากับข้อจำกัดและสภาวะการแข่งขันที่ไม่หยุดนิ่งในอุตสาหกรรมการบินนี้

2. ความหมายของรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการการบิน (Non-aeronautical Revenue)

จากสถานการณ์ที่กล่าวข้างต้นทั้งขนาดของอุปสงค์ (ผู้ใช้บริการท่าอากาศยาน) และการคาดการณ์ของท่าอากาศยานนั้น บ่งบอกถึงความจำเป็นในการเพิ่มการลงทุนเพื่อตอบสนองความต้องการที่คาดการณ์ไว้และเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการให้บริการให้ได้คุณภาพมากยิ่งขึ้น ท่าอากาศยานแบ่งรายได้เป็น 3 แบบได้แก่ 1) รายได้จากกิจการการบิน (Aeronautical Revenue) [5],[6] เป็นรายได้ที่ท่าอากาศยานเรียกเก็บเป็นค่าธรรมเนียมและค่าบริการการบิน ซึ่งเรียกเก็บจากผู้ดำเนินการการเดินทางทางอากาศ และผู้โดยสารขาออกทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ เช่น ค่าบริการในการขึ้น-ลงของอากาศยาน (Landing Charge) ค่าบริการที่เก็บอากาศยาน (Parking Charge) ค่าบริการผู้โดยสารขาออก (Passenger Service Charge) ค่าเครื่องอำนวยความสะดวกแก่อากาศยาน (Aircraft Service Charge) เป็นต้น ซึ่งในแต่ละท่าอากาศยานจะมีการเรียกเก็บในอัตราที่แตกต่างกัน โดยจะมีการกำหนดอัตราขึ้นมาอย่างชัดเจน 2) รายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการการบิน (Non-aeronautical Revenue) [5],[7] ส่วนใหญ่เป็นรายได้ที่มาจากการให้เช่าพื้นที่ของท่าอากาศยานหรือสัมปทานร้านค้า (Retail Concessions) ค่าเช่าสำนักงานและค่าเช่าสิ่งหาริมทรัพย์ (Office and Real Property Rents) การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในการดำเนินธุรกิจที่ท่าอากาศยาน และรายรับจากกิจกรรมเชิงพาณิชย์ที่ดำเนินการโดยท่าอากาศยานเอง (Service Revenue) เช่น ภายในอาคารผู้โดยสารมีการให้เช่าพื้นที่ให้บริการร้านค้าปลอดภาษี (Duty-free Shops) ภัตตาคาร และร้านอาหารต่าง ๆ การให้เช่าพื้นที่แก่สายการบินและหน่วยงานของรัฐเพื่อเป็นพื้นที่ปฏิบัติหรือสำนักงาน ในบางท่าอากาศยานอาจมีการดำเนินกิจการอื่น ๆ ด้วยตนเอง อย่างเช่น ดำเนินธุรกิจโรงแรมหรือบริษัทให้เช่ารถอีกด้วย และ 3) รายได้ที่ไม่ได้ดำเนินการ (Non-operating Revenue) [5], [8] รายได้ที่มาจากเงินอุดหนุนหรือเงินช่วยเหลือกัน (Subsidies or Grants-in-aid) ดอกเบี้ยที่ได้รับจากการลงทุนในหลักทรัพย์ของรัฐบาล ภาษีท้องถิ่น (Local Taxes) หรือจากการขายหรือให้เช่าสิ่งหาริมทรัพย์ที่ท่าอากาศยานเป็นเจ้าของและไม่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในท่าอากาศยาน ซึ่งอัตรารายได้ตรงส่วนนี้อาจมีความแตกต่างกันมาก-น้อยในแต่ละท่าอากาศยาน

3. ความสำคัญของรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการการบิน (Non-aeronautical Revenue)

จากการศึกษาแหล่งที่มาของรายได้ของท่าอากาศยาน จะเห็นได้ว่ารายได้จากกิจการการบินหรือ Aeronautical Revenue นั้นเป็นอัตราที่แต่ละท่าอากาศยานจะออกมาอย่างชัดเจนว่าจะเรียกเก็บในอัตราเท่าใดรวมถึงอัตราการเรียกเก็บที่กำหนดขึ้น มาจะอ้างอิงกับกฎหมายการเดินทางของแต่ละประเทศ [9] ซึ่งรายได้ในส่วนนี้จะเรียกเก็บในอัตราที่ระบุไว้และยังขึ้นอยู่กับจำนวนผู้โดยสารและเที่ยวบินอีกด้วย และในส่วนของรายได้ที่ไม่ได้ดำเนินการหรือ Non-operating Revenue ซึ่งหากเปรียบเทียบกันแล้วรายได้ดังกล่าวถือเป็นรายได้ที่ท่าอากาศยานได้ในอัตราน้อยที่สุด เพราะฉะนั้นการที่ท่าอากาศยานต้องการหาเงินลงทุนหรือรายได้เพิ่มขึ้นจากรายได้ 2 แหล่งนี้ เพื่อมาพัฒนาท่าอากาศยานจึงทำได้ค่อนข้างยากเมื่อเทียบกับรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการการบินหรือ Non-aeronautical Revenue รายได้จากส่วนนี้สามารถหาได้มากขึ้น ซึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละท่าอากาศยาน จากที่กล่าวมาคือท่าอากาศยานสามารถเพิ่มรายได้ที่เป็นรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการบินได้ง่ายกว่านั่นเอง [1],[10],[11]

ในอีกแง่หนึ่งนั้นถึงแม้ว่ารายได้โดยรวมของอุตสาหกรรมการบินจะเติบโตขึ้น ทั้งการแข่งขันที่เพิ่มขึ้น จำนวนผู้โดยสารที่เพิ่มขึ้น และความเชื่อมั่นทางธุรกิจเพิ่มขึ้น ทำให้ในหลาย ๆ ท่าอากาศยานนั้นมีการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและการบริการที่ดีขึ้นเพื่อให้เท่าทันต่อความต้องการ แต่แท้จริงแล้วการเติบโตนี้ส่วนใหญ่มาจากการที่มีสายการบินต้นทุนต่ำ (Low Cost

Carrier) ให้บริการเพิ่มมากขึ้น ซึ่งทำให้รายได้โดยรวมต่อผู้โดยสารต่อคนนั้นได้น้อยลง เนื่องจากสายการบินต้นทุนต่ำมีเป้าหมายต้องการปริมาณการเดินทางของผู้โดยสารปริมาณมากและให้ราคาแก่ผู้โดยสารต่ำที่สุดเท่าที่จะทำได้ ด้วยเป้าหมายนี้ทำให้ท่าอากาศยานจะเพิ่มรายได้จากกิจการการบินเป็นเรื่องยาก เพราะฉะนั้นท่าอากาศยานส่วนมากจึงพุ่งเป้าไปที่การเพิ่มรายได้จากกิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกับการบิน เพื่อสนับสนุนการเติบโตที่เพิ่มขึ้นนั่นเอง [12]

4. แนวทางในการเพิ่มรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการบิน (Non-aeronautical Revenue)

นโยบายการเรียกเก็บเงินของ ICAO (Doc 9082) ตระหนักถึงความสำคัญของรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการการบินอย่างต่อเนื่อง และแนะนำให้พัฒนารายได้ดังกล่าวอย่างเต็มที่ ยกเว้นกรณีของสัมปทานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการให้บริการขนส่งทางอากาศ เช่น น้ำมันเชื้อเพลิง การจัดอาหารบนอากาศยาน (Flight Catering) และการบริการภาคพื้นดิน (Ground Handling) โดยมีสิ่งสำคัญคือการพัฒนารายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการการบินไม่ควรลดทอนความปลอดภัยหรือการรักษาความปลอดภัยภาคพื้นและอาคารของท่าอากาศยานในทางใดทางหนึ่ง เพราะบทบาทหลักของท่าอากาศยานคือการอำนวยความสะดวกในการจราจรทางอากาศ ยกตัวอย่างเช่น การเพิ่มขึ้นของปริมาณการจราจรทางอากาศ [12] โดยปริมาณการจราจรทางอากาศของท่าอากาศยานที่เพิ่มขึ้น ผู้โดยสารมากขึ้น ไม่เพียงแต่ทำให้รายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการการบินเพิ่มขึ้นอย่างแน่นอนแล้ว แต่ส่วนแบ่งของรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการการบินจากรายได้ทั้งหมดของท่าอากาศยานก็มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับรายได้จากค่าบริการที่เกี่ยวข้องกับการบิน [13],[14] นอกจากนี้ การปรับปรุงบริการเช่ารถและที่จอดรถ ยังสามารถเป็นแหล่งรายได้หลักที่มากที่สุดจากรายได้ที่ไม่ได้มาจากกิจการการบินของท่าอากาศยาน [15] อีกทั้ง การปรับปรุงเกี่ยวกับการค้าปลีก การกระตุ้นการขายอาหารและเครื่องดื่ม การใช้ข้อมูลเชิงลึกที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูลผลักดันให้เกิดนวัตกรรมทางการค้า [12],[15] ยังสามารถสร้างความพึงพอใจของลูกค้าให้กับผู้โดยสารเป็นอย่างมาก [13],[16],[17],[18]

ในประเทศไทยผู้ดำเนินการท่าอากาศยานมี 4 ราย ได้แก่ บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) (ทอท.) กรมท่าอากาศยาน บริษัท การบินกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) (BA) และกองทัพเรือไทย ซึ่งท่าอากาศยานของ AOT ถือได้ว่าเป็นท่าอากาศยานหลักในไทย มีผู้โดยสารเดินทางมากที่สุด เติบโตเร็ว มีแผนพัฒนาอยู่เสมอ ด้วยเหตุนี้จึงจะอ้างอิงถึงรายได้จากท่าอากาศยานของ AOT เป็นหลัก ทอท.แบ่งรายได้เป็น 2 แบบ ได้แก่ 1) รายได้จากกิจการการบิน (Aeronautical Revenue) ได้แก่ ค่าบริการในการขึ้น-ลงของอากาศยาน (Landing Charge) ค่าบริการที่เก็บอากาศยาน (Parking Charge) ค่าบริการผู้โดยสารขาออก (Passenger Service Charge) ค่าเครื่องอำนวยความสะดวกแก่อากาศยาน 2) รายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการการบิน (Non-aeronautical Revenue) ได้แก่ รายได้จากส่วนแบ่งผลประโยชน์ (Concession Revenue) รายได้จากการให้บริการ (Service Revenue) ค่าเช่าสำนักงานและค่าเช่าสิ่งทาสหิมทรัพย์ (Office and Real Property Rents) และค่าตอบแทนส่วนแบ่งผลประโยชน์ (Concession Fees) ค่าเช่าพื้นที่และค่าบริการจากผู้ประกอบการร้านค้าปลีก และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ [6] จากเกิดเหตุการณ์ที่โคโรนาไวรัส-19 ระบาดทำให้ผู้โดยสารไม่สามารถเดินทางได้ ซึ่งเป็นผลกระทบที่ทำให้รายได้จากกิจการการบินลดน้อยลง ถือได้ว่าความผันผวนของเศรษฐกิจหรือสถานการณ์ใด ๆ ก็ตามที่มีผลกระทบต่อการเดินทางของผู้โดยสารเป็นสาเหตุให้รายได้จากกิจการการบินน้อยลง ทำให้รายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการการบินมีความสำคัญอย่างมากที่จะมาช่วยลดผลกระทบตรงนี้ แต่ ทอท. นั้นเล็งเห็นความสำคัญของรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการการบินมาลึกซึ้งแล้ว โดยมีแผนพัฒนาที่จะหารายได้จากรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการการบินมากขึ้นเพื่อนำมาลดผลกระทบของรายได้จากกิจการการบินที่มีรายได้ลดลง โดยพยายามมุ่งเน้นให้รายได้ทั้ง 2 ส่วนนี้ให้อยู่ในสัดส่วน 50 ต่อ 50 เพื่อที่จะสร้างความสมดุลให้กับรายได้ของท่าอากาศยานที่เกิดขึ้น โดย ทอท. แบ่งการพัฒนาเป็น 2 ส่วนใหญ่ คือ 1) การพัฒนาธุรกิจหรือรายได้ที่จะสามารถเกิดขึ้นได้ภายในตัวอาคารผู้โดยสาร 2) การพัฒนารายได้ภายนอกตัวอาคารผู้โดยสาร [19]

บทความวิชาการ

ความสำคัญของรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการการบินของท่าอากาศยาน

ในปัจจุบันท่าอากาศยานถือได้ว่าเป็นพื้นที่ทำเลที่ดีสำหรับธุรกิจการค้าปลีกทั้งเป็นศูนย์การค้า โรงแรม สำนักงาน โลจิสติกส์ หรืออื่น ๆ อีกมากมาย จะเห็นได้ว่าสัดส่วนรายได้จากส่วนแบ่งผลประโยชน์มีอัตราลดลงจากปีก่อน ๆ ด้วยการระบาดของโควิด-19 ทำให้มีจำนวนผู้โดยสารและผู้ใช้บริการท่าอากาศยานลดลง ส่งผลให้ธุรกิจต่าง ๆ มีรายได้น้อยลง การแบ่งส่วนแบ่งผลประโยชน์ที่ท่าอากาศยานจะได้รับจึงน้อยลงตาม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นธุรกิจร้านค้าปลอดอากรและธุรกิจจากการบริหารจัดการกิจกรรมพาณิชย์ ถึงแม้ว่ารายได้จากส่วนแบ่งผลประโยชน์ลดลง แต่สัดส่วนรายได้อื่น ๆ ก็ยังทำเงินให้กับท่าอากาศยานได้ ภาพรวมของรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการการบินยังสามารถช่วยลดผลกระทบจากรายได้น้อยลงของรายได้จากกิจการการบินได้อยู่ ทอท. มีแผนที่จะใช้ประโยชน์จากพื้นที่เปล่าที่มีอยู่เพื่อเพิ่มรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการการบิน โดยจะนำมาดำเนินงานในกิจการเชิงพาณิชย์ ได้แก่ ธุรกิจโรงแรม ศูนย์ธุรกิจ การขนส่ง ศูนย์การค้า การท่องเที่ยว การกีฬา การประชุมสัมมนา นิทรรศการ การกีฬา และการรักษาพยาบาล หรือเรียกได้ว่าพยายามจะทำให้เป็น Airport City นั่นเอง ในส่วนของภายในตัวอาคาร ผู้โดยสารท่าอากาศยานเน้นการพัฒนาการดำเนินงาน โดยเพิ่มบริการภายในตัวอาคารที่หลากหลายและตอบสนอง ไม่เพียงแต่ผู้โดยสารเท่านั้น แต่คำนึงถึงผู้ที่มาใช้บริการท่าอากาศยานหรือกลุ่มเป้าหมายของท่าอากาศยานด้วย มีการควบคุมประสิทธิภาพในการดำเนินงานให้ได้คุณภาพอยู่เสมอ และนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาพัฒนารูปแบบของธุรกิจ เพื่อสร้างรายได้ให้แก่รายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการการบินให้ได้เพิ่มมากขึ้น [19],[20]

5. บทสรุป

จากการศึกษาแนวทางการเพิ่มรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการการบิน พบว่าท่าอากาศยานส่วนใหญ่ประสบปัญหาด้านความสามารถในการรองรับผู้โดยสาร ทำให้เสียโอกาสในการเพิ่มรายได้ โดยเมื่อดูจากสัดส่วนของแหล่งรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการการบิน พบว่ากิจกรรมการค้าปลีก บริการที่จอดรถ ร้านอาหารและเครื่องดื่ม เป็นแหล่งที่หารายได้ที่สำคัญ เนื่องจากทำกำไรได้มาก แต่ในปัจจุบันแหล่งรายได้เหล่านี้กลับถูกโจมตีจากทั้งการเข้ามาของการค้าปลีกออนไลน์และคู่แข่งภายนอก ท่าอากาศยานจึงต้องพัฒนาขีดความสามารถและการให้บริการเหล่านี้ให้เท่าทันต่อการแข่งขันที่เกิดขึ้น ซึ่งแสดงดังภาพดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 ความสำคัญของรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการการบิน

ภาพข้างต้นแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการการบิน แนวทางในการเพิ่มรายได้ รวมถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นหากท่าอากาศยานเน้นให้มีการพัฒนาการสร้างรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการการบินให้เพิ่มขึ้นได้อย่างมั่นคงและมีประสิทธิภาพ คือ

1. เพิ่มรายได้โดยรวม การเพิ่มรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการการบินทำให้รายได้โดยรวมของท่าอากาศยานเพิ่มขึ้นด้วย เนื่องจากเป็นรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการการบินเป็นกระแสรายได้เดิมที่มีอยู่แล้ว แต่เป็นการพัฒนาให้สามารถเพิ่มได้มากขึ้นจากกิจกรรมต่าง ๆ

2. เพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้ใหม่ ๆ จากคู่แข่งและนวัตกรรมที่เพิ่มขึ้น ทำให้ท่าอากาศยานหลายแห่ง ต้องพัฒนานวัตกรรมให้เท่าทันเพื่อเพิ่มช่องทางการหารายได้เพิ่มเติมจากกิจกรรมเดิม ๆ เช่น ช่องทางการค้าออนไลน์ นวัตกรรมเกี่ยวกับที่จอดรถ การส่งอาหารถึง Gate ผ่านแอปพลิเคชัน ถือเป็นรายได้ช่องทางใหม่ของท่าอากาศยาน

3. บริหารต้นทุนและความเสี่ยง จากความสำคัญที่กล่าวไปข้างต้น จำนวนรายได้จากกิจการการบินที่ลดลงในช่วงที่เศรษฐกิจไม่ดีหรือสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดต่าง ๆ ทำให้ท่าอากาศยานอาจจะเสี่ยงต่อการขาดดุล แต่หากมีการสร้างรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการการบินอย่างเพียงพอก็จะสามารถลดความเสี่ยงนี้ได้

4. การเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน แนวทางการเพิ่มรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการการบินโดยการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ เช่น ร้านค้าปลีก สามารถเพิ่มประสบการณ์การเดินทางที่ดีให้แก่ผู้โดยสาร ที่ถือเป็นจุดแข็งสำคัญในการแข่งขัน เพราะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผู้โดยสารเกิดความคิดที่จะกลับมาใช้บริการซ้ำอีกครั้ง

จากการศึกษาข้างต้น รายได้ของท่าอากาศยานมีแหล่งได้ 3 แบบ คือ 1. รายได้จากกิจการการบิน (Aeronautical Revenue) 2. รายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการการบิน (Non-aeronautical Revenue) 3. รายได้ที่ไม่ได้ดำเนินการ (Non-operating Revenue) โดยสัดส่วนรายได้ที่มากที่สุดยังคงเป็นรายได้จากกิจการการบิน แต่ในปัจจุบันรายได้ในส่วนนี้กลับลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการการบิน ดังนั้นรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการการบินจึงมีความสำคัญอย่างมากที่จะมาช่วยลดผลกระทบจากการที่รายได้จากกิจการการบินลดน้อยลง อีกทั้งในสภาวะการแข่งขันที่เกิดขึ้นของอุตสาหกรรมการบินในปัจจุบัน ท่าอากาศยานต้องมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และขีดความสามารถเพื่อให้สามารถแข่งขันกับท่าอากาศยานอื่น ๆ ได้ จึงจำเป็นต้องใช้เงินทุนจำนวนมาก ซึ่งสามารถหาจากรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการการบินได้ง่ายกว่ารายได้จากส่วนอื่น ๆ

6. ประโยชน์ที่ได้จากการศึกษา

- 6.1 ทำให้ได้รับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการการบิน
- 6.2 เป็นแนวทางในการเพิ่มรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการการบินสำหรับผู้ประกอบการท่าอากาศยาน
- 6.3 เป็นแนวทางในการศึกษาและวิจัยต่อยอดเกี่ยวกับรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกิจการการบินและกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง

เอกสารอ้างอิง

- [1] The Airports Council International (ACI). (2013). AIRPORT COMPETITION. Working Paper on WORLDWIDE AIR TRANSPORT CONFERENCE (ATCONF). SIXTH MEETING Montréal, 18 to 22 March 2013. 1-6
- [2] BATTAL, U., & BAKIR, M. (2017). The Current Situation and Change in Airport Revenues: Research on The Europe's Five Busiest Airports. International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences ISSN: 2222-6990 Vol. 7 (7).

บทความวิชาการ

ความสำคัญของรายได้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการการบินของท่าอากาศยาน

- [3] Spurway, P. (2011). Maximising non-aeronautical revenues: Making the emotional connection. *Journal of Airport Management*, 5 (2), 102-107.
- [4] Merkle, T., & others. (2019). DIGITAL APPLICATION. *Tourism, Hospitality and Digital Transformation: Strategic Management Aspects*, 147.
- [5] Banister, D., & Berechman, J. (2000). *Transport investment and economic development*. Psychology Press.
- [6] Donnelly, A. (2021). *Improving the Air Travelers Experience Through Airport Design* (Doctoral dissertation, State University of New York at Buffalo).
- [7] Vogel, H. A. (2019). *Foundations of Airport Economics and Finance*. Elsevier.
- [8] Vogel, H. A. (2016). Challenges of airport economics for financial management. *Journal of Airport Management*, 10 (4), 416-435.
- [9] กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและอัตราขึ้นสูงสำหรับค่าบริการในสนามบิน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 (2559, 11 มีนาคม) ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 133 ตอนที่ 22 ก. หน้า 43-48.
- [10] Zenglein, M. J., & Müller, J. (2007). *Non-aviation revenue in the airport business—evaluating performance measurement for a changing value proposition*. Berlin: Berlin School of Economics.
- [11] Puls, R., & Lentz, C. (2018). Retail concessions at European airports: Commercial strategies to improve non-aeronautical revenue from leisure travelers. *Journal of Air Transport Management*, 71, 243-249.
- [12] International Civil Aviation Organization. (2006). *Airport Economics Manual Second Edition*. Montréal: ICAO.
- [13] Graham, A. (2020). Airport privatisation: A successful journey?. *Journal of air transport management*, 89.
- [14] Lee, K., & Yu, C. (2018). Assessment of airport service quality: A complementary approach to measure perceived service quality based on Google reviews. *Journal of Air Transport Management*, 71, 28-44.
- [15] Balliauw, M., & Onghena, E. (2020). Expanding airport capacity of cities under uncertainty: Strategies to mitigate congestion. *Journal of Air Transport Management*, 84.
- [16] Zhang, F., & Graham, D. J. (2020). Air transport and economic growth: a review of the impact mechanism and causal relationships. *Transport Reviews*, 40 (4), 506-528.
- [17] Laia, P. L., & Zhub, X. N. (2021). *Sustainable Management of East Asia Airport Companies by Evaluating Airport Service Performance*.
- [18] Papatheodorou, A. (2021). A review of research into air transport and tourism:: Launching the Annals of Tourism Research Curated Collection on Air Transport and Tourism. *Annals of Tourism Research*, 87, 103151.
- [19] Efthymiou, M., & Papatheodorou, A. (2018). Evolving airline and airport business models. In *The Routledge Companion to Air Transport Management* (pp. 122-135). Routledge.
- [20] Airports of Thailand Public Company Limited. (2563). รายงานประจำปี 2563. ม.ป.ท.. AOT

การพัฒนาแอปพลิเคชันเกมมือถือสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟัง และออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

Development of a Mobile Game Application for Early Childhood to Enhance the Pronunciation and Listening Skills of English Vocabularies

ศาสดา สรรค์สิกขากุล¹ ชนิตา แสนคำ² ชาญวิทย์ ตั้งสิริวรกุล³ และสุพจน์ จันทร์วิพัฒน์⁴

Sadsada Sansikkakul¹ Chanida Sankam² Chanwit Tangsiriworakul³ and Suphot Chunwiphat⁴

¹⁻⁴ ภาควิชาเทคโนโลยีวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์ วิทยาลัยเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

Department of Electronics Engineering College of Industrial Technology King Mongkut's University of Technology North Bangkok

Corresponding Author: E-mail: suphot.c@cit.kmutnb.ac.th

Received: 20 ธ.ค. 64 Revised: 3 ก.พ. 65 Accepted: 4 มี.ค. 65

DOI: 10.14416/j.ted.2023.12.013

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะการฟังและการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษในเด็กปฐมวัย 2) พัฒนาแอปพลิเคชันเกมบนอุปกรณ์พกพาสำหรับส่งเสริมทักษะการฟังและการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษในเด็กปฐมวัย โดยการออกแบบแอปพลิเคชันประกอบด้วยโหมดการเล่น 2 โหมด คือ (1) โหมดเรียนรู้คำศัพท์เพื่อพัฒนาและฝึกทักษะในการฟัง ประกอบด้วย 5 หมวดย่อย ผู้เล่นจะได้ฟังการออกเสียงของคำศัพท์ต่าง ๆ จากสำเนียงเจ้าของภาษาและจดจำคำศัพท์และการออกเสียงเพื่อนำไปเล่นในโหมดเกม (2) โหมดเกมเพื่อพัฒนาและฝึกทักษะในการออกเสียง มีทั้งหมด 6 ด้าน ในโหมดเกมผู้เล่นจะต้องออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษให้ตรงกับภาพคำศัพท์ที่ปรากฏขึ้นแบบสุ่มตลอดระยะเวลาการเล่นเกมนั้น ๆ

โดยงานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพื่อการออกแบบแอปพลิเคชัน รวมถึงได้นำแอปพลิเคชันที่พัฒนาขึ้นไปทำการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 16 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้ปกครองและครูผู้สอนภาษาอังกฤษในระดับอนุบาล ซึ่งจากการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้งานระบบทุกกลุ่มพบว่า ผู้ใช้งานมีความพึงพอใจเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยแอปพลิเคชันให้ทั้งความเพลิดเพลินรวมทั้งปลูกฝังทักษะการเรียนรู้ทางด้านการฟังและการออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนกับกลุ่มเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม

คำสำคัญ: เด็กปฐมวัย สื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ แอปพลิเคชันเกม การฟังและออกเสียงภาษาอังกฤษ

Abstract

The objectives of this research are 1) to study guidelines for early childhood's skill development of the English vocabulary listening and pronunciation. 2) to develop a mobile game application for early childhood's skill enhancement of English vocabulary pronunciation and listening. The application is composed of 2 game modes: (1) Vocabulary mode: to practice listening skill consisting of 5 sub-categories. The user will listen to the pre-recorded words of many English terms with the native accent and pronunciation then these English words will appear through various scenes in the game mode. (2) Game mode: to develop and practice pronunciation skill containing in 6 stages. In this mode, the player have to pronounce English words to match the vocabulary figures randomly released during the game.

This research was conducted by studying, collecting data and validating the application with a sample of 16 participants: parents and kindergarten teacher teaching English. From the evaluation of users' satisfaction, the users have the very high degree of satisfaction. This edutainment game aimed at enhancing the pronunciation and listening skills of English Vocabularies and applying to the target group as a learning medium appropriately.

Keywords: Early Childhood, English Learning Media, Game Applications, English Listening and Pronunciation Practice

1. บทนำ

พัฒนาการทางการเรียนรู้ในช่วงปฐมวัยหรือเด็กซึ่งมีอายุต่ำกว่าหกปีบริบูรณ์ และหมายความรวมถึงเด็กซึ่งต้องได้รับการพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษาระดับประถมศึกษา [1] โดยช่วงเวลาดังกล่าวนับได้ว่าเป็นช่วงเวลาที่สำคัญอย่างยิ่งเนื่องด้วยเป็นช่วงเวลาที่เด็กมีพัฒนาการในทุกด้านอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะพัฒนาการทางด้านสติปัญญาและการสื่อสาร ตามทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget Theory) กล่าวคือ การพัฒนาทางสติปัญญาที่เกิดขึ้นในช่วงปฐมวัยนั้นจะเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาสติปัญญาให้มีความต่อเนื่องเชื่อมโยงในด้านต่าง ๆ จนกระทั่งเติบโตขึ้นในลำดับต่อ ๆ ไป โดยทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับสิ่งที่เด็กได้มีประสบการณ์และปฏิสัมพันธ์ร่วมกับสิ่งแวดล้อมตลอดจนได้มีโอกาสใช้ประสาทสัมผัสในการรับรู้สิ่งต่าง ๆ [2]

ในปัจจุบันการติดต่อสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษมีความสำคัญและจำเป็นอย่างมาก ภาษาอังกฤษถูกใช้เป็นภาษากลางของมนุษยชาติในการติดต่อค้าขายระหว่างประเทศกันอย่างแพร่หลาย ด้วยเหตุนี้จึงมีการบรรจุวิชาภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองรองลงมาจากภาษาประจำชาติ เป็นแกนหลักของหลักสูตรในการศึกษาทุกระดับ ตั้งแต่ปฐมวัยไปจนถึงการ

ศึกษาตลอดชีวิต โดยอาเซียนได้กำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็น “Working Language” จึงทำให้ภาษาอังกฤษกลายเป็นภาษาที่สองของชาวอาเซียนเคียงคู่กับภาษาประจำชาติ [3] โดยการพัฒนาทักษะทางด้านภาษาอังกฤษนั้นควรเริ่มตั้งแต่เด็กที่ยังมีอายุน้อย ซึ่งจะมุ่งเน้นไปในรูปแบบของการเรียนรู้ทางด้านการฟังและการพูดเป็นส่วนใหญ่ องค์ประกอบสำคัญหนึ่งของการเรียนภาษาอังกฤษที่ช่วยให้เด็กเข้าใจภาษาอังกฤษได้ดี คือ การรู้ความหมายของคำศัพท์ภาษาอังกฤษเพื่อที่จะสามารถพูดและเรียกชื่อสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเด็กเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษมากขึ้นก็จะทำให้เข้าใจความหมายหรือคำอธิบายของผู้อื่นได้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ภาษาอังกฤษจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย อีกทั้งยังเป็นรากฐานที่สำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาทักษะในด้านการอ่านและการเขียนภาษาอังกฤษในการศึกษาระดับสูงต่อไป [4] ประกอบกับการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีโทรคมนาคมและการสื่อสารเป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้ประชาชนสามารถติดต่อสื่อสารกันหรือเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจากอุปกรณ์พกพาหรือโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้อย่างสะดวกและง่ายดาย ในขณะที่ราคาของอุปกรณ์และค่าบริการมีราคา

ลดลง ทำให้มีการนำอุปกรณ์ต่าง ๆ เหล่านี้ไปใช้งานกันอย่างแพร่หลายในหลากหลายวงการ รวมถึงการนำไปประยุกต์ใช้ในวงการการศึกษาในฐานะของสื่อกลางหรือเครื่องมือในการนำเสนอและเข้าถึงแหล่งข้อมูลร่วมกับการพัฒนาแอปพลิเคชันที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพอาจจะประกอบไปด้วยสื่อหลากหลายรูปแบบและชนิด ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่สื่อสิ่งพิมพ์ในรูปแบบกระดาษ ขึ้นงานสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนการเรียนรู้แบบผสมผสาน ซึ่งความเหมาะสมในการเลือกใช้สื่อจะต้องพิจารณาถึงวัตถุประสงค์และองค์ประกอบต่าง ๆ ในการเรียนการสอน เช่น กลุ่มผู้เรียน สถานที่ ตลอดจนปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ปรับเหมาะกับผู้เรียนจะมีส่วนช่วยในการเรียนรู้และกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ทั้งนี้ หัวใจสำคัญคือเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้เป็นสำคัญ เมธาวีและวิจิตรา [5],[6] ได้พัฒนาหนังสือนิทานภาพประกอบเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย และนำไปประยุกต์ใช้เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านคำศัพท์ ภาษาอังกฤษ รวมถึงความพึงพอใจที่มีต่อหนังสือนิทานหลังเรียนด้วยหนังสือนิทานภาพประกอบที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ผลการวิจัยพบว่า หลังการจัดกิจกรรมโดยใช้นิทานภาพและแผนการจัดประสบการณ์ความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่างสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ วิทวัส [7] นำเสนอการออกแบบกิจกรรมและสร้างภาพยนตร์มาใช้เป็นสื่อในการพัฒนาทักษะการพูดคำศัพท์ภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย โดยอาศัยเทคนิคในการที่ทำให้ตัวละครคำศัพท์เคลื่อนไหว เพื่อเป็นสิ่งที่เร้าให้กับเด็กให้เกิดความสนใจ เพื่อให้เด็กได้เกิดจินตนาการและสามารถที่จะถ่ายทอดเรื่องราวออกมาได้มากขึ้น นันทิยา [8] นำเสนอการออกแบบและพัฒนาสื่อการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะด้านภาษาอังกฤษสำหรับเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย แผนการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย สื่อการเรียนรู้บัตรคำ (Flash Cards) แบบประเมินทักษะด้านภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิค 4 M จากผลการทดสอบกับกลุ่มเป้าหมายพบว่าเด็กที่เข้ารับ

การทดสอบมีค่าคะแนนอยู่ในระดับดี และเมื่อนำไปเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ทุกคน Dila และคณะ [9] พัฒนาสื่อการเรียนรู้ภาษาชาว (Javanese Language) สำหรับนักศึกษาในระดับอาชีวศึกษาในรูปแบบของเกมและเพลงบนอุปกรณ์พกพา ช่วยดึงดูดความสนใจของผู้ใช้และเพิ่มแรงบันดาลใจในการเรียน จากผลการวิจัยพบว่าความสนใจในการเรียนรู้เพิ่มสูงขึ้นและยังดึงดูดให้นักศึกษาเลือกใช้เครื่องมือดังกล่าวเป็นสื่อในการเรียนรู้มีอัตราที่เพิ่มขึ้นในทิศทางเดียวกัน Ceren และคณะ [10] พัฒนาเกมบนสมาร์ตโฟนและแท็บเล็ตสำหรับเด็กที่มีลักษณะอาการดาว์นซินโดรม (Down Syndrome) ซึ่งเกมจะถูกพัฒนาจากเกมประเภทเกมปริศนา หรือ Puzzle ในรูปแบบของเกมแบบกระดาษดั้งเดิมมาสู่เกมอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบของแอปพลิเคชันบนอุปกรณ์พกพา โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนแรกเป็นส่วนของการเรียนรู้ จะเป็นการสอนความรู้และทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของเด็กในกลุ่มนี้ ส่วนที่สองเป็นเกมสำหรับเล่นในเวลาว่างเพื่อเสริมทักษะการเรียนรู้

ดังนั้นบทความวิจัยนี้ได้นำเสนอเทคนิคการออกแบบและพัฒนาแอปพลิเคชันเกมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านภาษาอังกฤษสำหรับเด็กปฐมวัย โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างพัฒนาการทางด้านการฟังและการออกเสียง ตลอดจนการฝึกความจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษในรูปแบบของเกมในลักษณะของการเดินทางผจญภัยผ่านด่านต่าง ๆ โดยมีการออกแบบตัวละครต่าง ๆ ด้วยคอมพิวเตอร์กราฟิกที่สวยงามและดึงดูดความสนใจของผู้เล่น เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินพร้อมทั้งการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษไปในเวลาเดียวกัน โดยแอปพลิเคชันนี้พัฒนาบน Unity โดยใช้ภาษา C# ในการพัฒนาแอปพลิเคชันเกม และใช้งาน Google Cloud Platform ร่วมกับไลบรารีของ Google Cloud Speech API ในการวิเคราะห์เสียงพูด และ Firebase ซึ่งเป็นฐานข้อมูลแบบเวลาจริงใช้ในการจัดเก็บและจัดการข้อมูลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดของแอปพลิเคชันเกม

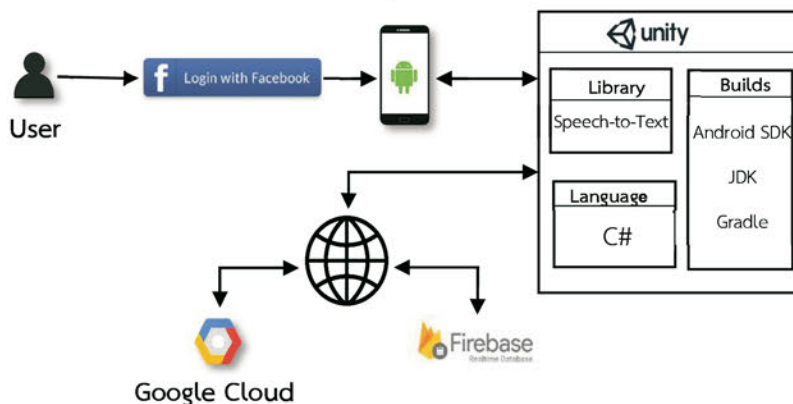
ปีที่ 36 ฉบับที่ 128 ตุลาคม-ธันวาคม 2566
พัฒนาเทคโนโลยีศึกษา

Google Cloud Speech API [14] คือการนำเทคโนโลยี แยกแยะเสียงพูด มาจัดทำเป็นระบบแยกแยะเสียงพูดที่ Google ฝึกสอนมาเรียบร้อยแล้ว พิสูจน์แล้วว่าใช้งานได้จริง ทำงานได้แม้มีเสียงรบกวนมาก รองรับทั้งการแปลงเสียงแบบเรียลไทม์ และแปลงไฟล์เสียงที่อัดมาก่อนแล้ว สามารถแยกแยะเสียงพูดของมนุษย์ได้กว่า 120 ภาษา

Adobe Photoshop [15] เป็นโปรแกรมประยุกต์ที่มีความสามารถในการจัดการแก้ไขและตกแต่งรูปภาพ (photo editing and retouching) แบบแรสเตอร์ โดยถูกนำมาใช้ในการออกแบบและตกแต่งตัวละคร ฉาก และภาพกราฟิกต่าง ๆ

ในงานวิจัย

การใช้งานแอปพลิเคชันเกมจำเป็นต้องมีการเชื่อมต่อกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตก่อน เนื่องจาก Unity จะเรียกใช้งานไลบรารี Speech-to-Text แล้วส่งค่าไปยัง Google Cloud API จากนั้นจะส่งค่ากลับมาในรูปแบบของ JSON และมีการใช้งาน Firebase ในการบันทึกข้อมูลที่ได้มาจาก Facebook (ไอดี และชื่อ-นามสกุล) และบันทึกข้อมูลที่เก็บจากการเข้าเล่นเกม (ชื่อผู้เล่น คะแนน ฤกษ์ และอาวุธ) เพื่อเป็นการนำข้อมูลที่ได้รับมาจัดเป็นอันดับผู้เล่นภายในเกม

ภาพที่ 2 โครงสร้างระบบแอปพลิเคชันเกมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กทางด้านการออกเสียงภาษาอังกฤษ

3.1 การออกแบบและการพัฒนาระบบ การออกแบบและการพัฒนาระบบ ดังภาพที่ 2 โดยเริ่มจากให้ผู้ใช้ใช้งานเข้าสู่ระบบโดยบัญชี Facebook เมื่อเข้าสู่ระบบสำเร็จแล้ว จะแสดงรูปโปรไฟล์ Facebook ขึ้นมา จากนั้นผู้ใช้งานจะต้องกรอกชื่อ Facebook ให้ตรงกับชื่อบัญชี Facebook ที่เขาใช้งานแอปพลิเคชันเกม ถ้าใส่ชื่อไม่ถูกต้องจะไม่สามารถเข้าใช้งานแอปพลิเคชันเกมได้ แต่ถ้าหากใส่ชื่อถูกต้องจะสามารถเข้าไปยังหน้าเลือกโหมดการเล่นได้ โดยมีให้เลือก 2 โหมดดังนี้

1) โหมดการเรียนรู้ จะแบ่งหมวดหมู่ออกเป็น 5 หมวดหมู่ ได้แก่ ผัก ผลไม้ แมลง สัตว์บก และสัตว์น้ำ ในแต่ละหมวดหมู่ จะมีคำศัพท์ 20 คำ

2) โหมดเกม จะแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้

- ด้านที่ 1-5 ด้านปกติ ผู้ใช้งานจะต้องสะสมฤกษ์

ให้ครบทั้ง 10 แบบ เพื่อนำไปเล่นในด้านบอส ซึ่งในด้านปกติ เมื่อชนะจะได้สุ่มฤกษ์ 1 แบบ แต่ถ้าแพ้จะต้องกลับไปเล่นใหม่อีกครั้ง

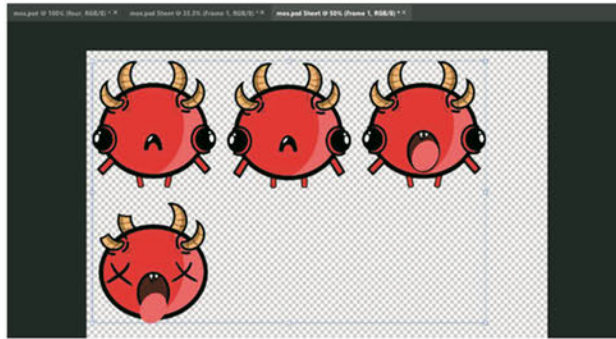
- ด้านที่ 6 ด้านบอส ถ้าเล่นชนะจะสุ่มอาวุธได้ 1 ชิ้น ในการสุ่ม 1 ครั้ง จะเสียฤกษ์ 10 แบบ (แบบละ 1 ดอก) แต่ถ้าแพ้จะเสียฤกษ์ 2 ดอก (อย่างละ 1 แบบโดยการสุ่ม) และต้องกลับไปเล่นด้าน 1-5 ใหม่อีกครั้ง เพื่อสะสมฤกษ์ให้ครบทั้ง 10 แบบ จึงจะสามารถเข้าเล่นด้านบอสได้

3.2 การออกแบบตัวละคร การออกแบบจะใช้โปรแกรม Photoshop เพื่อช่วยในการสร้างรูปภาพหรือกราฟิกที่ใช้ในการทำเกม (Sprite Sheet) เป็นการนำรูปที่จัดทำทางตัวละครในแต่ละเฟรม รวมถึงส่วนอื่น ๆ มาเชื่อมต่อเข้าไว้ด้วยกัน โดยจะบันทึกไฟล์เป็นนามสกุล .PNG เพื่อให้เป็นภาพพื้นหลังโปร่งใสสะดวกแก่การนำไปใช้งานต่อ ดังภาพที่ 3

บทควาณวิจัย

การพัฒนาแอปพลิเคชันเกมมือถือสำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟัง และออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

ภาพที่ 3 การออกแบบตัวละคร

ตัวละครต่าง ๆ จะถูกออกแบบให้สอดคล้องกับลักษณะของเกมและเหมาะสมกับวัยของผู้เล่น เช่น ด้านผลไม้ จะออกแบบสัตว์ประหลาดให้มีความคล้ายคลึงกับมะเขือเทศ แต่ได้มีการเพิ่มในส่วนของเขาและขา เพื่อสื่อถึงความร้ายของตัวละคร ในส่วนของตัวละครหลักจะออกแบบให้มีลักษณะคล้ายคลึงกับขนมแต่จะเพิ่มในส่วนของเขา แขน ขา และอาวุธ เพื่อสื่อถึงความกล้าหาญในการเผชิญหน้ากับสัตว์ประหลาด ในส่วนของรูปภาพคำศัพท์ต่าง ๆ มีการออกแบบกราฟิกให้

มีความคล้ายคลึงกับวัตถุจริงในชีวิตประจำวัน

3.3 การใช้งาน Speech-to-Text เมื่อเริ่มต้นการอัดเสียง จะมีการบันทึกเสียงคำศัพท์ที่ผู้เล่นออกเสียงขณะเล่นเกม ภายในระยะเวลาไม่เกิน 3 วินาที ดังภาพที่ 4 (ก) หลังจากนั้น จะทำการบันทึกไฟล์เป็นนามสกุล .WAV และส่งไปยัง Google Cloud Platform Speech to text เพื่อนำเสียงที่บันทึกไป ประมวลผลและส่งออกผลลัพธ์กลับมาเป็นรูปแบบ JSON และสามารถดึงข้อมูลมาใช้งานในรูปแบบอาร์เรย์ ดังภาพที่ 4 (ข)

```
goAudioSource.clip = Microphone.Start(null, true, 3, maxFreq);
```

(ก)

```
using (var streamReader = new StreamReader( httpResponse.GetResponseStream())) {
    var JSON = streamReader.ReadToEnd();
    var Result = JSON.Parse(JSON);
    speechText = Result["JSON"][0]["alternatives"] [0]["transcript"];
```

(ข)

ภาพที่ 4 (ก) ชุดคำสั่งการบันทึกเสียง (ข) ชุดคำสั่งการดึงข้อมูลใน JSON

3.4 การออกแบบฐานข้อมูลระบบที่พัฒนาขึ้นใช้ฐานข้อมูล Firebase ในการเก็บข้อมูล ประกอบไปด้วย 2 Collections ดังนี้

1) User

- id ใช้เก็บไอดีของบัญชี Facebook ของผู้ใช้งาน
- key ใช้เก็บจำนวนกัญญา

- name ใช้เก็บชื่อบัญชี Facebook ของผู้ใช้งาน
- weapon ใช้เก็บอาวุธ
- useWeapon ใช้เก็บสถานะการใช้อาวุธ

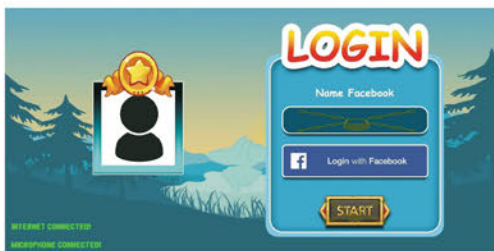
2) Rank

- name ใช้เก็บชื่อผู้เล่นในแต่ละด่าน
- bestTime ใช้เก็บเวลาที่ดีที่สุดของผู้เล่นนั้น ๆ

4. ผลการวิจัย

4.1 การใช้งานแอปพลิเคชันบนสมาร์ตโฟน โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นใช้งานระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์เวอร์ชัน 6.0 หรือสูงกว่า ใช้พื้นที่หลังการติดตั้งประมาณ 88 MB. ในขณะที่ใช้งานจำเป็นต้องเชื่อมต่อไมโครโฟนและอินเทอร์เน็ต โดยเมื่อผู้ใช้งานเข้าสู่หน้าแรกของเกม ดังภาพที่ 5 (ก) จำเป็นต้อง

เข้าสู่ระบบโดยใช้บัญชี Facebook จากนั้นผู้ใช้งานต้องใส่ชื่อ Facebook ให้ตรงกับบัญชี Facebook ที่ได้เข้าสู่ระบบมาอีกครั้ง จึงจะสามารถเข้าไปยังหน้าเลือกโหมดการเล่นได้ หากไม่ตรงกัน จะไม่สามารถเข้าใช้งานแอปพลิเคชันได้ โดยเกมจะมีการเล่นให้เลือก 2 โหมด ดังภาพที่ 5 (ข) ดังนี้

(ก)

(ข)

ภาพที่ 5 (ก) หน้า login เข้าแอปพลิเคชันเกม (ข) หน้าแสดงโหมดการเล่น

1) โหมดการเรียนรู้จะแบ่งออกเป็น 5 หมวดหมู่ ได้แก่ ผลไม้ แมลง สัตว์บก และสัตว์น้ำ ดังภาพที่ 6 (ก) ในแต่ละหมวดหมู่จะมีคำศัพท์ 20 คำ รวมทั้งหมด

เป็น 100 คำ มีทั้งคำศัพท์และคำแปล โดยผู้ใช้งานสามารถเลือกฟังเสียงคำศัพท์ต่าง ๆ ได้ ดังภาพที่ 6 (ข)

(ก)

(ข)

ภาพที่ 6 (ก) หน้าแสดงหมวดหมู่การเรียนรู้ (ข) หน้าแสดงคำศัพท์

2) โหมดเกม จะแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ดังภาพที่ 7 (ก) เป็นด้าน 1-3 และภาพที่ 7 (ข) ด้าน 4-5 และด้านบอส เมื่อผู้ใช้งานเข้าไปในแต่ละด้านจะแสดง

ลำดับเวลาการเล่นที่มีระยะเวลาการเล่นที่ดีที่สุด 5 ลำดับของผู้เล่นทั้งหมดในแต่ละด้านนั้น ดังภาพที่ 7 (ค)

บทควาณวิจัย

การพัฒนาแอปพลิเคชันเกมมือถือสำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟัง และออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

(ก)

(ข)

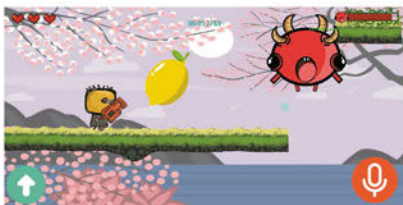

(ค)

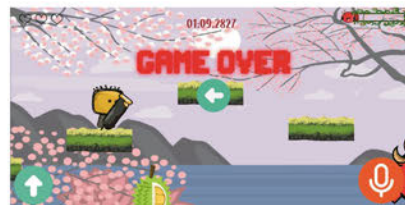
ภาพที่ 7 (ก) หน้าด่าน 1-3 (ข) หน้าด่าน 4-5 และด่านบอสของเกม (ค) การจัดลำดับเวลาของผู้เล่นที่ดีที่สุด 5 ลำดับ

เมื่อผู้ใช้งานเข้าเล่นเกมในด้านนั้น ๆ จะได้รับหัวใจ 3 ดวง ในการเล่นตัวละครจะวิ่งตามสัตว์ประหลาด โดยที่ตัวละคร จะต้องกระโดดตามพื้นที่สุมออกมา และสัตว์ประหลาดจะ ปล่องรูปภาพคำศัพท์นั้นออกมาด้วย ดังภาพที่ 8 (ก) ถ้าหาก ผู้ใช้งานพูดคำศัพท์ไม่ถูกต้องตามเวลาที่กำหนดจะทำให้หัวใจ ลดลงทีละครึ่งดวงจนกระทั่งแพ้จะแสดงคำว่า GAME OVER ดังภาพที่ 8 (ข) แต่ถ้าพูดคำศัพท์นั้นถูกต้อง จะทำให้เลือด

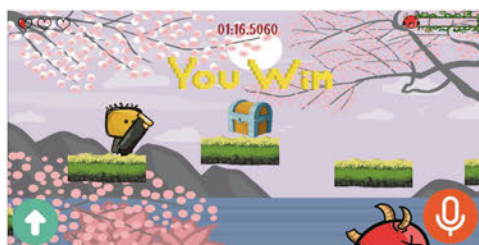
ของสัตว์ประหลาดลดลง ในขณะที่เล่นอยู่ก็สามารถโจมตี สัตว์ประหลาดได้ด้วยการยิง ถ้ายิงโดนจะทำให้เลือดของ สัตว์ประหลาดลดลง เมื่อชนะจะแสดงคำว่า You Win และมี กล้องสุมให้ ดังภาพที่ 8 (ค) ซึ่งจะได้สุมกล้อง 3 กล้อง ดังภาพที่ 9 (ก) ถ้าสุมถูกจะได้รับกุญแจ 1 แบบ ดังภาพที่ 9 (ข) แต่ถ้า สุมผิดจะแสดงกล้องเปล่าออกมาและผู้ใช้งานจะไม่ได้รับ กุญแจในครั้งนั้น ดังภาพที่ 9 (ค)

(ก)

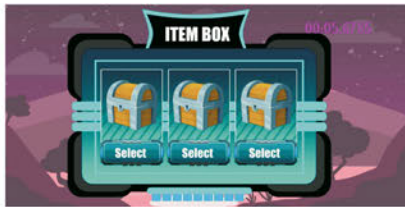

(ข)

(ค)

ภาพที่ 8 (ก) การเล่นเกมในด้านผลไม้ (ข) เล่นเกมแพ้ (ค) เล่นเกมชนะ

(ก)

(ข)

(ค)

ภาพที่ 9 (ก) หน้าได้สิทธิ์การสุ่มกล่อง 3 กล่อง (ข) ตัวอย่างกุญแจที่ได้จากการสุ่มกล่อง (ค) กล่องเปล่าที่ผู้ใช้งานสุ่มได้

ผู้ใช้งานสามารถสะสมอาวุธได้ทั้งหมด 6 แบบ และสามารถเปลี่ยนอาวุธที่ได้รับจากการเล่นชนะในด้านบอส โดยการเลือกอาวุธแล้วลากมาใส่ที่ตัวละครก็จะสามารถใช้งานอาวุธที่ต้องการได้ ซึ่งยังมีการแสดงจำนวนกุญแจทั้งหมดที่ผู้ใช้งานได้เก็บสะสมจากการเล่นชนะในด้านที่ 1-5 ดังภาพที่ 10 (ก) เป็นหน้าแสดงอาวุธและกุญแจ ที่ผู้ใช้งาน

สะสมไว้ทั้งหมด โดยในการเล่นด้านบอสนั้น จะต้องสะสมกุญแจครบ 10 แบบก่อน (แบบละ 1 ดอก) ผู้ใช้งานจึงจะสามารถเล่นด้านบอสได้ 1 ครั้ง ดังภาพที่ 10 (ข) แต่ถ้าแพ้ในด้านบอส จะเสียกุญแจ 2 ดอก (อย่างละ 1 แบบ) แต่ถ้าชนะจะสามารถเลือกสุ่มอาวุธได้ 1 ชิ้น ดังภาพที่ 10 (ค) โดยการสุ่มอาวุธในด้านบอสนั้นจะมีโอกาสที่จะสุ่มได้อาวุธเดิมที่เคยมีอยู่แล้ว

(ก)

(ข)

(ค)

ภาพที่ 10 (ก) การสะสมอาวุธและกุญแจทั้ง 10 แบบ (ข) การเล่นด้านบอส (ค) ชนะในด้านบอสจะสุ่มอาวุธได้ 1 แบบ

บทควาณวิจัย

การพัฒนาแอปพลิเคชันเกมมือถือสำหรับเด็กปฐมวัยเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้านการฟัง และออกเสียงคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

4.2 การทดสอบและการเก็บรวบรวมข้อมูลการใช้งานระบบ

1) กลุ่มตัวอย่างที่ได้ทดสอบและประเมินแอปพลิเคชันที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยผู้ปกครองเด็กอายุ 5-6 ปี จำนวน 11 คน และครูสอนภาษาอังกฤษระดับอนุบาล จำนวน 5 คน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบนี้ได้แก่ แบบประเมินความพึงพอใจต่อการใช้งานระบบที่พัฒนาขึ้น โดยใช้ข้อมูลทางสถิติในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การประเมินความพึงพอใจจะใช้ค่าเฉลี่ยเทียบกับเกณฑ์การประเมินดังนี้

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 - 5.00 มากที่สุด

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 - 4.50 มาก

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.51 - 3.50 ปานกลาง

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.51 - 2.50 น้อย

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 - 1.50 น้อยที่สุด

แบบประเมินความพึงพอใจต่อการใช้งานระบบที่พัฒนาขึ้นนี้ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านประสิทธิภาพ 2) ด้านการออกแบบ 3) ด้านประโยชน์ที่ได้รับ

4.3 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการใช้งานแอปพลิเคชันที่พัฒนาขึ้นการประเมินความพึงพอใจต่อการใช้งานระบบที่พัฒนาขึ้น ได้ทำการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1) กลุ่มผู้ปกครอง จำนวน 11 คน

2) กลุ่มครูสอนภาษาอังกฤษระดับอนุบาล จำนวน 5 คน

ผลการประเมินความพึงพอใจเฉลี่ยจากทุกกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีรายละเอียดและหัวข้อในการประเมินดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความพึงพอใจเฉลี่ยจากทุกกลุ่มตัวอย่าง

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับคุณภาพ
1. ด้านประสิทธิภาพในการทำงานของแอปพลิเคชัน			
1.1 การเคลื่อนไหวของตัวละคร	4.56	0.45	มากที่สุด
1.2 การโต้ตอบระหว่างผู้เล่นและแอปพลิเคชัน	4.19	0.55	มาก
1.3 การชัดเจนของเสียงพูดคำศัพท์	4.38	0.64	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.38	0.54	มาก
2. ด้านการออกแบบแอปพลิเคชัน			
2.1 การใช้สี ขนาดตัวอักษร	4.13	0.65	มาก
2.2 รูปแบบของฉากและตัวละคร	4.06	0.59	มาก
2.3 ความสอดคล้องของหมวดหมู่คำศัพท์	4.25	0.62	มาก
2.4 ความเหมาะสมของการควบคุมการเล่นด้วยมือซ้ายและขวา	4.00	0.58	มาก
ค่าเฉลี่ย	4.11	0.61	มาก
3. ด้านประโยชน์ที่ได้รับ			
3.1 การฝึกฟังเสียงคำศัพท์ด้วยสำเนียงเจ้าของภาษา	4.75	0.32	มากที่สุด
3.2 การฝึกออกเสียงคำศัพท์	4.44	0.57	มาก
3.3 ภาพรวมในการช่วยส่งเสริมการฟัง-การฝึกออกเสียงคำศัพท์	4.56	0.49	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	4.58	0.46	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยทุกด้าน	4.36	0.54	มาก

โดยสามารถแสดงรายละเอียดของผลการประเมินจากกลุ่มตัวอย่างผู้ทดสอบการใช้งานแอปพลิเคชันเกมแต่ละกลุ่ม

ได้ดังภาพที่ 11 และ 12 ดังนี้

ภาพที่ 11 ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อโปรแกรม

จากภาพที่ 11 กลุ่มผู้ปกครอง พบว่า ผู้ใช้มีความพึงพอใจเฉลี่ยต่อการใช้งานอยู่ในระดับมาก (และเมื่อพิจารณาผลการประเมินพบว่ากลุ่มผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการใช้แอปพลิเคชันเกมในด้านประโยชน์ที่ได้รับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านประสิทธิภาพ และด้านการออกแบบ และมีข้อเสนอแนะอีกว่าควรมีฟังก์ชันในการเพิ่มหมวดหมู่และคำศัพท์เองได้ เนื่องจากว่าภายในแอปพลิเคชันมีคำศัพท์จำกัด

กลุ่มครูสอนภาษาอังกฤษ พบว่า ผู้ใช้มีความพึงพอใจต่อการใช้งานอยู่ในระดับมาก ดังภาพที่ 12 เมื่อพิจารณาผลการประเมินพบว่ากลุ่มเด็กมีความพึงพอใจต่อการใช้แอปพลิเคชันเกมในด้านประโยชน์ที่ได้รับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านประสิทธิภาพ และด้านการออกแบบ และมีข้อเสนอแนะควรมีระดับความยากง่ายให้ผู้เล่นได้เลือกตามความต้องการ เช่น ควรพัฒนาให้ผู้ปกครองหรือครูสามารถเพิ่มคำศัพท์ลงในแอปพลิเคชันเกมได้ด้วยตัวเอง และควรมีการเล่นร่วมกับผู้อื่น คนอื่น ๆ แบบเกมออนไลน์ได้ เพื่อเพิ่มความดึงดูดในการเล่น และทำให้ผู้เล่นรู้สึกสนุก และได้รับประสบการณ์ในการทำกิจกรรมกลุ่มมากขึ้น

5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้ได้นำเสนอการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษสำหรับเด็กปฐมวัยในรูปแบบของแอปพลิเคชันเกม

ภาพที่ 12 ความพึงพอใจของครูสอนต่อโปรแกรม

บนอุปกรณ์พกพา ซึ่งเป็นการนำเสนอรูปแบบของสื่อการเรียนรู้ที่แตกต่างจากเดิม โดยผู้ที่สนใจสามารถดาวน์โหลดและเข้าใช้งานแอปพลิเคชันเกมได้

https://drive.google.com/open?id=1LT-kHUNhigH-kZi7W_mSHhla9lluWL0ew

ซึ่งประกอบด้วยไฟล์ติดตั้งเกม พร้อมคู่มือประกอบการเล่นและตัวอย่างการเล่น ซึ่งการออกแบบแอปพลิเคชันได้ออกแบบให้มีความเหมาะสมกับผู้ใช้ เช่น การออกแบบตัวละครเกม การออกแบบรูปภาพคำศัพท์ต่าง ๆ และการออกแบบฉากและส่วนต่าง ๆ ของเกม อีกทั้งยังมีโหมดการเรียนรู้ให้ได้เรียนรู้ในเรื่องของการออกเสียงคำศัพท์และความหมายของคำศัพท์ต่าง ๆ ที่ต้องนำไปใช้เล่นในโหมดเกม นอกจากนี้ยังมีระบบลือคอินผ่านบัญชี Facebook เพื่อเก็บระยะเวลาการเล่นที่ดีที่สุดของผู้เล่นไว้ด้วย และเพื่อให้อยู่ในความดูแลและผู้ปกครองสามารถให้คำแนะนำในกรณีที่บุตรหลานมีข้อสงสัยหรือต้องการคำแนะนำต่าง ๆ อีกทั้งยังเป็น

ใช้เวลาร่วมกันระหว่างผู้ปกครองกับบุตรหลานอีกด้วย ซึ่งใน
 โหมดเกมจะเป็นการนำความรู้จากการฟังการออกเสียงและ
 จดจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่อยู่ในโหมดเรียนรู้มาใช้เพื่อฝึก
 การออกเสียงเล่นเกมในโหมดเกม

แอปพลิเคชันเกมมือถือเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้าน
 ภาษาอังกฤษนี้ นำเสนอสื่อการเรียนรู้รูปแบบใหม่ที่ผสมผสาน
 เทคโนโลยีที่ทันสมัยร่วมกับการออกแบบขั้นตอนการทำงาน
 ต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและเหมาะสมต่อผู้ใช้งาน ซึ่งเป็นส่วน
 ช่วยให้การเรียนรู้ของเด็กสนุกสนาน เนื่องจากสามารถใช้งาน
 บนอุปกรณ์พกพาได้ อีกทั้งยังช่วยเสริมความรู้ทางการอ่าน
 การออกเสียงภาษาอังกฤษ และทำให้ได้ใช้เวลาว่างอันเป็น
 ประโยชน์อีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

- [1] พระราชบัญญัติ การพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2562. (2562, 30 เมษายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 136.
- [2] สิริมา ภิญโญนันตพงษ์. (2545). การวัดและประเมินผล
 แนวใหม่: เด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [3] สมเกียรติ อ่อนวิมล. (2555). [ออนไลน์]. การใช้ภาษาอังกฤษ
 และภาษาอื่นในภูมิภาคกับอนาคตของไทยในอาเซียน.
 [สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2564]. จาก
[http://www.dla.go.th/upload/ebook/
 column/2013/5/2060_5264.pdf](http://www.dla.go.th/upload/ebook/column/2013/5/2060_5264.pdf).
- [4] ลัดดา อินทนนท์. (2551). การสร้างหนังสือการ์ตูน
 ประกอบการสอนคุณธรรม เรื่องความดีที่น่ายกย่อง
 สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนอนุบาล
 แม่เมาะ อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง. การค้นคว้าอิสระ
 ศศ.ม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [5] จิตติยา เนตรวงษ์. (2564). การเรียนรู้แบบผสมผสาน
 เทคโนโลยีดิจิทัลแบบปรับเหมาะ เพื่อยกระดับผลลัพธ์
 การเรียนรู้. วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา. 33 (119), 11-22.
- [6] เมธาวี ทองคำ และวิจิตรา วงศ์อนุสิทธิ์. (2560). การพัฒนา
 หนังสือนิทานภาพประกอบเพื่อส่งเสริมความสามารถ
 ด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัย. วารสารวิชาการ
 หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
 9 (25), 133-143.

- [7] วิทวัส แทนศิริ. (2559). ความสามารถในการใช้คำศัพท์
 ภาษาอังกฤษของเด็กปฐมวัยโดยการจัดกิจกรรมภาพ
 เคลื่อนไหว. ปริญญาโททางการศึกษามหาบัณฑิต. สาขา
 วิชาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้.
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [8] นันทิยา น้อยจันทร์. (2020). การพัฒนาสื่อการเรียนรู้
 เพื่อเสริมสร้างทักษะด้านภาษาอังกฤษสำหรับเด็กปฐมวัย.
 วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น.
 6 (6), 273-284.
- [9] Dila Umnia Soraya, Hakkun Elmunsyah, Vivin
 Lisa Indriyanti, Wahyu Setiawan and Putri Yuni
 Ristanti. (2019). Development of a Mobile Based
 Education Game on Parikan, Paribasan, and
 Tembang As a Java Language Learning Media
 For Vocational Students. International Journal
 of Innovation, Creativity and Change. 8 (1), 65-79.
- [10] Ceren Cubukcu, Murat Kaan Canbazoglu and
 Yigit Ozerdem. (2020). Mobile Game Development
 for Children with Down Syndrome. International
 Journal of Interactive Mobile Technologies.
 14 (20), 174-183.
- [11] Unity. (2021). [ออนไลน์]. [สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม
 2564]. จาก <https://unity.com>.
- [12] C#. (2021). [ออนไลน์]. [สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม
 2564]. จาก [https://docs.microsoft.com/en-us/
 dotnet/csharp](https://docs.microsoft.com/en-us/dotnet/csharp).
- [13] Firebase. (2021). [ออนไลน์]. [สืบค้นเมื่อวันที่ 20
 ธันวาคม 2564]. จาก [https://console.firebase.
 google.com](https://console.firebase.google.com).
- [14] Google Cloud Speech API. (2021). [ออนไลน์].
 Speech-to-text. [สืบค้นเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2564].
 จาก <https://cloud.google.com/speech-to-text>.
- [15] Adobe Photoshop. (2021). [ออนไลน์]. [สืบค้นเมื่อ
 วันที่ 20 ธันวาคม 2564]. จาก [https://www.
 adobe.com](https://www.adobe.com).

ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้เรียนด้านการออกแบบสารสนเทศเพื่อสร้างสรรค์สื่อดิจิทัล

The Opinion of Student's Characteristics About Information Design for Creating Digital Media

สายสุดา ปันตระกูล¹ บุญญลักษณ์ ตำนานจิตร² บรรพต พิจิตรกำเนิด³ สิริมา เชียงเขาวัว⁴ และกฤชนพร ประสิทธิ์วิเศษ⁵
Saisuda Pantrakool¹ Boonyalak Tumnanichit² Bunpod Pijitkamnerd³ Sirima Chiengchaovai⁴
and Gritsanaporn Prasitwisate⁵

¹⁻⁴ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
Faculty of Humanities and Social Sciences Suan Dusit University

⁵ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
Faculty of Management Science Suan Dusit University
Corresponding Author: E-mail: saisuda_pan@dusit.ac.th
Received: 20 ธ.ค. 64 Revised: 3 ก.พ. 65 Accepted: 28 มี.ค. 65
DOI: 10.14416/j.ted.2023.12.015

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้เรียนด้านการออกแบบสารสนเทศเพื่อสร้างสรรค์สื่อดิจิทัล กลุ่มตัวอย่าง 268 คน จาก 4 กลุ่ม คือ 1) ผู้ประกอบการ/ผู้ใช้งานบัณฑิต 2) ศิษย์เก่า (สาขานิเทศศาสตร์ ภาษาไทย และบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์) 3) นักเรียนที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับสารสนเทศ และ 4) ผู้สนใจพัฒนาตนเองด้านการออกแบบสารสนเทศ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้เรียนด้านการออกแบบสารสนเทศเพื่อสร้างสรรค์สื่อดิจิทัลในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า 1) ผู้เรียนควรมีคุณลักษณะด้านความรับผิดชอบ ความตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์ กระตือรือร้นสนใจใฝ่รู้ข่าวสารและเทคโนโลยีสมัยใหม่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ 2) ความสามารถในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและการทำงานเป็นทีม และ 3) มีความสามารถในการสร้างสรรค์ข้อมูลสารสนเทศและสื่อดิจิทัลที่แปลกใหม่โดยใช้ภาษาและวิธีการสื่อสารที่เหมาะสมกับสถานการณ์

คำสำคัญ: คุณลักษณะของผู้เรียน การออกแบบสารสนเทศ การสร้างสรรค์สื่อดิจิทัล

Abstract

The objective of this research was to study the opinions of student's characteristics about information design for creating digital media. There are 268 sampling from four groups as follows: 1) entrepreneurs/ employer, 2) alumni (communication arts, Thai language, and library and information sciences), 3) interested student in information science, and 4) interested people in self-improvement about information design.

Research tool was a questionnaire. The statistics for of this research were the percentage, mean, and standard deviation.

The research found that the total level of opinion about student's characteristics of information design for creating digital media was at high level. There were three highest score as follows: 1) accountability, honesty, enthusiasm, interest in information and technology were highest average, 2) the ability to coordinate with various departments, problem solving and teamwork, 3) and able to create of innovative information and digital media by useing language and communication in appropriate situation.

Keywords: Student's Characteristics, Information Design, Creating Digital Media

1. บทนำ

สังคมความปกติใหม่หรือฐานวิถีชีวิตใหม่ในประเทศไทย ส่งผลให้คนในสังคมมีรูปแบบการดำเนินชีวิตที่แตกต่างจากแบบแผนและแนวทางปฏิบัติในอดีต การปรับเปลี่ยนชีวิตไปสู่วิถีใหม่ส่งผลให้เกิดการปรับตัวทั้งวิธีการคิด การสื่อสาร การศึกษาและการใช้ชีวิตเพื่อให้นักเรียนสามารถรับมือกับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม [1] จนเกิดเป็นความคุ้นชินและกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตปกติ [2] และเป็นตัวแปรสำคัญที่สร้างการเปลี่ยนแปลงให้กับระบบกลไกการศึกษาให้มีรูปแบบการดำเนินการที่มีความยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้ทันกับบริบทและสภาพแวดล้อมในสังคมปัจจุบัน

การจัดการระบบการศึกษาในสังคมไทยจึงต้องปรับตัวไปสู่การศึกษายกกำลังสองที่เปลี่ยนจาก One-Size-Fits-All ไปสู่การเรียนรู้และการพัฒนารายบุคคลมากยิ่งขึ้นเพื่อผลักดันให้ประเทศไทยก้าวไปสู่การเป็นฐานการผลิตทุนมนุษย์ที่มีเป็นเลิศ [3] สถาบันการศึกษามีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความน่าสนใจ เช่น นำเทคโนโลยีดิจิทัลต่าง ๆ เข้ามาใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินงานจัดกิจกรรมการเรียนรู้ [4] ข้อดีของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษา เช่น เป็นการลดระยะห่างทางสังคม ใช้เป็นเครื่องมือศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้อย่างอิสระ ผู้เรียนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมและสามารถใช้เป็นช่องทางในการสื่อสารได้อย่างสะดวก

สถาบันอุดมศึกษามีภารกิจสำคัญในการผลิตบัณฑิตเพื่อออกไปประกอบอาชีพนั้นจำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะสอดคล้องตามความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต ซึ่งการที่ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จมีผลการ

เรียนรู้หรือมีสมรรถนะเป็นไปตามที่ผู้ประกอบการต้องการได้นั้นต้องมีการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนมีทักษะสากล รู้วิธีเรียนและสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ [5] ในขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรที่มีคุณภาพจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์องค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ การสำรวจความคิดเห็นของผู้สนใจ การกำหนดวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล [6] เพื่อให้สามารถพัฒนาวิธีการจัดการเรียนรู้ที่สร้างเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะความรู้ความสามารถด้านทักษะในการผลิตผลงาน ประสิทธิภาพในการสื่อสาร การสร้างสรรค์และความคิดขั้นสูงอย่างเป็นเหตุเป็นผล

การพัฒนาหลักสูตรใหม่ต้องสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี พ.ศ.2560-2579 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มุ่งเน้นให้คนมีหลักคิดที่ถูกต้อง เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ มีจุดมุ่งหมาย มีหลักคิดสร้างสรรค์และมีจิตสาธารณะ [7] ส่วนคุณลักษณะของบัณฑิตอาจมีความแตกต่างกันตามลักษณะอาชีพ เช่น ทักษะการรู้เท่าทันดิจิทัล การบริหารจัดการ การเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน การก้าวทันวิทยาการใหม่ ๆ และความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้กับการปฏิบัติงานจริง การพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาการออกแบบสารสนเทศเพื่อสร้างสรรค์สื่อดิจิทัลของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต เป็นการบูรณาการของหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ภาษาไทยและนิเทศศาสตร์ ที่ต้องการสร้างบัณฑิตให้มีศักยภาพสูงโดยมีคุณลักษณะความรู้ความสามารถในการจัดการเนื้อหา การนำเสนอได้อย่างสร้างสรรค์และใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยสวนดุสิตที่เน้น

การผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับและเป็นที่ต้องการของสังคม โดยมีจุดเด่นด้านบุคลิกภาพเฉพาะตามวัฒนธรรมสวนดุสิต สามารถพัฒนาความเข้มแข็งให้กับองค์กร ชุมชน สังคม และประเทศในลักษณะการให้บริการวิชาการ ทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม ส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล และยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้เรียนด้านการออกแบบสารสนเทศเพื่อสร้างสรรค์สื่อดิจิทัล

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้เรียนด้านการออกแบบสารสนเทศเพื่อสร้างสรรค์สื่อดิจิทัล ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

3.1 คณะผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถาม ในปี พ.ศ. 2564 จำนวน 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ผู้ประกอบการ/ผู้ใช้งานบัณฑิต กลุ่มที่ 2 บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ ภาษาไทยและนิเทศศาสตร์ กลุ่มที่ 3 นักเรียนที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับสารสนเทศ และกลุ่มที่ 4 ผู้สนใจพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศ จำนวนทั้งสิ้น 268 คน เกณฑ์ในการคัดเลือกมีดังนี้ กลุ่มที่ 1 ผู้ประกอบการ/ผู้ใช้งานบัณฑิต เป็นสถานประกอบการที่รับนักศึกษาสาขาบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ ภาษาไทยและนิเทศศาสตร์ เข้าทำงาน หรือฝึกงาน กลุ่มที่ 2 บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาสาขา บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ภาษาไทยและ นิเทศศาสตร์ เป็นศิษย์เก่าของมหาวิทยาลัยสวนดุสิตที่จบการ ศึกษาไปแล้ว 3-5 ปี กลุ่มที่ 3 นักเรียนที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับ สารสนเทศ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5-6 ในพื้นที่การ ศึกษาในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2564 และ กลุ่มที่ 4 ผู้สนใจพัฒนาตนเองด้านสารสนเทศ คือ บุคคลทั่วไป ที่ทำงานในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด ศูนย์ข้อมูลหรือ บริษัทเอกชน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเรื่อง ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้เรียนด้านการออกแบบ

สารสนเทศเพื่อสร้างสรรค์สื่อดิจิทัล จำนวน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบ ตรวจสอบรายการและปลายเปิด

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้เรียน ด้านการออกแบบสารสนเทศเพื่อสร้างสรรค์สื่อดิจิทัล ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วน 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบปลายเปิด

3.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ของเนื้อหาข้อคำถาม หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของ Cronbach ของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.91

3.4 การเก็บและรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยนำแบบ สอบถามที่ผ่านการตรวจสอบหาคุณภาพแล้วไปเก็บรวบรวม ข้อมูลออนไลน์จากโปรแกรม Microsoft Teams และ ส่งทางไปรษณีย์ ใช้เวลาเก็บข้อมูลระหว่างเดือนสิงหาคม- ตุลาคม 2564 โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามสมบูรณ์ครบถ้วน จำนวน 268 คน

3.5 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัย นำเสนอแบบบรรยาย ตารางและภาพประกอบ ส่วนข้อมูล ข้อเสนอแนะใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและจัดกลุ่มข้อมูล ตามประเด็น

4. ผลการวิจัย

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 268 คน ประกอบด้วย ผู้ประกอบการ/ผู้ใช้งานบัณฑิต ศิษย์เก่า นักเรียนที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับสารสนเทศ และกลุ่มที่ 4 ผู้สนใจ พัฒนาตนเองด้านสารสนเทศ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จานวนและร้อยละของสถานะผูตอบแบบสอบถาม

ข้อมูล	จานวน (n=268)	ร้อยละ
สถานะของผูตอบแบบสอบถาม		
1. ผูประกอบการ ผูใช้งานบัณฑิต	46	17.16
2. ศิษย์เกาที่สำเร็จการศึกษาจาก 3 สาขาวิชา	124	46.27
3. นักเรียนที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับสารสนเทศ	26	9.70
4. ผูสนใจพัฒนาตนเองดานสารสนเทศ	72	26.87
ตำแหน่งงานของสถานประกอบการ		
1. เจ้าของสถานประกอบการ	26	56.52
2. หัวหน้างานในองค์กร	15	32.61
3. พนักงานหน้าที่จัดหาบุคลากร	5	10.87
ลักษณะข้อมูลที่ต้องการพัฒนาตนเอง		
1. เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นหลัก	36	44.44
2. ข้อมูลสารสนเทศเป็นหลัก	33	40.74
3. อื่น ๆ ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน	12	14.81
เป้าหมายที่ต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับสารสนเทศ		
1. ออกแบบเว็บไซต์และแอปพลิเคชัน	15	17.86
2. ใช้ศึกษาภาคหน้าและปัจจุบัน	10	11.90
3. การใช้ชีวิตประจำวันด้วยการใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง	13	15.48
4. ความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับสารสนเทศและสามารถนำไปใช้ประโยชน์	31	36.90
นำไปใช้ประโยชน์		
5. การสื่อสารออนไลน์	15	17.86

จากตารางที่ 1 สถานะของผูตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นศิษย์เกาที่สำเร็จการศึกษาจาก 3 สาขาวิชา จานวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 46.27 รองลงมาคือ ผูสนใจพัฒนาตนเองดานสารสนเทศ จานวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 26.87 เป็นผู้ประกอบการ/ผูใช้งานบัณฑิต จานวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 17.16 และนักเรียนที่สนใจการศึกษาเกี่ยวกับสารสนเทศ จานวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 9.70 ตำแหน่งงานและประเภทหน่วยงานของผูประกอบการ/ผูใช้งานบัณฑิต

จานวน 46 คน พบว่า เป็นเจ้าของสถานประกอบการ จานวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 56.52 รองลงมาคือ หัวหน้างานในองค์กร จานวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 32.61 และพนักงานหน้าที่จัดหาบุคลากร จานวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10.87 ลักษณะข้อมูลที่ต้องการพัฒนาตนเอง มีผูตอบจานวน 81 คน พบว่า ต้องการข้อมูลเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นหลัก จานวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44 รองลงมาคือ ข้อมูลสารสนเทศเป็นหลัก จานวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 40.74

และอื่น ๆ ได้แก่ ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 14.81 เป้าหมายที่ต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับสารสนเทศ มีผู้ตอบจำนวน 84 คน พบว่า ต้องการความรู้ความสามารถเกี่ยวกับสารสนเทศและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 36.90 รองลงมา คือ ออกแบบเว็บไซต์และแอปพลิเคชันและการสื่อสาร

ออนไลน์ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 17.86 การใช้ชีวิตประจำวันด้วยการใช้ข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 15.48 และใช้ศึกษาภายนอกหน้าและปัจจุบัน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 11.90

4.2 ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้เรียนด้านการออกแบบสารสนเทศเพื่อสร้างสรรค์สื่อดิจิทัล

ตารางที่ 2 ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้เรียนด้านการออกแบบเพื่อสร้างสรรค์สื่อดิจิทัล

คุณลักษณะของผู้เรียน	ความคิดเห็น					$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด				
1. ความรู้ด้านการออกแบบข้อมูลบนสื่อดิจิทัล โดยรู้เข้าใจวิธีการจัดการโครงสร้างและองค์ประกอบของข้อมูลเพื่อสร้างสรรค์ผลงาน	-	5 (3.73)	28 (20.90)	44 (32.84)	57 (42.54)	4.14	0.88	มาก	6
2. ความสามารถการใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นรวบรวม จัดเก็บอย่างเป็นระบบเพื่อสร้างสารสนเทศในรูปแบบต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ในองค์กร	-	4 (2.99)	24 (17.91)	35 (26.12)	71 (52.99)	4.29	0.87	มาก	5
3. ความสามารถในการวิเคราะห์แยกแยะ จัดกลุ่มหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงของข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการทำงานและการต่อยอดทางธุรกิจ	1 (0.75)	3 (2.24)	24 (17.91)	34 (25.37)	72 (53.73)	4.29	0.89	มาก	4
4. ความสามารถในการสร้างสรรค์ข้อมูลสารสนเทศและสื่อดิจิทัลที่แปลกใหม่โดยใช้ภาษา และวิธีการสื่อสารที่เหมาะสมกับสถานการณ์ตอบสนอง ความต้องการขององค์กร	1 (0.75)	4 (2.99)	18 (13.43)	39 (29.10)	71 (52.99)	4.32	0.87	มาก	3

บทควาณวิจัย

ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผูเรียนดานการออกแบบสารสนเทศเพื่อสร้งสรรคสื่อดิจิทัล

ตารางที่ 2 คาร้อยละ คาเฉลี่ยและสวนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผูเรียน ดานการออกแบบเพื่อสร้งสรรคสื่อดิจิทัล (ต่อ)

คุณลักษณะของผูเรียน	ความคิดเห็น					X	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด				
5. ความสามารถในการติดตอประสานงานกับหนวยงานตาง ๆ การแกไขปญหาเฉพาะหนา และการทํางานเปนทีม	-	5 (3.73)	23 (17.16)	27 (20.15)	78 (58.21)	4.34	0.90	มาก	2
6. มีความรับผิดชอบตรงตอเวลา ซื่อสัตย กระตือรือร้น สนใจใฝ่รู้ ขาวสารและเทคโนโลยีสมัยใหมอยางเทาทัน	-	2 (1.49)	15 (11.19)	34 (25.37)	83 (61.94)	4.48	0.75	มาก	1
ภาพรวม		4.31	0.76	มาก					

จากตารางที่ 2 พบวา ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผูเรียนดานการออกแบบสารสนเทศเพื่อสร้งสรรคสื่อดิจิทัลในภาพรวม พบวา อยูนในระดับมาก เมื่อพิจารณาเปนรายขอ พบวา มีความรับผิดชอบ ตรงตอเวลา ซื่อสัตย กระตือรือร้น สนใจใฝ่รู้ ขาวสารและเทคโนโลยีสมัยใหมอยางเทาทัน มีคาเฉลี่ยระดับสูงสุด รองลงมาคือ ความสามารถในการติดตอประสานงานกับหนวยงานตาง ๆ การแกไขปญหาเฉพาะหนา และการทํางานเปนทีม ความสามารถในการสร้งสรรคข้อมูลสารสนเทศและสื่อดิจิทัลที่แปลกใหม โดยใชภาษาและวิธีการสื่อสารที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ตอบสนองความต้องการขององคกร ความสามารถในการวิเคราะห แยกแยะจัดกลุม หาความสัมพันธ์เชื่อมโยงของข้อมูลเพื่อนําไปใชในการทำงานและการตอยอดทางธุรกิจ ความสามารถในการใชเทคโนโลยีในการสืบค้น รวบรวม จัดเก็บอยางเปนระบบ เพื่อสร้งสารสนเทศในรูปแบบตาง ๆ ที่เปนประโยชนในองคกร อันดับสุดท้ายคือ ความรู้ดานการออกแบบข้อมูลบนสื่อดิจิทัล โดยรู้ เข้าใจวิธีการจัดการโครงสร้งและองคประกอบของข้อมูล เพื่อสร้งสรรคผลงาน

4.3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมและขอเสนอแนะของผูประกอบการ ศิษยเกาและผูสนใจพัฒนาตนเองใหขอเสนอแนะ คือ ผูที่จะทํางานควรรู้เทาทันเทคโนโลยีและพัฒนาความรู้ ติดตามเทรนใหม ๆ และสามารถใชเทคโนโลยีเพื่อการประชาสัมพันธองคกรไดอยางเหมาะสม มีความสามารถดานระบบสารสนเทศ/ความมีจิตสํานึกของความเอื้ออาทรเห็นอกเห็นใจผูร่วมงาน มีทักษะดานภาษาอังกฤษ และความคิดสร้งสรรค (Creative Thinking) มีทักษะการใชชีวิตรวมกับผูอื่นและมารยาททางสังคม ขยัน ซื่อสัตย ตรงเวลา และมีความรับผิดชอบ ใจกวาง รับฟังความคิดเห็นผูอื่นและอดทนแรงกดดันในสถานการณ์ตาง ๆ ได้ มีทัศนคติที่ดีตอองคกร และมีความคล่องตัวในการเรียนรูสิ่งใหม สามารถปรับตัวกับสภาพแวดลอมใหม ๆ ใฝ่รู้ใฝ่เรียนในการแสวงหาสารสนเทศตลอดจนขั้นตอนใหม ๆ ในการทำงานไดอยางรวดเร็ว และมีความคิดเชิงบวกเมื่อประสบปญหาและอุปสรรค รวมถึงมีวุฒิภาวะทางอารมณ สังคมที่เหมาะสม

5.สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล

การศึกษาความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้เรียนด้านการออกแบบสารสนเทศเพื่อสร้างสรรค์สื่อดิจิทัล พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับสารสนเทศ ต้องการข้อมูลในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นหลัก โดยมีเป้าหมายที่ต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับสารสนเทศและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของผู้เรียนด้านการออกแบบสารสนเทศเพื่อสร้างสรรค์สื่อดิจิทัลในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความรับผิดชอบตรงต่อเวลา เชื่อสัจย กระตือรือร้น สนใจใฝ่รู้ข่าวสารและเทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างเท่าทัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของรัชดาภรณ์ ตันติกุล [8] พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะหรือความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตในด้านของความซื่อสัตย์ซ้น อดทน กระตือรือร้นในการปฏิบัติงานเป็นผู้มีความประพฤติดี เคารพกฎ ระเบียบและข้อบังคับของหน่วยงาน ปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ มีจิตสำนึกที่ดี ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก ด้านความสามารถในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและการทำงานเป็นทีม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของผ่องใส ถาวรจักร์ [9] ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต วิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2554 ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจด้านการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานและมีศักยภาพในการทำงานเป็นทีม ความรับผิดชอบในการะงานทั้งของตนเองและของกลุ่ม การมีทัศนคติเชิงบวกกับองค์กรและเพื่อนร่วมงาน การวางตัวและแสดงความคิดเห็นได้เหมาะสมกับหน้าที่และความรับผิดชอบ

ความสามารถในการสร้างสรรค์ข้อมูล สารสนเทศ และสื่อดิจิทัลที่แปลกใหม่ โดยใช้ภาษาและวิธีการสื่อสารที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ตอบสนองความต้องการขององค์กร สอดคล้องกับผลการวิจัยของรัชดาภรณ์ ตันติกุล [8] พบว่า บัณฑิตควรมีความสามารถคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์เช่นเดียวกับแนวคิดของไพฑูรย์ สินลารัตน์ [10] ที่กล่าวว่า

บุคลากรควรเป็นผู้นำในเชิงสร้างสรรค์แนวคิดและทัศนะที่เป็นตัวของตัวเอง เพื่อพัฒนาตนเองให้มีแนวคิดที่สร้างความเชื่อมั่นศรัทธาในตนเอง และแนวคิดทักษะที่จะนำตัวเองและสังคมไปสู่สิ่งที่ดีกว่า ส่วนวิธีการสื่อสารที่เหมาะสมกับสถานการณ์ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ผ่องใส ถาวรจักร์ [9] ผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตในการติดต่อสื่อสาร ความสามารถในการเลือกประยุกต์ใช้เทคนิคทางสถิติในการวิเคราะห์เพื่อเสนอแนวทางแก้ไข ปัญหา ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ประเด็นปัญหาความสามารถในการใช้อุปกรณ์สำนักงาน ทักษะในการสื่อสาร (การพูด การเขียน การแสดงออก) และความสามารถในการเลือกใช้รูปแบบของการนำเสนอที่เหมาะสม สำหรับกลุ่มบุคคลที่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับผลการวิจัยของ ศุภิกา ภูมิโคกรักษ์ และคณะ [11] ที่เน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถสูงในการแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ทั้งทางวิชาการและวิชาชีพ

5.2 ข้อเสนอแนะ

ควรมีการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนด้านการออกแบบสารสนเทศเพื่อสร้างสรรค์สื่อดิจิทัลให้เป็นไปตามความต้องการของผู้ประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน

เอกสารอ้างอิง

- [1] มาลี บุญศิริพันธ์. (2563). [ออนไลน์]. รู้จัก “New Normal ฉบับราชบัณฑิตยสภา. [สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2563]. จาก <https://news.thaibps.or.th/content/292126>.
- [2] Phrombut, S. (2020). [Online]. New normal with changing lifestyles. [Retrieved 12 March 2021]. from <https://dsp.dip.go.th/en/category/>.
- [3] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). การศึกษาในยุคดิจิทัล. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- [4] Mathuros, S. (2021). Management Education Online in the NEW NORMAL COVID-19. Rajapark Journal. 15 (40), 33-42.

บทกวีนิพนธ์

ความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของครูผู้เรียนด้านการออกแบบสารสนเทศเพื่อสร้างสรรคสื่อดิจิทัล

- [5] Oakley, B., & Sejnowski, T. (2018). [Online]. Learning how to learn: How to succeed in school without spending all your time studying: A guide for kids and teens. [Retrieved 12 March 2021]. from <https://amzn.to/2mFELsa>.
- [6] สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (2560). ร่างยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579). กรุงเทพมหานคร: สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.
- [7] Klawklad, P. & Nilwan, K. (2517). The Guidelines for Teachers Development of Professional Standard Criteria's Under Primary Educational Service Area Office Ranong. Research 4.0 Innovation and Development SSRU's 8th Anniversary. 1712-1723.
- [8] รัชดาภรณ์ ตันติกุล. (2559). ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. วารสารวิจัยและพัฒนาโลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 11 (2), 237-245.
- [9] ผ่องใส ถาวรจักร์. (2555). ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต วิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีการศึกษา 2554. วิทยาลัยราชพฤกษ์: นนทบุรี.
- [10] ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. (2557). ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ต้องก้าวให้พ้นกับดักของตะวันตก. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [11] ศุจิภา ภูมิโคกรักษ์และคณะ. (2559). คุณลักษณะ ของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามมุมมองของผู้ใช้บัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. พยาบาลสาร. 43 (ฉบับพิเศษ), 151-161.

แนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

Approaches for Potential Development of Academic Support Staffs in King Mongkut's University of Technology North Bangkok

ทัศนีย์ รัตนวงศ์แห

Thasanee Rattanavongkhae

กองบริหารและจัดการทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

Department of Human Resources Management and Management Division, King Mongkut's University of Technology
North Bangkok

Corresponding Author: E-mail: thasanee.r@op.kmutnb.ac.th

Received: 26 มิ.ย. 65 Revised: 2 ส.ค. 65 Accepted: 26 ก.ย. 65

DOI: 10.14416/j.ted.2023.12.006

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ศึกษาความต้องการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ และศึกษาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ เก็บรวบรวมข้อมูลกับบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ จำนวน 304 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแตกต่างด้วยสถิติ t-test และวิเคราะห์ความแปรปรวนด้วย F-test

ผลการวิจัยพบว่า 1) บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มีความต้องการพัฒนาศักยภาพด้านความรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพิ่มพูนความรู้เฉพาะที่ใช้ในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง รองลงมาคือ ความรู้เกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และความรู้ในเรื่องการบริหารเวลาในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกิดประสิทธิภาพในงานที่รับผิดชอบ ซึ่งทุกข้ออยู่ในระดับมาก สำหรับความต้องการพัฒนาศักยภาพด้านทักษะในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณารายชื่อ 3 อันดับแรก พบว่า มีความต้องการพัฒนาทักษะเฉพาะที่ใช้ในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง รองลงมาคือ ทักษะการสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่น และ วิธีการจัดเก็บข้อมูล และการจัดการข้อมูลต่าง ๆ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งทุกข้ออยู่ในระดับมาก ในขณะที่ความต้องการพัฒนาศักยภาพด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายชื่อ 3 อันดับแรก พบว่า มีความต้องการพัฒนาศักยภาพด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายได้เป็นอย่างดี รองลงมาคือ ความมีคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์ และอดทน และความทุ่มเท อุทิศตน และเวลาในการทำงาน ซึ่งทุกข้ออยู่ในระดับมาก 2) บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการที่สังกัด

ส่วนงานวิชาการ และส่วนงานสนับสนุนวิชาการ มีความต้องการเพิ่มพูนศักยภาพ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก สำหรับบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการที่สังกัดสำนักงานอธิการบดี มีความต้องการเพิ่มพูน ศักยภาพ ด้านความรู้ ด้านทักษะ อยู่ในระดับมาก และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความต้องการเพิ่มพูน ศักยภาพ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ไม่แตกต่างกัน ส่วนบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ ที่สังกัดหน่วยงานต่างกันมีความต้องการเพิ่มพูนศักยภาพ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: การพัฒนา ศักยภาพ บุคลากรสายสนับสนุน

Abstract

The objectives of this research are to study the problems, the needs, and the approaches for potential development of academic support staffs in King Mongkut's University of Technology North Bangkok. Information acquired from a total of 304 academic support staffs in King Mongkut's University of Technology North Bangkok were selected by Purposive Sampling technique. The research tools used in this study were interview forms and questionnaires. The analyzed statistical values were percentage, frequency, average, and standard deviation. The analysis of difference (T-Test) and variance (F-test) resulted that

1) The overall need of the academic support staffs for the knowledge development is in high level. Considering the top 3 needs in knowledge development, we found that the need of the academic support staffs in development of specific knowledge for their job position, is the highest. The second place is the need in the knowledge about applications of new technology for efficiency development. And, the third place is for the need of knowledge in time management for achieving job-related goals. Meanwhile, the need for skills development is also high in overall. Considering the top 3 needs in skills development, the need in development of specific skills for their job position, is the highest. The second place are the need in development of communication and teamworking skills. And, also for the need of knowledge in time management for internet data storage and management. Finally, the overall need for preferable attributes development is in the high level. Considering the top 3 needs in preferable attributes development, the highest level belongs to the need for work responsibility. Then, work ethics (morality, honesty, loyalty, etc.). and work commitment. All of the data previously mentioned are in high level. 2) The academic support staffs under the academic departments show a high level of need in developing their work potential, knowledge, skills and preferable attributes. For the academic support staffs under the office of the president have a of need to develop their potential in terms of knowledge and skills in high level, and in very high level for preferable attributes. In addition, the academic support staffs with different gender, age, education level and work experiences show the similar demands to enhance their potential, knowledge, skills and preferable attributes. As for the academic staffs under different departments, their needs for enhancing their potential in terms of knowledge, skills, and desirable characteristics were significantly different at the 0.05 level.

Keywords: Development, Potential, Support Staffs

1. บทนำ

ปัจจุบันองค์กรจำนวนมากต่างให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพการทำงานของบุคลากรภายในองค์กร ทั้งนี้เนื่องมาจากบุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่อาจจะยังไม่สอดคล้องหรือตรงวัตถุประสงค์ของแต่ละส่วนงาน ส่งผลให้การดำเนินงานขององค์กรไม่มีประสิทธิภาพ สูญเสียทรัพยากรทั้งเรื่องเวลา และงบประมาณ โดยทุกองค์กรต่างได้มีการลงทุนว่าจ้างบุคลากรให้เข้ามาทำงาน โดยเริ่มตั้งแต่การสรรหา การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง จนถึงการศึกษาอบรมส่งเสริมศักยภาพการทำงานของบุคลากรในองค์กร ซึ่งการส่งเสริมศักยภาพการทำงานของบุคลากรเป็นสิ่งที่องค์กรจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมากเพื่อจะดึงศักยภาพของบุคลากรมาใช้ในการปฏิบัติให้ได้มากที่สุดเกิดประโยชน์กับองค์กร โดยการพัฒนาศักยภาพบุคลากรทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนนั้นต่างก็ให้ความสำคัญในหลักการและวิธีการรูปแบบต่าง ๆ เพื่อนำไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมในองค์กรของตนเอง แต่อย่างไรก็ตามก็ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของบริบทและความต้องการของบุคลากรในองค์กรนั้น ๆ ด้วยเช่นกัน ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพบุคลากร องค์กรอาจจะต้องทำการสำรวจความต้องการในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในองค์กรของตนเอง ซึ่งอาจทำการสอบถามไปยังระดับหัวหน้างาน หัวหน้ากลุ่มงาน หรือผู้ปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลความต้องการพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดฝึกอบรมและพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้องค์กรมีการพัฒนาและเป็นที่ยอมรับ

องค์กรหรือหน่วยงานใดที่สามารถดำเนินงานสำเร็จและบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพย่อมแสดงถึงศักยภาพของบุคลากรในองค์กร ซึ่งถ้าบุคลากรมีศักยภาพทั้งด้านความรู้ความสามารถ มีความชำนาญในการปฏิบัติงาน รวมทั้งมีสมรรถนะที่สอดคล้องกับงานที่ได้รับมอบหมาย และมีทัศนคติที่ดีเหมาะสมกับการปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละบุคคลย่อมส่งผลให้องค์กรนั้นมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความพร้อมในด้านความรู้ (Knowledge) ได้แก่ ความรู้ในกฎระเบียบขององค์กร

ความรู้เฉพาะที่ใช้ในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง ความรู้ในงานที่ได้มอบหมายและอื่น ๆ ด้านทักษะ (Skills) ได้แก่ ทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมสมัยใหม่ ๆ มาปรับใช้ในงานที่รับผิดชอบ การคิดอย่างเป็นระบบในการปฏิบัติงานและอื่น ๆ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Attributes) ได้แก่ มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย มีความกระตือรือร้นในงาน มีความทุ่มเท อุทิศตนและเวลาในการทำงาน มีระเบียบวินัย และปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์กร มีบุคลิกภาพและกิริยาท่าทางที่เหมาะสม มีภาวะผู้นำที่ดี และเชื่อมั่นในตนเองและอื่น ๆ เป็นต้น ซึ่งหากบุคลากรมีศักยภาพตามที่กล่าวข้างต้นย่อมส่งผลให้สามารถสร้างผลงานได้โดดเด่นในองค์กร [1]

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือเป็นสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐที่มุ่งเป็นสถาบันการศึกษาชั้นนำด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ โดยมหาวิทยาลัยให้ความสำคัญและมุ่งพัฒนามหาวิทยาลัยไปสู่ “ความเป็นผู้นำองค์กรด้านความร่วมมือกับภาคอุตสาหกรรม (Leader in University Industry Cooperation)” เพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยไปสู่ความเป็นเลิศใน 4 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านการจัดการศึกษา (Academic Excellence) มุ่งการจัดการศึกษาแบบปริญญา (Degree) และประกาศนียบัตร (Non-Degree) ที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับระดับชาติและนานาชาติ ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการวิจัย สร้างสรรค์ประดิษฐ์กรรมและนวัตกรรม (Research, Invention & Innovation Excellence) มุ่งการวิจัยเพื่อความเป็นเลิศเชิงวิชาการเชิงสร้างสรรค์นวัตกรรม และตอบสนองความต้องการของภาคอุตสาหกรรม ชุมชน สังคม และเป้าหมายการพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านบริการวิชาการ (Academic Service Excellence) มุ่งสู่การพึ่งพาตนเองด้วยการหารายได้ ทั้งในรูปของค่าใช้จ่าย (In Cash) และในรูปมูลค่า (In Kind) จากงานบริการวิชาการ สร้างระบบนิเวศ การบริการวิชาการที่สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม ชุมชน สังคม และประเทศและยังเป็นที่มั่นที่มีภาพลักษณ์ (Branding) ที่ได้รับความเชื่อถือ เชื่อมั่นจากหน่วยงานภายนอก และ ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการจัดการ

(Management Excellence) มุ่งพัฒนาบุคลากรให้มีคุณลักษณะเฉพาะ (SMART People) สอดคล้องกับบริบทการเป็นมหาวิทยาลัยดิจิทัล (Digital University) โดยมีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและรองรับการเปลี่ยนแปลง และมีการจัดการสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน [2] โดยพัฒนาบุคลากรทุกระดับให้มีความชำนาญในสาขาวิชาชีพรวมทั้งมีศักยภาพในเชิงบริหารการจัดการ ซึ่งจะเห็นว่าบุคลากรในมหาวิทยาลัยได้รับการพัฒนาที่หลากหลายและถูกต้องตามความต้องการและความเชี่ยวชาญของแต่ละบุคคล เพื่อที่จะใช้ศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มกำลังความสามารถเพื่อขับเคลื่อนองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อว.) โดยมีภาระงานที่เชื่อมโยงกับหลายหน่วยงาน ในการปฏิบัติงานจึงต้องอาศัยกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ รวมทั้งข้อกำหนด วิธีการ และแนวปฏิบัติมาใช้ในการดำเนินงาน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ รวมทั้งข้อกำหนด วิธีการ และแนวปฏิบัติเพื่อให้การปฏิบัติงานมีความถูกต้องและมีประสิทธิภาพ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจในโครงสร้างระบบ วิธีการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และมีความพร้อมในการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น นอกจากนั้นในปัจจุบันเทคโนโลยีมีการพัฒนาและปรับเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งเห็นได้จากการเกิดขึ้นของปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) เทคโนโลยีการใช้ทรัพยากรร่วมกันบนอินเทอร์เน็ต (Cloud) อินเทอร์เน็ตในทุกสิ่ง (Internet of Things : IOT) และอื่นๆ ซึ่งส่งผลทำให้สภาพแวดล้อมในการดำเนินชีวิต วิถีชีวิตของคนในสังคมมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก บุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาผู้ปฏิบัติหน้าที่ในองค์กรในยุคดิจิทัลจึงต้องมีการพัฒนาและปรับตัวให้สามารถทำงานได้ในสังคมแบบใหม่ของผู้ใช้บริการที่มีการปรับเปลี่ยนไป โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด รวมทั้งต้องมีความรู้ความเข้าใจ ความตระหนัก และทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และสื่อสังคมออนไลน์ในชีวิตประจำวัน นอกจากนั้นในการ

ปฏิบัติงานของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งต้องมีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งหน้าที่การงานเป็นครั้งคราว ซึ่งอาจเป็นการเปลี่ยนแปลงในระดับเดียวกัน กล่าวคือ การย้ายจากตำแหน่งหนึ่งไปยังอีกตำแหน่งหนึ่งที่มีลักษณะงานต่างกัน หรือมีการเลื่อนในตำแหน่งที่สูงขึ้น ดังนั้นการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรที่มีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งหน้าที่การงานจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรได้มีสมรรถนะตรงตามตำแหน่งหน้าที่การงานซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานในหน้าที่มีประสิทธิภาพ ในขณะที่นโยบายของสถาบันอุดมศึกษามีมาตรการจำกัดอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนบุคลากร เพื่อแก้ไขปัญหาขาดแคลนด้านงบประมาณทำให้สถาบันอุดมศึกษาต้องหาแนวทางพัฒนาศักยภาพในการทำงานของบุคลากรที่มีอยู่โดยการอบรมเพื่อ Upskill/Reskill ทั้งนี้เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในบางตำแหน่งทดแทนกันได้ และยังทำให้การดำเนินงานขององค์กรไม่ติดขัด ซึ่งเป็นการทดแทนข้อจำกัดด้านปริมาณของบุคลากรในองค์กร

จากความสำคัญของปัญหารวมทั้งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในหลายด้านไม่ว่าจะเป็นด้านนโยบายทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กร รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีด้านดิจิทัลที่มีผลโดยตรงต่อการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล ซึ่งการให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในองค์กรสถาบันอุดมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการนับว่าเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานขององค์กรให้มีประสิทธิภาพเป็นไปตามมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำวิจัย เรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ เพื่อให้บุคลากรสายสนับสนุนมีศักยภาพในการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลเกิดประโยชน์สูงสุดกับองค์กรต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

2.2 เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาศักยภาพบุคลากร

สายสนับสนุนวิชาการ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

2.3 เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

กลุ่มที่ 1 ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้ให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ได้แก่ ผู้บริหารที่มีตำแหน่งงานเกี่ยวข้องหรือมีความเชี่ยวชาญในการบริหารและจัดการทรัพยากรมนุษย์ หรือหัวหน้างาน หัวหน้ากลุ่มงาน จำนวน 7 คน

กลุ่มที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลด้วยวิธีการตอบแบบสอบถาม ได้แก่

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ที่สังกัดสำนักงานอธิการบดี จำนวน 278 คน ส่วนงานวิชาการ (ส่วนงานจัดการเรียนการสอน) จำนวน 380 คน และ ส่วนงานสนับสนุนวิชาการ จำนวน 238 คน รวมประชากรทั้งหมด จำนวน 896 คน [3]

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ที่สังกัดสำนักงานอธิการบดี จำนวน 104 คน ส่วนงานวิชาการ (ส่วนงานจัดการเรียนการสอน) จำนวน 72 คน และ ส่วนงานสนับสนุนวิชาการ จำนวน 128 คน รวมทั้งหมดจำนวน 304 คน โดยเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัยที่ผ่านการทดลองปฏิบัติงานซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และมีความสนใจในการให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้บริหารที่มีตำแหน่งงานเกี่ยวข้องหรือมีความเชี่ยวชาญในการบริหารและจัดการทรัพยากรมนุษย์ หรือหัวหน้างาน หัวหน้ากลุ่มงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสัมภาษณ์ถึงแนวทางในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

พระนครเหนือ โดยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีของ McClelland [4]

3.3 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสมรรถนะในการปฏิบัติงาน จากแนวคิดของ McClelland [4] และทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารที่มีตำแหน่งงานเกี่ยวข้องหรือมีความเชี่ยวชาญในการบริหารและจัดการทรัพยากรมนุษย์ หรือหัวหน้างาน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

2) จัดทำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ผู้บริหารที่มีตำแหน่งงานเกี่ยวข้องหรือมีความเชี่ยวชาญในการบริหารและจัดการทรัพยากรมนุษย์ หรือหัวหน้างาน จำนวน 7 คน

3) เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้บริหารที่มีตำแหน่งงานเกี่ยวข้องหรือมีความเชี่ยวชาญในการบริหารและจัดการทรัพยากรมนุษย์หรือหัวหน้างาน จำนวน 7 คน

4) สร้างแบบสอบถาม เรื่อง แนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ โดยนำผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็น พร้อมทั้งกำหนดชนิดของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) [5] แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ประกอบด้วย ด้านความรู้ (Knowledge) จำนวน 23 ข้อ ด้านทักษะ (Skill) จำนวน 22 ข้อ และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Attributes) จำนวน 22 ข้อ รวมทั้งหมดจำนวน 67 ข้อ

5) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปหาคุณภาพ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของข้อความ และความเที่ยงตรง (Validity) โดยพิจารณาจากความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of Item

Objective Congruence : IOC) ซึ่งมีค่า IOC เท่ากับ 0.80 -1.00

6) นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับบุคลากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จำนวน 30 คน เพื่อนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ด้วยวิธีวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่า แบบสอบถามของการวิจัยครั้งนี้ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.99 ซึ่งถือว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ

7) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่พัฒนาขึ้นที่ผ่านการปรับปรุง แก้ไข เรียบร้อยแล้วกับบุคลากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

8) นำข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ผลทางสถิติด้วยโปรแกรมทางสถิติสำเร็จรูป

9) สรุปผลการวิจัย และเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังผู้บริหารที่มีตำแหน่งงานเกี่ยวข้องหรือมีความเชี่ยวชาญในการบริหารและจัดการทรัพยากรมนุษย์หรือหัวหน้างาน จำนวน 7 คน และขอเข้าสัมภาษณ์ด้วยตนเองเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

2) ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณ โดยผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังผู้บริหารต้นสังกัดของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ ซึ่งในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และบางส่วนส่งผ่านลิงค์ของแบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) และโปรแกรมไลน์ (LINE) กับบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 304 คน ผลการเก็บรวบรวม

ข้อมูลปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา และจากการตอบแบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) จำนวนทั้งสิ้น 304 คน คิดเป็นร้อยละ 100

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1) ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้บริหารที่มีตำแหน่งงานเกี่ยวข้องหรือมีความเชี่ยวชาญในการบริหารและจัดการทรัพยากรมนุษย์หรือหัวหน้างาน หัวหน้ากลุ่มงาน ถึงแนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Contents Analysis) และจำแนกจัดระบบของข้อมูล

2) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และ หน่วยงานที่สังกัด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3) ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการเพิ่มพูนศักยภาพของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ ได้แก่ ด้านความรู้ (Knowledge) ด้านทักษะ (Skills) และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Attributes) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4) วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ด้วยโปรแกรมการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ SPSS

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ โดยภาพรวม และรายด้าน ตามความคิดเห็นของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ โดยส่วนรวม

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ	ลำดับความสำคัญ
ด้านความรู้ (Knowledge)	3.93	0.61	มาก	3
ด้านทักษะ (Skills)	3.97	0.68	มาก	2
ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Attributes)	4.33	0.70	มาก	1
โดยภาพรวม	4.07	0.61	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มากที่สุด รองลงมา ด้านทักษะ (Skills) และด้านความรู้ มีความต้องการพัฒนาศักยภาพ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก (Knowledge) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก 4.2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ ไปน้อยพบว่า บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มีความต้องการ พัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ ของ พัฒนาศักยภาพ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Attributes) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ รายข้อ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ รายข้อ ตามความคิดเห็นของผู้ประกอบการ

ความต้องการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ	ลำดับความสำคัญ
1. ด้านความรู้ (Knowledge)				
1.1 ความรู้เฉพาะที่ใช้ในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง	4.31	0.76	มาก	1
1.2 ความรู้เกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน	4.14	0.74	มาก	2
1.3 ความรู้ในเรื่องการบริหารเวลาในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกิดประสิทธิภาพในงานที่รับผิดชอบ	4.08	0.81	มาก	3
2. ด้านทักษะ (Skills)				
2.1 ทักษะเฉพาะที่ใช้ในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง	4.26	0.71	มาก	1
2.2 ทักษะการสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.09	0.77	มาก	2
2.3 วิธีการจัดเก็บข้อมูล และการจัดการข้อมูลต่าง ๆ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต	4.09	0.78	มาก	3

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ รายข้อ ตามความคิดเห็นของผู้ประกอบการ (ต่อ)

ความต้องการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความต้องการ	ลำดับความสำคัญ
3. ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Attributes)				
3.1 ความซื่อสัตย์ อุดหนุน	4.60	0.61	มากที่สุด	1
3.2 มีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงาน และเข้าใจผู้อื่น	4.52	0.67	มากที่สุด	2
3.3 สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และส่งเสริมให้คนอื่นก้าวหน้า	4.51	0.67	มากที่สุด	3

จากตารางที่ 2 พบว่า บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความต้องการพัฒนาศักยภาพด้านความรู้ ได้แก่ ความรู้เฉพาะที่ใช้ในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง มากที่สุด รองลงมาคือ ความรู้เกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และความรู้ในเรื่องการบริหารเวลาในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกิดประสิทธิภาพในงานที่ได้รับมอบหมายซึ่งอยู่ในระดับมาก ด้านทักษะ ได้แก่ ทักษะเฉพาะที่ใช้ในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง มากที่สุด รองลงมาคือ ทักษะการสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่น และ วิธีการจัดเก็บข้อมูล และการจัดการข้อมูลต่าง ๆ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

ซึ่งอยู่ในระดับมาก ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ได้แก่ ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายได้เป็นอย่างดีมากที่สุด รองลงมาคือ ความมีคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์ และอดทน และ ลำดับที่ 3 ความทุ่มเท อุทิศตนและเวลาในการทำงาน ตามลำดับ

4.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ โดยภาพรวม และรายด้าน ตามความคิดเห็นของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ปรากฏดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ โดยภาพรวม และรายด้าน ตามความคิดเห็นของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ จำแนกตามเพศ

รายการประเมิน	เพศชาย		เพศหญิง		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านความรู้ (Knowledge)	3.98	0.55	3.92	0.63	0.679	0.498
ด้านทักษะ (Skills)	4.08	0.58	3.94	0.71	1.322	0.187
ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Attributes)	4.33	0.63	4.33	0.72	0.039	0.969
โดยภาพรวม	4.13	0.52	4.06	0.63	0.740	0.460

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ และรายด้าน ทุกด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ (Knowledge) ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ด้านทักษะ (Skills) และ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่มีเพศต่างกัน มีความต้องการพัฒนาศักยภาพ โดยภาพรวม (Attributes) ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ โดยภาพรวม และรายด้าน ตามความคิดเห็นของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ จำแนกตามหน่วยงานที่สังกัด

แหล่งความแปรปรวน		SS	df	MS	F	p
ด้านความรู้ (Knowledge)	ระหว่างกลุ่ม	4.19	2.00	2.10	5.75	0.004*
	ภายในกลุ่ม	109.74	301.00	0.36		
	รวม	113.94	303.00			
ด้านทักษะ (Skills)	ระหว่างกลุ่ม	4.07	2.00	2.04	4.44	0.013*
	ภายในกลุ่ม	138.10	301.00	0.46		
	รวม	142.17	303.00			
ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Attributes)	ระหว่างกลุ่ม	10.16	2.00	5.08	10.90	0.000*
	ภายในกลุ่ม	140.26	301.00	0.47		
	รวม	150.42	303.00			
โดยภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	5.80	2.00	2.90	8.23	0.000*
	ภายในกลุ่ม	106.02	301.00	0.35		
	รวม	111.81	303.00			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ที่มี หน่วยงานที่สังกัดต่างกัน มีความต้องการพัฒนาศักยภาพ โดยภาพรวม และรายด้าน ทุกด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ (Knowledge) ด้านทักษะ (Skills) และ ด้านคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ (Attributes) แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05

เพื่อให้ทราบว่าคู่ใดแตกต่างกันจึงทำการทดสอบเป็น รายคู่ (Multiple Comparison) โดยใช้วิธีของ Scheffe' พบว่า โดยภาพรวม พบว่า บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ที่สังกัดสำนักงานอธิการบดี มีความต้องการพัฒนาศักยภาพ

โดยภาพรวม มากกว่า บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ที่สังกัด ส่วนงานวิชาการ และส่วนงานสนับสนุนวิชาการ ด้านความรู้ (Knowledge) พบว่า บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ที่สังกัด สำนักงานอธิการบดี มีความต้องการพัฒนาศักยภาพ ด้าน ความรู้ (Knowledge) มากกว่า บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ที่สังกัดส่วนงานวิชาการ และส่วนงานสนับสนุนวิชาการ ด้านทักษะ (Skills) พบว่า บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ที่สังกัดสำนักงานอธิการบดี มีความต้องการพัฒนาศักยภาพ

ด้านทักษะ (Skills) มากกว่า บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือที่สังกัดส่วนงาน ส่วนสังกัดอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน และ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Attributes) พบว่า บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ที่สังกัดสำนักงานอธิการบดี มีความต้องการพัฒนาศักยภาพ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (Attributes) มากกว่า บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ที่สังกัดส่วนงานวิชาการ และส่วนงานสนับสนุนวิชาการ

5.สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1.สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล

1) ผลการศึกษาความต้องการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พบว่า บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ มีความต้องการพัฒนาศักยภาพด้านความรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ สามลำดับแรก พบว่า มีความต้องการเพิ่มพูนความรู้เฉพาะที่ใช้ในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง มากที่สุด รองลงมาคือ ความรู้เกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และความรู้ในเรื่องการบริหารเวลาในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์เกิดประสิทธิภาพในงานที่รับผิดชอบ สำหรับความต้องการพัฒนาศักยภาพด้านทักษะในภาพรวม อยู่ในระดับมาก โดยเมื่อพิจารณารายข้อสามลำดับแรก พบว่า มีความต้องการพัฒนาทักษะเฉพาะที่ใช้ในการปฏิบัติงานในตำแหน่งมากที่สุด รองลงมาคือ ทักษะการสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่น และ วิธีการจัดเก็บข้อมูล และการจัดการข้อมูลต่าง ๆ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ในขณะที่ความต้องการพัฒนาศักยภาพด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อสามลำดับแรก พบว่า มีความต้องการพัฒนาศักยภาพด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายได้เป็นอย่างดีมากที่สุด รองลงมาคือ ความมีคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์

และอดทน และ ความทุ่มเท อุทิศตน และเวลาในการทำงาน สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎีของ McClelland [4] กล่าวว่า สมรรถนะ เป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจาก ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ทำให้ บุคคลสร้างผลงานได้โดดเด่นในองค์กร [5] สอดคล้องกับ แนวคิดการปรับเปลี่ยนภาครัฐเป็นรัฐบาลดิจิทัลซึ่งเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์สำคัญในการเพิ่มศักยภาพทางการแข่งขันและเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งเป็นประเด็นนโยบายที่กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมได้นำมากำหนดเป็นหนึ่งใน 6 ยุทธศาสตร์ของการขับเคลื่อนแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ระยะ 20 ปี ภายใต้วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศไทยไปสู่ “ดิจิทัลไทยแลนด์” โดยการปรับเปลี่ยนภาครัฐเป็นรัฐบาลดิจิทัล แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2559 - 2579) ได้กล่าวถึงการดำเนินงานทั้งในส่วนของการปรับเปลี่ยนองค์กรและการพัฒนา “กำลังคน” ให้มีความพร้อมไว้ใน 2 ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกัน ซึ่งยุทธศาสตร์ที่ 4 การปรับเปลี่ยนภาครัฐเป็นรัฐบาลดิจิทัล และยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนากำลังคนให้พร้อมเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล โดยในระยะเริ่มต้นของการขับเคลื่อนภาครัฐไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลให้บรรลุความสำเร็จนั้น สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน [6] จึงได้กำหนดแนวทางการพัฒนากำลังคนภาครัฐให้มีทักษะด้านดิจิทัล ประกอบด้วย 1) กำหนดให้ “การพัฒนาคนเพื่อสร้างและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลของหน่วยงาน” และ “การสร้างและพัฒนาคนให้เท่าทันและสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงานได้อย่างรอบรู้” เป็นหนึ่งในประเด็นหลักของการพัฒนาข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ สอดคล้องกับจุฬารามาศและพรนิภา [7] พบว่า สภาพการดำเนินการพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุนของวิทยาเขตสุราษฎร์ธานี บุคลากรส่วนใหญ่ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รูปแบบการพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุนมี 4 รูปแบบ คือ การประชุม อบรมสัมมนา การศึกษาดูงาน การปฐมนิเทศ และการศึกษาต่อ โดยรูปแบบที่บุคลากรเห็นว่าจำเป็นและเกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานมากที่สุด คือการประชุม อบรมสัมมนา โครงการ/กิจกรรมส่วนใหญ่ที่บุคลากรเข้ารับการพัฒนาเป็นการพัฒนาความรู้ที่มีความจำเป็น

ต่อการปฏิบัติงานตามสายงานมากกว่าการพัฒนาทักษะ และสมรรถนะของบุคลากร สำหรับรูปแบบการพัฒนาที่ ผู้ปฏิบัติงานเป็นผู้ดำเนินการเอง พบว่าการพัฒนาด้านด้วย วิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเพื่อนร่วมงานมากที่สุด รองลงมา การศึกษาจากตำรา ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ การสอนงาน โดยผู้บังคับบัญชา หรือบุคคลอื่น ๆ การศึกษาจากคู่มือการ ปฏิบัติงาน สอดคล้องกับกุลทรัพย์ [8] ได้ให้ความหมาย ของสมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะของแต่ละบุคคล ซึ่งถือเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความ โดดเด่นมากกว่าบุคคลอื่น และช่วยให้การปฏิบัติงานมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งประกอบไปด้วย ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล โดยที่แต่ละบุคคลจะมี สมรรถนะที่แตกต่างกันไป และขึ้นอยู่กับการพัฒนาตนเอง ด้วยวิธีต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง อันจะส่งผลให้เกิดความสำเร็จ ตามมาตรฐานหรือสูงกว่ามาตรฐานที่ได้กำหนดไว้สอดคล้อง กับผลการวิจัยของวิลเลและหวณ [9] พบว่า บุคลากร สายสนับสนุนส่วนใหญ่มีบทบาทในการพัฒนางานอุดมศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า 1) ด้านที่มี บทบาทในการปฏิบัติงานมากที่สุด คือ ความภูมิใจที่เป็น บุคลากรของมหาวิทยาลัย รองลงมาคือ บุคลากรสายสนับสนุน ปฏิบัติงานด้วยการยึดถือผลประโยชน์ของงานเป็นหลักและ มุ่งสู่ความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของตนเองเพื่อนร่วมงาน/ ผู้ใต้บังคับบัญชา 2) บุคลากรสายสนับสนุนส่วนใหญ่ มีศักยภาพในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากมีความรู้ ความเข้าใจระบบงาน กระบวนการทำงานและทักษะ ในการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเป้าหมาย และภารกิจของหน่วยงานที่สังกัด ส่วนด้านที่บุคลากรมีศักยภาพในการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ ด้านความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ และสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของบุญส่ง [10] พบว่า บุคลากรสายสนับสนุน ของคณะแพทยศาสตร์ มีความต้องการในการพัฒนาบุคลากร ในทุก ๆ ด้าน และรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีความ ต้องการมาก คือ ด้านการศึกษาต่อ และด้านการฝึกอบรม สอดคล้องกับผลการวิจัยของจารุเนตร[11]พบว่า 1) สภาพปัญหา ในการดำเนินการด้านการศึกษามีปัญหาและมีความต้องการ พัฒนามากที่สุด รองลงมาคือด้านการฝึกอบรม และด้านที่มี

ปัญหาและความต้องการพัฒนาน้อยที่สุด คือด้านการพัฒนา 2) แนวทางในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ได้แก่ 1) ด้านการศึกษา ได้แก่ การสนับสนุนทุนการศึกษา และ การเตรียมความพร้อมด้านภาษาอังกฤษให้แก่บุคลากร สายสนับสนุน 2) ด้านการฝึกอบรม ได้แก่ การสำรวจ ความต้องการปัสะจัดหาหลักสูตรที่ทันสมัยในการจัด ฝึกอบรมให้กับบุคลากรสายสนับสนุนสามารถนำไปใช้ใ้ นการปฏิบัติงานได้จริง 3) ด้านการพัฒนา ได้แก่ การจัดทำ คู่มือการปฏิบัติงาน และใช้ระบบพี่เลี้ยงในการสอนงาน หรือช่วยตัดสินใจแก้ไขปัญหาในงานที่รับผิดชอบ

2) ผลการเปรียบเทียบความต้องการพัฒนาศักยภาพ บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ พบว่า บุคลากรสายสนับสนุน วิชาการที่สังกัดส่วนงานวิชาการและส่วนงานสนับสนุน วิชาการ มีความต้องการเพิ่มพูนศักยภาพ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก สำหรับบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการที่สังกัดสำนักงาน อธิการบดี มีความต้องการเพิ่มพูนศักยภาพ ด้านความรู้ ด้านทักษะ อยู่ในระดับมาก และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนั้น บุคลากรสายสนับสนุน วิชาการที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ใ้ นการทำงานต่างกันมีความต้องการเพิ่มพูนศักยภาพ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ไม่แตกต่างกัน ส่วนบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการที่สังกัดหน่วยงานต่างกัน มีความต้องการเพิ่มพูนศักยภาพ ด้านความรู้ ด้านทักษะ และ ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับจุฑามาส และพรนิภา [7] พบว่า ผู้ปฏิบัติงานและหัวหน้ากลุ่มงานหัวหน้างาน มีความเห็นตรงกันว่าด้านที่บุคลากรสายสนับสนุน มีความจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพพระดับมากที่สุดมี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจและทักษะในการปฏิบัติงาน ที่รับผิดชอบ ด้านแนวคิดวิธีการขั้นตอนการทำงานและ พัฒนาระบบงานให้มีประสิทธิภาพ และด้านการวางแผน การวิเคราะห์งาน ความสามารถในการแก้ปัญหา และการ คิดอย่างเป็นระบบ โดยผู้ปฏิบัติงานได้เรียงลำดับความจำเป็น

ในการพัฒนาศักยภาพ ได้แก่ ด้านความรู้ความเข้าใจ และ ทักษะในการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ ด้านการวางแผน การวิเคราะห์งาน ความสามารถในการแก้ปัญหาและการคิด อย่างเป็นระบบ และด้านแนวคิดวิธีการขั้นตอนการทำงาน และพัฒนาระบบงานให้มีประสิทธิภาพ หัวหน้ากลุ่มงาน หัวหน้างานเรียงลำดับความจำเป็นในการพัฒนาศักยภาพ บุคลากรได้แก่ด้านการวางแผน การวิเคราะห์งาน ความสามารถ ในการแก้ปัญหา และการคิดอย่างเป็นระบบด้านแนวคิดวิธีการ ขั้นตอนการทำงานและพัฒนาระบบงานให้มีประสิทธิภาพ และด้านความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ

5.2 ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1) กองบริหารและจัดการทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ในการกำหนด นโยบายการวางแผนในการพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงาน ในองค์กรของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการให้มีประสิทธิภาพ ในการทำงานมากยิ่งขึ้น

1.2) หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการบริหารงาน บุคคล ควรนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา หลักสูตรเพื่อใช้ในการจัดฝึกอบรมและพัฒนาสมรรถนะใน การปฏิบัติงานของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการให้สามารถ ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

2) ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยโดยการนำผลการวิจัยในครั้งนี้ ไปใช้ในการพัฒนาการพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุน วิชาการของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ และมหาวิทยาลัย ของรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ ด้านดิจิทัล เพื่อให้สอดคล้องในยุคเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล และเป็นไปตามแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมของ ประเทศ

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2563). “กำลังคน (ภาครัฐ) ในศัตวรรษที่ 21.” วารสารข้าราชการ. ปีที่ 62 ฉบับที่ 2.
- [2] มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. (วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2559). แผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564).
- [3] กองบริหารและจัดการทรัพยากรมนุษย์. (2564). จำนวน บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ ประจำปีงบประมาณ 2565. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- [4] McClelland, D.C. (1973). “Testing for Competence Rather Than for Intelligence.” American Psychologists. Vol.17 : 1-14.
- [5] สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2553). คู่มือการกำหนดความรู้ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะ สำหรับตำแหน่ง. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ประชุมช่าง จำกัด.
- [6] สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2560). [ออนไลน์]. แนวทางการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของ ข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ. [สืบค้นเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2565]. จาก https://www.ocsc.go.th/sites/default/files/attachment/page/process_dev_digital.pdf
- [7] จูฑามาส แสงอาวุธ และพรนิภา จินดา. (2551). แนวทาง การพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนมหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี. มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี.
- [8] กุลทรัพย์ ทองประสิทธิ์. (2563). การพัฒนารูปแบบ ศักยภาพของผู้รับผิดชอบด้านการจัดการพลังงานใน โรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอ ภายใต้การควบคุมของ กระทรวงพลังงาน. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมและ ทรัพยากรมนุษย์ ภาควิชาพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมและ ทรัพยากรมนุษย์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

- [9] วิไล โพธิ์เตมิ และหจวน ชูเพ็ญ. (2558). บทบาทของบุคลากรสายสนับสนุนในการพัฒนางานอุดมศึกษา: วิเคราะห์กรณี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ในการประชุมวิชาการระดับชาติมหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปี 2558. วันที่ 24 เมษายน 2558.
- [10] บุญส่ง สีสะชาต. (2559). ความต้องการในการพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. การค้นคว้าอิสระ การศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองการปกครอง) สาขาวิชาการเมืองการปกครอง สำหรับนักบริหาร คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [11] จารุเนตร เกื้อภักดี. (2559). แนวทางพัฒนาศักยภาพบุคลากรสายสนับสนุนของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

การศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษา ระดับอนุปริญญา สถาบันการบินพลเรือน ในการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ ในอุตสาหกรรมการบิน

A Study of The Problems and Needs of Diploma Students
at CIVIL AVIATION TRAINING CENTER in Learning English
for Specific Purposes In Aviation Industry

นิติรัตน์ อินธนุ¹ ณภคอร สิงห์โชติสุขแพทย์² และศรณรงค์ เชาวังคงคา³

Nitirat Inthanu¹ Napakaorn Singhashotsukkapatt² and Sornnarong Chaokongkha³

¹⁻³ กองวิชาภาษาอังกฤษและสนับสนุนการบิน สถาบันการบินพลเรือน

Aviation Technical English and Support Division, Civil Aviation Training Center

Corresponding Author: E-mail: cool boom@hotmail.com

Received: 20 ม.ค. 65 Revised: 2 มี.ค. 65 Accepted: 5 เม.ย. 65

DOI: 10.14416/j.ted.2023.12.009

บทคัดย่อ

ในปัจจุบันหลักสูตรการเรียนการสอนของสถาบันการบินพลเรือนมีรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะที่มีเนื้อหาเฉพาะทางด้านการบิน และมีการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษทั้งหมด ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคในการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายของนักศึกษาระดับอนุปริญญาได้ ผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้ 1) เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาระดับอนุปริญญาในการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะทั้งด้านผู้สอน ด้านเนื้อหาวิชา และด้านความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับผลคะแนนภาษาอังกฤษพื้นฐานกับภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ เพื่อระบุปัญหาและความต้องการของนักศึกษาในการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ โดยศึกษาและเก็บข้อมูลแบบสอบถามและการสัมภาษณ์จากนักศึกษาระดับอนุปริญญาชั้นปีที่ 1 และ 2 วิชาเอกเครื่องวัดประกอบการบิน (AT-AI) วิชาเอกเครื่องยนต์แก๊สเทอร์โบ (AMEL) และวิชาเอกอิเล็กทรอนิกส์การบิน (AT-AE) ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะและภาษาอังกฤษทั่วไป จำนวน 110 คน และเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ จำนวน 30 คน รวมถึงสัมภาษณ์ครูผู้สอน จำนวน 2 คนในรายวิชาดังกล่าวด้วย

ผลการศึกษาพบว่า เนื้อหาในรายวิชามีความเหมาะสมกับระดับความสามารถด้านภาษาของผู้เรียน ไม่ง่ายเกินไปและไม่ยากเกินไป บทเรียนมีความน่าสนใจ สื่อและสื่อดิจิทัลที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนเป็นที่น่าพอใจนักศึกษาได้รับความรู้ในเรื่องคำศัพท์เฉพาะในระดับมาก หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่มีอยู่มีความเหมาะสมตามความต้องการของนักศึกษาในด้านทักษะทางภาษาอังกฤษ ผู้เรียนคิดว่าตนเองมีความสามารถทางด้านการอ่านมากที่สุด และการเขียนน้อยที่สุด ผู้สอน

มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาเฉพาะและความสามารถในการสอน และมีความเชื่อในศักยภาพของผู้สอนว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ สามารถใช้สื่อการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม แม้ว่านักศึกษาจะมีความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ ในระดับมาก จากการสำรวจพบว่า นักศึกษากลับมีระดับผลการเรียนเฉลี่ยในรายวิชาภาษาอังกฤษทั่วไปในระดับปานกลาง ระดับผลการเรียนเฉลี่ยในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะอยู่ในระดับต่ำ จึงเห็นควรให้มีรายวิชาที่เพิ่มทักษะในการใช้ภาษาให้มากขึ้น เพื่อฝึกฝนการใช้ภาษาให้มีประสิทธิภาพและใช้ได้จริงในการทำงาน อีกทั้งครูผู้สอนเองเห็นว่าควรพัฒนาในเรื่องการนำเทคโนโลยีเข้ามามีใช้ในการเรียนการสอนมากขึ้น เพื่อให้ให้นักศึกษาได้เข้าใจเนื้อหา ได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: ภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาระดับอนุปริญญา

Abstract

At present, Civil Aviation Training Center's teaching program has English for specific purposes with specific content in aviation and all the teaching is in English. This can be a barrier to learning English for the purposes of diploma students. The researcher therefore defines the research objectives as follows: 1) to investigate the problems and needs of students at the diploma level in learning English for specific purposes, both in teaching and learning; course content and the ability to use the English language to identify the problems and needs of students in learning English for a specific purpose; and 2) to propose guidelines for the development of a course in teaching and learning English for a specific purpose. By studying and collecting questionnaires and interviews from 1st and 2nd year diploma students majoring in Aviation Instrumentation (AT-AI), Gas Turbine Engines (AMEL) majors, and Aeronautical Electronics majors (AT-AE), who enrolled in the English for Specific Purposes and General English courses, collected data from interviews of 30 people, including interviews with 2 teachers in the aforementioned courses.

The results of the study found that the course content is appropriate for the learner's language proficiency level. Not too easy and not too hard. The lesson is interesting. The materials and audiovisuals used in the teaching were satisfactory, and the students gained a high level of knowledge of specific terms. Existing courses and teaching methods are tailored to the needs of students. Learners think they have the best reading ability and minimal writing. Instructors have knowledge of specific content and teaching abilities. They have faith in the potential of the teachers as being knowledgeable and can use teaching materials appropriately. Although the students had a high level of satisfaction in various fields, the survey found that the students had average grades in general English courses at a moderate level. The average grade in English for Special Purposes courses is low. Therefore, there should be more courses to increase language skills to practice using the language effectively and can actually be used in work. In addition, teachers themselves think that they should develop more in the use of technology in teaching for students to understand the content more deeply.

Keywords: English for Specific Purposes, Analysis of Students' Problems and Needs at The Diploma Level

1. บทนำ

สถาบันการบินพลเรือน เปิดการเรียนการสอนทั้งระดับ อนุปริญญา เทียบเท่าอนุปริญญา ปริญญาตรีและปริญญาโท เฉพาะด้านเกี่ยวข้องกับการบินและมีการส่งเสริมการเรียน ภาษาอังกฤษของนักศึกษาในทุกสาขา เนื่องจากทักษะ ในการใช้ภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษ มีความสำคัญและสามารถส่งเสริมให้นักศึกษาประกอบ อาชีพในธุรกิจการบินได้อย่างราบรื่นและมีความก้าวหน้า ในอาชีพ หลักสูตรการเรียนการสอนของสถาบันการบิน พลเรือน เปิดสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ ในอุตสาหกรรมการบินจำนวน 3 รายวิชา ที่มีเนื้อหาเฉพาะ ทางด้านการบินและมีการเรียนการสอนเป็นภาษาอังกฤษ ทั้งหมด โดยทั่วไปแล้วหลักสูตรภาษาสำหรับวัตถุประสงค์ เฉพาะ (Language for Special Purposes) คือหลักสูตรที่ ใช้ภาษาเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงตามความต้องการเฉพาะ ในการกำหนดวิธีการเนื้อหาวัตถุประสงค์สื่อการสอนและ แนวปฏิบัติในการประเมินเช่นภาษาญี่ปุ่นสำหรับธุรกิจ หรือ ภาษาอังกฤษสำหรับเจ้าหน้าที่ควบคุมจราจรทางอากาศ (Air-Traffic Controllers) ที่มีเนื้อหาและจุดประสงค์ของ การเรียนการสอนภาษาสำหรับวัตถุประสงค์เฉพาะมีเนื้อหา เกี่ยวข้องกับการทำงานนั้น ๆ การเรียนการสอนในรายวิชา ที่เป็นการเรียนภาษาสำหรับวัตถุประสงค์เฉพาะแตกต่างจาก การสอนภาษาทั่วไปที่มักเน้นการเรียนการสอนโดยใช้ทฤษฎี เพียงอย่างเดียว [1] ส่วนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อจุดหมาย เฉพาะ (English for Special Purposes) เป็นการสอนที่เน้น การใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์ที่สอดคล้องกับสาขาอาชีพ นั้น ๆ เป็นหลักและสามารถเห็นผลสัมฤทธิ์ของการเรียนได้ ในระยะเวลาอันสั้นเพื่อนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพได้ อย่างทันทั่วทั้งที่และเหมาะสม [2],[3] อธิบายภาษาอังกฤษเพื่อ จุดมุ่งหมายเฉพาะว่าเกิดจากความต้องการ 2 ประการคือ 1) ความต้องการเรียนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์สูงสุดในการใช้งานภายในเวลาอันจำกัดและ 2) การเรียนในขอบเขตที่จำกัด กล่าวคือ ผู้เรียนไม่จำเป็นต้อง เรียนรู้หลักการทางภาษาอังกฤษทั้งหมด แต่เรียนเฉพาะใน สิ่งที่ผู้เรียนต้องการและสามารถนำไปใช้ได้เท่านั้น ดังนั้นเพื่อ ให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษทั้งสองรายวิชาเป็นไปอย่าง

มีประสิทธิภาพ การศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการ ของนักศึกษาในการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ ของนักศึกษาระดับอนุปริญญาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ ผลการศึกษาที่ได้จะนำมาใช้เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุง และพัฒนาวิธีการสอน เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในสายวิชาชีพนี้ ต่อไปในอนาคต

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษา ระดับอนุปริญญาในการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมาย เฉพาะทั้งด้านผู้สอน ด้านเนื้อหาวิชาและด้านความ สามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ

2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับผลคะแนนภาษาอังกฤษ พื้นฐานกับภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ เพื่อระบุ ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาในการเรียนภาษา ภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ

2.3 เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนใน รายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะทางด้านการบิน

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 วิธีการวิจัย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) และมีรูปแบบการวิจัยแบบ ขั้นตอนเชิงอธิบาย (Explanatory Sequential Design) [4] ซึ่งเป็นการวิจัยที่แบ่งออกเป็นสองขั้นตอน คือการวิจัยเชิง ปริมาณในช่วงแรกเพื่อตอบปัญหาการวิจัยและตามด้วย การวิจัยคุณภาพเพื่อให้ผลการวิจัยมีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดย ขั้นตอนแรกจะศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม ที่เก็บข้อมูลจากนักศึกษาระดับอนุปริญญา และการวิจัย เชิงคุณภาพจากคำถามปลายเปิดในการสัมภาษณ์นักศึกษา และอาจารย์ประจำรายวิชา โดยใช้แนวทางการคัดเลือก กลุ่มตัวอย่างในการสัมภาษณ์แบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) [5] ซึ่งเป็นการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะ เฉพาะเจาะจงตามหลักการของเหตุผล เพื่อให้มีความ สอดคล้องกับปัญหาการวิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยคัดเลือกนักศึกษาผู้มีระดับผลการเรียนรายวิชา

ภาษาอังกฤษในระดับสูง กลางและต่ำ โดยใช้ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อแบ่งกลุ่มนักศึกษา กลุ่มละ 10 คนและสัมภาษณ์อาจารย์ประจำวิชาจำนวน 2 คน แล้วสรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อระบุปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหา

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ชั้นปี สาขาที่เรียน ผลการเรียนที่ได้รับในวิชาภาษาอังกฤษ และรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะที่ได้ลงทะเบียนเรียน และข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของนักศึกษาในส่วนของการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยต้องการทราบถึงปัญหาและความต้องการในระดับที่ละเอียดและเฉพาะเจาะจงมากขึ้น โดยจะมีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ทั้งในส่วนของนักศึกษาและครูผู้สอน โดยเลือกจากนักศึกษาที่ได้คะแนนภาษาอังกฤษในระดับสูง กลางและต่ำ ระดับละ 10 คน ในส่วนของอาจารย์นั้น มีอาจารย์ประจำวิชาทั้งสิ้น 2 คน รวม 32 คน

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับอนุปริญาชั้นปีที่ 1 และ 2 ของหลักสูตรอนุปริญญา สถาบันการบินพลเรือน วิชาเอกเครื่องวัดประกอบการบิน (AT-AI) วิชาเอกเครื่องยนต์แก๊สเทอร์โบ (AMEL) และวิชาเอกอิเล็กทรอนิกส์การบิน (AT-AE) จำนวน 110 คน โดยใช้แบบสอบถาม ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา คือ ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาระดับอนุปริญา ในการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะในอุตสาหกรรมการบินทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียน ผู้สอน และปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) สำเนาแบบสอบถาม จำนวน 110 ชุด ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างของนักศึกษาระดับอนุปริญาชั้นปีที่ 1 และ 2 ของสถาบันการบินพลเรือน วิชาเอกเครื่องวัดประกอบการบิน (AT-AI) วิชาเอกเครื่องยนต์แก๊สเทอร์โบ (AMEL) และวิชาเอกอิเล็กทรอนิกส์การบิน (AT-AE)

2) ทำการเก็บแบบสอบถาม

3) ติดต่อสัมภาษณ์นักศึกษาโดยการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 30 คน

และอาจารย์ผู้สอนในรายวิชา จำนวน 2 คน

4) เมื่อได้แบบสอบถามและทำการสัมภาษณ์ครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถามก่อนที่จะนำไปประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อวิเคราะห์และรวบรวมผล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) ข้อมูลทั่วไปวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (Frequencies) ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean)

2) ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของนักศึกษาระดับอนุปริญา สถาบันการบินพลเรือน ในการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะในอุตสาหกรรมการบินโดยใช้ค่าความถี่ (Frequencies) ร้อยละ (Percentage) รวมถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเครื่องมือในการวัดตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert scale) ซึ่งใช้เกณฑ์ 5 ระดับแทน 5 ความหมายคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3) รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์มารายงานในลักษณะของการวิเคราะห์เนื้อหา (Analytical Research) เพื่อทำการสรุปผลการศึกษาต่อไป

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจากการเก็บข้อมูลจากผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 1 และ 2 จำนวน 110 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 110 คน พบว่า

1) ด้านเพศ ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง 24 คน คิดเป็น 21.8% เพศชาย 82 คน คิดเป็น 74.5% และไม่ต้องการระบุ อีกจำนวน 4 คน คิดเป็น 3.6% ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด เนื่องจากโดยปกติแล้วนักศึกษาหลักสูตรอนุปริญญา มีเพศชายมากกว่าเพศหญิง จึงทำให้สัดส่วนผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายมากกว่า

2) ด้านชั้นปี ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มากกว่าชั้นปีที่ 1 โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 45 คน คิดเป็น 40.91% และ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 65 คน และ คิดเป็น 59.09%

บทควาณวิจัย

การศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาระดับอนุปริญญา สถาบันการบินพลเรือนในการเรียนภาษาอังกฤษ
เพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะในอุตสาหกรรมการบิน

3) ด้านหลักสูตรและวิชาเอก ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นนักศึกษาในหลักสูตรอนุปริญญา วิชาเอกเครื่องวัด ประกอบการบิน (AT-AI) จำนวน 19 คน คิดเป็น 17.3% วิชา เอกเครื่องยนต์แก๊สเทอร์โบ (AMEL) จำนวน 61คน คิดเป็น 55.5% และวิชาเอกอิเล็กทรอนิกส์การบิน (AT-AE) จำนวน 30 คน คิดเป็น 27.3% ของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งหมด เนื่องจากช่วงเวลาในการเก็บข้อมูล เป็นช่วงการแพร่ ระบาดของโรคโควิด-19 จึงทำให้มีอุปสรรคในการเก็บข้อมูล

4) ด้านระดับคะแนนเฉลี่ยรายวิชาภาษาอังกฤษ เนื่อง ด้วยรายวิชาภาษาอังกฤษทั่วไปที่นักศึกษาระดับอนุปริญญา สถาบันการบินพลเรือนต้องลงเรียนมีดังต่อไปนี้ วิชาเอก เครื่องยนต์แก๊สเทอร์โบ (AMEL) เรียนรายวิชา Daily English มีผลการเรียนอยู่ที่ค่าเฉลี่ย 2.13 รายวิชา Essay Writing for Aircraft Maintenance มีผลการเรียนอยู่ที่ค่าเฉลี่ย 1.78 รายวิชา English Speaking Skills นักศึกษากำลังเรียนอยู่ยังไม่ทราบผลและในรายวิชา Communicative Skills และ รายวิชา English for Presentations นักศึกษายังไม่ได้ลง ทะเบียนเรียน ในขณะที่วิชาเอกอิเล็กทรอนิกส์การบิน (AT-AE) และวิชาเอกเครื่องวัดประกอบการบิน (AT-AI) ลงทะเบียนเรียน รายวิชา English 1 มีผลการเรียนอยู่ที่ค่าเฉลี่ย 2.15 และ รายวิชา English 2 มีผลการเรียนอยู่ที่ค่าเฉลี่ย 2.25 และ รายวิชา English 5 มีผลการเรียนอยู่ที่ค่าเฉลี่ย 2.04

5) ด้านระดับคะแนนภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมาย เฉพาะ วิชาเอกเครื่องยนต์แก๊สเทอร์โบ (AMEL) ลงทะเบียน เรียนในรายวิชา Aviation Technical English มีผลการ เรียนอยู่ที่ค่าเฉลี่ย 2.05 และวิชาเอกอิเล็กทรอนิกส์การบิน (AT-AE) และวิชาเอกเครื่องวัดประกอบการบิน (AT-AI) ลงทะเบียนเรียนรายวิชา English 3 และ English 4 โดย รายวิชา English 3 มีรายละเอียดเช่นเดียวกับ รายวิชา Aviation Technical English 1 และรายวิชา English 4 มีรายละเอียด เช่นเดียวกับรายวิชา Aviation Technical English 2 และ มีค่าเฉลี่ยผลการเรียนในรายวิชา English 3 เท่ากับ 1.34 และ English 4 เท่ากับ 1.5 ระดับคะแนนเฉลี่ยผลการเรียน ในแต่ละรายวิชาแสดงให้เห็นว่า โดยส่วนใหญ่แล้ว นักศึกษา มีระดับผลการเรียนเฉลี่ยในรายวิชาภาษาอังกฤษทั่วไปอยู่ ในระดับปานกลาง ในขณะที่ระดับผลการเรียนเฉลี่ยใน

รายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะอยู่ในระดับต่ำ

4.2 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนการสอน รายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะผลการวิเคราะห์ รายวิชา Aviation Technical English ของวิชาเอก เครื่องยนต์แก๊สเทอร์โบ (AMEL) และ English 3 และ English 4 ของวิชาเอกเครื่องวัดประกอบการบิน (AT-AI) และวิชาเอกอิเล็กทรอนิกส์การบิน (AT-AE) ซึ่งวิเคราะห์ ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนก ตามข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนรายวิชา ภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ปัญหาด้านหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียน การสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาตระหนักถึงประโยชน์ของรายวิชาที่จะนำไป ใช้พัฒนาตนเองเพื่ออาชีพและการศึกษาต่อในอนาคต ในขณะที่ความเหมาะสมของจำนวนรายวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ จำนวนชั่วโมงเรียน และการอธิบาย รายวิชาอยู่ในระดับมาก การกำหนดจำนวนรายวิชา ภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะและชั่วโมงเรียน มีความเหมาะสมตามความต้องการของนักศึกษา รวมถึง การอธิบายรายวิชามีความเหมาะสมกับหลักสูตรที่เรียน

2) ปัญหาด้านบทเรียน ตำราเรียน และเนื้อหา ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า เนื้อหาในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะมีความ เหมาะสมกับระดับความสามารถด้านภาษาของผู้เรียน ไม่ง่าย เกินไปและไม่ยากเกินไปอยู่ในระดับมาก และความน่าสนใจ ของบทเรียนอยู่ในระดับมากการใช้ภาษาในการเรียนการสอน โดยใช้บทสนทนาจากเจ้าของภาษาและการใช้สถานการณ์ จำลองเสมือนจริงในการฝึกภาษา ก็อยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการเรียนการสอนรายวิชานี้ เป็นการเรียน การสอนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก นักศึกษาสามารถฝึกฝน ทักษะการฟังและการพูดในชั้นเรียนกับอาจารย์ประจำ รายวิชาได้ราวกับเป็นการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริง ในการฝึกภาษาโดยค่าเฉลี่ยในการใช้บทสนทนาจากเจ้าของ ภาษาอยู่ที่ระดับมาก และการใช้สถานการณ์จำลองเสมือน จริงในการฝึกภาษาอยู่ที่ระดับมาก

3) ปัญหาด้านสื่อและโสตทัศนูปกรณ์ สื่อและโสตทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะมีความเพียงพอและมีประสิทธิภาพในระดับมาก ตามลำดับรวมทั้งมีการใช้สื่อของจริงที่มีอยู่ในสถาบัน ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เห็นภาพและสร้างความเข้าใจให้นักศึกษาในระดับมาก

4) ปัญหาของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนได้รับความรู้เรื่องเนื้อหาวิชาเฉพาะในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.41 ได้รับความรู้ในเรื่องคำศัพท์ ไวยากรณ์และคำศัพท์เฉพาะ (Technical Terms) ในระดับมาก ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะทางภาษาอังกฤษของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ ผู้เรียนเห็นว่าตนเองมีทักษะในระดับมาก คิดเป็นค่าเฉลี่ยสำหรับความสามารถทางด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาแล้ว ผู้เรียนคิดว่าตนเองมีความสามารถทางด้านการอ่านมากที่สุด และการเขียนน้อยที่สุด ส่วนความตั้งใจในการเรียน ผู้เรียนคิดว่าตนเองมีความตั้งใจในระดับมาก และมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในระดับมากเช่นกัน

5) ปัญหาของผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่า การออกแบบหรือสร้างบทเรียนจากเนื้อหาที่ใช้จริงในสาขาวิชา (Authentic Texts) อยู่ในระดับมากหากพิจารณาในเรื่องการเรียนการสอนโดยใช้ทักษะการเรียนภาษาในการฝึกฝน นักศึกษายังให้ความเหมาะสมของการสอนทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียน ในระดับมาก

4.3 ผลการวิเคราะห์ในส่วนของการสัมภาษณ์นักศึกษ จำนวน 30 คน เพื่ออภิปรายปัญหาและความต้องการของนักศึกษาเพิ่มเติม เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ

1) ด้านหลักสูตร จากการตอบแบบสอบถาม นักศึกษามีความคิดเห็นว่ารายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะมีความเหมาะสมกับหลักสูตรที่เรียน และสามารถทำให้นักศึกษามีความรู้ที่จะนำไปใช้ในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น และสามารถเพิ่มโอกาสสำหรับตลาดแรงงานได้ในระดับมาก

จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติมในด้านหลักสูตร พบว่า นักศึกษาต้องการความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวข้องกับเนื้อหารายวิชา และสาขาที่นักศึกษา กำลังเรียนอยู่ โดยระบุว่าเนื้อหาในรายวิชา ยังไม่ครอบคลุมสาขาที่ตนเองเรียน โดยนักศึกษา จำนวน 7 คน หรือคิดเป็น 23.33% ของจำนวนนักศึกษาที่ตอบคำถามทั้งหมดให้ความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันนี้ และพบว่านักศึกษาอีก 12 คน (40%) มีความคิดเห็นว่า ควรมียาวิชาที่เพิ่มทักษะในการใช้ภาษาให้มากขึ้นเพื่อฝึกฝนการใช้ภาษาให้มีประสิทธิภาพ และใช้ได้จริงในการทำงาน [5] ส่วนนักศึกษา จำนวน 11 คน หรือ คิดเป็น 36.67% เห็นว่าเนื้อหาที่กำหนดในรายวิชามีความเหมาะสมและดีอยู่แล้ว

2) ด้านบทเรียน ตำราและเนื้อหาในการเรียน จาก การตอบแบบสอบถาม นักศึกษาเห็นว่า เนื้อหาในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะมีความเหมาะสมกับระดับความสามารถด้านภาษาของผู้เรียน ไม่ยากเกินไปและ ไม่ยากเกินไป มีความน่าสนใจ ข้อมูลที่ได้การสัมภาษณ์ พบว่า นักศึกษาจำนวน 22 คน เห็นควรให้เพิ่มการฝึกฝนทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม และได้เรียนรู้จากการฝึกฝนมากกว่าในตำราหรือหนังสือเรียน ในขณะเดียวกัน นักศึกษาจำนวน 24 คน ก็มีความต้องการให้เพิ่มเติมเนื้อหาในส่วนพื้นฐานด้านการใช้ภาษาให้มากขึ้น เนื่องจากการเรียนการสอนส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ นักศึกษาจึงประสบปัญหาเรียนไม่ทัน

3) ด้านสื่อและโสตทัศนูปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ จากการตอบแบบสอบถามพบว่า สื่อและโสตทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนมีความเพียงพอ และมีประสิทธิภาพในระดับมาก รวมทั้งมีการใช้สื่อของจริงที่มีอยู่ในสถาบัน ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เห็นภาพและสร้างความเข้าใจให้นักศึกษาในระดับมากและเป็นที่น่าสนใจ จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติมพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในสื่อและโสตทัศนูปกรณ์เป็นอย่างมาก และเห็นว่ามีความเหมาะสมกับการเรียนการสอนในรายวิชา

4) ปัญหาของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ พบว่า นักศึกษาทราบดีว่าตนเองมีปัญหาเกี่ยวกับทักษะทางภาษาอังกฤษในทุก ๆ ด้าน แม้จะฝึกฝนบ้างแต่ก็รู้สึกว่าจะไม่เพียงพอ

บทควาณวิจัย

การศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาระดับอนุปริญญา สถาบันการบินพลเรือนในการเรียนภาษาอังกฤษ เพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะในอุตสาหกรรมการบิน

เมื่ออยู่ในกระบวนการเรียนการสอนจึงทำให้ไม่เข้าใจในสิ่งที่อาจารย์สอน นอกจากนั้น สิ่งที่นักศึกษาเห็นว่าเป็นอุปสรรคในการเรียนคือ คำศัพท์ ด้วยรายวิชาดังกล่าวมีการนำเสนอคำศัพท์ใหม่ที่เป็นคำศัพท์เฉพาะ (Technical terms) รวมกับการเรียนการสอนที่เป็นภาษาอังกฤษ จึงทำให้นักศึกษาไม่เข้าใจ และเรียนไม่ทันเนื้อหา ผู้ให้สัมภาษณ์ยังยอมรับว่าตนเองต้องมีสมาธิในการเรียนมากขึ้น และการเดินทางมาเรียนในสถาบันการศึกษาจะทำให้เข้าใจเนื้อหาได้มากกว่าการเรียนแบบออนไลน์

5) ปัญหาของผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะพบว่า นักศึกษาแสดงความคิดเห็นในแง่ที่ดีกับครูผู้สอน ว่าสอนได้น่าสนใจ และทำให้ได้รับความรู้มากขึ้น

4.4 ผลการวิเคราะห์ในส่วนของการสัมภาษณ์ครูผู้สอนเพื่ออภิปรายปัญหาและความต้องการของนักศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ รายวิชา Aviation Technical English ของ วิชาเอกเครื่องยนต์แก๊สเทอร์โบ (AMEL) และ English 3 และ English 4 ของวิชาเอกเครื่องบินประกอบการบิน (AT-AI) และวิชาเอกอิเล็กทรอนิกส์การบิน (AT-AE)

1) ด้านหลักสูตร ครูผู้สอนในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ รายวิชา Aviation Technical English ของ วิชาเอกเครื่องยนต์แก๊สเทอร์โบ (AMEL) และ English 3 และ English 4 ของ วิชาเอกเครื่องบินประกอบการบิน (AT-AI) และ วิชาเอกอิเล็กทรอนิกส์การบิน (AT-AE) มีจำนวน 2 ท่าน จากการสอบถามปัญหาทางด้านหลักสูตรที่มีความเกี่ยวข้องกับรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะดังกล่าว พบว่า หลักสูตรเหมาะสมแล้ว

2) ด้านบทเรียน ตำรา และเนื้อหาในการเรียนจากการสัมภาษณ์พบว่า ตำราหรือหนังสือที่ใช้เรียนควรมีเนื้อหาทางด้านการบินที่ทันสมัย โดยเน้นการฝึกทักษะทุกด้านรวมถึงควรมีหนังสือที่หลากหลายและทันสมัยเนื่องจากอุตสาหกรรมการบินมีการเปลี่ยนแปลงด้านข้อมูลอยู่เสมอ

3) ด้านสื่อและสื่อดิจิทัลที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ ผู้สอนเห็นว่าเพียงพอ และมีความเหมาะสมแล้ว

ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของผู้เรียน

4) ปัญหาของตัวผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ ผู้สอนให้ความคิดเห็นว่า นักศึกษาบางกลุ่ม มีความสามารถทางภาษาน้อย โดยเฉพาะทักษะการเขียนเนื่องจากนักศึกษาที่เรียนในระดับอนุปริญญามีความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษในระดับที่ไม่สูงมาก จึงเกิดอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก ที่จะทำให้ผู้เรียนไม่เข้าใจเนื้อหาที่สอน ในประเด็นนี้ผู้เรียนเองก็มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงควรมีการเสริมความรู้พื้นฐานภาษาอังกฤษก่อนที่จะเข้าเรียนในรายวิชานี้ ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจได้มากขึ้น

5) ปัญหาของผู้สอนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะแม้ว่าผู้เรียนจะให้ความคิดเห็นว่า ผู้สอนมีความเหมาะสม และมีศักยภาพที่ดีในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ ตัวผู้สอน มีความคิดเห็นว่าคุณภาพพัฒนาในเรื่องการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการเรียนการสอนมากขึ้น เพื่อให้ให้นักศึกษาได้เข้าใจเนื้อหาได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น อีกทั้งควรให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาและความรู้ในสถานการณ์จริงมากขึ้น เพื่อให้เห็นความสำคัญของการใช้ภาษาที่เกี่ยวข้องกับอาชีพของตนต่อไปในอนาคต ปัญหาที่สอดคล้องกันอีกหนึ่งประการคือ ความรู้ในเรื่องคำศัพท์ที่ผู้เรียนมีความรู้ในเรื่องคำศัพท์ภาษาอังกฤษไม่กว้างขวางเพียงพอ ทำให้เกิดปัญหาในการเรียนการสอน การพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนในเรื่องคำศัพท์ จึงเป็นเรื่องจำเป็นในการเรียนการสอนในรายวิชานี้

5.สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล

1) ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาระดับอนุปริญญา สถาบันการบินพลเรือนในการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ ด้านผู้สอน ด้านเนื้อหาวิชา และด้านความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ

1.1) ปัญหาและความต้องการด้านหลักสูตร

และการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ พบว่า นักศึกษาเห็นว่าหลักสูตรมีความสอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนคือตัวนักศึกษาเอง และรายวิชามีประโยชน์สำหรับการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานในระดับมาก แสดงให้เห็นว่านักศึกษาตระหนักถึงประโยชน์ของรายวิชาในการพัฒนาตนเองเพื่ออาชีพและการศึกษาต่อในอนาคต ในขณะที่ ความเหมาะสมของจำนวนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ จำนวนชั่วโมงเรียน และการอธิบายรายวิชาอยู่ในระดับมากเช่นกัน จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติมพบว่า นักศึกษามีความต้องการความรู้เพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชา และสาขาที่นักศึกษากำลังเรียนอยู่ โดยระบุว่าเนื้อหาอาจยังไม่ครอบคลุมสาขาที่ตนเองเรียน และเห็นควรให้มีรายวิชาที่เพิ่มทักษะในการใช้ภาษาให้มากขึ้น เพื่อฝึกฝนการใช้ภาษาให้มีประสิทธิภาพ และใช้ได้จริงในการทำงาน จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ พบว่า ความเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรมีความสอดคล้องกับความเห็นของนักศึกษา กล่าวคือ หลักสูตรเหมาะสมแล้ว แต่อาจจะต้องมีการปรับปรุงให้ทันสมัยขึ้น

1.2) ปัญหาและความต้องการด้านบทเรียน ตำราเรียน และเนื้อหาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ นักศึกษาเห็นว่า เนื้อหาในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะมีความเหมาะสมกับระดับความสามารถด้านภาษาของผู้เรียน ไม่ง่ายเกินไปและไม่ยากเกินไป และมีความน่าสนใจของบทเรียนในระดับมาก การใช้ภาษาในการเรียนการสอน โดยใช้บทสนทนาจากเจ้าของภาษาและการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการฝึกภาษา ก็อยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะในการเรียนการสอนรายวิชานี้ เป็นการเรียนการสอนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นหลัก นักศึกษาสามารถฝึกฝนทักษะการฟังและการพูดในชั้นเรียนกับครูผู้สอนได้ราวกับเป็นการใช้สถานการณ์จำลองเสมือนจริงในการฝึกภาษา จากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ควรเพิ่มการฝึกฝนทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษเพิ่มเติม และได้เรียนรู้จากการฝึกฝนมากกว่าในตำราหรือหนังสือเรียน ในขณะเดียวกัน นักศึกษาก็มีความต้องการให้เพิ่มเติมพื้นฐานด้านการใช้ภาษาให้มากกว่านี้ เนื่องจาก

นักศึกษาตามเนื้อหาไม่ทัน เมื่อการเรียนการสอนส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษทั้งหมด จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ เห็นว่าควรมีการปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับอุตสาหกรรมการบิน เพื่อให้ทันสมัยตลอดเวลา

1.3) ปัญหาและความต้องการด้านสื่อและสื่อทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ นักศึกษาเห็นว่า สื่อและสื่อทัศนูปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ มีความเพียงพอและมีประสิทธิภาพในระดับมาก รวมทั้งมีการใช้สื่อของจริงที่มีอยู่ในสถาบันเพื่อจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เห็นภาพและสร้างความเข้าใจให้นักศึกษาในระดับมาก ผู้สอนเห็นว่าเพียงพอ และมีความเหมาะสมแล้ว สอดคล้องกับความเห็นของผู้เรียน คือ มีความเหมาะสมแล้ว

1.4) ปัญหาและความต้องการด้านตัวผู้เรียน ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ พบว่า นักศึกษาเห็นว่า ตนเองได้รับความรู้ในเรื่องเนื้อหาวิชาเฉพาะในระดับมาก และได้รับความรู้ในเรื่องคำศัพท์ ไวยากรณ์และคำศัพท์เฉพาะ (Technical Terms) ในระดับมาก ผู้เรียนคิดว่าตนเองมีความสามารถทางด้านการอ่านมากที่สุด และการเขียนน้อยที่สุด ส่วนความตั้งใจในการเรียน ผู้เรียนคิดว่าตนเองมีความตั้งใจในระดับมาก และมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมในระดับมากเช่นเดียวกัน

1.5) ด้านปัญหาและความต้องการเรื่องของการสอนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ นักศึกษาเห็นว่า ผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาเฉพาะและความสามารถในการสอนในระดับมาก รวมถึง กิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอน การจับกลุ่มทำงาน และสื่อการสอนในรายวิชานี้ ก็มีความเหมาะสม การกระตุ้นความสนใจผู้เรียนจากสื่อประกอบการสอนของผู้สอน และการออกแบบหรือสร้างบทเรียนจากเนื้อหาที่ใช้จริงในสาขาวิชาก็เป็นที่น่าพึงพอใจ หากจะมองในเรื่องการเรียนการสอนโดยใช้ทักษะการเรียนภาษาในการฝึกฝน นักศึกษายังให้ความเหมาะสมของการสอนทักษะฟัง พูด อ่าน และเขียน ในระดับมากเช่นกัน

2) เมื่อเปรียบเทียบผลการเรียนภาษาอังกฤษพื้นฐาน

บทควาณวิจัย

การศึกษาปัญหาและความต้องการของนักศึกษาในระดับอนุปริญญา ผลการดำเนินการบูรณาการในการเรียนภาษาอังกฤษ
เพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะในอุตสาหกรรมการบิน

และผลการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ พบว่า โดยส่วนใหญ่แล้ว นักศึกษามีระดับผลการเรียนเฉลี่ย ในรายวิชาภาษาอังกฤษทั่วไป ในระดับปานกลาง ในขณะที่ ผลการเรียนเฉลี่ยในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ อยู่ในระดับต่ำ ซึ่งอาจจะสะท้อนถึงปัญหาในเรื่องความรู้ เรื่องของคำศัพท์ และการอ่าน ซึ่งเป็นพื้นฐานในการเรียน ภาษาอังกฤษพื้นฐาน ดังนั้นเพื่อให้สามารถเรียนในรายวิชา ภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะให้ได้เข้าใจมากขึ้น จึงต้องมี พื้นฐานภาษาอังกฤษที่ดีก่อนในทุกทักษะ ไม่ว่าจะเป็นการฟัง การพูด การอ่าน หรือการเขียน [6] ซึ่งทั้งนักศึกษา และครูผู้สอน มีความคิดเห็นตรงกัน

5.2 ข้อเสนอแนะ

1) ผู้สอนในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมาย เฉพาะควรปรับเนื้อหาในรายวิชาให้มีการฝึกฝนทักษะภาษา อังกฤษด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น นอกเหนือจากการเรียนเฉพาะ เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชานั้น ๆ และผลวิจัยแสดงให้เห็นว่า นักศึกษามีความต้องการพัฒนาความรู้ของตน เพื่อให้เข้าใจ เนื้อหามากขึ้น และผู้สอนก็ตระหนักถึงการพัฒนาทักษะ ดังกล่าว รวมถึงเห็นปัญหาที่เกิดขึ้นเช่นกัน

2) ผู้สอนในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมาย เฉพาะควรเพิ่มเติมความรู้ในเรื่องคำศัพท์เฉพาะ เพื่อส่งเสริม การเรียนรู้ในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะ ในด้านคำศัพท์ที่ทั้งผู้เรียนและผู้สอนเห็นตรงกันว่าเป็นปัญหา นั้น อาจเกิดจากการเรียนรู้คำศัพท์เฉพาะในสาขาวิชาที่ผู้ เรียนไม่คุ้นเคย

3) ผู้สอนในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมาย เฉพาะพัฒนาการจัดการเรียนการสอนแบบลงมือทำมากกว่า การสอนแบบบรรยาย เน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม ได้ใช้ภาษา ร่วมกับการแสดงความสามารถเฉพาะด้านของตน จะมีส่ว นช่วยในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ มากขึ้น [7] สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาที่อยาก ให้มีการใช้วัสดุอุปกรณ์จริง หรือ การพาไปในสถานที่จริง ๆ หรือจำลองสถานการณ์จริงในการใช้ภาษาเพื่อให้เกิดความ เข้าใจได้มากขึ้น

4) ผู้สอนในรายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อจุดมุ่งหมาย เฉพาะปรับปรุงเนื้อหาการเรียนการสอนให้มีความเกี่ยวข้องกับ วิชาชีพของผู้เรียน และมีความทันสมัยและทันเหตุการณ์ อยู่เสมอ เนื่องจากอุตสาหกรรมการบิน เป็นอุตสาหกรรมที่ มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- [1] พลิสา สุนทรเสวต. (2561). การจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (ESP) ในศตวรรษ ที่ 21. ใน กนกวรรณ มะโนรมย์ (บรรณาธิการ), วารสาร ศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (น.1-25). อุบลราชธานี: คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- [2] สมบัติ คชสิทธิ์. (2560). การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ให้กับผู้เรียนยุค THAILAND 4.0. ใน ภิศักดิ์ กัลยาณมิตร (บรรณาธิการ), วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ (น.175-186). ปทุมธานี: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- [3] Tahir, M. (2009). English for Specific Purpose (ESP) and Syllabus Design. Journal of the College of Languages (JCL) (20), 100-133.
- [4] อนันท์ งามวิชัยกิจ. (2558) การวิจัยแบบผสมผสาน เชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ. ใน สุรีย์ เข้มทอง (บรรณาธิการ), วารสารการจัดการสมัยใหม่ (น.1-12). นนทบุรี: สาขาวิชา วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- [5] สมชาย วรกิจเกษมสกุล. (2553). ระเบียบวิธีการวิจัย ทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. อุตรธานี: อักษรศิลป์การพิมพ์.
- [6] อีรวรา ปลาดตะเียนทอง. (2562). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้ด้านคำศัพท์และความคงทนโดยใช้เทคนิค ช่วยจำร่วมกับสมุดภาพ คำศัพท์สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลนครปฐม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาวิชา การสอนภาษาอังกฤษ. ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- [7] สิทธิพร ชูสิทธิ์ธรรม. (2563). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนการสอนระหว่างการใช้การเรียนการสอนแบบ Active Learning โดยใช้วัตกรรมการสอน Google Classroom กับการเรียนการสอนแบบปกติ (Passive Learning) กรณีศึกษาการจัดการเรียนการสอนรายวิชาประวัติศาสตร์ไทย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. ในสมศักดิ์ อมรสิริพงศ์ (บรรณาธิการ), วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. นครปฐม. ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร

Factors related to the adaptation in a new food choice for the elderly Chomthong District Bangkok

วิไลพรรณ วัฒนพงศ์¹ และชญาภัทร์ ก่อาริโย²

Wilaipan Watthanapong¹ and Chayapat Kee-ariyo²

¹ นักศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

Graduate Student, Bachelor of Home Economics Program in Home Economics, Faculty of Home Economics Technology, Rajamangala University of Technology Phra Nakorn E-mail: wilaipan-w@rmutp.ac.th

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจำหลักสูตร สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

Lecturer, Bachelor of Home Economics Program in Home Economics, Faculty of Home Economics Technology,

Rajamangala University of Technology Phra Nakorn E-mail: chayapat.s@rmutp.ac.th

Received: 20 ต.ค. 64 Revised: 3 ธ.ค. 64 Accepted: 6 ม.ค. 65

DOI: 10.14416/j.ted.2023.12.004

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สูงอายุเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาการรับรู้ข้อมูลของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) 3) ศึกษาการปรับตัวในการซื้ออาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุ 4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการปรับตัวในการซื้ออาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุ และ 5) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข้อมูลของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 กับการปรับตัวในการซื้ออาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน จากการสุ่มใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลตามความสะดวก เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็น แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ และค่าโคสแควร์

ผลการศึกษา พบว่า 1) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สูงอายุเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 60-65 ปี สถานภาพสมรส โดยมีระดับการศึกษาประถม ที่มีความรู้ได้เฉลี่ย ไม่เกิน 5,000 บาท/เดือน 2) การรับรู้ข้อมูลของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ได้รับแหล่งที่มาของข้อมูลจากศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 กระทรวงสาธารณสุข ช่องทางการรับรู้ข้อมูลจากโทรทัศน์ การรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 รับรู้ข้อมูลวัคซีนแอสตราเซนากามากที่สุด 3) การปรับตัวในการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) ของผู้สูงอายุเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้สูงอายุมีพฤติกรรมเตรียมตัวป้องกันก่อนการเลือกซื้ออาหารสวมหน้ากากอนามัย หรือหน้ากากผ้า พกเจลแอลกอฮอล์ก่อนออกจากบ้านทุกครั้ง ชนิดของการวิถีใหม่ที่เลือกซื้อ อาหารสดประเภทเนื้อสัตว์ อาหารจานเดียวประเภท ข้าว อาหารแห้งและอาหารกึ่งสำเร็จรูปประเภทเส้น อาหารพร้อมปรุง/พร้อมทาน

แช่แข็งประเภทผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์แช่แข็ง เครื่องดื่มประเภทน้ำเปล่า ขนมหวานประเภทขนมไทยชนิดต่าง ๆ การเลือกซื้อจากผู้ขายที่มีการแต่งกายเหมาะสม มีผ้ากันเปื้อนสะอาด สวมหน้ากากอนามัย สวมถุงมือขณะหยิบอาหาร ซื้ออาหารด้วยตัวเอง ที่ตลาดสดใกล้บ้าน มีค่าใช้จ่ายในการเลือกซื้ออาหารต่อครั้ง 201-300 บาท 4) ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 5) การรับรู้ข้อมูลโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ยกเว้นด้านแหล่งที่มาของข้อมูลการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) และด้านการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การปรับตัว การเลือกซื้ออาหาร วิถีใหม่ ผู้สูงอายุ กรุงเทพมหานคร

Abstract

The purposes of this research were : 1) Study of personal factors of the elderly in Chom Thong District Bangkok 2) A study of information perception of the novel coronavirus disease 2019 (COVID-19), 2) study of information perception of the novel coronavirus disease 2019 (COVID-19), 3) Study the adaptation in purchasing new food for the elderly, 4) To study the relationship between personal factors and adjustments in purchasing new food for the elderly, and 5) study the relationship between information perception of the novel coronavirus disease 2019 and the elderly's adaptation to purchasing new food. The sample used in the research were the elderly who lived in Chom Thong area. Bangkok, 400 people from randomness using random sampling method. The tools used in this study was a questionnaire. The statistics used in the research were frequency, percentage, and chi-square.

The results showed that: 1) Personal factors of the elderly in Chom Thong District It was found that most of them were female, aged 60-65 years, marital status, with primary education. with average income not more than 5,000 baht/month, 2) The perception of information about the novel coronavirus disease 2019 (COVID-19) revealed that most of the elderly had received the source of information from the Covid-19 Situation Administration Center. Ministry of Health Channels for receiving information from television Awareness of the 2019 Novel Coronavirus Vaccine Know the most about AstraZeneca Vaccine, 3) Adaptation in purchasing new food for the elderly in Chom Thong District Bangkok in the situation of the epidemic of the novel coronavirus disease 2019 (COVID-19) of the elderly in Chom Thong District Bangkok found that Elderly people have a behavior to prepare for protection before buying food and wear a mask. or cloth mask Always carry alcohol gel before leaving the house. A kind of new way to buy fresh meat One-dish meals, rice, dry food and instant noodles Frozen ready-to-cook/ready-to-eat frozen meat products Water Various types of Thai desserts, buying from a seller with a suitable dress, have a clean apron wear a mask Wear gloves when picking up food, buy food by yourself at the market near the house There were a cost to buy food per time 201-300 baht. 4) Personal factors were related to the adaptation to choose new food choices for the elderly in Chom Thong District. Bangkok statistically significant at the .05 level, and 5) The perception of information about the novel coronavirus disease 2019

บทความวิจัย

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุ
เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร

(COVID-19) was related to the adaptation to choosing a new food choice for the elderly in Chom Thong District, Bangkok Except for the source of information on the outbreak of the novel coronavirus disease 2019 (COVID-19) and the aspect of the awareness of the novel coronavirus disease 2019 (COVID-19) vaccine. Statistical significance at the .05 level.

Keywords: Adaptation, Food Shopping, A New Way for The Elderly, Bangkok

1. บทนำ

การระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ทำให้เกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ Covid-19 แพร่กระจายไปกว่า 200 ประเทศทั่วโลก องค์การอนามัยโลก (WHO) จึงประกาศให้การแพร่ระบาดนี้เป็นการระบาดใหญ่ หรือ Panademic [1] โดยผู้ติดเชื้อมีจำนวน 141,316,012 คน ในประเทศไทยพบผู้ติดเชื้อสะสมใน 68 จังหวัด ตั้งแต่เดือนมกราคม 2563 จนถึงวันที่ 18 เมษายน 2564 จำนวน 42,352 คน เสียชีวิต 101 คน และได้รับวัคซีนแล้ว 608,521 คน เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ขององค์การอนามัยโลกประจำประเทศไทย ในการช่วยให้ประเทศไทยสามารถรับมือกับโรคระบาดนี้ เพื่อจำกัดการแพร่เชื้อจากคนสู่คน การดูแลผู้ป่วยติดเชื้อ การสื่อสารทำความเข้าใจ และลดผลกระทบทางสังคม เศรษฐกิจ [2] ในช่วงที่มีการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ Covid-19 กรมอนามัยได้มีข้อเสนอแนะ มาตรการ 3 ล. คือ ลด เลี่ยง ดูแล เพื่อป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การล้างมือบ่อย ๆ การสวมหน้ากากอนามัย การเว้นระยะห่างอย่างน้อย 1-2 เมตร กิน ร้อน ช้อนกลางส่วนตัว การดูแลสุขภาพ องค์กรรวม กินอาหารที่ถูกหลักโภชนาการ การออกกำลังกาย การพักผ่อนที่เพียงพอจะช่วยเป็นเกราะป้องกันการติดเชื้อได้ ทางด้านอาหารและโภชนาการจึงมีส่วนสำคัญ เนื่องจากระบบภูมิคุ้มกันของร่างกายจะทำงานได้มีประสิทธิภาพ ในการป้องกันเชื้อโรค สารพิษ สิ่งแปลกปลอมที่เป็นอันตราย ต่อร่างกายนั้น ต้องขึ้นอยู่กับภาวะโภชนาการที่ดีได้รับพลังงาน สารอาหารหลัก วิตามิน รวมถึงการดื่มน้ำสะอาด ที่เพียงพอและสมดุลอย่างต่อเนื่อง [3] เน้นการกินบริโภคผัก ธัญพืช ผลไม้ ในสัดส่วนที่มากกว่าอาหารประเภทอื่น ส่วนการบริโภคอาหารโปรตีนประเภทปลา เนื้อสัตว์ไร้ไขมัน จะให้สารอาหารที่เป็นประโยชน์ หลีกเลียงอาหารเค็ม หวานจัด และมัน [4]

ผู้สูงอายุเป็นวัยที่มีแนวโน้มสูงขึ้นมากเรื่อย ๆ รัฐบาลไทย เห็นความสำคัญของกลุ่มบุคคลนี้ จึงได้มีการออกพระราชบัญญัติ ผู้สูงอายุ เพื่อดูแลผู้สูงอายุ ปัจจุบันผู้สูงอายุหันมาสนใจ การดูแลสุขภาพมากขึ้น อาหารจึงเป็นปัจจัยสำคัญด้าน การทำให้สุขภาพดี ส่งผลให้มีการเลือกซื้ออาหารเพื่อสุขภาพ กันมากขึ้น ข้อมูลมูลค่าของตลาดสินค้าอาหารและเครื่องดื่ม ออร์แกนิกทั่วโลกมีมูลค่า 80,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คาดว่า น่าจะสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องไปอยู่ที่ 165,500 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็นอัตราเติบโตเฉลี่ยสะสม (CAGR) ที่ 15% ต่อปี ประเทศไทย ในปี 2561 สินค้ากลุ่มอาหารและเครื่องดื่มสุขภาพใน ประเทศไทยมีมูลค่า 190,219 ล้านบาท มีอัตราการขยายตัว เฉลี่ย ร้อยละ 3.4 ต่อปี ตลอดช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ปี 2557-2561 โดยสินค้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าอาหาร มีสัดส่วนมูลค่าตลาด ร้อยละ 53.4 ต่อปี ซึ่งเป็นสินค้าที่มีอิทธิพลต่อการเติบโต ของตลาดเป็นอย่างมาก จากกระแสการบริโภคอาหารที่เน้น เพื่อสุขภาพ และความปลอดภัยของผู้บริโภคได้รับความนิยม โดยเฉพาะอาหารประเภทออร์แกนิกหรือคลีนฟู้ดได้แพร่หลาย ไปยังกลุ่มบุคคลหลายกลุ่ม เช่น วัยผู้สูงอายุ วัยทำงาน วัยรุ่น เพื่อหวังลดค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุขในอนาคต ได้แก่ การบริโภคอาหารที่ให้พลังงานต่ำ ไขมันต่ำ รสชาติอ่อน เหมาะกับผู้ที่ต้องการควบคุมไขมัน น้ำตาล ไขมันทรานส์ บำรุงสมอง และหัวใจ [5]

โดยผู้สูงอายุต้องเผชิญกับปัญหาหลัก 3 เรื่อง ได้แก่ ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ปัญหาด้านสังคม และปัญหาด้าน สุขภาพ ที่พบว่ามีปัญหาหนักที่สุดร้อยละ 60 คือปัญหาด้าน สุขภาพ ซึ่งการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ ผู้สูงอายุที่มีโรคประจำตัวมีโอกาสเสียชีวิตมากกว่าผู้สูงอายุ ที่สุขภาพดี รัฐบาลจึงได้ขอความร่วมมือ เกือบทั่วให้อยู่แต่บ้าน มากที่สุด ต้องได้รับการดูแลจากญาติหรือลูกหลาน และได้ กำหนดแนวทางในการดูแลผู้สูงอายุในสถานการณ์ระบาด

ของโรคโควิดติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อป้องกันในเรื่องของอาหารให้รับประทานอาหารที่สะอาดถูกสุขลักษณะ ไม่รับประทานอาหารหวาน เค็ม เน้นอาหารที่มีโปรตีนสูง เสริมภูมิคุ้มกัน รับประทานอาหารให้หลากหลายครบ 5 หมู่ เพื่อให้ได้รับสารอาหารที่ครบถ้วนตามความต้องการของร่างกายและสมอง

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุในเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ไปปรับใช้ในการทำงาน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการดูแลผู้ปวยกลุ่มผู้สูงอายุที่จะต้องเตรียมความพร้อมเรื่องอาหารให้ถูกสุขลักษณะ การให้แนะนำที่ถูกต้องในด้านโภชนาการที่จะทำให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพที่ดีขึ้น

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สูงอายุ เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร

2.2 เพื่อศึกษาการรับรู้ข้อมูลของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) ของผู้สูงอายุ เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร

2.3 เพื่อศึกษาการปรับตัวในการซื้ออาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุ เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร

2.4 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการปรับตัวในการซื้ออาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุ เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร

2.5 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข้อมูลของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 กับการปรับตัวในการซื้ออาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุ เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร

3.2 การรับรู้ข้อมูลของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวเลือกซื้อ

อาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่เขตจอมทอง ของกรุงเทพมหานคร จำนวน 33,515 คน [6]

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ กลุ่มผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่เขตจอมทองของกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุตั้งแต่ 60-80 ปี โดยในการกำหนดตัวอย่างเพื่อทำการศึกษาค้นคว้านี้ ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 400 คน และใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลตามความสะดวก (Convenience Sampling) ของผู้วิจัย ทั้งนี้ไม่ระบุสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง รวมถึงไม่ระบุเวลาที่แน่นอน เมื่อได้รับครบตามโควตาแล้ว ถือว่าเป็นที่สิ้นสุด เนื่องจากความไม่สะดวกในการเก็บข้อมูลจากมาตรการ Distancing

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

1) ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

2) การรับรู้ข้อมูลของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) ได้แก่ แหล่งที่มาของข้อมูลโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) ช่องทางการรับรู้ข้อมูลโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) ความรู้เกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

3) การปรับตัวในการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุ เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ได้แก่ การเตรียมตัวป้องกันก่อนการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ ชนิดของอาหารวิถีใหม่ที่เลือกซื้อ วิธีการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ ช่องทางการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ แหล่งที่เลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ ค่าใช้จ่ายในการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่แต่ละครั้ง

บทควาณวิจัย

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุ
เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลการวิจัย จากคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปที่ประธานชมรมผู้สูงอายุสินทวี จากนั้นผู้วิจัยได้จัดทำทีมงานในการช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยอบรมและแนะนำทีมงานให้เข้าใจแบบสอบถาม และทดสอบจนเชื่อว่ามี ความชำนาญก่อนออกเก็บข้อมูลจริงจากกลุ่มเป้าหมายตัวอย่างที่กำหนดไว้ จำนวน 400 คน โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ระหว่างเดือนกรกฎาคม-ตุลาคม 2564 และทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำแบบสอบถามที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน เสนอเป็นค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) ได้แก่ แหล่งที่มาของข้อมูลโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) ช่องทางการรับรู้ข้อมูลโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) การรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) เสนอเป็นค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปรับตัวในการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุ เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ได้แก่ การเตรียมตัวป้องกันก่อนการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ ชนิดของอาหารวิถีใหม่ที่เลือกซื้อวิธีการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ ช่องทางการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ แหล่งที่เลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ ค่าใช้จ่ายในการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่แต่ละครั้ง เสนอเป็นค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

4) การวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับการปรับตัวในการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร วิเคราะห์โดยใช้ค่า

สถิติไคสแควร์ (Chi-Square Test)

5) การวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข้อมูลของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 กับการปรับตัวในการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุ เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square Test)

5. ผลการวิจัย

5.1 ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สูงอายุเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้สูงอายุร้อยละ 66.25 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุประมาณ 60-65 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.25 ซึ่งมีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 55.00 โดยมีการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 45.25 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 49.00

5.2 ศึกษาการรับรู้ข้อมูลของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) ของผู้สูงอายุเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร พบว่า ร้อยละ 54.50 ผู้สูงอายุได้รับแหล่งที่มาของข้อมูลจากศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 กระทรวงสาธารณสุข โดยมีช่องทางการรับรู้ข้อมูลของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) จากโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 74.25 และมีการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) ที่นำมาใช้ในประเทศเป็นวัคซีนแอสตราเซนกา คิดเป็นร้อยละ 64.75

5.3 ศึกษาการปรับตัวในการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้สูงอายุ จำแนกตามการปรับตัวในการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุ

การปรับตัวในการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การเตรียมตัวป้องกันก่อนการเลือกซื้ออาหารวิถีชีวิตใหม่		
1. ตรวจสอบความพร้อมของสุขภาพตนเองเบื้องต้น ก่อนเดินทางไปเลือกซื้ออาหาร เช่น มีไข้ ไอ จาม เจ็บคอ	67	16.75
2. สวมหน้ากากอนามัย หรือ หน้ากากผ้า พกเจลแอลกอฮอล์ ก่อนออกจากบ้านทุกครั้ง	291	72.75
3. ตรวจสอบจุดคัดกรอง ที่วัดอุณหภูมิ มาตรการก่อนเข้าไปใช้บริการ ในสถานที่นั้น ๆ	14	3.50
4. ล้างมือด้วยสบู่และน้ำ หรือใช้เจลแอลกอฮอล์ทุกครั้ง	28	7.00
รวม	400	100.00
ชนิดของอาหารวิถีใหม่ที่เลือกซื้ออาหารสด (Fresh Food)		
1. ประเภท เนื้อสัตว์ เช่น หมู ไก่ ปลา อาหารทะเล	196	49.00
2. ประเภท ผัก เช่น ผักใบ ผักหัว ผักพื้นบ้านชนิดต่าง ๆ	107	26.75
3. ประเภท ไข่ เช่น ไข่ไก่ ไข่เป็ด	45	11.25
4. ประเภทผลไม้ เช่น แอปเปิ้ล มะละกอ ส้ม และอื่น ๆ ตามฤดูกาล	52	13.00
อาหารจานเดียว (A la Carte)		
1. อาหารจานเดียวประเภทข้าว เช่น ข้าวผัด/ข้าวคลุกกะปิ/ข้าวหมูแดง	182	45.50
2. อาหารจานเดียวประเภทเส้น เช่น ราดหน้า/ก๋วยเตี๋ยว/ผัดไท/ขนมจีน	165	41.25
3. อาหารจานเดียวประเภทข้าวราดแกง เช่น ข้าวราดแกง/ข้าวราดแกงเผ็ด	53	13.25
อาหารแห้งและอาหารกึ่งสำเร็จรูป (Instant Food)		
1. อาหารประเภทเส้น เช่น บะหมี่กึ่งสำเร็จรูป/เส้นหมี่กึ่งสำเร็จรูป	135	33.75
2. ผลิตภัณฑ์ธัญพืช เช่น ถั่วเมล็ดแห้ง/งา	54	13.50
3. ผลิตภัณฑ์ธัญชาติ เช่น ข้าวสารหอม/ข้าวเหนียว/ข้าวกล้อง	119	29.75
4. อาหารกระป๋อง เช่น ปลากระป๋อง/ผัดกาดทอง	92	23.00
รวม	400	100.00
ชนิดของอาหารวิถีใหม่ที่เลือกซื้ออาหารพร้อมปรุง/พร้อมทานแช่แข็ง (Frozen Ready Meals)		
1. ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์แช่แข็ง เช่น เนื้อวัว/เนื้อหมู/เนื้อไก่	184	46.00
2. ผลิตภัณฑ์อาหารแช่แข็ง เช่น ขนมจีบ/เกี๊ยว/โจ๊ก	140	35.00

บทควาณวิจัย

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุ
เขตอ้อมทอง กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้สูงอายุ จำแนกตามการปรับตัวในการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุ (ต่อ)

การปรับตัวในการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชนิดของอาหารวิถีใหม่ที่เลือกซื้ออาหารพร้อมปรุง/พร้อมทานแช่แข็ง (Frozen Ready Meals)		
3. ผลิตภัณฑ์อาหารทะเลแช่แข็ง เช่น กุ้ง/หอย/ปลา	76	19.00
เครื่องดื่ม (Beverage)		
1. น้ำเปล่า	138	34.50
2. นมวัว/นมถั่วเหลือง	122	30.50
3. น้ำผลไม้/น้ำผัก	70	17.50
4. รังนก/โสม	2	0.50
5. ชา/กาแฟ/โอวัลติน/ไมโล	68	17.00
ขนมหวาน (Dessert)		
1. ผลิตภัณฑ์ขนมไทยชนิดต่าง ๆ เช่น กล้วยบวดชี/บัวลอย/ขนมชั้น	186	46.50
2. ผลิตภัณฑ์ขนมเบเกอรี่ เช่น ขนมเค้ก/คุกกี้/ขนมปัง	158	39.50
3. ไอศกรีมชนิดต่าง ๆ	56	14.00
วิธีการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่		
1. ผู้ชายที่มีแต่งกายเหมาะสม มีผ้ากันเปื้อนสะอาด สวมหน้ากากอนามัย สวมถุงมือขณะหยิบจับอาหาร	199	49.75
2. แหล่งที่นำเชื้อถือ เช่น ในห้างสรรพสินค้า	129	32.25
3. ผู้ชายที่สนิทมีความคุ้นเคย	72	18.00
รวม	400	100.00
ช่องทางในการเลือกซื้ออาหาร		
1. ไปซื้อด้วยตัวท่านเอง	234	58.50
2. ฝากให้ลูก หลาน หรือคนในครอบครัวซื้อ	155	38.75
3. การสั่งซื้อผ่านแอปพลิเคชันออนไลน์ เช่น Food panda/LINEMAN	11	2.75
แหล่งที่เลือกซื้ออาหารวิถีใหม่		
1. ตลาดสดใกล้บ้าน	229	57.25
2. ตลาดนัด	39	9.75
3. ห้างสรรพสินค้า หรือ ซูเปอร์มาร์เก็ต เช่น BIC C/TESCO LOTUS	132	33.00

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้สูงอายุ จำแนกตามการปรับตัวในการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุ (ต่อ)

การปรับตัวในการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ค่าใช้จ่ายในการเลือกซื้ออาหารต่อครั้ง		
1. ไม่เกิน 100 บาท	9	2.25
2. 101-200 บาท	154	38.50
3. 201-300 บาท	168	42.00
4. 301-400 บาท	44	11.00
5. 401-500 บาท	18	4.50
6. มากกว่า 500 บาท ขึ้นไป	7	1.75
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้สูงอายุเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร มีการเตรียมตัวป้องกันก่อนการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ โดยสวมหน้ากากอนามัย หรือหน้ากากผ้า พกเจลแอลกอฮอล์ ก่อนออกจากบ้านทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 72.75 เลือกซื้ออาหารสดประเภทเนื้อสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 49.00 เลือกซื้ออาหารจานเดียวประเภทข้าว คิดเป็นร้อยละ 45.50 เลือกซื้ออาหารแห้งและอาหารกึ่งสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ 33.75 เลือกซื้ออาหารพร้อมปรุง/พร้อมทานแช่แข็งประเภทผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์แช่แข็ง คิดเป็นร้อยละ 46.00 เลือกซื้อเครื่องดื่มประเภทน้ำเปล่า คิดเป็นร้อยละ 34.50 เลือกซื้อขนมหวานประเภทขนมไทยชนิดต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 46.50 มีวิธีการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่โดยเลือกผู้ขายที่มีการแต่งกายเหมาะสม มีผ้ากันเปื้อนสะอาด สวมหน้ากากอนามัยสวมถุงมือขณะหยิบจับอาหาร คิดเป็นร้อยละ 49.75 มีช่องทางการเลือกซื้ออาหารโดยไปซื้อด้วยตัวเอง คิดเป็นร้อยละ 58.50 มีแหล่งที่เลือกซื้ออาหารวิถีใหม่โดยเลือกซื้อจากตลาดสดใกล้บ้าน คิดเป็นร้อยละ 57.25 และค่าใช้จ่ายในการเลือกซื้ออาหารต่อครั้ง 201-300 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.00

5.4 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการปรับตัวในการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน เมื่อทดสอบโดยใช้ค่าไคสแควร์ (Chi-Square) ปรากฏว่าเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพและรายได้เฉลี่ย

ต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.5 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ข้อมูลการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) กับการปรับตัวเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน เมื่อทดสอบโดยใช้ค่าไคสแควร์ (Chi-Square) ปรากฏว่าด้านแหล่งที่มาของข้อมูลการระบาด ด้านช่องทางการรับรู้ข้อมูลการระบาด มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) ยกเว้นด้านการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล

1) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สูงอายุเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้สูงอายุ ร้อยละ 66.25 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุประมาณ 60-65 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.25 ซึ่งมีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 55.00 โดยมีการศึกษาระดับ

บทควาณวิจัย

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุ
เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร

ประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 45.25 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 49.00 สอดคล้องกับงานวิจัยประจักษ์ [7] พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยอายุมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการรับประทานอาหาร ซึ่งผู้สูงอายุที่มีสถานภาพสมรสมีพฤติกรรมการดูแลสุขภาพเพื่อสุขภาพที่ดีของตนเอง นอกจากนี้ผู้สูงอายุระดับการศึกษาต่างกัน มีผลต่อการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพต่างกัน ตลอดจนผู้สูงอายุมีรายได้เฉลี่ยน้อยกว่า 2,500 บาท/เดือน ซึ่งมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดูแลสุขภาพ เพราะรายได้สามารถทำนวยภาวะสุขภาพผู้สูงอายุได้ เนื่องจากพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อเพื่อตอบสนองความต้องการในความพึงพอใจด้วยงบประมาณที่มีอยู่ อมรรัตน์ [8]

2) การรับรู้ข้อมูลของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) ของผู้สูงอายุเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร พบว่า ร้อยละ 54.50 ผู้สูงอายุได้รับแหล่งที่มาของข้อมูลจากศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 กระทรวงสาธารณสุข โดยมีช่องทางการรับรู้ข้อมูลของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) จากโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 74.25 และมีการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) ที่นำมาใช้ในประเทศเป็นวัคซีนแอสตราเซนกา คิดเป็นร้อยละ 64.75 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 (สำนักงานโภชนาการ กระทรวงสาธารณสุข) [1] มีการรายงานสถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) อย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะในช่วงที่มีการระบาดรุนแรงในประเทศไทยผ่านโทรทัศน์ ทำให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้มาก ซึ่งการรับรู้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ตนเองสนใจไปเป็นหัวข้อสนทนากับบุคคลอื่นในสังคม สามารถเพิ่มพูนความรู้รอบตัวของตนเองให้มากขึ้นได้ ในบางครั้งพฤติกรรมผู้บริโภคแปรเปลี่ยนได้จากการสื่อสาร เทคโนโลยี สังคม มีผลกระทบต่อบัณฑิตด้านความคิดความรู้สึกของผู้บริโภคที่เกี่ยวกับข้อมูลวัคซีนแอสตราเซนกา มีประสิทธิภาพโดยรวมร้อยละ 70.40 ในการป้องกันโรคโควิด 19 ที่มีอาการ และมีประสิทธิภาพร้อยละ 100 ในการป้องกันโรคโควิด-19 [1], [10]

3) การปรับตัวในการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) ของผู้สูงอายุเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้สูงอายุเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร มีการเตรียมตัวป้องกันก่อนการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ โดยสวมหน้ากากอนามัย หรือ หน้ากากผ้า พกเจลแอลกอฮอล์ก่อนออกจากบ้านทุกครั้ง คิดเป็นร้อยละ 72.75 เลือกซื้ออาหารสดประเภทเนื้อสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 49.00 เลือกซื้ออาหารจานเดียวประเภทข้าว คิดเป็นร้อยละ 45.50 เลือกซื้ออาหารแห้งและอาหารกึ่งสำเร็จรูป คิดเป็นร้อยละ 33.75 เลือกซื้ออาหารพร้อมปรุง/พร้อมทานแช่แข็งประเภทผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์แช่แข็ง คิดเป็นร้อยละ 46.00 เลือกซื้อเครื่องดื่มประเภทน้ำเปล่า คิดเป็นร้อยละ 34.50 เลือกซื้อขนมหวานประเภทขนมไทยชนิดต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 46.50 มีวิธีการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่โดยเลือกผู้ขายที่มีการแต่งกายเหมาะสม มีผ้ากั้นเบื่อนสะอาด สวมหน้ากากอนามัย สวมถุงมือขณะหยิบจับอาหาร คิดเป็นร้อยละ 49.75 มีช่องทางในการเลือกซื้ออาหารโดยไปซื้อด้วยตัวเอง คิดเป็นร้อยละ 58.50 มีแหล่งที่เลือกซื้ออาหารวิถีใหม่โดยเลือกซื้อจากตลาดสดใกล้บ้าน คิดเป็นร้อยละ 57.25 และค่าใช้จ่ายในการเลือกซื้ออาหารต่อครั้ง 201-300 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.00 สอดคล้องกับธานีและคณะ [11] พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ พฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) ในระดับมาก ซึ่งการซื้ออาหารของประชาชนในระดับครัวเรือนส่วนใหญ่ซื้อเนื้อสัตว์และผลิตภัณฑ์โดยเป็นอาหารจานเดียวประเภทข้าว เพราะสามารถหาซื้อได้ง่ายในร้านอาหารตามสั่งที่หาซื้อได้ง่ายอยู่ในชุมชน นอกจากนี้ยังนิยมซื้อบะหมี่กึ่งสำเร็จรูปเพราะความประหยัดรสชาติอร่อยหลากหลาย ตลอดจนมีการซื้ออาหารทะเลแช่แข็งผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากรับรู้ว่ามีประโยชน์ อีกทั้งยังบริโภคน้ำดื่มบรรจุขวดซื้อแต่ละครั้ง 2-6 ขวด สัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง ที่ร้านค้า/โชห่วย/มินิมาร์ท ในขณะที่พฤติกรรมการบริโภคอาหารและภาวะโภชนาการของผู้สูงอายุมีการรับประทานขนมหวานต่าง ๆ โดยเลือกซื้อจากร้านอาหารที่มีการปรับตัวในช่วงวิกฤต covid-19

เนื่องจากผู้ประกอบการรักษาความสะอาดด้านการแต่งกาย เช่น ต้องสวมเสื้อผ้าที่สะอาดมีหมวกคลุมผมถุงมือทุกครั้ง ที่มีการหยิบจับอาหารและผู้สูงอายุในประเทศไทยมีการเลือกซื้ออาหารกล่องสำเร็จรูปแช่แข็ง หรือหาข้อมูลในการซื้อด้วยตนเองตามร้านจำหน่าย เช่น ตลาดสด ที่ตั้งใกล้ ผู้บริโภค และซื้อเป็นจำนวนเงิน 201-300 บาทต่อครั้ง ญานิศา [12], ัญลักษณ์ [13]

4) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการปรับตัวเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน เมื่อทดสอบโดยใช้ค่าไคสแควร์ (Chi-Square) ปรากฏว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และรายได้เฉลี่ย ต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในการเลือกซื้ออาหาร วิถีใหม่ของผู้สูงอายุเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของบงกช [14] พบว่า นักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนานาชาติ เซนต์เทเรซา และวิทยาลัยเซนต์หลุยส์มีความรู้ และพฤติกรรม การป้องกันโรคโควิด-19 มีความสัมพันธ์กัน นอกจากนี้ สถานภาพสมรสมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุ และยังพบว่า ความเสื่อมล้ำ ด้านรายได้ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุต่ำลง พงศธร [15], คุชฎี [16]

5) ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข้อมูลโรคติดเชื้อไวรัส โควโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) กับการปรับตัวเลือก ซื้ออาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน เมื่อทดสอบโดยใช้ค่าไคสแควร์ (Chi-Square) ปรากฏว่าด้านแหล่งที่มาของข้อมูลการระบาด ด้านช่องทางการรับรู้ข้อมูลการระบาด มีความสัมพันธ์กับการ ปรับตัวในการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ในสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) ยกเว้นด้าน การรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งบงกช และพรศิริ [14] พบว่า นักศึกษา พยาบาลมีความรู้ และพฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด-19 ไม่แตกต่างกัน โดยผู้สูงอายุได้มีการดูแลสุขภาพตนเองของ ผู้สูงอายุเริ่มจากการรับรู้ถึงความเสี่ยงต่อโรคผลเสียต่อ

สุขภาพร่างกาย เพื่อให้มีชีวิตที่ยืนยาวขึ้น และการเปิดรับ ข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร เป็นการรับรู้เพื่อสนองต่อความต้องการและความอยากรู้อยากเห็น ธนายุส ธนธิตี และกนิษฐา [17], ัญญวิโรจน์ [18]

6.2 ข้อเสนอแนะ

1) ส่งเสริมให้ความรู้ด้านสุขอนามัยที่เหมาะสม ในการป้องกันตัวจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) และมีมาตรการการปฏิบัติตัวอย่างเคร่งครัด รวมถึงผู้ประกอบการอาหารที่ต้องปฏิบัติตามอย่างรัดกุมเพื่อ ป้องกันการแพร่กระจายของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) ที่กำลังระบาดในประเทศไทย

2) ส่งเสริมให้ความรู้ด้านการบริโภคอาหารกับ ผู้สูงอายุเพื่อการป้องกันตัวจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้ร่างกาย ลดการเจ็บป่วยจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19)

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักงานโภชนาการ กระทรวงสาธารณสุข. (2563). [ออนไลน์]. เมนูอาหารเพื่อสุขภาพสำหรับทุกวัย ในช่วง COVID-19. [สืบค้นเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2564]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.nutrition.anamai.moph.go.th>.
- [2] World Health Organization Thailand. (2563). [ออนไลน์]. โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) รายงาน สถานการณ์การณโดยองค์การอนามัยโลก (WHO) ประจำ ประเทศไทย. [สืบค้นเมื่อวันที่ 2 มกราคม 2564]. เข้าถึงได้จาก: <http://un.or.th>.
- [3] วนพร ทองโหม. (2563). [ออนไลน์]. อาหารเสริมภูมิคุ้มกัน ในช่วงการแพร่ระบาด COVID-19. [สืบค้นเมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2564]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.rama.mahidol.ac.th/atrama/issue037/healthy-eating>.
- [4] โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร. (2563). [ออนไลน์]. อาหารสมุนไพรเสริมภูมิคุ้มกันในภาวะที่มีการระบาดของ โควิด-19. [สืบค้นเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2564]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.tcels.or.th>.

บทควาณวิจัย

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวในการเลือกซื้ออาหารวิถีใหม่ของผู้สูงอายุ
เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร

- [5] กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม. (2561). [ออนไลน์]. แนวโน้มอุตสาหกรรมและขนาดตลาดของธุรกิจอาหาร. [สืบค้นเมื่อวันที่ 6 กันยายน 2563] เข้าถึงได้จาก: <https://www.bsc.dip.go.th..>
- [6] สำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร. (2564). ผู้สูงอายุในเขตพื้นที่จอมทอง จากฐานข้อมูลประชากรเดือนมิถุนายน 2564. กรุงเทพมหานคร.
- [7] ประจักษ์ เพ็ญโพธิ์. (2563). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุ อำเภอวังทรายพูน จังหวัดพิจิตร. วารสารวิชาการสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดมหาสารคาม. 4 (8), 201-223.
- [8] อมรรัตน์ นระสนธิ์ นพวรรณ เปียชื่อ และไพลิน พิณฑทอง. (2560). ความรู้ทางโภชนาการทัศนคติเกี่ยวกับอาหารพฤติกรรมมารับประทานอาหาร และภาวะโภชนาการในชุมชนกึ่งชนบทจังหวัดอุบลราชธานี. วารสารการรามาริบัติพยาบาลสาร. 23 (3), 344-357.
- [9] ขวณันท์ ศรีสุข. (2559). พฤติกรรมการเปิดรับ ความคาดหวัง และความพึงพอใจ เพื่อการพัฒนารายการในทีวีดิจิทัลสำหรับผู้สูงอายุ ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ วารสารศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [10] กรมควบคุมโรค. (2563). [ออนไลน์]. แนวทางการให้วัคซีนโควิด-19 ในสถานการณ์การระบาดปี 64 ของประเทศไทย. [สืบค้นเมื่อวันที่ 16 เมษายน 2564]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.ddc.moph.go.th.upload/files..>
- [11] ธาณี กล่อมใจ จรรยา แก้วไฉญญ และทักษิภา ชัชรรัตน์. (2563). ความรู้และพฤติกรรมของประชาชนเรื่องการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ใหม่ 2019. วารสารการพยาบาลการสาธารณสุขและการศึกษา. 21 (2), 29-39.
- [12] ญานิศา ถาวรรัตน์. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องปรับอากาศ. การค้นคว้าอิสระหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [13] อัญลักษณ์ ถาวรจิต. (2564). การศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคอาหารเพื่อสุขภาพในเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. วารสารบริหารธุรกิจ. 3 (1), 41-56.
- [14] บงกช โมระสกุล และพรศิริ พันธสี. (2564). ความรู้และพฤติกรรมในการป้องกันโรคโควิด-19 ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา และวิทยาลัยเซนต์หลุยส์. วารสารศูนย์อนามัยที่ 9. 15 (37), 179-195.
- [15] พงศธร ศิลาเงิน. (2560). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุ ในจังหวัดพะเยา. วิทยานิพนธ์หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [16] ดุษฎี เจริญสุข. (2558). ผู้สูงอายุกับการส่งเสริมสุขภาพในชุมชน. วารสารพยาบาลตำรวจ. 7 (2), 280-295.
- [17] ธนายุส ธนिति และกนิษฐา จำรูญสวัสดิ์. (2558). การพัฒนาพฤติกรรมการดูแลสุขภาพที่พึงประสงค์ของผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุตำบลบางเตย อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. วารสารพยาบาลสงขลานครินทร์. 35 (35), 57-72.
- [18] ณัฐวิโรจน์ มหายศ. (2563). พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อใหม่ กับภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัยบูรพาและความสนใจในการเลือกศึกษาต่อ ที่มหาวิทยาลัยบูรพาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.

การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ ของห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า และอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย

The Comparison of Factors Affecting the Success of the Supply Chain in the Electrical and Electronics Industry in Thailand

ธนัชชา คงสง¹ และพิพรธน์ พิเชฐศิริประภา²

Tanatcha Kongsong¹ and Pipat Pichetsiraprapa²

¹ นักวิชาการศึกษา สำนักงานคณบดี คณะเทคโนโลยีและการจัดการอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
Academic Dean's Office Faculty of Industrial Technology and Management King Mongkut's University
of Technology North Bangkok

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
Lecturer of Human Resource Management Faculty of Management Science Rajabhat Rajanagarin University
Chachoengsao

E-mail: Tanatcha.k@fitm.kmutnb.ac.th, tkongsong@gmail.com

Received: 20 ม.ค. 65 Revised: 3 มี.ค. 65 Accepted: 5 เม.ย. 65

DOI: 10.14416/j.ted.2023.12.005

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปตามขนาดบริษัทกับความสำเร็จในห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย จัดเก็บข้อมูลทางไปรษณีย์ ซึ่งประชากรเป็นบุคลากรระดับบริหารของบริษัทในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย จำนวน 2,410 บริษัท จัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320 ตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) เพื่อเปรียบเทียบความสำเร็จของห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) หากพบความแตกต่างเกิดขึ้น จะทำการเปรียบเทียบเชิงซ้อนด้วยวิธี Scheffe's ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ผลการวิจัยพบว่า ขนาดของบริษัทที่แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อความสำเร็จของห่วงโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย

คำสำคัญ: การเปรียบเทียบ บริษัทขนาดเล็ก บริษัทขนาดกลาง บริษัทขนาดใหญ่

Abstract

The research aimed at comparing general information of the firm size with the success of the supply chain in the electrical and electronics industry in Thailand. This quantitative research used questionnaire to collect data in the mail. The population group included 320 samples working at the administration level

บทควาณวิจัย

การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของห่วงโซ่อุปทาน
ของอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย

from 2,410 companies in the electrical and electronics industry in Thailand. Data analysis was performed using the frequency, percentage, One-Way ANOVA and Scheffe's multiple comparisons to compare the success of the supply chain in the electrical and electronics industry in Thailand. The result showed that the firm size differences did not have any significant effects upon the success of the supply chain in the electrical and electronics industry in Thailand.

Keywords: Comparative, Small Firm, Middle Firm, Large Firm

1. บทนำ

อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยและเศรษฐกิจของโลก โดยประเทศสหรัฐอเมริกา ยุโรป ญี่ปุ่นและเกาหลีใต้เป็นประเทศผู้นำที่กำหนดทิศทางการพัฒนาเทคโนโลยีที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้และสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตในปัจจุบันนี้ จากความสามารถและศักยภาพที่ยืดหยุ่น จากการใช้งานของผลิตภัณฑ์และมีประสิทธิภาพการใช้งานสูง โดยผู้บริโภคมีพฤติกรรมการใช้งานเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เปลี่ยนไปจากเมื่อก่อนที่ให้ผู้ผลิตต้องพัฒนาปรับปรุงผลิตภัณฑ์ให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอุตสาหกรรมนี้มีการแข่งขันสูงและคู่แข่งที่สำคัญของประเทศไทย คือ จีน เกาหลีใต้ และไต้หวัน ที่มีเทคโนโลยีขั้นสูงในการผลิต โดยประเทศไทยมีบทบาทในการรับจ้างการผลิตสินค้าที่มีขนาดเล็ก และเป็นผู้นำของอาเซียนในด้านการผลิตและการส่งออก ผลิตภัณฑ์หน่วยเก็บ (Hard Disk Drive) และ Engineering Management Services (EMS) และสร้างห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ให้แก่อุตสาหกรรม [1]

อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยมีการผลิตและส่งออกผลิตภัณฑ์ที่สำคัญของอาเซียน และมีการพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง และสามารถจัดอุตสาหกรรมของประเทศอยู่ในกลุ่มที่ 1 อุตสาหกรรมต่อยอดอุตสาหกรรมเดิมที่มีศักยภาพ (First S-Curve) ที่มีศักยภาพที่เชี่ยวชาญในการผลิตและเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างมูลค่ามากมายแก่เศรษฐกิจของประเทศ [2] โดยห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์มีความสำคัญต่อการดำเนินงานของบริษัทที่จะสร้างความสำเร็จให้เกิดขึ้นแก่อุตสาหกรรมนี้ และมีแนวโน้มการเติบโตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

จากความสามารถของห่วงโซ่อุปทานที่จะเกิดการบูรณาการการทำงานของบริษัทในอุตสาหกรรม [3] ซึ่งการแข่งขันเพื่อสร้างความสำเร็จของบริษัทในอุตสาหกรรมนี้มีความรุนแรงทั้งด้านกิจกรรมทางการตลาด ต้นทุน ความเข้าใจ คู่แข่งขันและการดำเนินงานที่ใช้กลยุทธ์เพื่อสร้างความได้เปรียบเชิงการแข่งขันของแต่ละบริษัทที่จะก้าวไปสู่เป้าหมายของการดำเนินงานที่ดี [4] และความสามารถของบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมนี้มีความแตกต่างในการดำเนินงานที่จะสร้างความสำเร็จและจะเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินงานให้แก่บริษัท โดยทักษะการทำงานของแต่ละบริษัทมีลักษณะแตกต่างกันตามห่วงโซ่อุปทาน [5] และทำให้บริษัทในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยมีความสำเร็จแตกต่างกัน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบขนาดบริษัทกับความสำเร็จในห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย

3. สมมติฐานการวิจัย

ขนาดบริษัทที่แตกต่างกันมีความสำเร็จของห่วงโซ่อุปทานแตกต่างกัน

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากร การวิจัยครั้งนี้มีประชากรเป้าหมายคือบริษัทในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกให้เป็นประชากรที่ศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ เป็นบริษัทที่มีจำนวนพนักงานตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป มีทุนจดทะเบียนไม่น้อยกว่า 1 ล้านบาท ที่กระจายอยู่

ตามจังหวัดต่าง ๆ ของประเทศไทยแบ่งเป็นเขตอุตสาหกรรม 3 เขต [6] และปี พ.ศ. 2561 มีบริษัทขึ้นทะเบียนกับกรมโรงงานอุตสาหกรรมกระจายตัวอยู่ตามจังหวัดต่าง ๆ ในเขตอุตสาหกรรม จำนวน 2,410 บริษัท [7]

4.2 การสุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารของบริษัทในเขตอุตสาหกรรมเครื่องใช้และอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย โดยมีบริษัททั้งหมด 2,410 บริษัท เป็นบริษัทขนาดเล็กจำนวน 1,501 บริษัท บริษัทขนาดกลางจำนวน 528 บริษัท และบริษัทขนาดใหญ่จำนวน 381 บริษัท [7] ซึ่งทำให้ห่วงโซ่อุปทานแตกต่างกันตามขนาดบริษัทจึงใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ด้วยวิธีแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดบริษัท และวิธีการสุ่มตัวอย่างเป็นระบบ (Systematic Random Sampling) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลาก [8] ได้ตัวอย่างจำนวน 320 ตัวอย่าง

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของบริษัท ส่วนที่ 2 ปัจจัยความสำเร็จของห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยเป็นแบบเลือกตอบ (Check List) ชนิดมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิด Likert [9] และส่วนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จของห่วงโซ่อุปทาน

4.4 ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

1) ผู้วิจัยนำงานวิจัยของผู้วิจัยก่อนหน้านี้มาปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมการวิจัยในครั้งนี้ ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและเนื้อหาของคำถามแต่ละข้อว่าตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณสมบัติคือ มีประสบการณ์เกี่ยวกับธุรกิจอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย จำนวน 5 ท่าน [10] ซึ่งค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00

4.5 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ทดลองใช้เครื่องมือแบบสอบถาม (Try-Out) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ต้องการศึกษา ครั้งนี้จำนวน 45 บริษัท โดยจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และบรรจุแบบสอบถามพร้อมซองติดแสตมป์สำหรับการส่งแบบสอบถามคืนไปยังฝ่ายบุคคลของทุกบริษัท ดำเนินการโทรศัพท์ติดตามแบบสอบถามคืนจำนวน 3 ครั้ง ตามบัญชีรายชื่อบริษัทที่จัดทำไว้ เมื่อได้แบบสอบถามคืนมาผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามว่าครบถ้วนหรือไม่ ลงรหัสและประมวลผล [11] และเก็บข้อมูลจริงตามขั้นตอนรูปแบบเดียวกับการทดลองใช้ และเพื่อให้ได้ข้อมูลเพียงพอสำหรับการวิจัยจึงเพิ่มจำนวนแบบสอบถาม 50% และโทรศัพท์ติดตามแบบสอบถามคืน ได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 300 ชุด แต่แบบสอบถามชุดที่สมบูรณ์และใช้ได้มีจำนวน 281 ชุด

2) ดำเนินการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ที่ค่าตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป [12] พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือของข้อมูลทั้งชุดมีค่า .859

3) สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ค่าร้อยละ ใช้สถิติค่าร้อยละทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบ T-test และ One-Way ANOVA หากพบความแตกต่างที่เกิดขึ้นจะทำการเปรียบเทียบเชิงซ้อนด้วยวิธี Scheffe's ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

5. ผลการวิจัย

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย มีรายละเอียดดังนี้

5.1 เปรียบเทียบขนาดบริษัทกับความสำเร็จห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยมีบริษัทที่สามารถแบ่งขนาดตามจำนวนพนักงานตามเกณฑ์การแบ่งขนาดธุรกิจ ซึ่งแบ่งได้เป็น บริษัทขนาดเล็ก (S) มีบุคลากรจำนวนน้อยกว่า 50 คน บริษัทขนาดกลาง (M) มีบุคลากรจำนวน 50 -200 คน และบริษัทขนาดใหญ่

บทควาณวิจัย

การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของห่วงโซ่อุปทาน
ของอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทย

(L) มีบุคลากรมากกว่า 200 คน ขึ้นไป [13] ซึ่งขนาดบริษัทที่มีผลต่อ
ความสามารถในการดำเนินธุรกิจ ผู้วิจัยจึงทำการเปรียบเทียบ

ขนาดของบริษัทกับความสำเร็จในห่วงโซ่อุปทาน โดยสามารถ
แสดงผลการศึกษาได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบขนาดบริษัทกับความสำเร็จในห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
ในประเทศไทย

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
Between Groups	0.10	3	0.05	0.28	0.75
Within Groups	52.31	278	0.18		
รวม	52.42	281			

จากตารางที่ 1 พบว่า ขนาดของบริษัทในอุตสาหกรรม
เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยมีความ
สำเร็จในห่วงโซ่อุปทาน โดยการทดสอบสมมติฐานมีค่า
 $F = 0.28$ และค่า (Sig.) เท่ากับ 0.75 ซึ่งมากกว่าค่านัยสำคัญ
ทางสถิติ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้แสดงว่า
ขนาดของบริษัทในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและ
อิเล็กทรอนิกส์ในประเทศไทยที่แตกต่างกันมีความสำเร็จใน
ห่วงโซ่อุปทานไม่แตกต่างกัน

วิจารณ์ [5] พบว่า ขนาดของบริษัทหรือขนาดของธุรกิจ
ที่แตกต่างกันทำให้เกิดความสำเร็จในห่วงโซ่อุปทานของ
บริษัทไม่แตกต่างกัน ถ้าบริษัทมีกระบวนการทำงานที่ดีและ
มีบุคลากรที่มีประสิทธิภาพจะสร้างความสำเร็จของห่วงโซ่
อุปทานให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และการศึกษาของชวลิต [14]
พบว่า การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของการสร้างนวัตกรรมทาง
กระบวนการผลิตระหว่างสองกลุ่มบริษัท ในส่วนของการ
ปรับกระบวนการผลิตลดระยะเวลาในการแนะนำผลิตภัณฑ์
ใหม่นั้นกลุ่มบริษัทที่มีการลงทุนการวิจัยจะมีแนวโน้มที่ทำได้
ดีกว่า แต่ยังไม่แตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญ

6. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและ ข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล

อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
ในประเทศไทย เป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญอุตสาหกรรมหนึ่ง
ซึ่งความสำเร็จในห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมมีความสำคัญ
ต่อการดำเนินงานของบริษัทในอุตสาหกรรม โดยทั่วไป
บริษัทมีศักยภาพในการดำเนินงานที่แตกต่างกันและมีความ
เชี่ยวชาญเฉพาะแตกต่างกันไป ซึ่งบริษัทในอุตสาหกรรมนี้
มี 3 ขนาด คือ บริษัทขนาดเล็ก (S) บริษัทขนาดกลาง (M)
และบริษัทขนาดใหญ่ (L) ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า ขนาด
ของบริษัทในอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
ในประเทศไทย มีความสำเร็จของห่วงโซ่อุปทานของ
อุตสาหกรรมนี้ไม่แตกต่างกัน แสดงว่า ขนาดบริษัทที่แตกต่างกัน
ก็มีความสำเร็จของห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมเครื่องใช้
ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ในประเทศ ทำให้ความสำเร็จของ
ห่วงโซ่อุปทานไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ

6.2 ข้อเสนอแนะ

อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
ในประเทศไทย ควรส่งเสริมการทำงานของบุคลากรในบริษัท
ด้านทักษะการทำงานเพื่อสร้างกระบวนการทำงานให้สั้น
กะทัดรัดและเกิดความคล่องตัวในการดำเนินงานเพื่อสร้าง
จุดแข็งให้เกิดขึ้นแก่บริษัท

เอกสารอ้างอิง

- [1] สถาบันทรัพย์สินทางปัญญาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2560). รายงานฉบับสมบูรณ์การวิเคราะห์แนวโน้มเทคโนโลยีและอุตสาหกรรม อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ. กรมทรัพย์สินทางปัญญา. กระทรวงพาณิชย์.
- [2] สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม. (2559). ยุทธศาสตร์การพัฒนาอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579). กระทรวงอุตสาหกรรม.
- [3] ศูนย์ข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์. (2564). [ออนไลน์]. ดัชนีผลผลิตอุตสาหกรรม. [สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2564]. จาก <https://eiu.thaieei.com/CommodityIndex.aspx>.
- [4] กรไชย พรภัสสรขจร. (2560). Competitor Accounting and Marketing Performance: An Empirical Investigation of Electronics and Electrical Appliance Businesses in Thailand. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 37 (4), 35-55.
- [5] วัชรพจน์ ทรัพย์สงวนบุญและเวทยา ใฝ่ใจดี. (2019). การประเมินสมรรถนะบุคลากรซัพพลายเชน โดยใช้กรอบแนวคิดแบบ จำลอง SCOR กรณีศึกษาบริษัทมหาชนในประเทศไทย. วารสารบริหารธุรกิจและการบัญชีมหาวิทยาลัยขอนแก่น. 3 (3), 1-28.
- [6] การนิคมอุตสาหกรรม. (2560). เขตอุตสาหกรรมในประเทศไทย. กระทรวงอุตสาหกรรม.
- [7] สถาบันไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์. (2561). [ออนไลน์]. รายงานสถานการณ์เศรษฐกิจอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์, [สืบค้นเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2560]. จาก <http://www.ieat.go.th>.
- [8] สุวิมล ติรกานันท์. (2549). การใช้สถิติในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [9] Likert, R., (1970). Likert technique for attitude measurement. In W. S. Sahakian (Ed.), Social psychology: Experimentation, theory, research (pp. 101-119). Scranton, PA: Intext Educational.
- [10] สุวิมล ติรกานันท์. (2550). การสร้างเครื่องมือวัดตัวแปรในการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [11] กัลยา วานิชย์บัญชา. (2550). การวิเคราะห์สถิติ: สถิติสำหรับบริหารและวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [12] Hair, J.F., Black, W.C., Babin, J., & Anderson, R.E., & Tathan, R.L. (2006). Multivariate data analysis (6^{ed}). Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall.
- [13] ธุรกิจ SMEs. (2563). [ออนไลน์]. การกำหนดลักษณะธุรกิจ SMEs. [สืบค้นเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2564]. จาก https://www.rd.go.th/publish/fileadmin/user_upload/porkor/taxused/SMEs.pdf.
- [14] ขวลิต จินอนันต์ และนุชจรินทร์ อินตะหล้า. (2559). นวัตกรรมแบบเปิดกับห่วงโซ่อุปทานในประเทศไทย. วารสารปัญญาภิวัฒน์. 8 (3), 1-9.

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ Factors Affecting Decision to Graduate Level: A Case Study King Mongkut's University of Technology North Bangkok

เปรมวดี อวูธรรมปรีชา

Premwadee Avutgampreecha

นักวิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

Educator, Graduate College King Mongkut's University of Technology North Bangkok

E-mail: premwadee@grad.kmutnb.ac.th

Received: 20 มิ.ย. 65 Revised: 3 ส.ค. 65 Accepted: 2 ก.ย. 65

DOI: 10.14416/j.ted.2023.12.007

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 2) เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ จำนวน 653 คน และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 261 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ความถี่ ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติ t-test และ One-way ANOVA ในการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือมี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะของสถานศึกษา ด้านหลักสูตรการศึกษา ด้านการประกอบอาชีพ ด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า สถาบันการศึกษาที่แตกต่างกันมีค่าเฉลี่ยด้านคุณลักษณะของสถานศึกษาและด้านเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

Abstract

The objectives of this research were to study the factors affecting the decision to study at the graduate level with a case study of King Mongkut's University of Technology North Bangkok and to compare factors affecting decision-making to study at the graduate level with a case study of King Mongkut's University of Technology North Bangkok. The population was 4th year undergraduate students of the Engineering Faculty

and the Applied Sciences Faculty of King Mongkut's University of Technology North Bangkok, a total of 653 people and 4th year students of the Engineering Faculty as well as the Science and Technology Faculty of Rajamangala University of Technology Phra Nakhon, a total of 261 people registered in the 1st semester of the year. The research instrument was a questionnaire. The statistics used in the analysis were mean, frequency, percentage and standard deviation. In addition, t-test statistics and One-way ANOVA were used in hypothesis testing.

The results showed that factors affecting the decision to study at the graduate level with the case study of King Mongkut's University of Technology North Bangkok include 4 aspects, namely, educational institution characteristics, educational curriculum, occupation as well as economy and society. The opinion level was at a high level in all 4 aspects. The hypothesis testing results showed that different educational institutions had the different mean of educational institution characteristics as well as economy and society with the significance at 0.05 level.

Keywords: Decision to Study Further, Graduate Student

1. บทนำ

มาตรฐานการดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาประกอบด้วยมาตรฐานต่าง ๆ ด้านหนึ่งของการดำเนินการคือด้านการผลิตบัณฑิต โดยดำเนินการรับนักศึกษาเข้าเรียนที่มีคุณสมบัติและจำนวนตรงตามแผนการศึกษาและสอดคล้องกับเป้าหมายการผลิตบัณฑิตอย่างมีคุณภาพ จุดเน้นของสถาบันตรงตามเป้าหมายที่กำหนด และจัดให้มีข้อสารสนเทศที่ชัดเจนในเรื่องหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน คณาจารย์ ที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรม การพัฒนาการเรียนรู้และสนองความต้องการของนักศึกษา กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดแนวนโยบายในการจัดการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติดังกล่าวข้างต้นนี้ โดยได้เน้นการปฏิรูปการศึกษาทั้งด้านการบริหารและการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิต ตามความถนัดตามความสนใจ และได้รับการบริการด้านการศึกษาจากรัฐอย่างมีคุณภาพ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิด

การใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ให้มีการจัดการเรียน การสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งให้การปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา [1] การพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย เตรียมพร้อมผลิตบัณฑิตไทยในศตวรรษที่ 21 โดยให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลกภายนอก เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบัณฑิตให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีวัตถุประสงค์ของการพัฒนาบัณฑิตอุดมคติไทย คือการสร้างกรอบทิศทางของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตสร้างแนวทาง การดำเนินงานพัฒนาบัณฑิตและสร้างกรอบการติดตาม ผลการดำเนินงานพัฒนาบัณฑิตโดยมีเป้าหมายมีทักษะการเรียนรู้ พร้อมในการทำงานและมีขีดความสามารถในระดับสากลสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตในสาขาอาชีพต่าง ๆ มีความเป็นเลิศที่หลากหลาย เพื่อสนองตอบความต้องการตามจุดเน้นของสถาบันอุดมศึกษากล่าวคือผลิตบัณฑิตที่สะท้อนตามจุดเน้นของสถาบันเป็นบัณฑิตที่เก่งทั้งวิชาการและวิชาชีพโดยคำนึงถึงเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการและวิชาชีพนั้น ๆ [2] กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education, TQF: HEd) การดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสถาบัน

อุดมศึกษาว่าสามารถผลิตบัณฑิตให้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ในการนำแนวนโยบายการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการวัดการศึกษาตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรฐานการอุดมศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมการเรียนรู้เพื่อช่วยให้ผู้ปฏิบัติบูรณาการทักษะเข้าในการสอนเนื้อหาหลักด้านวิชาการ ได้พัฒนาวิสัยทัศน์การเรียนรู้เป็นกรอบแนวคิดเพื่อการเรียนรู้ โดยผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะเฉพาะด้าน ความชำนาญและความรู้เท่าทันด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้ประสบผลทั้งในด้านการทำงานและการดำเนินชีวิตทุกทักษะ ไปนักศึกษาทุกคนจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาหลักด้านวิชาการ ต้องมีระบบสนับสนุนการศึกษาที่จำเป็น ได้แก่ มาตรฐานการเรียนรู้ การประเมินผลหลักสูตรและวิธีการสอน การพัฒนาวิชาชีพและบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้มากขึ้นและจบการศึกษาออกไปด้วยความพร้อมที่จะประสบความสำเร็จในเศรษฐกิจโลกของทุกวัน [3] ปัจจุบันมีสถาบันระดับอุดมศึกษาเปิดหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษามากขึ้น โอกาสและทางเลือกตัดสินใจเลือกศึกษาต่อของนักศึกษาก็มากขึ้นด้วย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ จึงจำเป็นต้องหากลยุทธ์ในการหาปัจจัยต่าง ๆ เพื่อให้นักศึกษาเลือกศึกษาต่อ ทั้งนี้การจัดการเรียนการสอนต้องตรงกับความต้องการและความสนใจที่นักศึกษา มีความประสงค์ไปเพิ่มพูนความรู้หรือประกอบอาชีพ การเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษาจะต้องสอบคัดเลือกเข้าแข่งขันเพื่อเข้าสู่กระบวนการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ เป็นสถาบันอุดมศึกษาในด้านการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการ และทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรม เป็นแหล่งผลิตและพัฒนานักศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถออกสู่สังคมและเป็นที่กำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ การศึกษาปัจจัยการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาจึงเป็นเรื่องสำคัญของนักศึกษา การตัดสินใจเลือกศึกษาต่อเป็นกระบวนการส่งผลให้การเรียนมีประสิทธิภาพ และผลต่อการประกอบอาชีพหรือการศึกษา จากหลักการและแนวคิดและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจในการศึกษาปัจจัย

ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ เพื่อนำผลในวางแผนการปรับปรุงหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาและประชาสัมพันธ์ หลักสูตรต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

2.2 เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 เพศของนักศึกษาต่างกัณมีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัณ

3.2 สถาบันการศึกษาของนักศึกษาต่างกัณมีการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาต่างกัณ

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 คณะวิศวกรรมศาสตร์ 290 คน และ คณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ จำนวน 363 คน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ และนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ 189 คน และคณะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี จำนวน 72 คน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling)

4.2 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ เพศ รายได้ของครอบครัว อาชีพของผู้ปกครอง เกรดเฉลี่ยสะสม คณะที่กำลังศึกษา และหลักสูตรที่ต้องการศึกษา

ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) [4]

4.4 เกณฑ์การแปลความหมายปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ แปลความหมายค่าเฉลี่ยแต่ละช่วง ดังนี้

4.50-5.00 หมายถึง มีระดับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษามากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง มีระดับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษามาก

2.50-3.49 หมายถึง มีระดับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง มีระดับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาน้อย

1.00-1.49 หมายถึง มีระดับการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาน้อยที่สุด

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปประมวลผลดังนี้

1) สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) หาอัตราส่วนร้อยละ (Percentage) [5]

2) สถิติ t-test ใช้ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง [6]

3) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA) ใช้ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป [6]

5. ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีผลดังนี้

ตารางที่ 1 ผลค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อแต่ละด้าน

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการตัดสินใจ
1. ด้านคุณลักษณะของสถานศึกษา			
1.1 มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง	3.99	.85	มาก
1.2 มหาวิทยาลัยมีความเลิศทางวิชาการ	4.12	.81	มาก
1.3 มหาวิทยาลัยมีแหล่งทุนเผยแพร่ผลงานวิจัย	3.98	.98	มาก
1.4 มีระบบประกันคุณภาพเป็นที่ยอมรับ	4.19	.89	มาก
1.5 อาจารย์ของมหาวิทยาลัยมีความรู้ความสามารถ	4.32	.77	มาก
1.6 เทคนิคการสอนของอาจารย์ทันสมัย	4.23	.91	มาก
1.7 มีความเชื่อมั่นในการสอนของอาจารย์	4.19	.91	มาก
1.8 มีตำรา เอกสารประกอบการสอนที่มีคุณภาพ	4.26	.87	มาก
1.9 มีอุปกรณ์การเรียนการสอนพอเพียง	4.13	.93	มาก
1.10 มีระบบสารสนเทศเพื่อการศึกษาที่ทันสมัย	4.14	.91	มาก
1.11 อาคารเรียนเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน	4.17	.92	มาก
1.12 สภาพแวดล้อมบรรยากาศสถานศึกษาสวยงามน่าเรียน	4.08	1.02	มาก

บทควาณวิจัย

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ตารางที่ 1 ผลค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อแต่ละด้าน (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการตัดสินใจ
1. ด้านคุณลักษณะของสถานศึกษา			
1.13 สถานที่ตั้งสถานศึกษาใกล้บ้าน/ที่ทำงาน	3.64	1.23	มาก
1.14 มหาวิทยาลัยมีการคมนาคมที่เดินทางสะดวก	4.15	.99	มาก
1.15 มหาวิทยาลัยมีกิจกรรมแนะแนวการเข้าศึกษาต่อ	4.08	1.03	มาก
1.16 ระบบการประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยทันสมัย	4.05	.97	มาก
1.17 ระบบการรับสมัครสะดวก รวดเร็ว	4.09	.94	มาก
1.18 รูปแบบการชำระเงินค่าสมัครสะดวก	4.21	.90	มาก
รวม	4.11	.72	มาก
2. หลักสูตรการศึกษา			
2.1 หลักสูตรตรงกับความต้องการศึกษาต่อ	4.30	.87	มาก
2.2 หลักสูตรการศึกษาผ่านการรับรองมาตรฐาน	4.28	.85	มาก
2.3 หลักสูตรที่เปิดสอนมีทั้งภาคปกติ ภาคพิเศษ	4.16	.91	มาก
2.4 หลักสูตรการศึกษาสามารถพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศ	4.18	.91	มาก
2.5 หลักสูตรมีกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะทางวิชาการ	3.94	1.08	มาก
รวม	4.17	.78	มาก
3. ด้านการประกอบอาชีพ			
3.1 นำความรู้ที่ได้รับไปปฏิบัติงานให้เกิดความก้าวหน้า	4.33	.84	มาก
3.2 มีความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญที่สูงขึ้น	4.34	.85	มาก
3.3 สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน	4.41	.78	มาก
3.4 สถานศึกษาเป็นที่ยอมรับขององค์กร	4.28	.86	มาก
3.5 หลักสูตรการศึกษาตรงกับความต้องการขององค์กร	4.31	.81	มาก
3.6 สามารถปรับอัตราเงินเดือนสูงขึ้น	4.21	.93	มาก
3.7 มีความมั่นคงในงาน	4.24	.93	มาก
3.8 มีทางเลือกประกอบอาชีพมากขึ้น	4.30	.90	มาก
3.9 เพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพเฉพาะทาง	4.30	.85	มาก
3.10 สำเร็จจากสถาบันการศึกษาหางานทำได้ง่าย	4.17	.95	มาก
รวม	4.29	.72	มาก

ตารางที่ 1 ผลค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อแต่ละด้าน (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการตัดสินใจ
4. ด้านเศรษฐกิจและสังคม			
4.1 ได้ทุนการศึกษา	3.93	1.18	มาก
4.2 ค่าเทอมและค่าบำรุงการศึกษาเหมาะสม	4.11	1.02	มาก
4.3 ค่าใช้จ่ายคุ้มค่ากับการลงทุน	4.20	.96	มาก
4.4 เพิ่มประสบการณ์ในชีวิตมากขึ้น	4.33	.87	มาก
4.5 สถานศึกษามีผลงานวิจัยที่สร้างประโยชน์ให้กับสังคม	3.96	1.03	มาก
4.6 สถานศึกษามีคุณภาพเป็นที่ยอมรับระดับประเทศ	4.25	.87	มาก
4.7 หลักสูตรที่เข้าศึกษาเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน	4.03	.96	มาก
4.8 มีการบริการทางวิชาการให้กับสังคมอย่างต่อเนื่อง	4.09	.95	มาก
4.9 สถานศึกษาสร้างนวัตกรรมที่มีคุณค่ากับสังคม	4.19	.90	มาก
4.10 สามารถสร้างเครือข่ายระหว่างเพื่อน	4.14	.89	มาก
4.11 ต้องการสร้างชื่อเสียงให้กับครอบครัว	3.64	1.19	มาก
รวม	4.08	.73	มาก

จากตารางที่ 1 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือมี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะของสถานศึกษา ด้านหลักสูตรการศึกษา ด้านการประกอบอาชีพ ด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาจำแนกตามสถาบันการศึกษา

ด้านปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาต่อ	แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ด้านคุณลักษณะของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	4.433	2	2.216	4.278	.014
	ภายในกลุ่ม	472.004	911	.518		
	รวม	476.437	913			
ด้านหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	4.702	2	2.351	3.859	.021
	ภายในกลุ่ม	555.021	911	.609		
	รวม	559.722	913			
ด้านการประกอบอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	3.204	2	1.602	3.087	.046
	ภายในกลุ่ม	472.751	911	.519		
	รวม	475.955	913			

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบปัจจัยในการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาจำแนกตามสถาบันการศึกษา (ต่อ)

ด้านปัจจัยในการตัดสินใจ ศึกษาต่อ	แหล่งความ แปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
ด้านเศรษฐกิจและสังคม	ระหว่างกลุ่ม	3.640	2	1.820	3.341	.036
	ภายในกลุ่ม	496.193	911	.545		
	รวม	499.833	913			

จากตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของค่าเฉลี่ยปัจจัยในการตัดสินใจศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พบว่าสถาบันการศึกษาต่างกันในด้านคุณลักษณะของสถานศึกษาด้านหลักสูตร ด้านการประกอบอาชีพ และด้านเศรษฐกิจและสังคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

6.สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ สามารถสรุปผลและอภิปรายผลได้ดังนี้

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ จำนวน 653 คน และนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร จำนวน 261 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือด้านคุณลักษณะของสถานศึกษา ด้านหลักสูตรการศึกษาด้านการประกอบอาชีพ ด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน ผู้ตอบแบบสอบถามของการวิจัยครั้งนี้เป็นเพศชาย จำนวน 475 คน เพศหญิง 439 คน โดยส่วนใหญ่เป็นผู้ที่กำลังศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

พระนครเหนือ มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.50-2.99 มากที่สุด กลุ่มอาชีพของผู้ปกครองรับราชการ/รัฐวิสาหกิจมีมากที่สุด โดยมีรายได้เฉลี่ย 20,001-30,000 บาท มากที่สุด ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทจำนวน 631 คน คณะที่ต้องการศึกษามากที่สุด คณะวิศวกรรมศาสตร์ ด้านคุณลักษณะของสถานศึกษา พบว่าอาจารย์ของมหาวิทยาลัยมีความรู้ความสามารถอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านหลักสูตรการศึกษา พบว่าหลักสูตรตรงกับความต้องการศึกษาเป็นลำดับที่ 1 ในด้านการประกอบอาชีพ พบว่า สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานอยู่ในระดับมาก และด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อเพิ่มประสบการณ์ในชีวิตมากขึ้นอยู่ในระดับมากเช่นกัน

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา กรณีศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ พบว่า มีงานวิจัยของเกรียงศักดิ์ [7] ทำงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา ภาพลักษณ์ของมหาวิทยาลัย อาจารย์ผู้สอน อุปกรณ์การเรียนการสอน เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเข้าศึกษาต่อ ทั้งนี้การเรียนงานวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน พบว่า ปัจจัยมีการจัดการเรียนการสอนตรงกับความต้องการ ระบบบริหารมีมาตรฐาน และนักศึกษามีความเป็นเลิศทางทักษะทางวิชาชีพ [8] ซึ่งสอดคล้องกับสมบุรณ์ สุริยวงศ์ [9] ศึกษาเรื่องปัจจัยคุณลักษณะของมหาวิทยาลัยรามคำแหงที่นักศึกษาใช้ตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า ปัจจัยด้านความสามารถของอาจารย์ผู้

สอนและเกณฑ์การรับสมัคร ปัจจัยการจัดการหลักสูตร ปัจจัย ความพร้อมของหนังสือ ตำราเรียนและบริการข่าวสาร ทั้งนี้ งานวิจัยของอาภรณ์ [10] ได้ศึกษาเหตุจูงใจในการเข้า ศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาปริญญาโท คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี พระจอมเกล้าธนบุรี พบว่า ด้านลักษณะของสถาบัน ด้านการ ประกอบอาชีพ เป็นเหตุจูงใจให้นักศึกษาเลือกศึกษาต่อ

6.2 ข้อเสนอแนะ

1) ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือก ศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในด้านอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบผล แตกต่างกันอย่างไ

2) ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือก ศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษากับคณะอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบผล แตกต่างกันอย่างไ

3) สามารถนำผลมาวางแผนเพื่อดึงดูดนักศึกษา ให้ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาที่มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

[7] เกรียงศักดิ์ แสงจันทร์. (2549). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ เลือกเข้าศึกษาต่อหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจมหาวิทยาลัยบูรพา. วิทยานิพนธ์ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

[8] มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. (2550). การศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อมหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี วิทยาเขตภาคตะวันออกเฉียง. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

[9] สมบูรณ์ สุริยวงศ์. (2551). ปัจจัยคุณลักษณะของ มหาวิทยาลัยรามคำแหงที่นักศึกษาใช้ตัดสินใจเข้าศึกษา ในระดับปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย รามคำแหง. วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์. 14 (2), 225-238.

[10] อาภรณ์ เชื้อวชาญเกษตร. (2551). เหตุจูงใจในการ เข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษา ปริญญาโทคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. ปริญญานิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา. (2560). เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2558. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- [2] สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2551). กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565). กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- [3] วิจารณ์ พานิช. (2555). วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ใน ศตวรรษที่ 21. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี- สฤษดิ์วงศ์.
- [4] สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2552). การวิจัยเพื่อพัฒนา วิชาชีพทางการศึกษา: แนวคิดสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ- มหานคร: ศรีอนันต์การพิมพ์.
- [5] กานดา พูนลาภทวี. (2539). สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ- มหานคร: พิสิกส์เซ็นเตอร์.
- [6] วาโร เฟิงส์วีสต์. (2551). วิธีวิทยาการวิจัย. กรุงเทพฯ- มหานคร: สุวีริยาสาส์น.

การเลือกเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรมของนักเรียนวิทยาลัย อาชีวศึกษาพิษณุโลก

Choosing to study in Home Economics Vocational Certificate Program of Phitsanulok Vocational College Students

พรทิพย์ วงศ์สอน¹ และชญาภัทร์ ก่อาริโอ²

Phronthip Wongkhamson¹ and Chayapat Kee-ariyo²

¹ นักศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

Graduate Student, Bachelor of Home Economics Program in Home Economics, Faculty of Home Economics Technology, Rajamangala University of Technology Phra Nakorn E-mail: phronthip1982@gmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ประจำหลักสูตรสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

Lecturer, Bachelor of Home Economics Program in Home Economics, Faculty of Home Economics Technology, Rajamangala University of Technology Phra Nakorn E-mail: chayapat.s@rmutp.ac.th

Received: 9 ต.ค. 64 Revised: 30 พ.ย. 64 Accepted: 13 ธ.ค. 64

DOI: 10.14416/j.ted.2023.12.011

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก 2) ศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก 3) ศึกษาการเลือกเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก 4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการเลือกเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรมของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก และ 5) เปรียบเทียบระดับความสำคัญต่อการเลือกเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรมของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก จำแนกตามปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ประชากรคือ นักเรียนที่กำลังศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 274 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าไคสแควร์ และวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีวุฒิการศึกษาเดิมเป็นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในช่วง 2.01-2.50 ซึ่งปัจจุบันนักเรียนกำลังศึกษาอยู่ในระดับ ปวช.3 ในสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ และนักเรียนมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดพิษณุโลก 2) นักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก ส่วนใหญ่ครอบครัวมีรายได้รวมเดือนละ 5,001-10,000 บาท โดยผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้างทั่วไป ซึ่งนักเรียนมาจากครอบครัวชนาดกลาง ในขณะที่ผู้ปกครอง

มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และตัวนักเรียนเองเป็นผู้มีบทบาทในการเลือกเรียน 3) นักเรียนให้ความสำคัญต่อการเลือกเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการวัดและการประเมินผล รองลงมาคือ ด้านผู้สอน และน้อยที่สุดคือ ด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก 4) ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก ยกเว้น ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาในปัจจุบันของนักเรียน มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก จำแนกตามด้านกิจกรรมพัฒนานักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 5) ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกันให้ความสำคัญต่อการเลือกเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การเลือกเรียน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก

Abstract

The objectives of this research study were 1) to study the personal factors of students in the Home Economics Vocational Certificate Program, Phitsanulok Vocational College. 2) Study the socio-economic factors of students in the Home Economics Vocational Certificate Program, Phitsanulok Vocational College. 3) Study the choice of Home Economics Vocational Certificate Program, Phitsanulok Vocational College. 4) To study the relationship between personal factors and choice of study in Home Economics Vocational Certificate Program, Phitsanulok Vocational College and 5) comparison of the importance level in choosing to study Home Economics Certificate Program of Phitsanulok Vocational College students classified by socio-economic factors. The population is 274 students studying in the Home Economics Certificate Program at Phitsanulok Vocational College in the first semester of the academic year 2021, by using a specific selection method. The research instrument was a questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, chi -square, and one-way analysis of variance.

The results of the research showed that 1) students in the Home Economics Vocational Certificate Program, Phitsanulok Vocational College is mostly female. The original qualification was lower secondary education with a cumulative GPA in the range of 2.01-2.50. The students are currently studying at the Vocational Certificate Level 3 in the field of Food and Nutrition and all of them live in Phitsanulok Province. 2) Most of the families have a total monthly income of 5,001-10,000 baht, with their parents being general laborers and students coming from medium-sized families while parents have a high school education. And students are the roles in the choice of studies. 3) Students give importance to choosing to study in Home Economics Vocational Certificate Program, Phitsanulok Vocational College. Overall, it's at a high level. When considering each aspect in descending order, it was found that the measurement and evaluation aspect had the highest mean, followed by the instructor, and the least was the environment and facilities. For the student's current educational level, it was found that there was a relationship with the choice of study in the Home Economics Vocational Certificate Program, Phitsanulok Vocational College by classification according to student development activities statistically significant at the .05 level. 5) In terms of different socio-economic

factors, it is important to choose the Home Economics Vocational Certificate Program, Phitsanulok Vocational College. The relationship was not significantly different at the .05 level.

Keywords: Choice of Study, Vocational Certificate Program, Home Economics Program, Phitsanulok Vocational College

1. บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 20 การอาชีวศึกษา การฝึกอบรมวิชาชีพ ให้จัดในสถานศึกษาของรัฐ สถานศึกษาของเอกชน สถานประกอบการ หรือโดยความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา กับสถานประกอบการ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการ อาชีวศึกษาและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การจัดการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพให้จัดได้โดยรูปแบบดังต่อไปนี้ 1) การศึกษาในระบบ 2) การศึกษานอกระบบ และ 3) การศึกษา ระบบทวิภาคี [1]

จากแผนการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ (พ.ศ. 2558-2564) มีแผนการผลิตและพัฒนากำลังคน เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของชาติ พ.ศ. 2557 ที่ให้ความสำคัญในการพัฒนาคนอย่างยั่งยืน และจากแนวโน้ม การปฏิรูปการศึกษาในหลาย ประเทศได้ให้ความสำคัญอย่างมากกับ “ทักษะ” (Skill) หรือความชำนาญในการปฏิบัติมากยิ่งขึ้นกว่าเนื้อหา ตามตำรา (Content) ซึ่งองค์การยูเนสโกได้ แนะนำว่า ผู้เรียนควรมีทักษะที่ครอบคลุม 3 กลุ่ม ได้แก่ ทักษะ พื้นฐาน คือ ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น ทักษะเพื่อการทำงาน คือ ทักษะพื้นฐาน ในการทำงานในทุกอาชีพ ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศ การคิด วิเคราะห์การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม และการสื่อสาร และทักษะเฉพาะอาชีพ คือ ทักษะเบื้องต้นของอาชีพที่สนใจ [2]

การดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี จะทำให้เกิด ความต้องการกำลังคนในสาขาต่าง ๆ จำนวนมาก โดยส่วนใหญ่ จะเป็นกำลังคนสายอาชีวศึกษาทุกสาขาวิชา ทั้งอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม เกษตรกรรม การท่องเที่ยวและบริการ โดยใน สถานการณ์ปัจจุบันก็มีความขาดแคลนกำลังคนสายวิชาชีพ อยู่แล้ว ดังนั้น สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจึง ได้กำหนดนโยบายยุทธศาสตร์การผลิตและพัฒนากำลัง คนอาชีวศึกษาระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2555-2569) และจัดทำ

แผนแม่บทการพัฒนาสถาบันการอาชีวศึกษา 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) เพื่อมุ่งพัฒนาสถาบันการอาชีวศึกษา ยกระดับ คุณภาพของการอาชีวศึกษาให้ประสบความสำเร็จภายใน ระยะเวลา 20 ปี [3]

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 เป็น หลักสูตรหลังมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่าที่พัฒนาขึ้น เพื่อใช้ในการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ และเพื่อยกระดับการศึกษาวิชาชีพของการศึกษา วิชาชีพของบุคคลให้สูงขึ้น สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปตามกรอบ คุณวุฒิแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาของชาติ และกรอบ คุณวุฒิอาชีวศึกษาแห่งชาติตลอดจนยึดโยงกับมาตรฐาน อาชีพ โดยเน้นการเรียนรู้สู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาสมรรถนะ กำลังคนระดับฝีมือรวมทั้งคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ วิชาชีพ และกิจนิสัยที่เหมาะสมในการทำงาน ให้สอดคล้อง กับความต้องการกำลังคนของตลาดแรงงาน ชุมชน สังคม และสามารถประกอบอาชีพอิสระได้ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียน เลือกระบบและวิธีการเรียนได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพ ตามความสนใจและโอกาสของตนส่งเสริมให้มีการประสาน ความร่วมมือเพื่อจัดการศึกษาและพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน ระหว่างสถาบัน สถานศึกษา หน่วยงาน สถานประกอบการ และองค์กรต่าง ๆ ทั้งในระดับชุมชน ระดับท้องถิ่นและ ระดับชาติ [2]

วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2481 ณ บริเวณโรงเรียนจำการบุญ ถนนจำการบุญ เดิมชื่อโรงเรียนช่างเย็บเสื้อผ้า เปิดสอน แผนกวิชาเย็บเสื้อผ้า และย้ายมาตั้ง ณ ที่ปัจจุบันเลขที่ 60 ถนนวังจันทร์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนเย็บเสื้อผ้าและการช่างสตรีพิษณุโลก เปิดสอน 2 แผนกวิชา คือ แผนกวิชาตัดเย็บเสื้อผ้า และ แผนกวิชาการช่างสตรีและเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนการช่าง สตรีพิษณุโลกเปิดทำการสอนระดับอาชีวศึกษาตอนปลาย

ต่อมาในพ.ศ. 2518 ได้เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนอาชีวศึกษาพิษณุโลก พ.ศ. 2523 กระทรวงศึกษาธิการประกาศแยกวิทยาเขตในวิทยาลัยต่าง ๆ และจัดตั้งวิทยาลัยฯ ใหม่และเปลี่ยนชื่อใหม่เป็นวิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก ปัจจุบันวิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก จัดการศึกษา 3 ระดับ คือ 1) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ รับผู้จบการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น หรือเทียบเท่า แบ่งเป็น 4 ประเภทวิชา คือ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ประเภทวิชาคหกรรม ประเภทวิชาศิลปกรรม และประเภทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 2) ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง รับผู้จบการศึกษาในระดับประกาศนียบัตร หรือมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่าแบ่งเป็น 5 ประเภท คือประเภทวิชาบริหารธุรกิจ ประเภทวิชาคหกรรม ประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประเภทวิชาศิลปกรรม และประเภทวิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและโรงแรม และ 3) ระดับปริญญาตรีเทคโนโลยีบัณฑิต (สายปฏิบัติการ) รับผู้จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ (ต่อเนื่อง) [4]

ประเภทวิชาคหกรรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก ได้เปิดการสอน 2 ระดับ คือระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ สาขาวิชาแพ้นและสิ่งทอ และสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ ซึ่งได้จัดให้ผู้เรียนเรียนรายวิชาบังคับในหมวดวิชาสมรรถนะแกนกลาง หมวดวิชาสมรรถนะวิชาชีพในกลุ่มสมรรถนะวิชาชีพพื้นฐานและกลุ่มสมรรถนะวิชาชีพเฉพาะ และกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้ครบตามที่กำหนดในโครงสร้างหลักสูตร จัดรายวิชาฝึกงานในภาคเรียนที่ 5 หรือ 6 ครั้งเดียว จำนวน 4 หน่วยกิต 320 ชั่วโมง [4]

จากสถานการณ์ปัจจุบัน ส่งผลกระทบและนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงต่อแนวทางการศึกษาในหลากหลายมิติ ในแง่ดี วิฤตครั้งนี้ทำให้เห็นความเป็นไปได้ที่หลากหลายของรูปแบบการศึกษา แต่ก็มีผลกระทบที่ตามมา ทั้งความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษาออนไลน์ หรือผลกระทบจากเศรษฐกิจทำให้เด็กที่อยู่ในครอบครัวยากจน ต้องหลุดออกจากระบบการศึกษามากขึ้น เช่นเดียวกับวิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก ในช่วงปีการศึกษา 2563 และปีการศึกษา 2564

จำนวนนักเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทวิชาคหกรรมได้ลดจำนวนลงจากเดิม เมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพประเภทวิชาคหกรรม 5 ปี ย้อนหลัง มีจำนวนลดลงร้อยละ 16

ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูผู้สอนในประเภทวิชาคหกรรมจึงมีความสนใจในการเลือกเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรมของนักเรียน วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน รวมทั้งสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารวิทยาลัยในการแนะแนวให้นักเรียนเลือกเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลกต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนในการเลือกเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรมวิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนในการเลือกเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก

2.3 เพื่อศึกษาการเลือกเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก

2.4 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการเลือกเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรมของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก

2.5 เพื่อเปรียบเทียบระดับความสำคัญต่อการเลือกเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรมของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก จำแนกตามปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียน มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม

3.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนแตกต่างกัน ให้ความสำคัญต่อการเลือกเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรมของนักเรียนวิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก แตกต่างกัน

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

นักเรียนที่กำลังศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 รวมทั้งสิ้น 274 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทเนื้อหา (Content) ของงานวิจัย

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของนักเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

2) แบบสอบถามข้อมูลปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

3) แบบสอบถามการเลือกเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ทาง Google form จำนวน 274 คน

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิทยานิพนธ์ หนังสือวิชาการ บทความต่าง ๆ รายงานการค้นคว้าอิสระ หนังสือ ข้อมูลจากระบบออนไลน์ เพื่อนำมาประกอบการศึกษา

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนในการเลือกเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2) การวิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนในการเลือกเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3) การวิเคราะห์การเลือกเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

4) การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนกับการเลือกเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก ใช้การวิเคราะห์การทดสอบค่าไคสแควร์ (Chi-Square)

5) การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นต่อการเลือกเรียนของนักเรียนในการเลือกเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก จำแนกตามปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ในกรณีที่ผลการวิเคราะห์พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

5. ผลการวิจัย

5.1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก ส่วนใหญ่ร้อยละ

74.82 เป็นเพศหญิง มีวุฒิการศึกษาเดิมเป็นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยมีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในช่วง 2.01 - 2.50 คิดเป็นร้อยละ 31.39 ซึ่งปัจจุบันนักเรียนกำลังศึกษาอยู่ในระดับ ปวช.3 คิดเป็นร้อยละ 35.76 ในสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ คิดเป็นร้อยละ 51.82 และนักเรียนมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดพิษณุโลก คิดเป็นร้อยละ 73.72

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก ส่วนใหญ่ครอบครัวมีรายได้รวมเดือนละประมาณ 5,001-

10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 45.26 โดยผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 32.12 ซึ่งนักเรียนมาจากครอบครัวขนาดกลาง (3-5 คน) คิดเป็นร้อยละ 63.50 ในขณะที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) หรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 22.99 และตัวนักเรียนเองเป็นผู้มีบทบาทในการเลือกเรียน คิดเป็นร้อยละ 58.76

5.3 การวิเคราะห์เกี่ยวกับการเลือกเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสำคัญต่อการเลือกเรียนใน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก โดยรวม

การเลือกเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก โดยรวม	μ	σ	ระดับความสำคัญ
ด้านหลักสูตร	3.86	0.610	มาก
ด้านผู้สอน	3.97	0.677	มาก
ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.89	0.652	มาก
ด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก	3.78	0.714	มาก
ด้านการวัดและการประเมินผล	3.99	0.643	มาก
ด้านกิจกรรมพัฒนานักเรียน	3.82	0.672	มาก
รวม	3.88	0.602	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความสำคัญต่อการเลือกเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก โดยรวมพบว่า นักเรียนให้ความสำคัญ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการวัดและการประเมินผล รองลงมาคือ ด้านผู้สอน และน้อยที่สุดคือ ด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก

5.4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนกับการเลือกเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก พบดังนี้

1) เพศ พบว่า เพศของนักเรียน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก จำแนกตามด้านหลักสูตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) เกรดเฉลี่ยสะสม พบว่า เกรดเฉลี่ยสะสมของนักเรียน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ระดับการศึกษาในปัจจุบัน พบว่า ระดับการศึกษาในปัจจุบันของนักเรียน มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม

วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก จำแนกตามด้านกิจกรรมพัฒนานักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้น ไม่มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) สาขาวิชาที่กำลังศึกษา พบว่า สาขาวิชาที่กำลังศึกษาของนักเรียน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5) ภูมิลำเนาเดิม พบว่า ภูมิลำเนาเดิมของนักเรียน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.5 การเปรียบเทียบระดับความสำคัญที่มีต่อการเลือกเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก จำแนกตามปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม พบดังนี้

1) รายได้รวมต่อเดือนของครอบครัว พบว่า นักเรียนที่รายได้รวมต่อเดือนของครอบครัวแตกต่างกันให้ความสำคัญต่อการเลือกเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) อาชีพของผู้ปกครอง พบว่า นักเรียนที่อาชีพของผู้ปกครองแตกต่างกัน ให้ความสำคัญต่อการเลือกเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ขนาดของครอบครัว พบว่า นักเรียนที่ขนาดของครอบครัวแตกต่างกัน ให้ความสำคัญต่อการเลือกเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง พบว่า นักเรียนที่ระดับการศึกษาของผู้ปกครองแตกต่างกัน ให้ความสำคัญต่อการเลือกเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5) ผู้มีบทบาทในการเลือกเรียน พบว่า นักเรียนที่มีผู้มีส่วนในการเลือกเรียนแตกต่างกัน ให้ความสำคัญต่อการเลือกเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล

1) ปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนในการเลือกเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีวุฒิการศึกษาเดิมเป็นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) โดยมีเกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในช่วง 2.01-2.50 ซึ่งปัจจุบันนักเรียนกำลังศึกษาอยู่ในระดับ ปวช.3 ในสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ และนักเรียนมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งสอดคล้องกับจากรูรณ [5] ที่พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีเกรดเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.51-3.00 ฉัตรเพชร [6] โดยนักศึกษากำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 จารูรณ [5] ในประเภทวิชาคหกรรม อธิพิล [7] และมีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ ยาวาเฮร์และปฐมา [8]

2) ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก ส่วนใหญ่ครอบครัวมีรายได้รวมเดือนละประมาณ 5,001-10,000 บาท โดยผู้ปกครองมีอาชีพรับจ้างทั่วไป ซึ่งนักเรียนมาจากครอบครัวขนาดกลาง (3-5 คน) ในขณะที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) หรือเทียบเท่า และตัวนักเรียนเองเป็นผู้มีบทบาทในการเลือกเรียน ซึ่งในงานวิจัยของธนวรรณ [9] พบว่า ผู้ปกครองของผู้เรียนมีอาชีพรับจ้างทั่วไปฉัตรเพชร [6] โดยมีรายได้ประมาณเดือนละ 10,001-15,000 บาท ธนวรรณ [9] ทั้งนี้ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มาจากครอบครัวขนาดใหญ่ รมชัย [10] และการเข้าศึกษาต่อครั้งนี้มีบิดามารดาครูประจำชั้น และเพื่อนที่สนิทชักชวนให้ศึกษาต่อ ณัฐสุตา [11]

3) การเลือกเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก โดยรวมพบว่า นักเรียนให้ความสำคัญ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการวัดและการประเมินผล รองลงมาคือ ด้านผู้สอน และน้อยที่สุดคือ ด้านสภาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก ดังที่ เมธาวิ [12] กล่าวว่า การวัดและประเมินผล นักศึกษาตามสภาพจริงตลอดทั้งภาคเรียน ทางด้านรู้ความสามารถ คุณลักษณะอันพึงประสงค์จากกิจกรรมการเรียนการสอน การฝึกปฏิบัติ และงานที่มอบหมาย รวมทั้งการวัดผลปลายภาคเรียน ต้องครอบคลุมจุดประสงค์ สมรรถนะรายวิชาและเนื้อหาวิชา โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย นอกจากนี้พัชรินทร์และคณะ [13] ยังได้กล่าวถึงอาจารย์ผู้สอน มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย เพราะครูผู้สอนมีความรู้ ความชำนาญโดยตรง และการที่ครูผู้สอนมีความรู้ความชำนาญโดยตรง และการที่ครูผู้สอนรักและเอาใจใส่ต่อศิษย์ ซึ่งลักษณะของหลักสูตรเช่นนี้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาทั้งสิ้น ในยังพบในงานวิจัยของฉัตรเพชร [6] ที่พบว่า นักเรียนให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

4) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ของนักเรียนกับการเลือกเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านเพศ เกรดเฉลี่ยสะสม สาขาวิชาที่กำลังศึกษา ภูมิลำเนาเดิม ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก ยกเว้นปัจจัยด้านระดับการศึกษาในปัจจุบันของนักเรียน มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก จำแนกตามด้านกิจกรรมพัฒนานักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของจารุวรรณ [5] พบว่า นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา ที่เรียนชั้นปีต่างกัน

มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5) การวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับความสำคัญที่มีต่อการเลือกเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลกจำแนกตามปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ผลการวิจัยพบว่า รายได้รวมต่อเดือนของครอบครัว อาชีพของผู้ปกครอง ขนาดของครอบครัว ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และผู้มีบทบาทในการเลือกเรียนแตกต่างกัน ให้ความสำคัญต่อการเลือกเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาคหกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับธนวรรณ [9] พบว่า รายได้ และอาชีพของผู้ปกครองต่อเดือนของนักเรียน มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกเรียนประเภทวิชาคหกรรมในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี ในขณะที่รณชัย [10] พบว่า ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และขนาดของครอบครัว นักเรียนแตกต่างกัน ส่งผลต่อปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนสถาบันอุดมศึกษา ของนักเรียนสายอาชีวศึกษาในจังหวัดภูเก็ต และพังงาแตกต่างกัน รวมทั้งในงานวิจัยของอัมพา [14] ได้พบว่า ด้านการสนับสนุนนักศึกษาจากผู้อื่นต่างกัน มีแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.2 ข้อเสนอแนะ

1) การวิจัยครั้งนี้พบว่า นักเรียนให้ความสำคัญต่อการวัดและการประเมินผลอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะระบบเครือข่าย รุ่นพี่-รุ่นน้อง ของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น รวมทั้งระบบการออกแนะแนวของวิทยาลัยแบบบูรณาการ มีการนำเสนอวิธีทัศนในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งบริบทพื้นที่ บริบทด้านเนื้อหาวิชาที่ต้องศึกษา บริบทสถานที่ฝึกภาคปฏิบัติด้านคหกรรมศาสตร์มีจุดไฮไลต์ที่สำคัญคือ ในเรื่องระบบการประเมินผลของวิทยาลัยฯ ทุกระดับชั้น ส่วนใหญ่ไม่มีนักศึกษาตกค้าง ไม่มีนักศึกษาต้องพ้นสภาพระหว่างทาง ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักเรียนและตัวผู้ปกครองเป็นอย่างยิ่ง สามารถเข้าทำงานในสถานประกอบการประเภทโรงแรม

ภัตตาคาร ร้านอาหารต่าง ๆ ที่รองรับด้านคหกรรมศาสตร์ จึงเป็นจุดขายที่สำคัญทำให้นักเรียนที่มุ่งมั่นที่จะเข้าศึกษาต่อที่วิทยาลัยแห่งนี้ และเลือกเป็นอันดับต้น ๆ ดังนั้นครูผู้สอนจึงควรใช้วิธีการวัดที่เหมาะสมกับผู้เรียน มีการวัดผลที่ต่อเนื่อง สม่ำเสมอ มีระบบการวัดและประเมินผลที่โปร่งใส และตรวจสอบได้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างภาพลักษณ์ของวิทยาลัย ให้ได้รับความนิยมและเป็นทางเลือกในการเข้าศึกษาต่อของนักเรียนเพิ่มมากขึ้น

2) การวิจัยครั้งนี้พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านระดับการศึกษาในปัจจุบันของนักเรียน มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกเรียนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาเกษตรกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก จำแนกตามด้านกิจกรรมพัฒนานักเรียน ดังนั้นผู้บริหารควรส่งเสริมให้นักเรียนระดับ ปวช. 1-ปวช. 3 ได้รับการปลูกฝังในระบบกิจกรรมของสถานศึกษา มีการจัดประกวดเพื่อสร้างเสริมทักษะในด้านต่าง ๆ ที่ทางจังหวัดมีอยู่ อาทิเช่น กิจกรรมการประกวดด้านการท่องเที่ยว เพราะมีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์สำคัญมากมาย ได้แก่ วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจันทวี พระราชวังจันทร์ อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า บ้างมุง เนินมะปราง ลำน้ำเข็ก บ้านผารังหมี ฯลฯ เพื่อเป็นการปลูกฝังให้นักเรียนระดับ ปวช. มีความรักและหวงแหนในขนบธรรมเนียมประเพณี และแหล่งอนุรักษ์ธรรมชาติที่สำคัญของทางจังหวัด นอกจากนี้ควรมีการจัดประกวดการประกอบอาหารคาว หวาน เบเกอรี่ ขนมฝรั่ง และขนมโบราณ เพื่อสืบสานวัฒนธรรมไทยอันดีงามของภาคเหนือเอาไว้ให้คงอยู่คู่กับจังหวัด ซึ่งได้รับการขนานนามว่า เมืองสองแคว ส่วนในภาคการศึกษาควรมีกิจกรรมประกวดการออกแบบผ้าและการแต่งกาย การเย็บปัก ถัก ร้อย การออกแบบดอกไม้ประดิษฐ์ การร้อยพวงมาลัยด้วยดอกไม้สด ฯลฯ ซึ่งจะทำให้ให้นักเรียนเกิดความซึ้งซาบ และให้ความสำคัญต่อระบบกิจกรรมของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดหลักสูตรระยะ 3 ปี ในระดับ ปวช. ต้น

3) การวิจัยครั้งนี้พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนที่แตกต่างกัน ให้ความสำคัญต่อการเลือกเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาเกษตรกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็น

เพราะ ไม่ว่านักเรียนจะมาจากครอบครัวที่มีรายได้สูงหรือต่ำ หรือผู้ปกครองมีการศึกษาในระดับที่แตกต่างกันเพียงใด ก็ไม่ได้มีผลกระทบต่อการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาต่อ เนื่องจากเป็นสถาบันด้านอาชีวศึกษาที่มีชื่อเสียงด้านคหกรรมศาสตร์ของจังหวัดพิษณุโลก ดังนั้นผู้บริหารวิทยาลัยฯ จึงควรรักษาชื่อเสียงของวิทยาลัย โดยเฉพาะด้านคหกรรมศาสตร์ที่มีชื่อเสียงมาอย่างยาวนานและเด่นตระหง่านเพื่อการรองรับการพัฒนาธุรกิจด้านนี้ของจังหวัดในกลุ่มภาคเหนือ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครอง และตัวนักเรียนในการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อได้มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] คณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2564). [ออนไลน์]. ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดตั้งอาชีวศึกษาจังหวัด. [สืบค้นเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2564]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.vec.go.th/>.
- [2] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). การจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ. กระทรวงศึกษาธิการ.
- [3] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2556). [ออนไลน์]. ประวัติความเป็นมา. [สืบค้นเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2564]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.vec.go.th/>.
- [4] วิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลก. (2564). [ออนไลน์]. ประวัติความเป็นมา. [สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2564]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.plvc.ac.th/>.
- [5] จารุวรรณ เทวกุล. (2561). ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประเภทวิชาพาณิชยกรรม ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 วิทยาลัยอาชีวศึกษาฉะเชิงเทรา. การค้นคว้าอิสระหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [6] ฉัตรเพชร ชมใจ. (2561). ปัจจัยในการเลือกเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพของนักเรียน โรงเรียนจิตรลดา (สายวิชาชีพ). วิทยานิพนธ์. คหกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.

- [7] อธิพล อนกธทรัพย์. (2560). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อแรงจูงใจในการเข้าชั้นเรียน ประเภทวิชาคหกรรมในระดับต่ำ กว่าอุดมศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม. วิทยานิพนธ์. คหกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- [8] นิยาเวห์ ไพบูลย์ และปฐมมา อาแว. (2562). การตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี ปีการศึกษา 2562. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี.
- [9] ธนวรรณ สอ้าง. (2560). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเลือกเรียนประเภทวิชาคหกรรมศาสตร์ ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของผู้วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์. คหกรรมศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- [10] ธนชัย คงกะพันธ์. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนสถาบันอุดมศึกษาของนักเรียนสายอาชีวศึกษาในจังหวัดภูเก็ตและพังงา. รายงานการวิจัย วิทยาลัยราชพฤกษ์.
- [11] ณัฐสุตา พิพัฒน์ไกร. (2560). แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาคหกรรม ของนักศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารอาชีวศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- [12] เมธาวี สุขปาน. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของนักเรียน กรณีศึกษาวิทยาลัยพนังขการธนบุรี. หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- [13] พชรินทร์ เต็งมีศรี และกัญทร ยินเจริญ. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนในคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย. รายงานการวิจัย. คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.
- [14] อัมพา แก้วจงประสิทธิ์. (2560). แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคชัยนาท. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหารในโรงอาหาร กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี ในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

Factors Related to the Canteen Food Handlers' Practices According to Food Handling Standard Sanitation, Ministry of Public Health, Nonthaburi Province During 2019 Coronavirus Outbreak

จุฑามาศ ทองคำ¹ และธนภพ โสตรโยม²

Jutamas Thohgkam¹ and Thanapop Soteyome²

¹ นักศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
Master student Home Economics Faculty of Home Economics Technology Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ประจำหลักสูตรสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
Assistant Professor Course Doctor Home Economics Faculty of Home Economics Technology Rajamangala University of Technology Phra Nakhon

Corresponding Author: E-mail: Jutamas-th@rmutp.ac.th

Received: 20 ก.พ. 65 Revised: 3 มี.ค. 65 Accepted: 29 เม.ย. 65

DOI: 10.14416/j.ted.2023.12.010

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริมของผู้สัมผัสอาหารในโรงอาหาร กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี ในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 2) ศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหารในโรงอาหาร กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี 3) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหารในโรงอาหาร กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี และ 4) เสนอแนวทางแก้ไขปัญหการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหารในโรงอาหาร กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี ในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้ประกอบการร้านอาหารในกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี จำนวน 100 คน นักวิชาการทางด้านสุขาภิบาลอาหาร จำนวน 1 คน ผู้สัมผัสอาหารในโรงอาหารกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 2 คน และผู้ใช้บริการโรงอาหารในหน่วยงานกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 2 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าโคสแควร์ และค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า 1) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สัมผัสอาหารส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 41-50 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,000-20,000 บาท ซึ่งส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ และให้บริการร้านข้าวแกงเป็นหลัก 2) การปฏิบัติงานตามหลักสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหาร ในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า ผู้สัมผัสอาหารส่วนใหญ่ปฏิบัติงานตามหลักสุขาภิบาลอาหารอยู่ในระดับดีมาก 3) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหาร ในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตามประเภทร้านอาหาร และปัจจัยเอื้อ จำแนกตามการจัดให้มีการอบรมผู้สัมผัสอาหาร มีความสัมพันธ์กัน ส่วนปัจจัยนำ และปัจจัยเสริม ไม่มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหารในโรงอาหาร กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี ในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า ให้มีการจัดอบรมสุขาภิบาลเชิงปฏิบัติการ การตรวจประเมินการปฏิบัติงานและสุ่มหาส่วนบุคคล ประชาสัมพันธ์เพิ่มช่องทางการสื่อสาร เพิ่มเติมมาตรการในส่วนของผู้ใช้บริการและการรักษาความสะอาด และการสนับสนุนอุปกรณ์การป้องกันและทำความสะอาด

คำสำคัญ: สุขาภิบาลอาหาร ผู้สัมผัสอาหาร โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี

Abstract

The objectives of this research are to 1) a study of personal factors, leading factors, facilitating factors, and complementary factors of food handlers in Ministry of Public Health canteen Nonthaburi Province in the epidemic situation of coronavirus disease 2019, 2) study the work practices according to food sanitation standards of food handlers in canteens Ministry of Health Nonthaburi Province, 3) study the factors relate to the performance according to food sanitation standards for food handlers in canteens Ministry of Health, and 4) to propose solutions to problems operating in accordance with food sanitation standards of food handlers in the canteen Ministry of Health Nonthaburi Province in the situation of the coronavirus disease 2019 epidemic. By using questionnaires and interviews as research instrument. The sample use in research is restaurant operator 100 people in the Ministry of Public Health, Nonthaburi Province, 1 food sanitation scholar, 2 food handlers in the Ministry of Public Health canteen, and 2 people who use canteens in the Ministry of Public Health. The statistics use in the data analysis are as follows: frequency, percentage, mean, Chi-Squared and Pearson Correlation.

Results were as follows: 1) the personal factors of food handlers were mostly female, aged 41-50 years, graduating from high school. The average monthly income was between 10,000-20,000 baht, most of them are Buddhists and serving mainly rice and curry restaurants. 2) Operation in accordance with food sanitation principles of food handlers in the situation of the coronavirus disease 2019 epidemic, it was found that most food handlers performed sanitation practices at a very good level. 3) Factors related to food handlers' work practices according to food sanitation standards in the epidemic situation of coronavirus disease 2019, it was found that personal factors Classified by restaurant type and contributing factors classified by the provision of training for food handlers. There was a relationship between the leading factor and the auxiliary factor and not relationship statistically significant at the .05 level. 4) Propose solutions to problems operating in accordance with food sanitation standards of food handlers in the canteen Ministry of Health Nonthaburi

บทควาณวิจัย

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขอนามัยร้านอาหารของพ่อค้าแม่ค้าในร้านอาหาร
กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี ในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

Province in the epidemic situation of the coronavirus disease 2019. It was found that a sanitation workshop was organizing. Performance assessment and personal hygiene Public relations to increase communication channels. And additional measures for service users and cleanliness and protection and cleaning equipment support.

Keywords: Food Sanitation, Food Contact, Coronavirus Disease 2019, Ministry of Public Health, Nonthaburi Province

1. บทนำ

สถานการณ์โลกปัจจุบันที่ต้องเผชิญกับวิกฤตการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ COVID-19 องค์การอนามัยโลก (WHO) ประกาศตั้งชื่ออย่างเป็นทางการโดยใช้ชื่อว่า COVID-19 ย่อมาจาก “Coronavirus Disease Starting in 2019” [1] การระบาดของไวรัสเริ่มต้นที่เมืองอู่ฮั่นประเทศจีนในเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2562 ไวรัสนี้ก่อให้เกิดอาการป่วยทางเดินหายใจ ในคน อาการทั่วไปจะมีอาการคล้ายหวัด มีไข้ ไอ มีน้ำมูก เหนื่อยหอบ ในผู้ป่วยบางรายอาจมีอาการรุนแรงทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อน เช่น ปอดบวม ปอดอักเสบ โรคนี้ได้มีการระบาดอย่างรวดเร็วจนลามไปทั่วโลก ทำให้อัตราผู้ติดเชื้อทั่วโลกพุ่งสูงขึ้น ในวันที่ 30 มกราคม 2563 องค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ (Public Health Emergency of International Concern) และแนะนำให้ทุกประเทศเร่งรัดการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรค [2] การระบาดในประเทศไทยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบการแพร่ระบาด การติดเชื้อเป็นกลุ่มก้อน (Cluster) ในพื้นที่ที่มีการรวมกลุ่มคนจำนวนมากและมีความแออัด เช่น สถานบันเทิง สนามมวย ร้านอาหารโรงเรียน [3] การแพร่ระบาดส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากการได้รับเชื้อไวรัสที่อยู่ในสารคัดหลั่งของระบบทางเดินหายใจ เช่น ละอองน้ำมูก น้ำลาย การไอจาม การพูดคุย แล้วเข้าสู่ทางเดินหายใจของผู้รับเชื้อ จึงมีมาตรการในการยับยั้งการแพร่ระบาดหลากหลายมาตรการ เช่น ต้องสวมใส่หน้ากากอนามัยเมื่อพบปะผู้คน การเว้นระยะห่างทางสังคม รวมถึงการปิดสถานที่แออัด สถานที่สาธารณะ สถานบันเทิง โรงภาพยนตร์ ไม่เว้นแม้แต่ร้านอาหาร ที่เป็นสถานที่ที่คนทั่วไปต่างใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน หลาย ๆ กิจกรรมที่ได้รับผลกระทบต้องปรับตัวเพื่อรับการเปลี่ยนแปลง [4]

ร้านอาหารได้รับผลกระทบอย่างมาก หลายร้านอาหารจึงต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับมาตรการในการป้องกัน เพื่อให้ผู้บริโภคเกิดความมั่นใจในผู้ประกอบการ เพราะร้านอาหารนับเป็นสถานที่เสี่ยงในการแพร่ระบาด มีการรวมตัวของผู้คนเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะเวลาการรับประทานอาหารต้องถอดหน้ากากอนามัย การพูดคุย ระหว่างการรับประทานอาหารอีกปัจจัยสำคัญคือผู้ประกอบการร้านอาหารหรือผู้สัมผัสอาหารที่มีความเสี่ยงการปนเปื้อนเชื้อโรคจากการใช้ภาชนะ อุปกรณ์ แม้ว่าปัจจุบันยังไม่มีข้อมูลว่ามีการแพร่เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ปนเปื้อนในอาหารประเภทต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม ไวรัสนี้มีความสามารถในการมีชีวิตอยู่ได้นานถึง 72 ชั่วโมง ดังนั้นหากผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสไปสัมผัสกับอาหารภาชนะใส่อาหารด้วยมือเปล่า หรือมีสารคัดหลั่งออกจากร่างกาย โดยการไอ จาม ละอองฝอยนั้นไปตกลงบนภาชนะ หรืออาหาร บุคคลอื่นที่ไม่ติดเชื้อแล้วมาสัมผัสสิ่งของนั้นก็จะมีความเสี่ยงที่จะได้รับเชื้อไปด้วยโดยการสัมผัส หรือการได้รับละอองฝอยเข้าสู่ร่างกายผ่านทางเดินหายใจ หรือเยื่อเมือกผิวหนังจากมือที่ไม่สะอาดไปสัมผัสจมูก ตา ปาก ทำให้เชื้อไวรัสเข้าสู่ร่างกาย ดังนั้นการจัดการความปลอดภัยในร้านอาหารจึงจำเป็นและสำคัญไม่เพียงแต่ร้านอาหารทั่วไป ยังรวมถึงสถานที่จำหน่ายอาหาร ศูนย์อาหาร ตามห้างสรรพสินค้า ร้านค้าร้านอาหาร ในโรงงานหรือบริษัท [5]

สำหรับร้านอาหารในกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี มีผู้ประกอบการร้านอาหารในโรงพยาบาลเป็นจำนวนมาก รวมถึงมีบุคลากรที่มาปฏิบัติงานและประชาชนทั่วไปที่เข้ามาใช้บริการ เจ้าหน้าที่ที่ดูแลในส่วนงานสุขาภิบาลจำเป็นต้องตระหนักในเรื่องความปลอดภัยในอาหารกับผู้ประกอบการร้านอาหารมากขึ้น ยิ่งในปัจจุบันที่สถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ปัจจัยการแพร่ระบาดมาจากคน

สู่คน โรงอาหารเป็นสถานที่เสี่ยงที่คนหลากหลายมารวมตัว และมีความเสี่ยงการปนเปื้อนเชื้อโรคจากการใช้ภาชนะ อุปกรณ์ เช่น จาน ชาม ช้อน แก้วน้ำร่วมกัน หรืออีกสิ่งสำคัญคือ จากผู้ประกอบการ ซึ่งการปนเปื้อนในอาหารส่วนใหญ่เกิดจาก พฤติกรรม อนามัยที่ไม่ถูกสุขลักษณะของผู้เตรียมปรุง ประกอบอาหารในระหว่างการเตรียมปรุง จึงควรมีการดูแล และเฝ้าระวัง เพื่อลดและป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค [6]

ผู้วิจัยเป็นบุคลากรของกระทรวงสาธารณสุขจึงมีความ สนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน ตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหาร ในโรงอาหารกระทรวงสาธารณสุข ในสถานการณ์ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อเป็นแนวทางในการ พัฒนาความปลอดภัยทางด้านอาหาร และนำข้อมูลที่ได้มา วางแผนในการดำเนินงานการกำหนดมาตรการป้องกัน และ แก้ไขปัญหาได้ทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและเพื่อ เป็นการกระตุ้นส่งเสริมให้โรงอาหารในกระทรวงสาธารณสุข เกิดการพัฒนาให้ได้มาตรฐานตามหลักสุขาภิบาลอาหารอย่าง ถูกต้องและยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัย เสริม ของผู้สัมผัสอาหารในโรงอาหารกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี ในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โครนา 2019

2.2 เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐาน สุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหารในโรงอาหารกระทรวง สาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี ในสถานการณ์ระบาดของโรค ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

2.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน ตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัส อาหาร ในโรงอาหาร กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี ในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

2.4 เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหการปฏิบัติงานตาม หลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหาร ในโรงอาหารกระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี ในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ปัจจัยส่วนบุคคลมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน ตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหาร ในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

3.2 ปัจจัยนำมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตาม หลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหาร ในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

3.3 ปัจจัยเอื้อมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตาม หลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหาร ในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

3.4 ปัจจัยเสริมมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตาม หลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหาร ในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1) วิจัยเชิงปริมาณ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ประกอบการร้านอาหารในกระทรวง สาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี จากโรงอาหาร 8 แห่ง มีจำนวน 131 คน และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Taro Yamane ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 100 คน

2) วิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการเลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่าง แบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และเก็บรวบรวม ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviewing) โดยกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม จำนวน 5 คน ได้แก่ นักวิชาการทางด้านสุขาภิบาลอาหาร 1 คน ผู้สัมผัส อาหารในโรงอาหารกระทรวงสาธารณสุข 2 คน และผู้ใช้ บริการโรงอาหารในหน่วยงานกระทรวงสาธารณสุข 2 คน

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) วิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสังเกต แบบสอบถาม ได้แก่ ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทาง ด้านปัจจัยส่วนบุคคล เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ส่วนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยนำ ได้แก่ ความรู้เรื่องโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 และความรู้เรื่องสุขาภิบาลอาหารใน สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ ส่วนที่ 3 แบบสอบถาม

บทควาณวิจัย

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหารในโรงอาหาร
กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี ในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

เกี่ยวกับปัจจัยเอื้อ ได้แก่ นโยบายส่งเสริมการปฏิบัติงานของผู้สัมผัสอาหาร การจัดให้มีการอบรมผู้สัมผัสอาหารเป็นแบบเลือกตอบ ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยเสริม ได้แก่ การตรวจประเมินเรื่องสุขาภิบาลจากหน่วยงานการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นแบบเลือกตอบ

แบบสังเกต ได้แก่ แบบตรวจมาตรฐานสุขาภิบาลสำหรับโรงอาหาร/สถานที่จำหน่ายอาหาร ตามกฎกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561 แบบตรวจประเมินเพื่อการเฝ้าระวังและป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประเภทร้านอาหารหรือเครื่องดื่ม รถเข็น หาบเร่แผงลอย

2) วิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ เพื่อสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่างในรายการคำถามแต่ละประเด็น

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) วิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้ 1) ทำหนังสือเรียนเลขานุการกรมแต่ละหน่วยงานจำนวน 8 แห่ง ในกระทรวงสาธารณสุขเพื่อขอเข้าเก็บสำรวจข้อมูลร้านอาหารในโรงอาหาร 2) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามโดยผู้วิจัยเป็นดำเนินการให้ร้านอาหารแต่ละร้านตอบแบบสอบถาม 3) เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสังเกตการปฏิบัติงานตามหลักสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหาร ซึ่งผู้วิจัยสังเกตจากสภาพร้านและการปฏิบัติงานของผู้สัมผัสอาหารตามความเป็นจริง และ 4) ตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนแล้วรวบรวมแบบสอบถาม และแบบสังเกตการปฏิบัติงานตามหลักสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหารไปบันทึกผลและวิเคราะห์ข้อมูล

2) วิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเตรียมการสัมภาษณ์ ได้แก่ ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ จะทำกำหนัดหมาย วัน เวลา สถานที่ ที่จะสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยเตรียมประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์และเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์ เตรียมประเด็นคำถามสมุดจดบันทึก เครื่องมือในการบันทึกเสียง และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้พร้อมก่อนดำเนินการสัมภาษณ์ และดำเนินการสัมภาษณ์ ก่อนสัมภาษณ์ผู้วิจัยแจ้งให้ผู้สัมภาษณ์ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ ขออนุญาตในการเก็บภาพ

และใช้เครื่องบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์รวมทั้งแจ้งให้ทราบว่าข้อมูลที่ให้สัมภาษณ์ จะเก็บเป็นความลับ ทั้งนี้หากผู้ให้สัมภาษณ์ ไม่ประสงค์จะให้เก็บภาพและบันทึกเสียงในช่วงใด ผู้วิจัยจะไม่เก็บภาพและบันทึกเสียง

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิจัยเชิงปริมาณ

1.1) วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม และการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์สุขาภิบาลในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 วิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.2) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริมกับการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์สุขาภิบาล ในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ค่าไคสแควร์

1.3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยนำกับการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์สุขาภิบาลในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

2) วิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้สัมภาษณ์มาวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูลที่ศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยด้วยวิธีสรุปความในรูปแบบของการบรรยายเชิงพรรณนา

5. ผลการวิจัย

5.1 วิจัยเชิงปริมาณ

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สัมผัสอาหารในโรงอาหาร กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี พบว่า ร้อยละ 68.00 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุประมาณ 41-50 ปี ร้อยละ 37.00 โดยมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 36.00 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000-20,000 บาท ร้อยละ 42.00 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 97.00 และให้บริการร้านอาหารข้างทางเป็นหลัก ร้อยละ 27.00

2) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยนำ

2.1) ด้านความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า ผู้สัมผัสอาหารในโรงอาหาร กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่

มีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยข้อที่ตอบถูกมากที่สุด ร้อยละ 100.00 ได้แก่ 1) โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สามารถติดต่อกันได้จากละอองฝอย อันเนื่องมาจากการไอ จาม น้ำมูก น้ำลาย ข้อที่ 2) ผู้ที่ใกล้ชิดหรือสัมผัสบุคคลกลุ่มเสี่ยงจากผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ควรกักตัวสังเกตอาการ 14 วัน และ 3) ควรมีการทำความสะอาดสถานที่ อุปกรณ์ เครื่องใช้ที่มีผู้สัมผัสจำนวนมาก เช่น ลูกบิดประตู ราวบันได โต๊ะอาหาร ด้วยน้ำยาทำความสะอาดหรือเช็ดด้วยแอลกอฮอล์ตั้งแต่ 70% ขึ้นไปอย่างน้อยวันละ 1-2 ครั้ง

2.2) ด้านความรู้เรื่องสุขาภิบาลอาหารในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า ผู้สัมผัสอาหารในโรงอาหาร กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องสุขาภิบาลอาหารในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยข้อที่ตอบถูกมากที่สุด ร้อยละ 99.00 คือ หากผู้สัมผัสอาหาร มีอาการเจ็บป่วย มีไข้ ไอจาม หรือวัดอุณหภูมิร่างกายได้ตั้งแต่ 37.5 องศาเซลเซียส ให้หยุดปฏิบัติงานแจ้งหัวหน้าหรือเจ้าของกิจการให้ทราบ และแนะนำเข้าพบแพทย์

3) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยอื่น

3.1) ด้านนโยบายส่งเสริมการปฏิบัติงานของผู้สัมผัสอาหาร พบว่า ผู้สัมผัสอาหารในโรงอาหาร กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานสุขาภิบาลผู้สัมผัสอาหาร ร้อยละ 100.00 รองลงมา หน่วยงานของท่านมีการรณรงค์หรือการประกาศมาตรการในการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตอบใช่ ร้อยละ 96.00 และ เคยได้รับสนับสนุนอุปกรณ์ในการทำมาสะอาดหรือป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เช่น หน้ากากอนามัย เจลแอลกอฮอล์ ฯลฯ จากหน่วยงานของรัฐ ร้อยละ 77.00

3.2) ด้านการจัดให้มีการอบรมผู้สัมผัสอาหาร พบว่า ผู้สัมผัสอาหารในโรงอาหาร กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี ผู้สัมผัสอาหารส่วนใหญ่เคยได้รับการฝึกอบรมเรื่องสุขาภิบาลอาหาร ร้อยละ 90.00 และผู้สัมผัสอาหารส่วนใหญ่เคยรับการฝึกอบรมหรือได้รับคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติตนในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อ

ไวรัสโคโรนา 2019 ร้อยละ 84.00

4) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเสริม

4.1) ด้านการตรวจประเมินเรื่องสุขาภิบาลจากหน่วยงาน พบว่า ผู้สัมผัสอาหารในโรงอาหาร กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี ได้รับการตรวจประเมินด้านสุขาภิบาลอาหารในช่วงสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ร้อยละ 91.00 และได้รับใบรับรองร้านอาหารสะอาดปลอดภัย ป้องกันโรค (COVIC-19) ร้อยละ 57.00

4.2) ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า ผู้สัมผัสอาหารในโรงอาหาร กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่ได้รับความรู้เรื่องสุขาภิบาลอาหารในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จากเจ้าหน้าที่/หน่วยงาน ร้อยละ 80.00 รองลงมา เป็นสื่อออนไลน์ (เฟซบุ๊ก ไลน์ เว็บไซต์) ร้อยละ 74.00 ส่วนความรู้เรื่องการปฏิบัติตนในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ผู้สัมผัสอาหารได้รับความรู้จากเจ้าหน้าที่/หน่วยงาน ร้อยละ 82.00 รองลงมา เป็น สื่อออนไลน์ (เฟซบุ๊ก ไลน์ เว็บไซต์) ร้อยละ 73.00

5) ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหารในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า สัมผัสอาหารในโรงอาหาร กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่มีการดำเนินกิจกรรมการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์สุขาภิบาลอาหารในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ร้อยละ 100.00 ในด้านผู้สัมผัสอาหาร ข้อที่ 1) มีสุขภาพดี ไม่แสดงอาการเจ็บป่วยขณะปฏิบัติงาน ข้อที่ 2) สวมใส่หน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยตลอดเวลาการปฏิบัติงาน ข้อที่ 3) มีสุขนิสัยที่ดี เช่น ตัดเล็บ ไม่มีสีเล็บ ไม่สูบบุหรี่ หรือกระทำการใด ๆ ที่จะก่อให้เกิดการปนเปื้อนต่ออาหาร ในขณะที่ปฏิบัติงานด้านอาหารข้อที่ 4) ล้างมือด้วยสบู่และน้ำ หรือเจลแอลกอฮอล์ ก่อนหลังปฏิบัติงานและหลังการสัมผัสสิ่งสกปรก ในด้านสถานที่ประกอบอาหาร ข้อที่ 1) มีโต๊ะที่ใช้เตรียมประกอบอาหาร หรือประกอบอาหารที่สะอาด มีสภาพดี ไม่มีคราบสกปรกและสูงจากพื้น 60 เซนติเมตร ข้อที่ 2) มีการทำความสะอาด บริเวณพื้นที่ของสถานที่ปรุงประกอบ/จำหน่ายอาหาร โต๊ะและที่นั่งรับประทานอาหาร

บทควาณวิจัย

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหารในโรงอาหาร
กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี ในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ก่อนและหลังการให้บริการทุกครั้ง ข้อที่ 3) มีพื้นสะอาดไม่มี
น้ำขัง ไม่มีเศษขยะ หรือเศษอาหารบนพื้น ข้อที่ 4) ไม่พบสัตว์/
แมลงนำโรค สัตว์เลี้ยงในบริเวณเตรียมปรุง ประกอบอาหาร
ข้อที่ 5) จัดการขยะ แยกเศษอาหารออกจากขยะมูลฝอย
และมีภาชนะรองรับขยะที่มีฝาปิด อาหาร/วัตถุดิบ ข้อที่ 1)
เก็บอาหารที่ปรุงสำเร็จพร้อมบริโภคในภาชนะที่สะอาด
เหมาะสมกับอาหาร และวางสูงจากพื้นอย่างน้อย 60
เซนติเมตร ข้อที่ 2) ใช้เนื้อสัตว์วัตถุดิบที่นำมาประกอบ
อาหารอยู่ในสภาพสะอาด ไม่มีกลิ่นเน่าเสีย หรือลักษณะ
ผิดปกติ ข้อที่ 3) เก็บอาหารแห้ง เครื่องปรุงอาหารด้วย
ความสะอาด แยกเป็นสัดส่วนไม่วางบนพื้น ด้านมาตรการ

เสริมและการป้องกัน ข้อที่ 1) มีที่ล้างมือด้วยน้ำและสบู่
หรือเจลแอลกอฮอล์ ให้แก่ผู้ให้บริการ ข้อที่ 2) จัดบริการ
ภาชนะบรรจุอาหารพร้อมทานแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง ข้อที่ 3)
ตรวจวัดอุณหภูมิ สอบถามอาการ ก่อนการปฏิบัติงาน
ข้อที่ 4) จัดให้มีคำแนะนำการเฝ้าระวังป้องกันเชื้อไวรัสโคโรนา
2019 ติดประกาศในจุดที่เห็นได้สะดวก เพื่อสื่อสารให้กับ
แรงงาน เจ้าหน้าที่ และบุคคลภายนอกที่ต้องเข้ามาใช้บริการ
5) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน
ตามหลักเกณฑ์สุขาภิบาลของผู้สัมผัสอาหาร ในโรงอาหาร
กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี ในสถานการณ์ระบาดของ
โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ดังตารางที่ 1-4

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัส
อาหารในโรงอาหาร กระทรวงสาธารณสุขจังหวัดนนทบุรี ในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส
โคโรนา 2019

ปัจจัยส่วนบุคคล	ระดับการปฏิบัติ ตามเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหาร	
	χ^2	p-value
เพศ	2.734	0.255
อายุ	1.458	0.834
การศึกษา	1.564	0.955
รายได้	4.289	0.638
ศาสนา	1.665	0.797
ประเภทร้านอาหาร	35.945*	0.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลจากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านประเภท
ร้านอาหารมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์
มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหารในสถานการณ์

ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นอกนั้นไม่มีความ
สัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำกับการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐาน สุขาภิบาลอาหาร ผู้สัมผัสอาหารใน
สถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ปัจจัยนำ	ระดับการปฏิบัติ ตามเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหาร		
	(r)	p-value	ระดับความสัมพันธ์
1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019	2.734	0.255	ไม่มีความสัมพันธ์กัน
2. ความรู้เรื่องสุขาภิบาลอาหารในสถานการณ์ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	1.458	0.834	ไม่มีความสัมพันธ์กัน

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลจากตารางที่ 2 พบว่า ปัจจัยนำ ด้านความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และด้านความรู้เรื่องสุขาภิบาลอาหารในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหารในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเอื้อกับการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหาร
ในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ปัจจัยเอื้อ	ระดับการปฏิบัติ ตามเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหาร	
	χ^2	p-value
นโยบายส่งเสริมการปฏิบัติงานของผู้สัมผัสอาหาร	1.965	0.374
การจัดให้มีการอบรมผู้สัมผัสอาหาร	0.000*	0.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลจากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยเอื้อ ด้านการจัดให้มีการอบรมผู้สัมผัสอาหาร มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหารในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่วนด้านนโยบายส่งเสริมการปฏิบัติงานของผู้สัมผัสอาหาร ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหาร ในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทควาณวิจัย

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหาร
กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี ในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสริมกับการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหาร
ในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ปัจจัยเสริม	ระดับการปฏิบัติ ตามเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหาร	
	χ^2	p-value
การตรวจประเมินเรื่องสุขาภิบาลจากหน่วยงาน	4.494	0.106

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัจจัยเสริม ด้านการได้รับการตรวจประเมินจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ 2019 ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหาร ในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2 วิจัยเชิงคุณภาพ

จากข้อมูลการให้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยสามารถสรุปข้อเสนอแนะเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหารในร้านอาหาร กระทรวงสาธารณสุข ได้ดังนี้คือ

1) การจัดการอบรมให้ความรู้เรื่องการปฏิบัติงานในช่วงสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในเชิงปฏิบัติการ

2) ตรวจประเมินติดตามผลการปฏิบัติงานและหลักสุขวิทยาส่วนบุคคลเป็นระยะ

3) เพิ่มช่องทางการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ถึงมาตรการที่ถูกต้อง และแม่นยำให้เข้าถึงได้ง่ายและรวดเร็ว

4) ผลักดันมาตรการความปลอดภัยให้เป็นกฎหมายตาม พ.ร.บ โรคติดต่อ เพื่อให้ผู้ประกอบการได้ดำเนินการปฏิบัติตามได้อย่างเคร่งครัด

5) เร่งรัดติดตามประเมินผลการรับวัคซีนป้องกันเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

6) หน่วยงานควรเพิ่มมาตรการสำหรับผู้ให้บริการในเรื่องของการเว้นระยะห่างในการให้บริการ ในช่วงเวลาพักเที่ยงมีผู้ใช้บริการมาเข้าใช้บริการในร้านอาหารเป็นจำนวนมากทำให้เกิดการแออัด

6.สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล

1) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหารในร้านอาหาร กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี ในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ด้านประเภทร้านอาหารมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหารในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นอกนั้นไม่มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับจินตนา [7] ที่ได้ศึกษาเรื่อง ศึกษาสภาพการณ์ด้านสุขาภิบาลอาหารได้รุ่งและพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารได้รุ่งของประชาชนในเขตลาดกระบัง พบว่า ผู้ประกอบการร้านอาหารได้รุ่ง ส่วนใหญ่ร้อยละ 70.00 จำหน่ายอาหารจานเดียวเมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหาร ในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำกับการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหารในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า ปัจจัยนำ ด้านความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และด้านความรู้เรื่องสุขาภิบาลอาหารในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์

มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหารในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับอภิวัต [8] ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองคอหงส์ จังหวัดสงขลา พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 66.40 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหารในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับภสร [9] ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้ประกอบการร้านอาหารในเขตตอนเมือง พบว่า ความรู้เรื่องสุขาภิบาลอาหารของประกอบการร้านอาหารมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหาร

3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสในอาหารโรงอาหาร กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี ในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่าปัจจัยเอื้อ ด้านการจัดให้มีการอบรมผู้สัมผัสอาหารมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน ตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหาร ในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่วนด้านนโยบายส่งเสริมการปฏิบัติงานของผู้สัมผัสอาหาร ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหาร ในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับกรมควบคุมโรค [3] ได้มีการกำหนดมาตรการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคโควิด 19 สำหรับผู้ประกอบการ สถานประกอบการ และคำแนะนำในการปฏิบัติตนสำหรับผู้ประกอบการ เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหารในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับชนัญญา [6] ได้ศึกษาเรื่องการศึกษา

การพัฒนายกระดับและรักษามาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของโรงอาหารในกระทรวงสาธารณสุข พบว่าทุกหน่วยงานในกระทรวงสาธารณสุขมีการจัดอบรมผู้ประกอบการอาหารปีละ 1 ครั้ง

4) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสริมกับการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหารในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่าปัจจัยเสริม ด้านการได้รับการตรวจประเมินจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ ไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหารในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับกรมอนามัย [4] มีบทบาทสำคัญในการป้องกัน และลดการแพร่ระบาดของโรค โดยเน้นการปกป้องสุขภาพคนทุกช่วงวัย ผ่านการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ระดับบุคคลที่ต้องมีความรอบรู้ มีสุขอนามัยและพฤติกรรมอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ดี สามารถป้องกันตนเองและสมาชิกในครอบครัวจากความเสี่ยงการรับสัมผัสและการเกิดโรค ชุมชนและท้องถิ่นสามารถปฏิบัติ/จัดการด้านสุขาภิบาลจึงมีการจัดทำโครงการยกระดับการจัดการสุขาภิบาลในตลาด และสถานประกอบการด้านอาหาร เพื่อรองรับการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหารในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6.2 ข้อเสนอแนะ

1) ควรมีการแยกเก็บข้อมูลการปฏิบัติงานของผู้สัมผัสอาหาร โดยแบ่งเป็นร้านอาหาร ร้านแผงลอย และร้านขายน้ำ เนื่องจากมีความแตกต่างกันทางกายภาพ และมีข้อจำกัดในการปฏิบัติที่ไม่เหมือนกัน

2) การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้สุขาภิบาลอาหารในช่วงสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีการสาธิตและการฝึกปฏิบัติ ให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถจดจำขั้นตอนการปฏิบัติได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ

บทควาณวิจัย

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานตามหลักเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้สัมผัสอาหารในโรงพยาบาล
กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนนทบุรี ในสถานการณ์ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

เอกสารอ้างอิง

- [1] World Health Organization. (2020). Advice on the use of masks in the context of COVID-19 [internet]. Geneva: World Health Organization. [Available 5 January 2021].: <https://www.who.int/publications-detail/>.
- [2] กระทรวงสาธารณสุข. (2563). [ออนไลน์]. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่องท้องที่นอกราชอาณาจักรเป็นเขตโรคติดต่ออันตรายกรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) พ.ศ. 2563. [สืบค้นเมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2563]. เข้าถึงได้จาก: <https://ddc.moph.go.th/>,
- [3] กองโรคติดต่อ กรมควบคุมโรค. (2564). [ออนไลน์]. สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการสาธารณสุข และปัญหาอุปสรรคการป้องกันควบคุมโรคในผู้เดินทาง. [สืบค้นเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2564]. เข้าถึงได้จาก: <https://ddc.moph.go.th/>,
- [4] กรมอนามัย. (2563). [ออนไลน์]. แบบตรวจประเมินเพื่อการเฝ้าระวังและป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประเภท ร้านอาหารหรือเครื่องดื่ม รถเข็น หาบเร่ แผงลอย. [สืบค้นเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2563]. เข้าถึงได้จาก: <https://bkpho.moph.go.th/>,
- [5] สุรรัตน์ ลัคนานิตย์. (2563). New normal ของธุรกิจร้านอาหารในยุคโควิด-19. BOT พระสยาม MAGAZINE ธนาคารแห่งประเทศไทย. 63 (3), 56-57.
- [6] ชณัญญา เลิศสุโกวณิชย์. (2559). การศึกษาการพัฒนายกระดับและรักษามาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของโรงอาหารในกระทรวงสาธารณสุข. สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.
- [7] จินตนา บุนนาค. (2557). ศึกษาสภาพการณ์ด้านสุขาภิบาลร้านอาหารใต้ร่มและพฤติกรรมการบริโภคอาหารใต้ร่มของประชาชนในเขตลาดกระบัง. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- [8] อภิวิทย์ อินทเจริญและคณะ. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองคองหงส์ จังหวัดสงขลา. วารสารสภาการสาธารณสุขชุมชน. 3(2), 14-25.
- [9] นกสร กันหาชาติ. (2559). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานสุขาภิบาลอาหารของผู้ประกอบการร้านอาหารในเขตดอนเมือง คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก .

ฐานวิถีใหม่ในการบริโภคอาหารของบุคลากรทางการแพทย์ สายสนับสนุนวิชาชีพหลักในกรุงเทพมหานคร ช่วงสถานการณ์ การระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

New Normal of Food Consumption Among Medical
Support Staff Working in Bangkok During Coronavirus
Disease 2019 (COVID-19) Outbreak

ศุภลักษณ์ สุกุลพอม¹ และชญาภัทร กี่อารีโย²

Suppaluk Sakulphom¹ and Chayapat Kee-ariyo²

¹ นักศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
Graduate Student, Bachelor of Home Economics Program in Home Economics, Faculty of Home Economics
Technology, Rajamangala University of Technology Phra Nakorn E-mail: Suppaluk.s@rmutp.ac.th

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ประจักษ์สุดา สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
Lecturer, Bachelor of Home Economics Program in Home Economics, Faculty of Home Economics Technology,
Rajamangala University of Technology Phra Nakorn E-mail: chayapat.s@rmutp.ac.th

Received: 20 ธ.ค. 64 Revised: 11 ก.พ. 65 Accepted: 4 มี.ค. 65

DOI: 10.14416/j.ted.2023.12.012

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลในการบริโภคอาหารของบุคลากรทางการแพทย์ สายสนับสนุน วิชาชีพหลัก ในกรุงเทพมหานคร ช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) 2) เพื่อศึกษาการรับรู้ ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของบุคลากรทางการแพทย์สายสนับสนุนวิชาชีพหลัก ในกรุงเทพมหานคร ช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) 3) เพื่อศึกษาฐานวิถีใหม่ในการบริโภคอาหารของบุคลากรทางการแพทย์สายสนับสนุนวิชาชีพหลักในกรุงเทพมหานคร ช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) 4) เพื่อเปรียบเทียบระดับความสำคัญของฐานวิถีใหม่ในการบริโภคอาหารของบุคลากรทางการแพทย์ สายสนับสนุนวิชาชีพหลัก ในกรุงเทพมหานคร ช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 5) เพื่อเปรียบเทียบระดับความสำคัญของฐานวิถีใหม่ในการบริโภคอาหารของบุคลากรทางการแพทย์สายสนับสนุนวิชาชีพหลักในกรุงเทพมหานคร ช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จำแนกตามการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กลุ่มตัวอย่างคือ บุคลากรทางการแพทย์สายสนับสนุนวิชาชีพหลักในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

บทควาณวิจัย

ฐานวิถีใหม่ในการบริโภคอาหารของบุคลากรทางการแพทย์สายสนับสนุนวิชาชีพหลัก ในกรุงเทพมหานคร
ช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ผลการศึกษา พบว่า 1) ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างบุคลากรทางการแพทย์ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุน้อยกว่า 31 ปี สถานภาพโสด มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีตำแหน่งพนักงานธุรการ และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000-20,000 บาท 2) การรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การเตรียมตัวก่อนการฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อยู่ในระดับมากที่สุด 3) ฐานวิถีใหม่ในการบริโภคอาหารของบุคลากรทางการแพทย์สายสนับสนุนวิชาชีพหลัก โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การเตรียมความพร้อมก่อนการบริโภคอาหาร อยู่ในระดับมากที่สุด 4) เปรียบเทียบระดับความสำคัญของฐานวิถีใหม่ในการบริโภคอาหาร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยรวม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันให้ระดับความสำคัญของฐานวิถีชีวิตใหม่ในการบริโภค ไม่แตกต่างกัน ส่วนในด้านตำแหน่งตามสายงานสนับสนุนวิชาชีพหลัก มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) เปรียบเทียบระดับความสำคัญของฐานวิถีใหม่ในการบริโภคอาหาร จำแนกตามการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยรวม การรับรู้ข้อมูลในแต่ละด้านคือ ด้านช่องทางการรับรู้เกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ด้านการเตรียมตัวก่อนการฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ด้านอาการข้างเคียงภายหลังการฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ต่างกันให้ระดับความสำคัญต่อฐานวิถีใหม่ในการบริโภคอาหาร แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ฐานวิถีใหม่ บริโภคอาหาร บุคลากรทางการแพทย์สายสนับสนุนวิชาชีพหลัก โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กรุงเทพมหานคร

Abstract

The objectives of this study were : 1) to study personal factors in food consumption of healthcare workers core professional support line in Bangkok during the Coronavirus Disease 2019 (COVID-19), 2) to study the perception of information about the Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) vaccine among medical personnel in the main professional support line in Bangkok during the Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) outbreak situation, 3) to study the new food consumption base of the main professional support medical personnel in Bangkok during the Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) outbreak situation, 4) to compare the importance of the new food consumption base of healthcare workers core professional support line in Bangkok during the epidemic situation of the novel Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) classified by personal factors, and 5) to compare the importance of the new dietary pathway bases of key occupational support healthcare professionals in Bangkok situation range Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) outbreak classified according to the perception of information about the Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) vaccine. The sample group was Medical personnel in the main professional support line in Bangkok, 400 people by multistage sampling. The instrument used in this study was a questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation. T-Test and One-Way variance analysis.

The results of the study found that 1) personal factors of the sample of medical personnel mostly female be less than 31 years old, single, have a bachelor's degree have a position of administrative staff and have average monthly income 10,000-20,000 baht. 2) The overall perception of information about the Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) vaccine was at a high level. When considering each aspect, it

was found that the aspect with the highest mean was preparation before vaccination against coronavirus disease 2019 (COVID-19) was at the highest level. 3) The new food consumption base of the main occupational support medical personnel overall was at a high level. When considering each aspect, it was found that the side with the highest mean was Preparation before food consumption. 4) Compare the level of importance of the new dietary pathway bases. Classified by personal factors, including gender, age, status, educational level average monthly income of different samples given the importance of a new lifestyle base in consumption and non different as for the position in the main professional support line. There was a statistically significant difference at the .05 level. 5) Compare the importance of the new dietary pathway bases and lassified by the overall perception of information about the Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) vaccine. The perception of information in each aspect was Channels for awareness about the Coronavirus Disease 2019 Vaccine. When preparation for Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)vaccination, side symptoms side effects after vaccination against Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) differed, giving importance to a new dietary regimen very different. It was statistically significant at the .05 level.

Keywords: New Lifestyle Base, Food Consumption, Medical Personnel, Main Professional Support Coronavirus Disease 2019 (COVID-19), Bangkok

1. บทนำ

องค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด-19 (COVID-19) เป็นโรคระบาดครั้งใหญ่ที่เกิดขึ้นทั่วโลก (Pandemic) [1] ซึ่งสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคดังกล่าวยังคงมีความรุนแรง โรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019, COVID-19) เกิดจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ซาร์ส-โควิ-2 (SARS-CoV-2) พบการแพร่ระบาดครั้งแรกที่เมืองอู่ฮั่น ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ตั้งแต่ช่วงปลายปี พ.ศ. 2562 และได้มีการแพร่ระบาดไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกอย่างต่อเนื่อง ซึ่งยุโรป สหรัฐอเมริกา ลาตินอเมริกา (บราซิล) รัสเซีย อินเดีย แอฟริกาใต้ ได้ทยอยเป็นศูนย์กลางการระบาดและเป็นพื้นที่ระบาดต่อเนื่องระลอกใหม่ ส่วนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่าถือเป็นศูนย์กลางการระบาดแห่งหนึ่งของโลก เชื้อนี้มีระยะฟักตัวตั้งแต่ 2-14 วัน เชื้อนี้สามารถแพร่กระจายจากคนสู่คนผ่านฝอยละออง จากการไอ จาม น้ำมูก น้ำลาย เสมหะของผู้ป่วย ประชากรผู้ป่วยด้วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จะมีอาการระบบทางเดินหายใจ ได้แก่ มีไข้ ไอ มีน้ำมูก หายใจถี่ หายใจลำบาก ในกรณีมีอาการรุนแรงมาก อาจทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อน เช่น ปอดบวม

ปอดอักเสบ ไตวาย หรืออาจเสียชีวิตจากอาการแสดงที่เกิดขึ้น หลายประการคล้ายคลึงกับไวรัสชนิดอื่นที่ก่อให้เกิดโรคระบบทางเดินหายใจ จึงต้องอาศัยการทดสอบทางห้องปฏิบัติการเพื่อยืนยันเชื้อ [2]

จากข้อมูลขององค์การอนามัยโลกและกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ณ วันที่ 22 มกราคม 2564 พบว่า ประชากรกว่า 96 ล้านรายทั่วโลก เป็นโรคโควิด 19 และมีประชากรกว่า 2 ล้านรายเสียชีวิตจากการติดเชื้อจากสถานการณ์ดังกล่าว พบว่า (1) สำหรับสถานการณ์ในประเทศไทยพบว่าประชากรติดเชื้อมากกว่า 13,000 ราย และมี 71 รายเสียชีวิตจากโรคโควิด 19 (2) แม้ว่าคนส่วนใหญ่ที่เป็นโรคนี้อาจไม่มีอาการรุนแรง มีเพียงประมาณร้อยละ 20 เท่านั้นที่มีอาการป่วย และมีอัตราการเสียชีวิตต่ำกว่าร้อยละ 1.00 แต่เนื่องจากเป็นโรคใหม่จึงไม่มีภูมิคุ้มกันในคนทั่วไป ทำให้จำนวนผู้ที่ติดเชื้อมีมาก จึงส่งผลให้เกิดการเสียชีวิตจำนวนมาก ทำให้ระบบสาธารณสุขรองรับไม่ได้ ซึ่งมาตรการป้องกันต่าง ๆ ที่ใช้ในปัจจุบัน ได้แก่ การสวมหน้ากากอนามัย การล้างมือ การกักตัว และการรักษาระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) ส่งผลกระทบบ่อยอย่างรุนแรงต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่และระบบเศรษฐกิจ และไม่สามารถป้องกันการ

บทควาณวิจัย

ฐานวิถีใหม่ในการบริโภคอาหารของบุคลากรทางการแพทย์สายสนับสนุนวิชาชีพหลัก ในกรุงเทพมหานคร
ช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

แพร่ระบาดของโรคได้อย่างสมบูรณ์ [2] ความเปลี่ยนแปลงของชีวิตประจำวันช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การใช้ชีวิตประจำวันจึงจำเป็นต้องป้องกันตนเองเพื่อให้มีชีวิตรอดด้วยการปรับวิถีการดำรงชีวิตเพื่อให้ปลอดภัยจากการติดเชื้อ New Normal หรือฐานวิถีชีวิตใหม่ เป็นคำศัพท์ที่ถูกนำมาใช้มากขึ้นในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งหมายถึง สถานการณ์หรือปรากฏการณ์ที่แต่เดิมเป็นสิ่งที่ไม่ปกติ ผู้คนไม่คุ้นเคย ไม่ใช่มารฐาน ต่อมาเมื่อเหตุหรือเกิดวิกฤตบางอย่าง จึงมีการเปลี่ยนแปลง ทำให้สถานการณ์หรือปรากฏการณ์นั้นกลายเป็นสิ่งที่ปกติและเป็นมาตรฐาน นอกจากการมีมาตรการการป้องกันตัวเองแล้วยังต้องปรับตัวด้านอื่น ๆ ควบคู่ไปกับความพยายามรักษาและฟื้นฟูศักยภาพทางเศรษฐกิจและธุรกิจนำไปสู่การสรรค์สร้างสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ เทคโนโลยีใหม่ ๆ มีการปรับแนวคิด วิสัยทัศน์ วิธีการจัดการ ตลอดจนพฤติกรรม ทั้งในการแต่งกาย การรักษาสุขภาพอนามัย การศึกษาเล่าเรียน การสื่อสาร การทำธุรกิจ ด้านอาหาร ฯลฯ ซึ่งสิ่งใหม่ ๆ เหล่านี้ได้กลายเป็นความปกติใหม่ จนในที่สุดเมื่อเวลาผ่านไปก็จะทำให้เกิดความคุ้นชินจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตปกติของผู้คนในสังคม ในส่วนของฐานวิถีชีวิตใหม่ด้านอาหาร [3] สิ่งหนึ่งที่อยู่คู่การอนามัยโลกและกระทรวงสาธารณสุขให้คำแนะนำคือการเสริมภูมิคุ้มกันร่างกายด้วยอาหารและโภชนาการ ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นในการช่วยเสริมภูมิคุ้มกันร่างกายอีกทางหนึ่ง [4] การบริโภคอาหารที่ดีจะช่วยเสริมภูมิคุ้มกันของร่างกาย ก็เป็นอีกหนึ่งแนวทางที่ช่วยลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ หากติดเชื้อไปแล้วก็ยังช่วยลดความรุนแรงของโรคได้ และยังเป็นสิ่งที่เราทุกคนทำได้ไม่ยากเพราะอาหารนั้นเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวและคงปฏิเสธไม่ได้ว่าเราจำเป็นต้องกินอาหารทุกวันเพื่อให้มีกำลังในการดำเนินชีวิต แต่ถ้าเราให้ความสนใจมากขึ้นในการเลือกบริโภคอาหารที่มีส่วนช่วยในการสร้างภูมิคุ้มกัน ก็ถือว่ามีความคุ้มค่าอย่างมากกับสุขภาพของเราที่ได้รับจากอาหาร นอกจากการเลือกรับประทานอาหารที่ดีต่อสุขภาพแล้วต้องรับประทานอาหารที่สะอาด กินร้อน ช้อนตัวเอง ใช้ภาชนะที่สะอาดและล้างมือก่อนรับประทานอาหารทุกครั้ง ร่วมกับการออกกำลังกายและพักผ่อนให้เพียงพอ เพื่อให้ร่างกายแข็งแรงอยู่เสมอ [5]

การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในการดำรงชีวิตประจำวัน จะเห็นว่าการใช้ชีวิตประจำวันจำเป็นจะต้องมีมาตรการป้องกันตนเองเพื่อลดและป้องกันการติดเชื้อ ในส่วนของการบริโภคอาหาร คงปฏิเสธไม่ได้ว่าเราจำเป็นต้องบริโภคอาหารทุกวันเพื่อให้มีกำลังในการทำกิจกรรมประจำวันต่าง ๆ ซึ่งหากเราใส่ใจในการเลือกบริโภคอาหารมากขึ้นก็จะสามารถเพิ่มภูมิคุ้มกันให้แข็งแรง ทำให้มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรงเป็นอีกหนึ่งแนวทางที่ช่วยลดความเสี่ยงต่อการติดเชื้อ ช่วยลดความรุนแรงของโรค วิธีการบริโภคอาหารที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) การเว้นระยะห่างทางสังคม ห้ามบริโภคอาหารภายในร้านอาหาร การกินอาหารร้อน การไม่รับประทานอาหารร่วมกัน การล้างมือก่อนการรับประทานอาหาร ล้วนเกิดขึ้นภายหลังการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ

ผู้วิจัยในฐานะนักโภชนาการที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาล จึงมีความสนใจที่จะศึกษาฐานวิถีใหม่ในการบริโภคอาหารของบุคลากรทางการแพทย์สายสนับสนุนวิชาชีพหลักในกรุงเทพมหานคร ช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการนำไปปรับใช้ในการทำงาน รวมถึงบุคคลทั่วไปที่จะนำงานวิจัยนี้ไปใช้เป็นแนวทางในเชิงปฏิบัติและการเตรียมแผนการให้ความรู้ที่ถูกต้องและเหมาะสมกับสถานการณ์

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลในการบริโภคอาหารของบุคลากรทางการแพทย์ สายสนับสนุนวิชาชีพหลักในกรุงเทพมหานคร ช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

2.2 เพื่อศึกษาการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของบุคลากรทางการแพทย์สายสนับสนุนวิชาชีพหลัก ในกรุงเทพมหานคร ช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

2.3 เพื่อศึกษาฐานวิถีใหม่ในการบริโภคอาหารของ

บุคลากรทางการแพทย์สายสนับสนุนวิชาชีพหลักในกรุงเทพมหานคร ช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

2.4 เพื่อเปรียบเทียบระดับความสำคัญของฐานวิถีใหม่ในการบริโภคอาหารของบุคลากรทางการแพทย์สายสนับสนุนวิชาชีพหลัก ในกรุงเทพมหานคร ช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

2.5 เพื่อเปรียบเทียบระดับความสำคัญของฐานวิถีใหม่ในการบริโภคอาหารของบุคลากรทางการแพทย์สายสนับสนุนวิชาชีพหลัก ในกรุงเทพมหานคร ช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จำแนกตามการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันให้ความสำคัญต่อฐานวิถีชีวิตใหม่ในการบริโภคอาหารของบุคลากรทางการแพทย์สายสนับสนุนวิชาชีพหลักในกรุงเทพมหานคร ช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) แตกต่างกัน

3.2 การรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่แตกต่างกันให้ความสำคัญต่อฐานวิถีชีวิตใหม่ในการบริโภคอาหารของบุคลากรทางการแพทย์สายสนับสนุนวิชาชีพหลักในกรุงเทพมหานคร ช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) แตกต่างกัน

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรทางการแพทย์สายสนับสนุนวิชาชีพหลักที่ปฏิบัติงานภายในโรงพยาบาลในกรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วยบุคลากรทางการแพทย์ จำนวน 8 ตำแหน่ง ดังนี้ ผู้ช่วยพยาบาล ผู้ช่วยทันตแพทย์ พนักงานธุรการ ผู้ช่วยเภสัช/พนักงานเภสัช ผู้ช่วยนักกายภาพบำบัด/พนักงานกายภาพบำบัด เจ้าหน้าที่

เอ็กซเรย์/พนักงานการแพทย์/รังสีเทคนิค พนักงานห้องปฏิบัติการ และผู้ช่วยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โดยมีหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการแพทย์สายวิชาชีพหลัก

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ บุคลากรทางการแพทย์สายสนับสนุนวิชาชีพหลักที่ปฏิบัติงานภายในโรงพยาบาลในกรุงเทพมหานคร จำนวน 8 ตำแหน่ง ประกอบด้วย ผู้ช่วยพยาบาล ผู้ช่วยทันตแพทย์ พนักงานธุรการ ผู้ช่วยเภสัช/พนักงานเภสัช ผู้ช่วยนักกายภาพบำบัด/พนักงานกายภาพบำบัด เจ้าหน้าที่เอ็กซเรย์/พนักงานการแพทย์/รังสีเทคนิค พนักงานห้องปฏิบัติการ และผู้ช่วยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ได้จำนวน 400 คน

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

1) ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่งตามสายงานสนับสนุนวิชาชีพหลัก รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

2) การรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

3) ฐานวิถีใหม่ในการบริโภคอาหารของบุคลากรทางการแพทย์สายสนับสนุนวิชาชีพหลัก ในกรุงเทพมหานคร ช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจัดทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากบุคลากรทางการแพทย์สายสนับสนุนวิชาชีพหลัก ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นตัวแทนจากโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ โรงพยาบาลหัวเฉียว โรงพยาบาลบางมด โรงพยาบาลเวชธานี และโรงพยาบาลมงกุฎวัฒนะ จำนวน 400 คน ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในรูปแบบออนไลน์ (Google Form) โดยจัดส่งแบบสอบถามฉบับ

บทควาณวิจัย

ฐานวิถีใหม่ในการบริโภคอาหารของบุคลากรทางการแพทย์สายสนับสนุนวิชาชีพหลัก ในกรุงเทพมหานคร
ช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

จริงแบบลิงค์ และ QR code ให้แก่หน่วยงานที่มีกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการขอเข้าเก็บข้อมูลตามจำนวนที่กำหนด และดำเนินการเข้าเก็บข้อมูลในลักษณะการเข้าถึงตัวกลุ่มตัวอย่างในกรณีที่หน่วยงานอนุญาตให้เข้าพื้นที่ไปเก็บเป็นรายบุคคล

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่งตามสายงานสนับสนุนวิชาชีพหลัก และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ และค่าร้อยละ

2) การศึกษาการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3) การศึกษาฐานวิถีใหม่ในการบริโภคอาหารของบุคลากรทางการแพทย์สายสนับสนุนวิชาชีพหลัก ในกรุงเทพมหานคร ช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4) การเปรียบเทียบระดับความสำคัญของฐานวิถีใหม่ในการบริโภคอาหารของบุคลากรทางการแพทย์สายสนับสนุนวิชาชีพหลัก ในกรุงเทพมหานคร ช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กรณีตัวแปรที่จำแนกเป็น 2 กลุ่ม

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความสำคัญการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยรวม

การรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยรวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำคัญ
ช่องทางการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)	3.78	0.71	มาก
วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)	3.70	0.69	มาก
การเตรียมตัวก่อนการฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)	4.52	0.47	มากที่สุด
อาการข้างเคียงภายหลังการฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)	2.99	1.17	ปานกลาง
รวม	3.75	0.49	มาก

ใช้การทดสอบค่าที (Independent t-test) สำหรับตัวแปรที่จำแนกเป็น 3 กลุ่มขึ้นไปใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)

5) การเปรียบเทียบระดับความสำคัญของฐานวิถีใหม่ในการบริโภคอาหารของบุคลากรทางการแพทย์สายสนับสนุนวิชาชีพหลัก ในกรุงเทพมหานคร ช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จำแนกตามการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กรณีตัวแปรที่จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบค่าที (Independent t-test) สำหรับตัวแปรที่จำแนกเป็น 3 กลุ่มขึ้นไปใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)

5. ผลการวิจัย

5.1 การศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 79.50 เป็นเพศหญิง มีอายุน้อยกว่า 31 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.25 โดยมีสถานภาพโสด ร้อยละ 64.25 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 55.00 ในตำแหน่งพนักงานธุรการ คิดเป็นร้อยละ 20.50 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 69.00

5.2 การศึกษาการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ปรากฏดังตารางที่ 1

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ให้ระดับความสำคัญต่อการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกัน โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยรวม อยู่ใน ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ย มากที่สุดคือ การเตรียมตัวก่อนการฉีดวัคซีนป้องกันโรคติด ตา

เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อยู่ในระดับมากที่สุด 5.3 การศึกษาฐานวิถีใหม่ในการบริโภคอาหารของ บุคลากรทางการแพทย์สายสนับสนุนวิชาชีพหลัก ใน กรุงเทพมหานคร ช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับความสำคัญฐานวิถีใหม่ในการบริโภคอาหาร โดยรวม

ฐานวิถีใหม่ในการบริโภคอาหาร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำคัญ
การเตรียมความพร้อมก่อนการบริโภคอาหาร	4.61	0.46	มากที่สุด
ประเภทอาหารที่บริโภค	3.87	0.58	มาก
ลักษณะอาหารที่บริโภค	4.38	0.63	มาก
ชนิดอาหารเสริมภูมิคุ้มกันต้านทานโควิด-19	4.14	0.68	มาก
อาหารที่นิยมบริโภค	3.63	0.63	มาก
สถานที่ในการบริโภคอาหาร	3.31	0.70	ปานกลาง
ช่องทางการเลือกบริโภคอาหาร	3.52	0.72	มาก
รวม	3.92	0.38	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความ สำคัญต่อฐานวิถีใหม่ในการบริโภคอาหาร พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ให้ความสำคัญโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การเตรียมความพร้อม ก่อนการบริโภคอาหารอยู่ในระดับมากที่สุด

5.4 การเปรียบเทียบระดับความสำคัญของฐานวิถีใหม่ใน การบริโภคอาหารของบุคลากรทางการแพทย์สายสนับสนุน วิชาชีพหลัก ในกรุงเทพมหานคร ช่วงสถานการณ์การระบาด ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จำแนกตาม ปัจจัยส่วนบุคคล ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบระดับความสำคัญของฐานวิถีชีวิตใหม่ในการบริโภคอาหารจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	ฐานวิถีชีวิตใหม่ในการบริโภคอาหาร			
	t	Sig.	F	Sig.
เพศ	.465	.642	-	-
อายุ	-	-	.642	.588
สถานภาพ	-	-	.719	.488
ระดับการศึกษา	-	-	1.253	0.287
ตำแหน่งตามสายงานสนับสนุนวิชาชีพหลัก	-	-	4.606*	0.000
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	-	-	2.819*	0.039

บทควาณวิจัย

ฐานวิถีชีวิตใหม่ในการบริโภคอาหารของบุคลากรทางการแพทย์สายสนับสนุนวิชาชีพหลัก ในกรุงเทพมหานคร
ช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบระดับความสำคัญของฐานวิถีชีวิตใหม่ในการบริโภคอาหารจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งตามสายงานสนับสนุนวิชาชีพหลัก และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน ให้ความสำคัญต่อฐานวิถีชีวิตใหม่ในการบริโภคอาหารในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) แตกต่างกัน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศ อายุ สถานภาพ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ให้ความสำคัญต่อฐานวิถีชีวิต

ใหม่ในการบริโภคอาหารไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.5 การเปรียบเทียบระดับความสำคัญของฐานวิถีชีวิตใหม่ในการบริโภคอาหารของบุคลากรทางการแพทย์สายสนับสนุนวิชาชีพหลัก ในกรุงเทพมหานคร ช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จำแนกตามการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบระดับความสำคัญของฐานวิถีชีวิตใหม่ในการบริโภคอาหาร จำแนกตามการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

การรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)	ฐานวิถีชีวิตใหม่ในการบริโภคอาหาร	
	F	Sig.
ช่องทางการรับรู้เกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019	9.963*	.000
วัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)	7.270*	.000
การเตรียมตัวก่อนการฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)	16.263*	.000
อาการข้างเคียงภายหลังการฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)	24.603*	.000

จากตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบระดับความสำคัญของฐานวิถีชีวิตใหม่ในการบริโภคอาหาร จำแนกตามการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พบว่า ทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

6. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล

1) ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลในการบริโภคอาหารของบุคลากรทางการแพทย์สายสนับสนุนวิชาชีพหลัก พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ร้อยละ 79.50 เป็นเพศหญิง มีอายุน้อยกว่า 31 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.25 โดยมีสถานภาพโสด ร้อยละ 64.25 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 55.00 ซึ่งอยู่ในตำแหน่งพนักงานธุรการ คิดเป็นร้อยละ 20.50 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000-20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ

69.00 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของอนุจิตต์ [6] ได้การศึกษาระดับพฤติกรรมบริการของบุคลากรสายสนับสนุน โรงพยาบาลทันตกรรมคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่ากลุ่มตัวอย่างในบุคลากรทางการแพทย์สายสนับสนุน จำนวน 522 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 21-30 ปี โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีสถานภาพโสด ร้อยละ 61.30 มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,000-20,000 บาท ร้อยละ 53.00 (ฉัตร กั้นพันภัย) [7] จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 71.0 ซึ่งการแบ่งภารกิจของบุคลากรสายสนับสนุน พบบุคลากรในภารกิจด้านอำนวยการ ส่วนใหญ่เป็นตำแหน่งงานบริหารทั่วไป งานธุรการและงานสารบรรณ เป็นต้น [8]

2) การรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความสำคัญต่อการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยรวม อยู่ในระดับ

มาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การเตรียมตัวก่อนการฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งการเตรียมตัวก่อนการฉีดวัคซีนที่กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความสำคัญโดยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ศึกษาข้อมูลต่าง ๆ เพิ่มเติมเกี่ยวกับการเตรียมตัวก่อนเข้ารับการฉีดวัคซีน รองลงมาคือ การรักษาสุขภาพให้แข็งแรงอยู่เสมอ และน้อยที่สุดคือ หลีกเลี่ยงการรับประทาน ยาบรรเทาอาการปวดและลดอาการอักเสบจำพวก: ไบโพรเฟน (Ibuprofen), อาร์คอกเซีย (Arcoxia), ซีลีเบร็กซ์ (Celebrex) เด็ดขาด ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ข้อมูลที่เกี่ยวกับการเตรียมตัวก่อนการรับการฉีดวัคซีน ในสื่อสังคมออนไลน์ ส่งผลต่อการให้ระดับความสำคัญในด้านการเตรียมตัวก่อนการฉีดวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สอดคล้องกับข้อมูลข้อควรรู้ 5 ข้อก่อนรับวัคซีนโควิด-19 เข็มแรก (โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย) [9] กล่าวไว้ในคำแนะนำจากแพทย์ว่าควรดูแลสุขภาพให้แข็งแรง สวมหน้ากากอนามัย ทานอาหารปรุงสุก ใช้น้ำยาฆ่าเชื้อและล้างมือบ่อย ๆ ด้วยน้ำและสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ และรักษาระยะห่างระหว่างบุคคล

3) ฐานวิถีใหม่ในการบริโภคอาหารของบุคลากรทางการแพทย์สายสนับสนุนวิชาชีพหลัก ในกรุงเทพมหานคร ช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การเตรียมความพร้อมก่อนการบริโภคอาหารอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งบุคลากรทางการแพทย์สายสนับสนุนวิชาชีพหลักให้ระดับความสำคัญในด้านการเตรียมความพร้อมก่อนการบริโภคอาหารอยู่ในระดับมาก ซึ่งการเตรียมความพร้อมก่อนการบริโภคอาหารที่กลุ่มตัวอย่างให้ระดับความสำคัญโดยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สวมใส่หน้ากากผ้า หรือหน้ากากอนามัยตลอดเวลา รองลงมาคือ ล้างมือด้วยสบู่และน้ำหรือเจลแอลกอฮอล์ ก่อนและหลังการบริโภคอาหารและน้อยที่สุดคือ มีการวางแผนในการเลือกซื้อสินค้าเพื่อความรวดเร็วในการเลือกซื้อสินค้าและลดระยะเวลาที่อยู่ภายในตลาด/ห้างสรรพสินค้า ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าข้อมูลที่เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมก่อน

การบริโภคอาหาร ในสื่อสังคมออนไลน์ ส่งผลต่อการให้ระดับความสำคัญในการเตรียมความพร้อมก่อนการบริโภคอาหาร ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลข้อควรรู้ 5 ข้อก่อนรับวัคซีนโควิด-19 เข็มแรก โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย [9] กล่าวไว้ในคำแนะนำจากแพทย์ว่า สวมหน้ากากอนามัย ทานอาหารปรุงสุก ใช้น้ำยาฆ่าเชื้อและล้างมือบ่อย ๆ ด้วยน้ำและสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ และรักษาระยะห่างระหว่างบุคคล

4) เปรียบเทียบระดับความสำคัญของฐานวิถีใหม่ในการบริโภคอาหารของบุคลากรทางการแพทย์สายสนับสนุนวิชาชีพหลัก ในกรุงเทพมหานคร ช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งตามสายงานสนับสนุนวิชาชีพหลัก และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน ให้ความสำคัญต่อฐานวิถีใหม่ในการบริโภคอาหารในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) แตกต่างกัน ส่วนเพศ อายุ สถานภาพ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ให้ความสำคัญต่อฐานวิถีชีวิตใหม่ในการบริโภคอาหาร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับการศึกษาของผกามาต [10] ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริโภคอาหารจานด่วนของบุคคลวัยทำงาน เขตจอมทอง จังหวัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารจานด่วนของบุคคลวัยทำงานเขตจอมทอง จังหวัดกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และในการศึกษาของมนัสชนก [11] ได้ศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปช่วงสถานการณ์ COVID-19 ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยด้านประชากรของกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่กรุงเทพมหานครที่มีเพศ อายุ สถานภาพ อาชีพ และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน ทำให้พฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปช่วงสถานการณ์ COVID-19 ต่างกัน

5) เปรียบเทียบระดับความสำคัญของฐานวิถีใหม่ในการบริโภคอาหารของบุคลากรทางการแพทย์สายสนับสนุนวิชาชีพหลัก ในกรุงเทพมหานคร ช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จำแนกตาม

บทควาณวิจัย

ฐานวิถิใหม่ในการบริโภคอาหารของบุคลากรทางการแพทย์สาขานับสนุนวิชาชีพหลัก ในกรุงเทพมหานคร
ช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

การรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับวัคซีนป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พบว่า ทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับแนวคิดของสุมิน [12] การบริโภคอาหารเป็นผลมาจากความเกี่ยวเนื่องของพฤติกรรมหลายอย่าง เช่น การเลือกอาหาร การเตรียมอาหาร การสั่งอาหาร การรับประทานอาหาร คนส่วนใหญ่จะมีข้อมูลเกี่ยวกับชนิดอาหาร สถานที่ซื้อหรือที่รับประทานอาหาร รวมถึงการรับประทานอาหารกับใคร พฤติกรรมเหล่านี้มีความซับซ้อนและสัมพันธ์กัน ซึ่งปัจจัยที่สำคัญที่มีผลต่อพฤติกรรมตามแนวคิด ได้แก่ ปัจจัยนำ (Predisposing Factors) คือ ปัจจัยที่มีอยู่ในตัวบุคคล ประกอบด้วย ความรู้ ทศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม การรับรู้ และปัจจัยด้านประชากร เป็นปัจจัยที่จูงใจและให้เหตุผลเพื่อการมีพฤติกรรม ยกตัวอย่างเช่น ความรู้ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม แต่การเพิ่มความรู้เพียงอย่างเดียวก็ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้เสมอไป การรับรู้ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อร่างกายได้รับสิ่งเร้าและมีการตอบสนองทำให้เกิดภาวะจิตที่ผสมผสานระหว่างความคิด ประสพการณ์และการทำงานของประสาทสัมผัสซึ่งการรับรู้จะเป็นตัวแปรทางจิตสังคม ที่เชื่อว่ามืผลกระตุนพฤติกรรมของแต่ละคน และในการศึกษาของ เจริญชัย และคณะ [13] ได้ศึกษาการศึกษาการบริโภคอาหารริมทาง ในกรุงเทพมหานคร และผลกระทบตอทศนคติและความตั้งใจแสดงพฤติกรรมของผู้บริโภค พบว่า การรับรู้มีอิทธิพลอย่างสูงต่อการตั้งใจที่จะมาบริโภคอาหารริมทาง

6.2 ข้อเสนอแนะ

1) เพิ่มการเปรียบเทียบวิถีชีวิตในการบริโภคอาหาร ก่อนและหลังช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อให้เห็นความแตกต่างอย่างชัดเจน

2) ทำการเปรียบเทียบวิถีชีวิตในการบริโภคอาหารกับกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- [1] กิตติพร เนาว์สุวรรณ และคณะ. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความรุนแรงของโรคต่อบทบาทการดำเนินงานควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในชุมชนของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในประเทศไทย. วารสารสถาบันบำราศนราดูร. 14 (2), 2-103.
- [2] กระทรวงสาธารณสุข กรมควบคุมโรค. (2564). [ออนไลน์]. แนวทางการให้วัคซีนโควิด 19 ในสถานการณ์การระบาดปี 64 ของประเทศไทย. [สืบค้นเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2564]. เข้าถึงได้จาก <https://ddc.moph.go.th/uploads/files/1729520210301021023.pdf>.
- [3] กรุงเทพธุรกิจออนไลน์. (2563). [ออนไลน์]. New Normal' คืออะไร? เมื่อโควิด-19 ผลักเราสู่ชีวิตปกติวิถีใหม่. [สืบค้นเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2564]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/882508>.
- [4] Chula Communication Center. (2021). [ออนไลน์]. เสริมภูมิต้านทานโควิด-19 กับโภชนาการง่าย ๆ ที่ใคร ๆ ก็เข้าถึงได้. [สืบค้นเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2564]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.chula.ac.th/news/>.
- [5] Healthy Eating, (2563). [ออนไลน์]. อาหารเสริมภูมิคุ้มกัน ในช่วงการแพร่ระบาด COVID-19. [สืบค้นเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2564]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.rama.mahidol.ac.th/atrama/issue037/healthy-eating>.
- [6] อนุจิตต์ คงอม. (2564). ระดับพฤติกรรมบริการของบุคลากรสายสนับสนุน โรงพยาบาลทันตกรรม คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. วารสาร Mahidol R2R e-Journal. 8 (2), 187-199.
- [7] ฉัตรี กันพันภัย. (2563). พฤติกรรมการบริโภคอาหารนอกบ้านของประชากรในอำเภอบ้านตากก่อนเกิดวิกฤติโควิด-19 และหลังการเกิดวิกฤติโควิด-19. วิชาเอกบริหารธุรกิจ, สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสุโขทัย.

- [8] ปาหนัน กนกวงศ์นันท์. (2559). การพัฒนากรอบอัตรา
กำลังสายสนับสนุนของโรงพยาบาลสังกัดสำนักงาน
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข. วารสารศูนย์การศึกษา
แพทยศาสตร์คลินิก โรงพยาบาลพระปกเกล้า.
33 (1), 58-70.
- [9] โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย. (2563).
[ออนไลน์]. 5 ข้อควรรู้ก่อนรับวัคซีนโควิด-19 เข็มแรก.
[สืบค้นเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2564]. เข้าถึงได้จาก:
<https://chulalongkornhospital.go.th/kcmh/line/>.
- [10] ผกามาศ เชื้อประดิษฐ์. (2561). พฤติกรรมการบริโภค
อาหารจานด่วนของบุคคลวัยทำงาน เขตจอมทอง จังหวัด
กรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยสยาม.
- [11] มนัสชนก ไชยรัตน์. (2563). [ออนไลน์]. พฤติกรรม
ผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปช่วงสถานการณ์ COVID-19
ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร. [สืบค้นเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์
2564]. เข้าถึงได้จาก: <https://mmm.ru.ac.th/>,
- [12] สุปิน สุนันตะ. (2551). พฤติกรรมการบริโภคอาหาร
ของเด็กนักเรียนประถมศึกษา อำเภอฟาง จังหวัด
เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาโภชนาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่.
- [13] เจริญชัย เอกมาไพศาล, สิริพร เขตเจนการ, และสุพัฒนา
เตโชชลาลัย. (2563). การศึกษาการบริโภคอาหาร
ริมทางใน กรุงเทพมหานครและผลกระทบต่อทัศนคติ
และความตั้งใจแสดงพฤติกรรมของผู้บริโภค. จุฬาลงกรณ์
ธุรกิจปริทัศน์. 42 (1), 21-42.

แรงจูงใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีน ที่เข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทย

Tourist Motivations Among Mainland Chinese Tourists Visiting Thailand

สรพงษ์ เจริญกฤตยาวุฒิ¹ และไพฑูรย์ มนต์พานทอง²

Sorrapong Charoenkittayawut¹ and Paithoon Monpanthong²

¹ นักศึกษาปริญญาโท คณะการจัดการการท่องเที่ยว สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

School of Tourism Management, National Institute of Development Administration

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำ คณะการจัดการการท่องเที่ยว สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

School of Tourism Management, National Institute of Development Administration

¹ Corresponding Author: E-mail: sorrapong_c@hotmail.com

Received: 20 ธ.ค. 64 Revised: 3 ก.พ. 65 Accepted: 28 มี.ค. 65

DOI: 10.14416/j.ted.2023.12.014

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบแรงจูงใจหลักและแรงจูงใจดิ่งในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทย ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวจีนที่เคยมีประสบการณ์เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทยในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา โดยที่เก็บรวบรวมข้อมูลผ่านแบบสอบถามออนไลน์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า องค์ประกอบแรงจูงใจหลักในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทย ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลกลุ่มต่าง ๆ 2) การหลบหลีกจากวิถีชีวิตประจำวัน 3) การสร้างพลังและความบันเทิงให้กับชีวิต 4) การเดินทางท่องเที่ยวในที่ที่บุคคลรอบข้างเคยมาเยือน และการแบ่งปันประสบการณ์ท่องเที่ยว 5) การเรียนรู้ในสิ่งที่แปลกใหม่หรือแตกต่าง 6) การเติมความฝันและการให้รางวัลในชีวิต และ 7) ความเป็นอิสระและการเปิดมุมมองให้กับชีวิต นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า องค์ประกอบแรงจูงใจดิ่งในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทย ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) แหล่งท่องเที่ยวที่ครบครัน 2) แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ศาสนาและความเชื่อของไทย 3) แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่มีความหลากหลาย 4) ราคา คุณภาพ และการต้อนรับขับสู้ 5) สถานการณ์เกี่ยวกับโรคระบาดโควิด-19 6) อาหารที่เลือกรับประทานและความสะดวกสบายในการเดินทาง 7) กิจกรรมเสริมความงามและสุขภาพ และ 8) ประสิทธิภาพของนโยบายการจัดการโรคระบาดโควิด-19 และความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว

คำสำคัญ: แรงจูงใจหลักในการท่องเที่ยว แรงจูงใจดิ่งในการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวจีน

Abstract

The objective of this research was to explore the components of push and pull motivations among Mainland Chinese tourists visiting Thailand. The subjects in this research were Chinese tourists who had visited Thailand in the past five years. Data were collected through the online survey. Mean, standard deviation, and the exploratory factor analysis were used for data analysis.

The findings based on the exploratory factor analysis indicated that push motivation consisted of seven components, namely; (i) interaction with groups of people, (ii) escape from daily life, (iii) life-empowering and entertaining, (iv) traveling to the place where known people have ever visited and sharing travel experiences, (v) learning something new or different, (vi) the fulfillment of dreams and the rewards of life, and (vii) seeking freedom and openness to life. In addition, the findings of the exploratory factor analysis revealed that the pull motivation of Thailand's destinations consisted of eight components, namely: (i) well-equipped tourist attractions, (ii) historical, religious, and spiritual sites, (iii) unique and diverse tourism activities and destination, (iv) price, quality and hospitality, (v) COVID-19 situations in Thailand, (vi) famous food and travel convenience, (vii) beauty and wellness activities, and (viii) the effectiveness of the COVID-19 epidemic management policy and destination safety.

Keywords: Push Motivation, Pull Motivation, Mainland Chinese Tourists

1. บทนำ

ตลาดนักท่องเที่ยวชาวจีนนับได้ว่ามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและความมั่งคั่งของเศรษฐกิจโลกในภาพรวม และเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก [1] หรือเรียกได้ว่าเป็นตลาดการท่องเที่ยวที่เฟื่องฟูมากที่สุดในโลก [2] ในช่วงก่อนการเกิดสถานการณ์การระบาดของไวรัสโคโรนา นักท่องเที่ยวชาวจีนขาออกมีจำนวน 57.39 ล้านคนในปี พ.ศ. 2552 เพิ่มขึ้นถึง 154.63 ล้านคนในปี พ.ศ. 2562 [3] ซึ่งสัดส่วนของตลาดนักท่องเที่ยวจีนใหญ่สูงเป็นอันดับหนึ่งของโลก นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นมา [4] อีกทั้ง นักท่องเที่ยวจีนยังมีปริมาณการใช้จ่ายในการท่องเที่ยวสูงที่สุดเป็นอันดับหนึ่งของโลกอีกด้วย ดังที่ World Tourism Organization [2] ได้กล่าวไว้ว่านักท่องเที่ยวชาวจีนเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพและความพร้อมที่จะเดินทางท่องเที่ยวยังนานาประเทศหรือที่เรียกว่า 'China Ready' หากพิจารณาถึงจุดหมายปลายทางต่างประเทศที่นักท่องเที่ยวจีนนิยมเดินทางไปท่องเที่ยว นั้น ประเทศไทยถือได้ว่าเป็นจุดหมายปลายทางที่นักท่องเที่ยวชาวจีนนิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในลำดับต้น ๆ เนื่องด้วยประเทศไทยมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีจุดเด่นใน

ระดับโลกและมีความหลากหลายทั่วทั้งประเทศไทย ราคาค่อนข้างถูกเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ และสถานที่ตั้งของประเทศไทยไม่ห่างไกลจากเมืองที่สำคัญ ๆ ของประเทศจีนมากนัก [2] รวมไปถึงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมของประเทศไทย [4] ส่งผลให้สามารถดึงดูดให้กระแสนักท่องเที่ยวชาวจีนเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทยอย่างไม่ขาดสาย อย่างไรก็ตาม การสร้างแรงดึงดูดให้กระแสนักท่องเที่ยวชาวจีนให้เข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทยอย่างต่อเนื่องอาจไม่ง่ายในสภาพการแข่งขันการตลาดการท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่มีความรุนแรงในปัจจุบัน เนื่องด้วยประเทศคู่แข่งด้านการท่องเที่ยวทั้งทางตรงและทางอ้อมและนานาประเทศที่ใกล้เคียงและใกล้เคียงได้พยายามศึกษาและทำความเข้าใจพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีนอย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงนานาประเทศได้พยายามเสนอข้อมูลการท่องเที่ยวและจุดขายของประเทศตนเพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวชาวจีนเข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศของตนมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม จากการรายงานของ World Tourism Organization [2] ได้ชี้ชัดว่า พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีนในยุคปัจจุบันมีความ

ซับซ้อนและรูปแบบที่แตกต่างไปจากเดิมมาก อีกทั้งพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีนยังมีความต้องการที่หลากหลายและมีแนวโน้มในลักษณะที่เป็นปัจเจกชนสูงขึ้นด้วย นอกจากนี้ Neilson [5] ยังได้ชี้ชัดว่านักท่องเที่ยวชาวจีนในแต่ละช่วงวัยมีความต้องการในการเดินทางท่องเที่ยวยังต่างประเทศที่แตกต่างกันออกไป และปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดหรือตัวขับเคลื่อนที่ทำให้บุคคลตัดสินใจเลือกจุดหมายปลายทางในแหล่งท่องเที่ยวต่างประเทศก็มีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปด้วยเช่นเดียวกัน

จากสถานการณ์การแข่งขันทางการท่องเที่ยวนานาชาติที่มีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับความซับซ้อนและพลวัตของแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีนจึงถือได้ว่าเป็นกุญแจสำคัญต่อการท่องเที่ยวของประเทศไทย การเข้าใจถึงแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่เป็นตัวขับเคลื่อนทำให้บุคคลตัดสินใจที่จะเดินทางท่องเที่ยวนั้น ทำให้เข้าใจถึงเบื้องหลังของพฤติกรรมการท่องเที่ยว อีกทั้งยังทำให้เข้าใจถึงเหตุผลหรือเบื้องหลังที่ผลักดันหรือกระตุ้นทำให้บุคคลตัดสินใจที่จะออกเดินทางท่องเที่ยวด้วยเช่นเดียวกัน ซึ่งการทำความเข้าใจถึงแรงจูงใจในการท่องเที่ยวถือได้ว่าเป็นหัวใจหรือสิ่งสำคัญของความสำเร็จในการท่องเที่ยว รวมไปถึงนักการตลาดผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว และผู้กำหนดนโยบายการท่องเที่ยวยังสามารถใช้สารสนเทศดังกล่าวในการเสนอผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองต่อความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวได้เฉพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น อันนำไปสู่ความสำเร็จทางการตลาดในที่สุด [6],[7]

ด้วยเหตุผลดังกล่าวในข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทย การเจาะตลาดนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้จึงจำเป็นต้องเข้าใจอย่างถ่องแท้ทั้งแรงจูงใจหลักและแรงจูงใจดังที่เป็นตัวขับเคลื่อนทำให้บุคคลตัดสินใจเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทย ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นแนวทางที่สำคัญที่จะนำไปสู่การสร้างความรู้ความเข้าใจในนักท่องเที่ยวจีนอย่างลึกซึ้ง อันจักนำไปสู่กำหนดนโยบายการท่องเที่ยวและการสร้างกลยุทธ์ทางการตลาดการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ เพื่อที่จะดึงดูดกระแสนักท่องเที่ยวชาวจีน

ให้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษารูปแบบประกอบแรงจูงใจหลักและแรงจูงใจดิ่งในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทย

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและตัวอย่าง ประชากรในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวจีนที่มีถิ่นพำนักในสาธารณรัฐประชาชนจีนและเคยเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทยภายในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา และพักค้างแรมในประเทศไทยเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 วัน แต่ไม่เกิน 90 วันเพื่อประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีได้ก่อให้เกิดค่าจ้างหรือค่าตอบแทนแต่อย่างใด ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมไว้ไม่ต่ำกว่า 10 เท่าของจำนวนตัวแปรที่ศึกษา คือ ไม่ต่ำกว่า 400 ราย การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ใช้การสำรวจออนไลน์ (Online Survey) โดยได้รับความอนุเคราะห์จากชาวจีนเป็นผู้แจกแบบสอบถามออนไลน์ผ่านช่องทางต่าง ๆ

3.2 เครื่องมือการวิจัยที่ใช้การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามออนไลน์ (Online Questionnaire) เครื่องมือการวิจัยดังกล่าวได้ถูกตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญทางการตลาดและการท่องเที่ยวจำนวน 3 ท่าน ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา พบว่า ทุกข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1 หลังจากนั้น จึงนำแบบสอบถามฉบับภาษาไทยที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญไปแปลเป็นภาษาจีนโดยผู้เชี่ยวชาญทางการท่องเที่ยวที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านภาษาจีนและภาษาไทย และได้ทำการแปลแบบสอบถามภาษาจีนเป็นภาษาไทยเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการแปลและภาษา (Back Translation) อีกครั้งหนึ่ง หลังจากนั้น จึงนำแบบสอบถามฉบับภาษาจีนที่ได้ไปทดลองใช้กับนักท่องเที่ยวชาวจีนจำนวน 30 ราย เพื่อนำไปตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือวิจัย ผลการวิเคราะห์ความเที่ยง พบว่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ของเครื่องมือวิจัยในแรงจูงใจหลักและแรงจูงใจ

ตั้งในการท่องเที่ยวมีค่าเท่ากับ 0.734 และ 0.712 ตามลำดับ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้ใช้การสำรวจออนไลน์ระหว่างวันที่ 1 สิงหาคม ถึง 30 กันยายน พ.ศ. 2564 รวมระยะเวลา 2 เดือน โดยมีนักท่องเที่ยวชาวจีนเข้ามาตอบแบบสอบถามออนไลน์จำนวนทั้งสิ้น 659 ราย ทั้งนี้มีแบบสอบถามที่สมบูรณ์ที่นำมาวิเคราะห์ข้อมูลจำนวน 609 ฉบับ หรือคิดเป็นร้อยละ 92.41 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาถึงระดับของแรงจูงใจหลักและแรงจูงใจตั้งในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2) การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) เพื่อองค์ประกอบแรงจูงใจหลักและแรงจูงใจตั้งในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทย โดยทำการสกัดองค์ประกอบด้วยเทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis) และหมุนแกนแบบมุมฉาก

(Orthogonal Rotation) ด้วยเทคนิควิธี Varimax

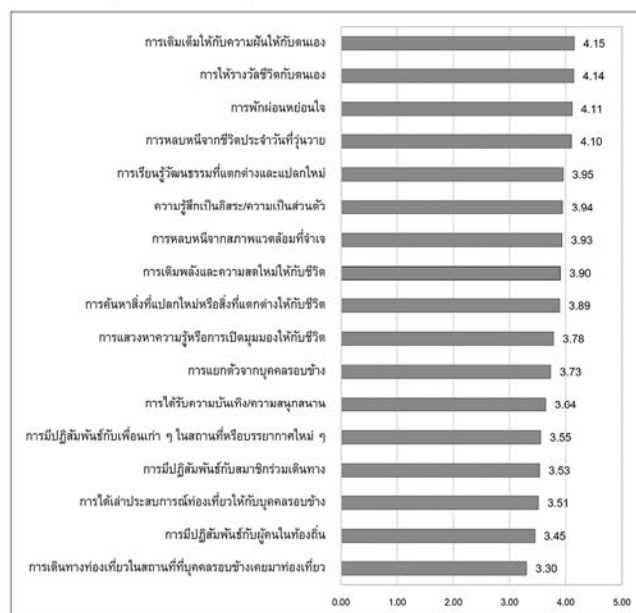
4. ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยสามารถจำแนกออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

4.1 ระดับแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทย สามารถจำแนกออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1) แรงจูงใจหลักในการท่องเที่ยว ผลการศึกษา พบว่าระดับแรงจูงใจหลักของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทยสูงสุดห้าอันดับแรก ได้แก่ การเติมเต็มให้กับความฝันให้กับตนเอง การให้รางวัลชีวิตกับตนเอง การพักผ่อนหย่อนใจ การหลบหนีจากชีวิตประจำวันที่น่าเบื่อ การเรียนรู้วัฒนธรรมที่แตกต่างและแปลกใหม่ ตามลำดับ (ดังภาพที่ 1)

2) แรงจูงใจตั้งในการท่องเที่ยว ผลการศึกษา พบว่าระดับแรงจูงใจตั้งของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทยสูงสุดห้าอันดับแรก ได้แก่ สบายและนวด คุณภาพการบริการที่มีมาตรฐาน อัตราการเสียชีวิตจากโรคระบาดโควิด-19 สถานที่พัก/โรงแรมที่มีคุณภาพ ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวที่ไม่แพง (ดังภาพที่ 2)

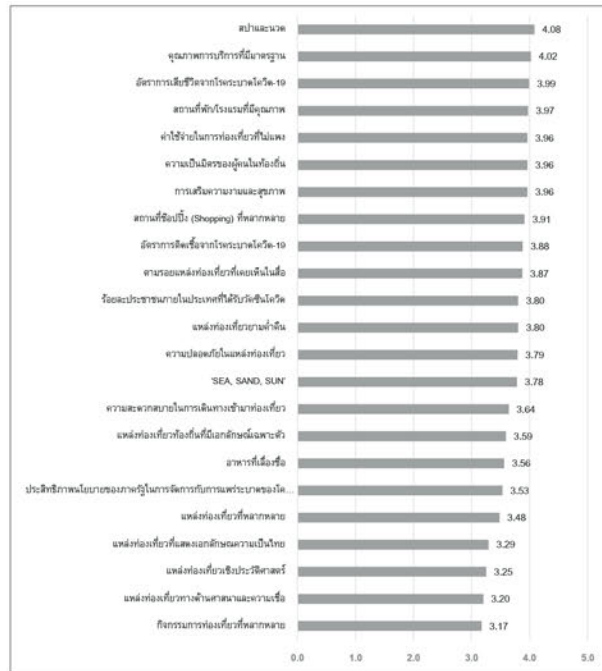

ภาพที่ 1 แรงจูงใจหลักในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทย

บทควาณวิจย

แรงจูงใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทย

ภาพที่ 2 แรงจูงใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทย

4.2 องค์ประกอบเชิงสำรวจแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทยสามารถจำแนกออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1) แรงจูงใจหลักในการท่องเที่ยว ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ถึงตัวแปรแรงจูงใจหลักในการท่องเที่ยวทั้ง 17 ตัวแปร พบว่า การทดสอบด้วยวิธี Bartlett's Test of Sphericity มีค่าสถิติไคสแควร์ (Approx. Chi-Square) เท่ากับ 1941.751 ณ องศาความเป็นอิสระที่ 136 ($p=.000$) นั้น แสดงว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรแรงจูงใจหลักในการท่องเที่ยวไม่เป็นเมทริกซ์เอกลักษณ์ (Identity Matrix) และการทดสอบด้วยดัชนี Kaiser-Mayer-Olkin (KMO) มีค่าเท่ากับ 0.650 นั้นแสดงว่า ตัวแปรแรงจูงใจหลักในการท่องเที่ยวทั้ง 17 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับดี ด้วยเหตุนี้ ตัวแปรแรงจูงใจหลักดังกล่าวจึงมีความเหมาะสมที่จะทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจด้วยการสกัดปัจจัยแบบ Principal Component Analysis (PCA) และการหมุนแกนแบบตั้งฉาก (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธี Varimax พบว่ามี 7 องค์ประกอบ

ที่มีค่าไอเกน (Eigen Value) เกิน 1.00 ทั้งนี้ทั้ง 7 องค์ประกอบดังกล่าวสามารถอธิบายถึงความผันแปรของแรงจูงใจหลักในการท่องเที่ยวได้ร้อยละ 66.74 โดยที่ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบตามรายละเอียดของตัวแปรที่เป็นสมาชิกในแต่ละองค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลกลุ่มต่าง ๆ 2) การหลบหนีจากวิถีชีวิตประจำวัน 3) การสร้างพลังและความบันเทิงให้กับชีวิต 4) การเดินทางท่องเที่ยวในที่ที่บุคคลรอบข้างเคยมาเยือนและการแบ่งปันประสบการณ์ท่องเที่ยว 5) การเรียนรู้ในสิ่งแปลกใหม่หรือแตกต่าง 6) การเติมความฝันและการให้รางวัลในชีวิต และ 7) ความเป็นอิสระและการเปิดมุมมองให้กับชีวิต (ดังตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของแรงจูงใจหลักในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทย

แรงจูงใจหลักในการท่องเที่ยว	น้ำหนัก องค์ประกอบ	ค่าไอเกน	ร้อยละของ ความแปรปรวน
องค์ประกอบที่ 1: การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลกลุ่มต่าง ๆ			
การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนในท้องถิ่น	0.628	1.781	10.477
การมีปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกร่วมเดินทาง	0.745		
การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนเก่า ๆ ในสถานที่หรือบรรยากาศใหม่ ๆ	0.734		
องค์ประกอบที่ 2: การหลบหนีจากวิถีชีวิตประจำวัน			
การหลบหนีจากชีวิตประจำวันที่น่าเบื่อ	0.590	1.736	10.214
การหลบหนีจากสภาพแวดล้อมที่จำเจ	0.823		
การแยกตัวจากบุคคลรอบข้าง	0.746		
องค์ประกอบที่ 3: การสร้างพลังและความบันเทิงให้กับชีวิต			
การพักผ่อนหย่อนใจ	0.703	1.670	9.821
การเติมพลังและความสดใหม่ให้กับชีวิต	0.764		
การได้รับความบันเทิง/ความสนุกสนาน	0.558		
องค์ประกอบที่ 4: การเดินทางท่องเที่ยวในที่ที่บุคคลรอบข้างเคยมาเยือนและการแบ่งปันประสบการณ์ท่องเที่ยว			
การเดินทางท่องเที่ยวในสถานที่ที่บุคคลรอบข้างเคยมาท่องเที่ยว	0.791	1.641	9.650
การได้เล่าประสบการณ์ท่องเที่ยวให้กับบุคคลรอบข้าง	0.794		
องค์ประกอบที่ 5: การเรียนรู้ในสิ่งแปลกใหม่หรือแตกต่าง			
การค้นหาสิ่งแปลกใหม่หรือสิ่งที่แตกต่างให้กับชีวิต	0.887	1.628	9.578
การเรียนรู้วัฒนธรรมที่แตกต่างและแปลกใหม่	0.824		
องค์ประกอบที่ 6: การเพิ่มความมั่นใจและการให้รางวัลในชีวิต			
การเติมเต็มให้กับความฝันให้กับตนเอง	0.800	1.597	9.395
การให้รางวัลชีวิตกับตนเอง	0.837		
องค์ประกอบที่ 7: ความเป็นอิสระและการเปิดมุมมองให้กับชีวิต			
ความรู้สึกเป็นอิสระ/ความเป็นส่วนตัว	0.756	1.293	7.609
การแสวงหาความรู้หรือการเปิดมุมมองให้กับชีวิต	0.727		

บทควาณวิจัย

แรงจูงใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทย

2) แรงจูงใจตั้งในการท่องเที่ยว ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ถึงตัวแปรแรงจูงใจตั้งในการท่องเที่ยวทั้ง 23 ตัวแปรพบว่า การทดสอบด้วยวิธี Barlett's Test of Sphericity มีค่าสถิติไคร์สแควร์เท่ากับ 2716.017 ณ องศาความเป็นอิสระที่ 253 ($p=.000$) นั้นแสดงว่า เมทริกซ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรแรงจูงใจตั้งในการท่องเที่ยวไม่เป็นเมทริกซ์เอกลักษณ์ (Identity Matrix) และการทดสอบด้วยดัชนี Kaiser-Mayer-Olkin (KMO) มีค่าเท่ากับ 0.716 นั้นแสดงว่า ตัวแปรแรงจูงใจตั้งในการท่องเที่ยวทั้ง 23 ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับดีด้วยเหตุนี้ ตัวแปรแรงจูงใจตั้งดังกล่าวจึงมีความเหมาะสมที่จะทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ซึ่งผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจด้วยการสกัดปัจจัยแบบ Principal Component Analysis (PCA) และการหมุนแกนแบบตั้งฉาก (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธี Varimax

พบว่า มี 8 องค์ประกอบที่มีค่าไอเกน (Eigen Value) เกิน 1.00 ทั้งนี้ ทั้ง 8 องค์ประกอบดังกล่าวสามารถอธิบายถึงความผันแปรของแรงจูงใจตั้งในการท่องเที่ยวได้ร้อยละ 60.805 โดยที่ผู้วิจัยตั้งชื่อองค์ประกอบตามรายละเอียดของตัวแปรที่เป็นสมาชิกในองค์ประกอบ ได้แก่ 1) แหล่งท่องเที่ยวที่ครบครัน 2) แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และศาสนาและความเชื่อของไทย 3) แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและความหลากหลาย 4) ราคา คุณภาพ และการต้อนรับขับสู้ 5) สถานการณ์เกี่ยวกับโรคระบาดโควิด-19 6) อาหารที่เลืองซื้อและความสะดวกสบายในการเดินทาง 7) กิจกรรมเสริมความงามและสุขภาพ และ 8) ประสิทธิภาพของนโยบายการจัดการโรคระบาดโควิด-19 และความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว (ดังตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของแรงจูงใจตั้งในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทย

แรงจูงใจหลักในการท่องเที่ยว	น้ำหนักองค์ประกอบ	ค่าไอเกน	ร้อยละของความแปรปรวน
องค์ประกอบที่ 1: แหล่งท่องเที่ยวที่ครบครัน			
'SEA, SAND, SUN'	0.622	2.259	9.821
แหล่งท่องเที่ยวตามค่าคืน	0.638		
สถานที่ช้อปปิ้งที่หลากหลาย	0.756		
สถานที่พัก/โรงแรมที่มีคุณภาพ	0.663		
ตามรอยแหล่งท่องเที่ยวที่เคยเห็นในสื่อ	0.661		
องค์ประกอบที่ 2: แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และศาสนาและความเชื่อของไทย			
แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	0.747	2.042	8.877
แหล่งท่องเที่ยวทางด้านศาสนาและความเชื่อ	0.686		
แหล่งท่องเที่ยวที่แสดงเอกลักษณ์ความเป็นไทย	0.568		

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของแรงจูงใจดังในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทย (ต่อ)

แรงจูงใจหลักในการท่องเที่ยว	น้ำหนัก องค์ประกอบ	ค่าไอเกน	ร้อยละของ ความแปรปรวน
องค์ประกอบที่ 3: แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว			
ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและความหลากหลาย			
แหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย	0.754	1.863	8.100
แหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่นที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	0.768		
กิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย	0.725		
องค์ประกอบที่ 4: ราคา คุณภาพ และการต้อนรับขับสู้			
ความเป็นมิตรของผู้คนในท้องถิ่น	0.521	1.764	7.671
ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวที่ไม่แพง	0.823		
คุณภาพการบริการที่มีมาตรฐาน	0.680		
องค์ประกอบที่ 5: สถานการณ์เกี่ยวกับโรคระบาดโควิด-19			
อัตราการติดเชื้อจากโรคระบาดโควิด-19	0.789	1.630	7.088
อัตราการเสียชีวิตจากโรคระบาดโควิด-19	0.731		
ร้อยละประชาชนภายในประเทศที่ได้รับวัคซีนโควิด	0.566		
องค์ประกอบที่ 6: อาหารที่เลือกซื้อและความสะดวกสบายในการเดินทาง			
อาหารที่เลือกซื้อ	0.853	1.511	6.568
ความสะดวกสบายในการเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว	0.651		
องค์ประกอบที่ 7: กิจกรรมเสริมความงามและสุขภาพ			
สปาและนวด	0.766	1.462	6.356
การเสริมความงามและสุขภาพ	0.816		
องค์ประกอบที่ 8: ประสิทธิภาพของนโยบายการจัดการ			
โรคระบาดโควิด-19 และความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว			
ความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว	0.748	1.455	6.325
ประสิทธิภาพนโยบายของภาครัฐในการจัดการกับการแพร่ระบาดของโควิด-19	0.822		

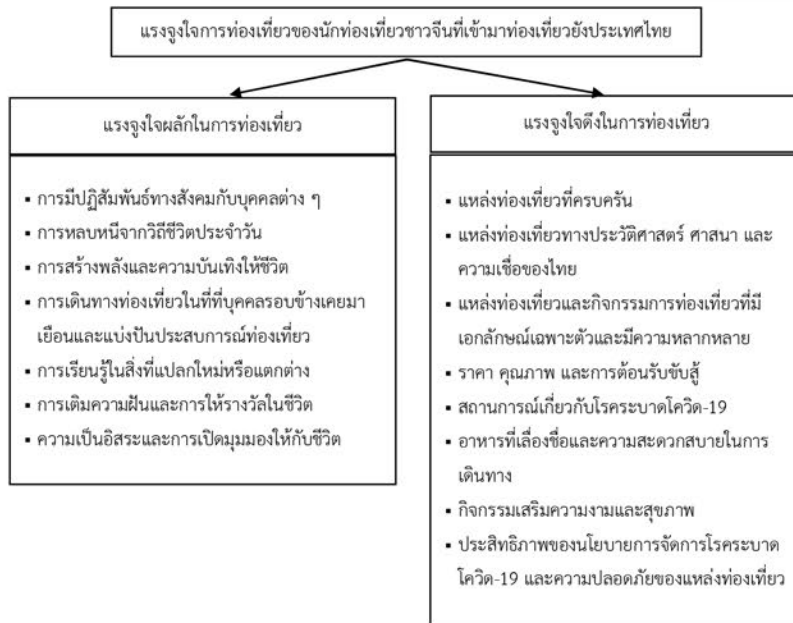
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล

1) ผลการวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจหลักที่ทำให้นักท่องเที่ยวชาวจีนเดินทางท่องเที่ยวยังต่างประเทศ รวมไปถึงประเทศไทย สามารถจำแนกออกเป็น 7 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1.1) การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลกลุ่มต่าง ๆ 1.2) การหลบหนีจากวิถีชีวิตประจำวัน 1.3) การสร้างพลังและความบันเทิงให้กับชีวิต 1.4) การเดินทางท่องเที่ยวในที่บุคคลรอบข้างเคยมาเยือนและการแบ่งปันประสบการณ์ท่องเที่ยว 1.5) การเรียนรู้ในสิ่งแปลกใหม่หรือแตกต่าง 1.6) การเติมความฝันและการให้รางวัลในชีวิต และ 1.7) ความเป็นอิสระและการเปิดมุมมองให้กับชีวิต ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของ Dann [8] ที่ได้ชี้ชัดว่าการเดินทางท่องเที่ยวเป็นการตอบสนองต่อความต้องการของบุคคลในสิ่งที่ยังไม่ได้รับการตอบสนองหรือการเติมเต็ม รวมไปถึงการตอบสนองต่อสิ่งที่บุคคลรู้สึกว่าจะขาดหายไปในชีวิต อีกทั้งยังสอดคล้องกับ Hsu, Tsai and Wu [9] ที่ได้กล่าวว่าการเดินทางท่องเที่ยวและการเลือกจุดหมายปลายทางในการท่องเที่ยว (Choice of Destination) ล้วนแล้วแต่เกี่ยวข้องกับแรงขับเคลื่อนภายในของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยทางด้านจิตวิทยา (อาทิ การหลบหนีจากวิถีชีวิตประจำวันที่ทำให้เจอ การประจักษ์ตนเอง การพบปะผู้คนต่าง ๆ เป็นต้น) ปัจจัยทางด้านกายภาพ (อาทิ การพักผ่อนหย่อนใจ ความผ่อนคลายและการลดความเครียด เป็นต้น) และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการค้นหาและการสำรวจสิ่งต่าง ๆ (อาทิ การค้นหาความแปลกใหม่ที่แตกต่างให้กับชีวิต การเรียนรู้ในวัฒนธรรมที่แตกต่างและความต้องการความบันเทิงและสีสันให้กับชีวิต เป็นต้น) นอกจากนี้ ผลการวิจัยในครั้งนี้ยังสอดคล้องกับตัวแบบทางด้านจิตวิทยาทางสังคมของ Iso-Ahola [10] ที่ได้สะท้อนถึงแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่เกิดจากการค้นหารางวัลภายในให้กับตนเองและการหลีกเลี่ยงจากสภาพแวดล้อมเดิม ๆ ในชีวิตประจำวันโดยที่พิจารณาทั้งมิติทางด้านบุคคลและปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล อาทิ การหลบหนีจากความจำเจในชีวิตประจำวันความต้องการพลังและความสดใหม่ให้กับชีวิต ความต้องการการมีปฏิสัมพันธ์

กับผู้คนที่พบเจอในแหล่งท่องเที่ยว สมาชิกที่ร่วมเดินทางและเพื่อนฝูงเดิม ๆ ในสถานที่ใหม่ ๆ และเพื่อนใหม่ ๆ ในสถานที่ที่คุ้นเคย เป็นต้น

2) ผลการวิจัยเกี่ยวกับแรงจูงใจดึงดูดหรือเสน่ห์ดึงดูดของประเทศไทยที่ทำให้นักท่องเที่ยวชาวจีนเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทย สามารถจำแนกออกเป็น 8 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 2.1) แหล่งท่องเที่ยวที่ครบครัน 2.2) แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ศาสนาและความเชื่อของไทย 2.3) แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและมีความหลากหลาย 2.4) ราคาคุณภาพ และการต้อนรับขับสู้ 2.5) สถานการณ์เกี่ยวกับโรคระบาดโควิด-19 2.6) อาหารที่อร่อยและความสะดวกสบายในการเดินทาง 2.7) กิจกรรมเสริมความงามและสุขภาพ และ 2.8) ประสิทธิภาพของนโยบายการจัดการโรคระบาดโควิด-19 และความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญญา [11] และเลิศพร [12] ที่พบในทำนองเดียวกัน นอกจากนี้ผลการวิจัยยังชี้ชัดว่าสถานการณ์เกี่ยวกับการระบาดของโควิด-19 และประสิทธิภาพของนโยบายการจัดการโรคระบาดโควิด-19 ของประเทศไทย รวมไปถึงความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยวนับได้ว่าเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่นักท่องเที่ยวจีนให้ความสำคัญและพิจารณาประเทศจุดหมายปลายทางซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Huang et al. [13] ที่บ่งชี้ว่า การเลือกเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวจีนในอนาคตนั้นจะพยายามหลีกเลี่ยงหรือลดการเดินทางไปยังประเทศที่มีอัตราการติดเชื้อหรือการแพร่ระบาดของโควิด-19 สูง

ภาพที่ 3 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบแรงจูงใจในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทย

5.2 ข้อเสนอแนะ

1) ผลการศึกษาผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจแรงจูงใจหลักและแรงจูงใจดิ่งของนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทย ทำให้ภาคเอกชนและภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจำเป็นต้องเสนอภาพลักษณ์และกิจกรรมทางการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทยให้มีเสน่ห์ดึงดูดหรือสร้างจุดขายให้กับนักท่องเที่ยวชาวจีนที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวอย่างไม่ขาดสาย อาทิ การท่องเที่ยวในประเทศอาจมุ่งเน้นจุดเด่นที่เสริมสร้างการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ทั้งระหว่างนักท่องเที่ยวและคนในท้องถิ่นหรือระหว่างสมาชิกที่เดินทางท่องเที่ยวด้วยกันเอง การสร้างพลังและความบันเทิงให้กับชีวิต การเรียนรู้ในโลกหรือวัฒนธรรมที่แปลกใหม่หรือที่แตกต่างจากวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตของชาวจีน การเพิ่มความฝันและการให้รางวัลในชีวิตและการท่องเที่ยวที่เปิดมุมมองในเชิงของความเป็นอิสระและการเติมเต็มให้กับชีวิต เป็นต้น ดังนั้นการโฆษณาหรือประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์และผลิตภัณฑ์การท่องเที่ยวประเทศไทยอาจนำเสนอข้อมูลหรือสร้างเนื้อหาดังกล่าว เพื่อกระตุ้นความสนใจและ

สร้างแรงดึงดูดให้นักท่องเที่ยวชาวจีนมีความต้องการหรือปรารถนาที่จะเดินทางท่องเที่ยวยังประเทศไทย

2) ภาครัฐและเอกชนอาจพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทยในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมทางการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในการแข่งขันกับนานาชาติ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่ครบครัน แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ ศาสนาและความเชื่อของไทย แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและความหลากหลาย อาหารที่เลืองซื้อและระบบการขนส่งเพื่อรองรับการเดินทางและการท่องเที่ยว และกิจกรรมเสริมความงามและสุขภาพและการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นคุณภาพระดับสูงในระดับราคาที่สมเหตุสมผลและการสร้างมาตรฐานการให้บริการในระดับสากล

3) ผลการศึกษายังพบว่า องค์ประกอบสำคัญของแรงจูงใจดิ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวชาวจีนตัดสินใจที่จะเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทยในอนาคตหรือไม่นั้น มีเกี่ยวข้องกับมิติในความปลอดภัยทางด้านร่างกายและสุขภาพของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานการณ์และมาตรการของภาครัฐในการจัดการกับสถานการณ์การระบาดของโควิด-19

ด้วยเหตุนี้ การกำหนดนโยบายเพื่อส่งเสริมหรือกระตุ้นการเดินทางของนักท่องเที่ยวจีนให้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทยอาจจำเป็นต้องมีมาตรการจัดการและรองรับสถานการณ์การระบาดของโควิด-19 ควบคู่กันไป รวมไปถึงมาตรการดังกล่าวจะต้องมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างเพียงพอจนทำให้นักท่องเที่ยวชาวจีนเชื่อมั่นในความปลอดภัยทั้งทางด้านสุขภาพและร่างกายจนทำให้นักท่องเที่ยวชาวจีนตัดสินใจเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทย

7. กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคุณSUM LIYUN และคุณCHENSHUN SUN ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการแปลและการตรวจสอบความถูกต้องของภาษาจีน และช่วยเก็บรวบรวมข้อมูลออนไลน์กับนักท่องเที่ยวจีนในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- [1] Huang, Q. and Lu, Y. (2017). Generational perspective on consumer behavior: China's potential outbound tourist market. *Tourism Management Perspectives*. 4, 7-15.
- [2] The World Bank. (n.d.). International tourism, number of departures-China. [Retrieved on 1 April 2022]. From <https://data.worldbank.org/indicator/ST.INT.DPRT?locations=CN>
- [3] World Tourism Organization. (2017). [Online]. Penetrating the Chinese outbound tourism market: Successful practices and solutions. [Retrieved on 15 January 2022]. From http://cf.cdn.unwto.org/sites/all/files/pdf/exe_summary_chinese_outbound.pdf
- [4] World Tourism Organization. (2019). [Online]. Guidelines for the success in the Chinese outbound tourism market. [Retrieved on 20 January 2022]. From <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284421138>

- [5] Neilson. (2017). [Online]. Outbound Chinese tourism and consumption trends. [Retrieved on 21 January 2022]. From <https://www.nielsen.com/content/dam/nielsen/nielsen/ cn/docs/Outbound%20Chinese%20Tourism%20and%20Consumption%20Trends.pdf>
- [6] สรพงษ์ เจริญภักดี. (2558). ตัวแบบสมการโครงสร้างความภักดีในแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวยุโรปที่เข้ามาท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- [7] เลิศพร ภาระสกุล. (2555). พฤติกรรมนักท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- [8] Dann, G. M. S. (1981). Tourist motivation: An appraisal. *Annals of Tourism Research*. 9 (2), 187-219.
- [9] Hsu, T. K., Tsai, Y. F. and Wu, H. H. (2009). The Preference analysis for tourist choice of destination: A case study of Taiwan. *Tourism Management*. 30, 288-297.
- [10] Iso-Ahola, S. E. (1983). Toward a Social Psychology of Recreational Travel. *Leisure Studies*. 2, 45-56.
- [11] ปญญา ศิริเพชร. (2561). การวิเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยดึงดูดที่มีผลต่อนักท่องเที่ยวชาวจีนในการตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวในเกาะสมุย. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- [12] เลิศพร ภาระสกุล. (2555). แรงจูงใจและทัศนคติที่ส่งผลต่อความพึงพอใจโดยรวมของนักท่องเที่ยวชาวจีนต่อการท่องเที่ยวประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- [13] Huang, S. (S.), Shao, Y., Zeng, Y., Liu, X. and Li, Z. (2021). Impacts of COVID-19 on Chinese nationals' tourism preferences. *Tourism Management Perspectives*. 40: 100895.

กลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอด ในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจ ร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน

Strategies for Adapting to a New Normal for Survival in the Operations of Thai Restaurant Business Operators under Steve Cafe & Cuisine

พัชรินทร์ ขุทะกะพันธุ์¹ และชญาณันท์ ก่อาริโย²

Pacharin Kutagapun¹ and Chayapat Kee-ariyo²

¹ นักศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
Graduate Student, Bachelor of Home Economics Program in Home Economics, Faculty of Home Economics
Technology, Rajamangala University of Technology Phra Nakorn E-mail: pkutagapun@icloud.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประจำหลักสูตร สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
Lecturer, Bachelor of Home Economics Program in Home Economics, Faculty of Home Economics Technology,
Rajamangala University of Technology Phra Nakorn E-mail: chayapat.s@rmutp.ac.th

Received: 5 ก.ย. 64 Revised: 30 ต.ค. 64 Accepted: 13 ธ.ค. 64

DOI: 10.14416/j.ted.2023.12.003

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน 2) ปัจจัยภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน 3) ศึกษากลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน 4) เปรียบเทียบกลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน จำแนกตามสภาพการดำเนินงาน และ 5) หาความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน กับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ ประชากรคือ เจ้าของธุรกิจ ผู้บริหาร ผู้จัดการ หัวหน้างาน พนักงานของร้านอาหาร จำนวน 50 ราย และผู้บริโภคที่เลือกใช้บริการของร้านอาหารไทย สตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน จำนวน 3 สาขา ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ สาขาเทเวศร์ สาขาพระราม 6 และสาขาผ่านฟ้า จำนวน 350 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่า 1) ธุรกิจร้านอาหารของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตั้งอยู่ที่เทเวศร์ ดำเนินธุรกิจมาแล้วเป็นระยะเวลา 5-10 ปี โดยเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ (มากกว่า 20 โต๊ะ) ที่มีพนักงานจำนวนมากกว่า 15 คน ในขณะที่มียอดขายเดือนละ 300,000 บาท

บทควาณวิจัย

กลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน

ขึ้นไป ทั้งนี้อาหารประเภทแกงเป็นอาหารที่ขายดีที่สุดของร้าน และมีกลุ่มลูกค้าหลักของร้านเป็นทั้งคนไทยและคนต่างชาติ 2) ธุรกิจร้านอาหารให้ความสำคัญต่อบังคับที่เกี่ยวกับการดำเนินการธุรกิจ ดังนี้ 2.1) ธุรกิจร้านอาหารให้ความสำคัญต่อบังคับภายใน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการตลาด รองลงมาคือ ด้านทำเลที่ตั้ง และน้อยที่สุดคือ ด้านบุคลากร 2.2) ธุรกิจร้านอาหารให้ความสำคัญต่อบังคับภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการธุรกิจโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านปัจจัยด้านกฎหมาย รองลงมาคือ ด้านลูกค้า และน้อยที่สุดคือ ด้านคู่แข่ง 3) ธุรกิจร้านอาหารให้ความสำคัญของกลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านผลิตภัณฑ์ รองลงมาคือ ด้านราคา และน้อยที่สุดคือ ด้านกระบวนการ 4) ธุรกิจร้านอาหารที่มีสภาพการดำเนินงานแตกต่างกัน ให้ความสำคัญต่อกิจกรรมการปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน แตกต่างกันในทุกด้าน และ 5) บังคับภายในและภายนอกของธุรกิจโดยรวม มีความสัมพันธ์กับกลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: กลยุทธ์การปรับตัว การปรับตัววิถีใหม่ ความอยู่รอด ร้านอาหารไทย ผู้ประกอบการ

Abstract

The objectives of this research were : 1) to study the operating conditions of Thai restaurant business operators under Steve Cafe & Cuisine. 2) To study the internal and external factors related to the operation of Thai restaurant business operators under Steve Cafe & Cuisine. 3) To study strategies for adapting to new normal for survival in the operations of Thai restaurant business operators under Steve Cafe & Cuisine. 4) To compare strategies for adapting to a new normal for survival in the operations of Thai restaurant business operators under Steve Cafe & Cuisine, classified by operating conditions, and 5) to determine the relationship between strategies for adapting new normal for operational survival with the internal and external factors related to the business operations of Thai restaurant operators under the Steve Cafe & Cuisine. The population of 50 includes business owners, executives, managers, supervisors, restaurant employees and 350 consumers who choose to use the service of 3 branches of Thai Steve Cafe & Cuisine located in Bangkok, namely Dhevet branch, Rama VI branch and Phan Fa branch. The research instrument was a questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, one-way ANOVA, and statistical correlation coefficient.

The results of the research found that 1) most of the respondents' restaurant business located in Dhevet has been in business for 5 to 10 years. It is a large business (more than 20 tables) and the number of employees is more than 15 people while having sales of 300,000 baht per month or more. Curry is the restaurant's bestselling dish. The main customers of the restaurant are both Thais and foreigners. 2) The restaurant business pays attention to the following factors related to business operations: 2.1) The restaurant business pays attention to internal factors related to the overall business operation at a high level. When considering each aspect in descending order, it was found that the aspect with the highest average was marketing, followed by location, and the least was personnel. 2.2) The restaurant

business pays attention to external factors related to the overall business operation at a high level. When considering each aspect in descending order, it was found that the highest mean was the legal factors, followed by customers and the least was competitors.3) The restaurant business focuses on the strategy of adapting to a new normal for survival in the overall operation at a high level. When considering each aspect in descending order, it was found that the highest mean was the products, followed by the price and the least was process.4) Restaurant businesses with different operating conditions emphasize the strategy of adapting to a new normal for survival in the operations of the Thai restaurant business under Steve Cafe & Cuisine were different in all aspects, and 5) when considering the internal and external factors of the business, over all, there was a statistically significant correlation with the new normal strategy for survival of the Thai restaurant business under Steve Cafe & Cuisine at .05 level.

Keywords: Adaptation Strategy, Adapting to a New Normal, Survival, Thai Restaurants, Entrepreneurs

1. บทนำ

อาหารไทยเป็นอาหารประจำของชนชาติไทย และเป็นเครื่องสะท้อนให้เห็นถึงชีวิตความคิด จิตใจของคนไทยได้อย่างแจ่มชัด วัฒนธรรมอาหารการกินที่มีความหลากหลายอย่างน่าอัศจรรย์ ถูกสร้างสรรค์มาจากภูมิปัญญาในการคัดเลือกวัตถุดิบที่อุดมสมบูรณ์จากข้าว ปลา พืช ผัก ผลไม้ ผสมผสานกับภูมิปัญญาของบรรพชนมาปรุงให้เป็นอาหารได้อย่างสารพัด ด้วยกรรมวิธีต่างที่ถูกคิด เลือกสรร และประดิษฐ์ให้มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของแต่ละท้องถิ่น และยังผสมผสานวัฒนธรรมจากชาติต่าง ๆ เช่น อินเดีย จีน มอญ พม่า เป็นต้น [1] ซึ่งกว่าที่อาหารชนิดนั้นจะมาเป็นส่วนหนึ่งของสำรับอาหารไทยก็ต้องผ่านการปรับเปลี่ยน ปรุงแต่งรสชาติให้ถูกปากถูกลิ้นคนไทยและเหมาะสมกับวัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่นตนเอง ลักษณะเด่นของอาหารไทย คือความหลากหลายทั้งรสชาติ และส่วนประกอบ (เครื่องปรุง) โดยเน้นว่าเป็นอาหารที่มีครบทุกรส ทั้งเปรี้ยว หวาน มัน เค็ม และเผ็ด มีความกลมกล่อม และลงตัว ไม่มีรสใดโดดเด่นมากจนเกินไป มีกลิ่นหอมจากสมุนไพรและเครื่องเทศเป็นลักษณะเด่นอีกประการหนึ่งเพราะอาหารไทยแทบทุกชนิดมักประกอบด้วยเครื่องเทศ และสมุนไพร ส่วนที่แตกต่างจากประเทศเพื่อนบ้านที่ใช้เครื่องเทศเช่นเดียวกัน คือ อาหารไทยใช้เครื่องเทศสมุนไพรสดเป็นหลัก จึงทำให้ได้กลิ่น และรสที่หอมกว่า มีคุณค่าที่ดีต่อสุขภาพในด้านความสมดุล มีสารอาหารและคุณค่าทางโภชนาการของ

สารพันธภาพที่ได้จากสมุนไพรและเครื่องเทศที่ใช้ ทั้งยังมีสีสัน และความประณีตในการประกอบอาหารและการจัดแต่ง ซึ่งต่างจากอาหารประจำชาติอื่น ๆ [2]

ร้านอาหารสตีฟคาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน (Steve Café & Cuisine) เป็นร้านอาหารไทยสไตล์โฮมเมด นำเสนออาหารรสชาติไทยแท้ ๆ ในลักษณะ “ทำด้วยมือด้วยใจงานต่องาน” โดยใช้เครื่องปรุงหรือส่วนผสมที่มีคุณภาพ สด ใหม่อยู่เสมอ จึงได้อาหารที่มีรสชาติกลมกล่อม จัดจ้าน สีสันโดนใจ ถึงเครื่อง ถึงรส อาทิ เช่น แกงเห็ดโหลบัว ไข่ผัดใบเหลียง ยำส้มโอ ใบเหลียงต้มกะทิ แกงส้มกุ้ง เมี่ยงคะน้า แกงระแงงไก่ ยำตะไคร้ ห่อหมกทะเล ปลาตุ๋นพริกขี้หนูไข่เค็ม ฯลฯ เมื่อทานแล้วจะได้รับกลิ่นอายของความเป็นไทยด้วยเครื่องเทศ สมุนไพรต่าง ๆ ที่หลากหลาย นอกจากนี้ผู้ประกอบการธุรกิจยังได้ออกแบบร้านอาหารภายใต้บรรยากาศที่ใกล้ชิดธรรมชาติ อากาศถ่ายเท สงบ ผ่อนคลาย เหมาะสำหรับการนั่งสังสรรค์กับกลุ่มเพื่อน ๆ หรือครอบครัวได้เป็นอย่างดี ทำให้ได้รับกระแสการตอบรับจากผู้บริโภคเป็นอย่างดี โดยมีผู้บริโภคทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติเข้ามาใช้บริการเป็นจำนวนมาก นับเป็นการประกอบธุรกิจที่ประสบความสำเร็จ นำมาซึ่งการขยายกิจการถึง 3 สาขา ได้แก่ สาขาเทเวศร์ สาขาพระราม 6 และสาขาผ่านฟ้า เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างครอบคลุม [3]

แต่ในช่วงปี พ.ศ. 2563 ภาพรวมธุรกิจร้านอาหารสตีฟคาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน (Steve Café & Cuisine) “หดตัวลง”

บทควาณวิจัย

กลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน

โดยได้รับผลกระทบสำคัญจากปัญหาเศรษฐกิจ และการค้าของไทยและต่างประเทศที่ชะลอตัว อีกทั้งยังถูกซ้ำเติมด้วยการแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 ในหลายประเทศ ส่งผลให้รัฐบาลประเทศต่าง ๆ เริ่มออกนโยบายเพื่อรักษาและสกัดกั้นการระบาดของโรคจนส่งผลกระทบต่อการจ้างงาน รายได้ และการดำเนินชีวิต สำหรับประเทศไทยพบว่า มีผู้ป่วยใหม่เพิ่มสูงขึ้นมากในเดือนมีนาคม และมีแนวโน้มรุนแรงขึ้น รัฐบาลจึงออกมาตรการควบคุม และมีการสั่งปิดสถานที่ที่มีความเสี่ยงในการแพร่เชื้อ รวมทั้งออกมาตรการ ปิดเมือง-ปิดประเทศ (Lockdown) และให้ผู้ประกอบการธุรกิจต้องปิดให้บริการนั่งรับประทานอาหารที่ร้าน โดยให้ซื้อกลับบ้านเท่านั้น ซึ่งจากการดำเนินการตามมาตรการดังกล่าว ส่งผลให้นักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศยกเลิกการเดินทางท่องเที่ยวทั้งหมด อีกทั้งผู้บริโภคชาวไทย ยังหลีกเลี่ยงการออกไปทำกิจกรรมนอกบ้าน หรือลดเว้นการซื้ออาหารในที่มีคนพลุกพล่าน ส่งผลกระทบทำให้ยอดขายของผู้ประกอบการร้านอาหารสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน (Steve Café & Cuisine) หายไปเป็นจำนวนมาก ดังนั้นเพื่อให้ผ่านพ้นวิกฤตเฉพาะหน้าจากแพร่ระบาดของไวรัส COVID-19 ไปให้ได้ ผู้ประกอบการร้านอาหารคงต้องหาทางลดต้นทุน/ลดการไหลออกของเงินเท่าที่ทำได้ทุกทาง โดยร่วมมือกับพนักงานและลูกค้า ในการบริหารจัดการให้กิจการสามารถมีกระแสเงินสดหรือสภาพคล่องหล่อเลี้ยงในช่วงเวลาที่ยากลำบากนี้ ส่วนในระยะถัดไป ผู้ประกอบการธุรกิจคงจำเป็นต้องกลับมาทบทวนจุดเด่นจุดด้อยของตนเอง และคู่แข่ง การบริหารจัดการร้านอย่างมืออาชีพ และการสร้างสรรค์แคมเปญการตลาดที่น่าสนใจในช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อรับมือกับโจทย์ที่ท้าทาย [3]

จากเหตุผลดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยตระหนักถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อการดำเนินธุรกิจ จึงมีความสนใจศึกษากลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน ซึ่งผลจากการศึกษาผู้ประกอบการสามารถนำมาเป็นแนวทางในการประกอบการตัดสินใจในการดำรงธุรกิจ ทบทวนวิธีการที่จะใช้กลยุทธ์ในการปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน อันจะส่งผลดีต่อผู้ประกอบการ

ในการรักษารฐานลูกค้าเดิม และสร้างลูกค้าใหม่ในอนาคต เพื่อผลกำไรที่เพิ่มขึ้นและประสบความสำเร็จระยะยาว และเพื่อความอยู่รอดอย่างยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน
- 2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน
- 2.3 เพื่อศึกษากลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน
- 2.4 เพื่อเปรียบเทียบกลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน จำแนกตามสภาพการดำเนินงาน
- 2.5 เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน กับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ

3. สมมติฐานการวิจัย

- 3.1 ธุรกิจร้านอาหารที่มีสภาพการดำเนินงานที่แตกต่างกันให้ความสำคัญต่อกลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน แตกต่างกัน
- 3.2 กลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน มีความสัมพันธ์กับปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของธุรกิจ
- 3.2 กลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน มีความสัมพันธ์กับปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของธุรกิจ

4. วิธีการดำเนินการวิจัย

4.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

เจ้าของธุรกิจ ผู้บริหาร ผู้จัดการ หัวหน้างาน และ พนักงานของร้านอาหารไทยสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน สาขา เทเวศร์ สาขาพระราม 6 และสาขาผ่านฟ้า จำนวน 50 คน โดยดำเนินการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) [3]

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

1) สภาพการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด (Close-Ended Question) โดยเลือกตอบเพียง 1 คำตอบ

2) ปัจจัยภายในของธุรกิจร้านอาหารไทย โดยเป็นแบบสอบถามชนิดคำถามปลายปิด (Close-Ended Question) ซึ่งประกอบด้วยคำตอบย่อยที่แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยใช้มาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale)

3) ปัจจัยภายนอกของธุรกิจร้านอาหารไทย โดยเป็นแบบสอบถามชนิดคำถามปลายปิด (Close-Ended Question) ซึ่งประกอบด้วยคำตอบย่อยที่แบ่งเป็น 5 ระดับโดยใช้มาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale)

4) กลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน โดยเป็นแบบสอบถามชนิดคำถามปลายปิด (Close-Ended Question) ซึ่งประกอบด้วยคำตอบย่อยที่แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยใช้มาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale)

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลทาง Google form โดยเก็บข้อมูลจากเจ้าของธุรกิจ ผู้บริหาร ผู้จัดการ หัวหน้างาน และ พนักงานของร้านอาหารไทยสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน สาขาเทเวศร์ สาขาพระราม 6 และสาขาผ่านฟ้า จำนวน 50 คน

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิทยานิพนธ์ หนังสือวิชาการ บทความต่าง ๆ รายงานการค้นคว้าอิสระ หนังสือ ข้อมูลจากระบบออนไลน์เพื่อนำมาประกอบการศึกษา

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ เป็นแบบสอบถามแบบปลายปิด (Close-Ended Question) โดยใช้ความถี่และค่าร้อยละ

2) การวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยภายในของธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ โดยเป็นแบบสอบถามชนิดคำถามปลายปิด (Close-Ended Question) โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3) การวิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยภายนอกของธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ โดยเป็นแบบสอบถามชนิดคำถามปลายปิด (Close-Ended Question) โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4) การวิเคราะห์เกี่ยวกับกลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน โดยเป็นแบบสอบถามชนิดคำถามปลายปิด (Close-Ended Question) โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5) การเปรียบเทียบกลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน จำแนกตามสภาพการดำเนินงาน สำหรับความแตกต่าง 2 ตัวแปร ใช้การทดสอบค่าที (t-test) ส่วนความแตกต่างตัวแปรที่มีค่ามากกว่า 2 ตัวแปร ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) ในกรณีที่ผลการวิเคราะห์พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

6) การหาความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีนกับปัจจัยภายในและภายนอกที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทย วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Product Moment Correlation Coefficient)

บทควาณวิจัย

กลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน

5. ผลการวิจัย

5.1 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน ผลการวิจัยพบว่า ธุรกิจร้านอาหารของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ร้อยละ 36.00 ตั้งอยู่ที่ไทเวศร์ ดำเนินธุรกิจมาแล้วเป็นระยะเวลา 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 66.00 โดยเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ (มากกว่า 20 โต๊ะ) คิดเป็นร้อยละ 70.00 ที่มีพนักงานจำนวนมากกว่า 15 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 ในขณะที่มียอดขาย

เดือนละ 300,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 36.00 ทั้งนี้ อาหารประเภทแกงเป็นอาหารที่ขายดีที่สุดของร้าน คิดเป็นร้อยละ 36.00 และมีกลุ่มลูกค้าหลักของร้านเป็นทั้งคนไทย และคนต่างชาติ คิดเป็นร้อยละ 64.00

5.2 ศึกษาปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสำคัญของปัจจัยภายในของธุรกิจอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน โดยรวม

ปัจจัยภายในของธุรกิจอาหารไทย ในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน โดยรวม	μ	σ	ระดับ ความสำคัญ
ด้านบุคลากร	3.99	0.285	มาก
ด้านเงินลงทุน	4.27	0.407	มาก
ด้านวัตถุดิบที่ใช้	4.29	0.305	มาก
ด้านการตลาด	4.34	0.273	มาก
ด้านการจัดการ	4.25	0.303	มาก
ด้านการขนส่ง	4.24	0.335	มาก
ด้านทำเลที่ตั้ง	4.31	0.229	มาก
ด้านเทคโนโลยี	4.19	0.337	มาก
รวม	4.23	0.110	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความสำคัญของปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินธุรกิจอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน โดยรวม พบว่า มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการตลาด

รองลงมาคือ ด้านทำเลที่ตั้ง และน้อยที่สุดคือ ด้านบุคลากร

5.3 ศึกษาปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสำคัญของปัจจัยภายนอกของธุรกิจอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน โดยรวม

ปัจจัยภายนอกของธุรกิจอาหารไทย ในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน โดยรวม	μ	σ	ระดับ ความสำคัญ
ด้านปัจจัยด้านกฎหมาย	4.15	0.452	มาก
ด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจ	4.06	0.344	มาก

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสำคัญของปัจจัยภายนอกของธุรกิจอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน โดยรวม (ต่อ)

ปัจจัยภายนอกของธุรกิจอาหารไทย ในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน โดยรวม	μ	σ	ระดับ ความสำคัญ
ด้านปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม	4.08	0.390	มาก
ด้านปัจจัยทางนวัตกรรมและเทคโนโลยี	4.08	0.420	มาก
ด้านลูกค้า	4.09	0.306	มาก
ด้านผู้จัดหาวัตถุดิบ	4.02	0.385	มาก
ด้านคู่แข่ง	3.62	0.547	มาก
ด้านนโยบายภาครัฐ	4.00	0.499	มาก
รวม	4.01	0.142	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความสำคัญของปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินธุรกิจอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน โดยรวม พบว่ามีความสำคัญอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านปัจจัยด้านกฎหมาย รองลงมาคือ ด้านลูกค้า และน้อยที่สุดคือ ด้านคู่แข่ง

5.4 ศึกษากลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสำคัญของกลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน โดยรวม

กลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอด ในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทย ในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน โดยรวม	μ	σ	ระดับ ความสำคัญ
ด้านผลิตภัณฑ์	4.63	0.391	มากที่สุด
ด้านราคา	4.62	0.410	มากที่สุด
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	4.22	0.378	มาก
ด้านการส่งเสริมการขาย	4.33	0.333	มาก
ด้านบุคลากร	4.12	0.238	มาก
ด้านกระบวนการ	4.06	0.319	มาก
ด้านการนำเสนอลักษณะทางกายภาพ	4.08	0.261	มาก
รวม	4.29	0.139	มาก

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความสำคัญของกลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน โดยรวม พบว่า มีความสำคัญอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านผลิตภัณฑ์ รองลงมาคือ

บทควาณวิจัย

กลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทย
ในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน

ด้านราคา และน้อยที่สุดคือ ด้านกระบวนการ

ในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน จำแนกตามสภาพการ

5.4 เปรียบเทียบกลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่
รอดในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทย

ตารางที่ 4 แสดงผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับความสำคัญของกลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอด
ในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน จำแนกตามสภาพการดำเนินงาน

สภาพการดำเนินงาน	กลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่ เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงาน		
	F-test	t-test	Sig.
ทำเลที่ตั้งของร้าน	.469	-	.629
ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ	-	.018	.097
ขนาดของธุรกิจ	-	.707	.485
จำนวนพนักงาน	2.055	-	.139
ยอดขายต่อเดือน	.298	-	.744
ประเภทของอาหารที่ขายดีที่สุด	.469	-	.629
กลุ่มลูกค้าหลักของธุรกิจ	-	.861	.619

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบระดับความสำคัญของ
กลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงาน
ของผู้ประกอบการร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน
จำแนกตามสภาพการดำเนินงาน ได้ค่า $P > .05$ หมายความว่า
สภาพการดำเนินงานของผู้ประกอบการแตกต่างกัน ไม่มีความสำคัญต่อ
กลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงาน

ของผู้ประกอบการร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.5 เพื่อศึกษาปัจจัยด้านคุณภาพระบบ คุณภาพ
สารสนเทศ และคุณภาพบริการของระบบออนไลน์ที่มีผลต่อ
พฤติกรรมการเรียนผ่านระบบออนไลน์ในช่วงการแพร่ระบาดของ
ของเชื้อไวรัสโควิด-19 ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในของธุรกิจกับกลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการ
ดำเนินงานของผู้ประกอบการร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน

กลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่ เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของธุรกิจ	ปัจจัยภายใน		ปัจจัยภายนอก	
	r	Sig.	r	Sig.
ด้านผลิตภัณฑ์	.862*	.000	.858*	.002
ด้านราคา	.901*	.002	.916*	.000
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	.825*	.001	.895*	.012
ด้านการส่งเสริมการขาย	.917*	.011	.903*	.000
ด้านบุคลากร	.865*	.020	.877*	.002

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในของธุรกิจกับกลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน (ต่อ)

กลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่ เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของธุรกิจ	ปัจจัยภายใน		ปัจจัยภายนอก	
	r	Sig.	r	Sig.
ด้านกระบวนการ	.870*	.003	.912*	.023
ด้านการนำเสนอลักษณะทางกายภาพ	.878*	.000	.829*	.010
โดยรวม	.833*	.015	.811*	.002

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกของธุรกิจกับกลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน โดยรวม โดยใช้สถิติค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน พบว่ามีค่าน้อยกว่า .05 นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานหลัก (H_0) และปฏิเสธสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกของธุรกิจโดยรวม มีความสัมพันธ์ต่อกลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล

1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน ผลการวิจัยพบว่า ธุรกิจร้านอาหารของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตั้งอยู่ที่เดอะวอล์ค ดำเนินธุรกิจมาแล้วเป็นระยะเวลา 5-10 ปี โดยเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ (มากกว่า 20 โต๊ะ) ที่มีพนักงานจำนวนมากกว่า 15 คน ในขณะที่มียอดขายเดือนละ 300,000 บาทขึ้นไป ทั้งนี้อาหารประเภทแกงเป็นอาหารที่ขายดีที่สุดของร้าน และมีกลุ่มลูกค้าหลักของร้านเป็นทั้งคนไทยและคนต่างชาติ สอดคล้องกับชัยญาพัชญ์ [4] กล่าวว่าไว้ว่า การเลือกทำเลที่ตั้ง (Location) และการจัดสถานที่ให้บริการ การเลือกทำเลที่ตั้งของธุรกิจมีความสำคัญมาก เพราะผู้บริโภค

ต้องไปรับบริการจากผู้ให้บริการในสถานที่ผู้ให้บริการจัดไว้ ทำเลที่ตั้งที่เลือกจะเป็นตัวกำหนดกลุ่มของผู้บริโภคที่เข้ามาใช้บริการ ซึ่งสามารถดำเนินธุรกิจได้ทั่วประเทศ โดยมีศักยภาพมากกว่าผู้ประกอบการท้องถิ่น เพราะมีกำลังการผลิตและกำลังการขายที่สูงกว่า จะทำให้สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่มีกำลังซื้อได้อย่างเพียงพอ รวมถึงการขายโดยใช้พนักงาน (Personal Selling) เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้บริการกับลูกค้า โดยจะสามารถสร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้าได้แตกต่างเหนือคู่แข่ง อีกทั้งการบริหารจัดการให้ได้ต้นทุนที่ต่ำในการผลิต และทำให้ธุรกิจได้ผลกำไรสูงสุด [5]

2) ศึกษาปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน ผลการวิจัยพบว่า ธุรกิจร้านอาหารให้ความสำคัญต่อปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินธุรกิจอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีนโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการตลาด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเบญจวรรณ [6] ได้กล่าวถึงการตลาด คือ กระบวนการของการสื่อสารคุณค่าของผลิตภัณฑ์หรือบริการของธุรกิจ ส่งไปยังกลุ่มเป้าหมายหรือลูกค้า และการตลาดมักรวมการส่งสินค้าและการสื่อสารคุณค่าไปยังลูกค้า สร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อลูกค้าในทางที่เป็นประโยชน์แก่องค์กร การตลาดควรมีการเลือกตลาดเป้าหมายสามารถรักษาลูกค้าให้ได้ตลอดไป ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของธีรภัทร์ [7] พบว่าธุรกิจของผู้ประกอบการมีการจำหน่ายสินค้าผ่านช่องทาง

บทควาณวิจัย

กลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตาร์ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซิน

ออนไลน์เช่น Facebook, Line, Instagram, Lazada, Shopee ฯลฯ

2) ศึกษาปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตาร์ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซิน ผลการวิจัยพบว่า ธุรกิจร้านอาหารให้ความสำคัญต่อยุทธศาสตร์ภายนอกที่เกี่ยวข้องต่อการดำเนินธุรกิจอาหารไทยในเครือสตาร์ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซิน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านปัจจัยด้านกฎหมาย สอดคล้องกับ [8] ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยที่เกี่ยวกับกฎหมายเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยส่วนมากมักจะส่งผลกระทบต่อธุรกิจในลักษณะของข้อห้ามหรือข้อจำกัดบางอย่าง ตัวอย่างเช่น กฎหมายค่าแรงขั้นต่ำ กฎหมายแรงงาน และกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงาน และสิทธิประโยชน์พื้นฐานที่ต้องให้กับแรงงาน กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค เรื่องเกี่ยวกับภาษี ได้แก่ อัตราภาษี การยกเว้นภาษี และสิทธิพิเศษทางภาษีอื่น ๆ ระเบียบกฎ และข้อบังคับเกี่ยวกับการทำธุรกิจ เป็นต้น

3) ศึกษากลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตาร์ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซิน ผลการวิจัยพบว่า ธุรกิจร้านอาหารให้ความสำคัญโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านผลิตภัณฑ์ ซึ่งในงานวิจัยของกุลดิษฐ์ [9] พบว่า ผลิตภัณฑ์มีความสำคัญมากที่สุดในการประกอบการร้านอาหาร เพราะผลิตภัณฑ์ที่นำเสนอแก่ตลาดต้องมีความน่าสนใจในการบริโภค หรือสามารถตอบสนองความต้องการให้เกิดความพึงพอใจของผู้บริโภค [4] ดังนั้น ผลิตภัณฑ์จะต้องมีอรรถประโยชน์ มีคุณค่าในสายตาของลูกค้าจึงจะมีผลทำให้ผลิตภัณฑ์สามารถขายได้

4) การเปรียบเทียบกลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตาร์ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซิน จำแนกตามสภาพการดำเนินงาน ผลการวิจัยพบว่า ท่าเลที่ตั้งของร้าน ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ ขนาดของธุรกิจ จำนวนพนักงาน ยอดขายต่อเดือน ประเภทของอาหารที่ขายดีที่สุด และกลุ่มลูกค้า

หลักของธุรกิจแตกต่างกัน ให้ความสำคัญต่อกลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตาร์ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซิน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเหตุการณ์การระบาดของเชื้อโควิด-19 เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้มีมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม และใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนช่วยในการสื่อสารและการใช้ชีวิต ลดการไปในสถานที่สาธารณะ และเน้นการทำกิจกรรมที่บ้านมากขึ้น [10] ทำให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการซื้อขายของผู้บริโภคมาสู่ระบบออนไลน์มากขึ้น และเลือกใช้บริการร้านค้าลดน้อยลง [11] จึงเป็นสาเหตุให้ธุรกิจร้านอาหารที่มีทำเลที่ตั้งของร้านแตกต่างกัน ให้ความสำคัญต่อกลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตาร์ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซิน ที่เหมือน ๆ กัน

5) ความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตาร์ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซิน กับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกของธุรกิจ ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับสูง กล่าวคือ ถ้าปัจจัยภายในของธุรกิจอยู่ในระดับที่ดี จะส่งผลต่อความอยู่รอดในการดำเนินธุรกิจของร้านอาหารไทยในเครือสตาร์ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซิน ดีขึ้นไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิธา [12] กลยุทธ์การปรับตัวทางการตลาด มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงาน ด้านการเงิน ด้านลูกค้า ด้านกระบวนการภายใน เนื่องจากการเผยแพร่ผลิตภัณฑ์โดยเทคนิคต่าง ๆ ที่สามารถจูงใจผู้บริโภคให้เกิดความต้องการและตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพบว่าวิถีชีวิตของผู้คนในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วจึงทำให้ธุรกิจจำเป็นต้องเร่งศึกษาความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของลูกค้า ซึ่งก่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนากระบวนการดำเนินงานในรูปแบบใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน ดังนั้น องค์การจึงให้ความสำคัญของการบูรณาการความรู้ การดำเนินงาน และการปรับโครงสร้างองค์กรให้เหมาะสม และมีความสอดคล้องกับสภาพในปัจจุบัน ซึ่งส่งผลทำให้การปฏิบัติงานขององค์กรมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

6.2 ข้อเสนอแนะ

1) การวิจัยครั้งนี้พบว่า ธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน ให้ความสำคัญกับปัจจัยภายใน ด้านการตลาดมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด -19 ทำให้พฤติกรรมของผู้บริโภคเปลี่ยนไป โดยใช้ชีวิตอยู่ที่บ้าน และหันมาใช้โซเชียลมีเดีย มากขึ้น ดังนั้นผู้ประกอบการควรมีการพัฒนาการขายอาหารผ่านแอปพลิเคชันและให้บริการส่งอาหารเดลิเวอรี่ให้แก่ผู้บริโภคอย่างครอบคลุม นอกจากนี้ธุรกิจร้านอาหารควรมีการโปรโมทร้านอาหารผ่านโซเชียลมีเดีย เพื่อเป็นช่องในการเข้าถึงผู้คนได้ทุกที่ ทุกเวลา ประกอบกับธุรกิจร้านอาหารมีการแข่งขันสูง ฉะนั้นการเลือกใช้กลยุทธ์ทางการตลาด จะทำให้ธุรกิจสามารถดำเนินกิจการต่อไปได้ ภายใต้ภาวะเศรษฐกิจที่ฝืดเคือง

2) การวิจัยครั้งนี้พบว่า ธุรกิจร้านอาหารไทยในเครือสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน ให้ความสำคัญกับกลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงาน ด้านผลิตภัณฑ์มากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพฤติกรรมของผู้บริโภคในยุค New Normal ที่เน้นความสะดวกสบาย และประหยัดเวลามากขึ้น นอกจากนี้ยังใส่ใจเรื่องสุขภาพเป็นสำคัญ ทำให้มีการสรรหาอาหารเพื่อตอบสนองความต้องการของตนมากที่สุด ดังนั้นผู้ประกอบการควรมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ โดยเน้นวัตถุดิบที่มีความสดใหม่ ได้มาตรฐาน ฉะนั้นการเลือกใช้กลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์ จะทำให้ธุรกิจสามารถผลิตสินค้าให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลายได้ และส่งผลให้ธุรกิจมียอดขายที่เพิ่มขึ้น ภายใต้สภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวลงได้

เอกสารอ้างอิง

- [1] ปณิดาภา สนวนแก้ว. (2564). ความสำเร็จของนโยบาย “ครัวไทยสู่ครัวโลก” ภายใต้ความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน. วารสารวิจัย มสส. สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 11 (1), 47-58.
- [2] อัญชลี ดีกระสัง. (2564). [ออนไลน์]. อาหารไทย. [สืบค้นเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2564]. เข้าถึงได้จาก: <https://sites.google.com/site/foodthai/>,
- [3] ร้านอาหารสตีฟ คาเฟ่ แอนด์ ครุยซีน. (2564). [ออนไลน์]. Steve Café & Cuisine. [สืบค้นเมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2564]. เข้าถึงได้จาก: <https://web.facebook.com/stevecafeandcuisine/>.
- [4] ชัญญาพัชญ์ ธนะแสนประเสริฐ. (2560). ปัจจัยการสื่อสารการตลาดเพื่อการตัดสินใจซื้อแมคโดนัลด์ภายใต้บริบทของส่วนประสมทางการตลาดของลูกค้าในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- [5] ปณิดา มีจินดา. (2554). กลยุทธ์การตลาดและการวางแผน. กรุงเทพมหานคร: จรัสแสงแห่งโลกธุรกิจ.
- [6] เบญจวรรณ สีดา. (2560). ส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการผลิตเกษตรอินทรีย์ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. 17 (76), 307-316.
- [7] อีรภัทร เจริญฤทธิ์. (2564). การปรับตัวของผู้ประกอบการในสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กรณีศึกษา ตลาดกิมหยง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. หลักสูตรสวัสดิการสังคม คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- [8] ปรีดี นกุลสมปรารภนา. (2564). [ออนไลน์]. วิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก. [สืบค้นเมื่อวันที่ 25 กันยายน 2564]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.popticles.com/>, .
- [9] กุลดิษฐ์ ชีรนรวิชย์. (2558). กลยุทธ์การประกอบการและปัจจัยการเลือกใช้บริการร้านอาหารบริเวณชุมชนสวนอ้อย เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประกอบการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- [10] กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2563). [ออนไลน์]. New Normal ชีวิตวิถีใหม่. [สืบค้นเมื่อวันที่ 10 กันยายน 2564]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.dmh.go.th/>, .

บทควาณวิจัย

กลยุทธ์การปรับตัววิถีใหม่เพื่อความอยู่รอดในการดำเนินงานของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารไทย
ในเครือเอสพี กาแฟ แอนด์ กรุ๊ป

- [11] พีรพัฒน์ ใจแก้วมา. (2563). การศึกษาพฤติกรรม
การดำรงชีวิตแบบปกติใหม่ของประชาชนชาวไทย
ระหว่างวิกฤตโควิด-19 ที่ปรากฏในสื่อออนไลน์.
รายงานวิจัยสาขาวิชาทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- [12] ศิดา จิตรลดานนท์. (2560). ผลกระทบของกลยุทธ์
การปรับตัวทางการตลาดที่มีผลต่อการดำเนินงาน
ของธุรกิจส่งออกอัญมณีและเครื่อง. หลักสูตรบริหาร
ธุรกิจมหาบัณฑิต คณะการบัญชีและการจัดการ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สมาชิการสาร พัฒนาเทคนิคศึกษา

วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษาเป็นวารสารกึ่งวิชาการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางด้านอาชีวศึกษา เทคนิคศึกษา วิศวกรรมศาสตร์ และการฝึกอาชีพ รวมทั้งความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นวารสารราย 3 เดือน จัดพิมพ์เผยแพร่ปีละ 4 ฉบับ

หากท่านประสงค์จะสมัครเป็นสมาชิก โปรดกรอกรายละเอียดในใบสมัครสมาชิกและส่งมาที่นางปรานใจ ใจอ้อม สำนักพัฒนาเทคนิคศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 1518 ถนนประชากรราษฎร์ 1 แขวงวงศ์สว่าง เขตบางซื่อ กทม. 10800

โทรศัพท์ : 0-2585-2655, 0-2586-9017, 0-2555-2000 ต่อ 2301, 2312, 2313, 2320

โทรสาร : 0-2585-7590

E-mail : pg_ci@hotmail.com, jintana.t@ited.kmutnb.ac.th

ใบสมัครสมาชิการสารพัฒนาเทคนิคศึกษา

- ☐ สมาชิกใหม่ ☐ ต่ออายุ ☐ สมาชิกอุปถัมภ์ให้กับหน่วยงาน สถานศึกษา

ชื่อ-นามสกุล

ที่อยู่

..... รหัสไปรษณีย์ โทรศัพท์

- ☐ สมัครเป็นสมาชิก เริ่มตั้งแต่ปีที่ ฉบับที่
- ☐ ต่ออายุสมาชิก ปีที่ ฉบับที่
- ☐ สมาชิกอุปถัมภ์ ปีที่ ฉบับที่

อัตราค่าสมาชิก (ฉบับละ 120 บาท)

- ☐ 1 ปี (จำนวน 4 ฉบับ) จำนวนเงิน 480 บาท
- ☐ 3 ปี (จำนวน 12 ฉบับ) จำนวนเงิน 1,440 บาท
- ☐ 5 ปี (จำนวน 20 ฉบับ) จำนวนเงิน 2,400 บาท

พร้อมกันนี้ได้แนบ

- ☐ เงินสด (ในกรณีสมัครด้วยตนเอง)
- ☐ ธนาณัติ/ตั๋วแลกเงิน สั่งจ่ายในนาม นางปรานใจ ใจอ้อม ปณ. พระจอมเกล้า 10802
- ☐ บัญชีออมทรัพย์ เลขที่ 109-1-61942-5 ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาบางกรวย
ชื่อบัญชี นางปรานใจ ใจอ้อม

สามารถถ่ายเอกสารได้และกรุณาส่งมาตามที่อยู่ข้างต้น

คำแนะนำการเตรียมต้นฉบับ เพื่อพิมพ์เผยแพร่ในวารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา

เกณฑ์การพิจารณาต้นฉบับ

บทความที่จะได้รับการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารนี้ ต้องมีเนื้อหาสาระอยู่ในขอบข่ายวัตถุประสงค์ของวารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา เป็นบทความที่ไม่เคยถูกนำไปพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่นใดมาก่อน เจ้าของบทความต้องเป็นผู้รวบรวมเรียบเรียงขึ้นมาด้วยตนเอง ต้องได้รับการกลั่นกรองและประเมินคุณภาพจากคณะกรรมการดำเนินการจัดทำวารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา และจากผู้ประเมินอิสระ (Peer Review) ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาการไม่น้อยกว่า 3 ท่าน ต้นฉบับพิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟท์เวิร์ด ตัวอักษรแบบ TH SarabunPSK 16 pt. จำนวนไม่เกิน 10 หน้า กระดาษ A4 ส่งต้นฉบับบทความและไฟล์ไมโครซอฟท์เวิร์ดจำนวน 1 ชุด ได้ที่กองบรรณาธิการ (ไม่มีการส่งต้นฉบับคืน)

ขั้นตอนการเตรียมต้นฉบับบทความวิจัย

1. บทความวิจัย

- **ชื่อเรื่อง (Title)** ให้เขียนชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยก่อนและตามด้วยชื่อภาษาอังกฤษ โดยชื่อภาษาอังกฤษแต่ละคำให้ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่เฉพาะอักษรตัวแรก (TH SarabunPSK 18 pt.หนา)

- **ชื่อเจ้าของบทความและชื่อที่ปรึกษางานวิจัย** ให้ระบุทั้งชื่อตัวและชื่อสกุลเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ถ้ามีผู้วิจัยหลายคน ให้ใช้หมายเลขกำกับตามลำดับ พร้อมระบุรายละเอียดของผู้เขียน ชื่อหน่วยงานที่สังกัด ชื่อสถานศึกษา ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้สะดวกและอีเมล ที่ส่วนล่างของบทความหน้าแรก (TH SarabunPSK 14 pt. ปกติ)

- **บทคัดย่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (Abstract)** เป็นการย่อเนื้อความงานวิจัยทั้งเรื่องให้สั้นได้เนื้อหาสาระครบถ้วน ควรเขียนแบบสั้นและตรงประเด็น ระบุเฉพาะสาระสำคัญเท่านั้น โดยให้ลำดับบทคัดย่อภาษาไทยขึ้นก่อนตามด้วยบทคัดย่อภาษาอังกฤษ

- **บทนำ (Introduction)** ระบุความเป็นมาและความสำคัญของการทำวิจัย เหตุผลการทำวิจัยเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและวัตถุประสงค์การวิจัย

- **วัตถุประสงค์การวิจัย (Objectives)** เป็นความเรียงเฉพาะประเด็นสำคัญของวัตถุประสงค์การวิจัยที่ครอบคลุมแนวทางการทำวิจัยทั้งหมด

- **สมมติฐานการวิจัย (Hypothesis)** เป็นความเรียงสมมติฐานเชิงพรรณนาหรือระบุความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา

- **วิธีการดำเนินการวิจัย (Research Methodology)** นำเสนอเกี่ยวกับประชากรและกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัย เกณฑ์การเลือกวิธีการเลือก สถานที่เก็บข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บข้อมูล ระยะเวลาในการดำเนินการ ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- **ผลการวิจัย (Results)** รายงานผล การวิจัยให้ได้ใจความชัดเจนและตรงประเด็น โดยยึดแนวทางตามวัตถุประสงค์ การวิจัยเป็นหลัก ควรอธิบายผลการวิจัยด้วยคำบรรยายเป็นหลัก ถ้ามีตัวแปรที่ศึกษาหรือตัวเลขมากให้นำเสนอเป็นตารางรูปภาพ แผนภาพ และกราฟ แทรกในเนื้อหา พร้อมอธิบายผลการวิจัยให้ได้สาระครบถ้วนอย่างสั้น ๆ โดยทั้งชื่อและคำอธิบายให้แสดงในทุกองค์ประกอบทั้งของตาราง (Table) รูปภาพ (Picture) ภาพลายเส้น (Figure) แผนภาพ (Diagram) และกราฟ (Graph) ชื่อตารางให้อยู่ด้านบนของตาราง ส่วนชื่อรูปภาพ แผนภาพ และกราฟให้อยู่ด้านล่าง

- **สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ (Conclusion)** เป็นการสรุปเฉพาะประเด็นสำคัญที่เกิดจากการทำวิจัยโดยให้จบด้วยข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ และประเด็นที่เป็นแนวทางการทำวิจัยต่อไป

- **เอกสารอ้างอิง** ใช้แบบตัวเลขในวงเล็บสี่เหลี่ยม ตามลำดับการอ้างในเนื้อหาใช้ตัวอักษร การอ้างอิงในเนื้อหา ให้อ้างเป็นตัวเลขในวงเล็บสี่เหลี่ยมเช่นกัน เช่น [1], [2], [3]

2. บทความวิชาการจากประสบการณ์และความชำนาญของผู้เขียน

- **ชื่อเรื่อง (Title)** ให้เขียนชื่อเรื่องเป็นภาษาไทยก่อนตามด้วยชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ โดยภาษาอังกฤษแต่ละคำให้ใช้ตัวพิมพ์ใหญ่เฉพาะอักษรตัวแรกของคำแรก

- **ชื่อเจ้าของบทความ** ให้ระบุทั้งชื่อตัวและชื่อสกุลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พร้อมระบุที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ และชื่อหน่วยงานของผู้เขียนที่ส่วนล่างของหน้าแรกพร้อม e-mail address

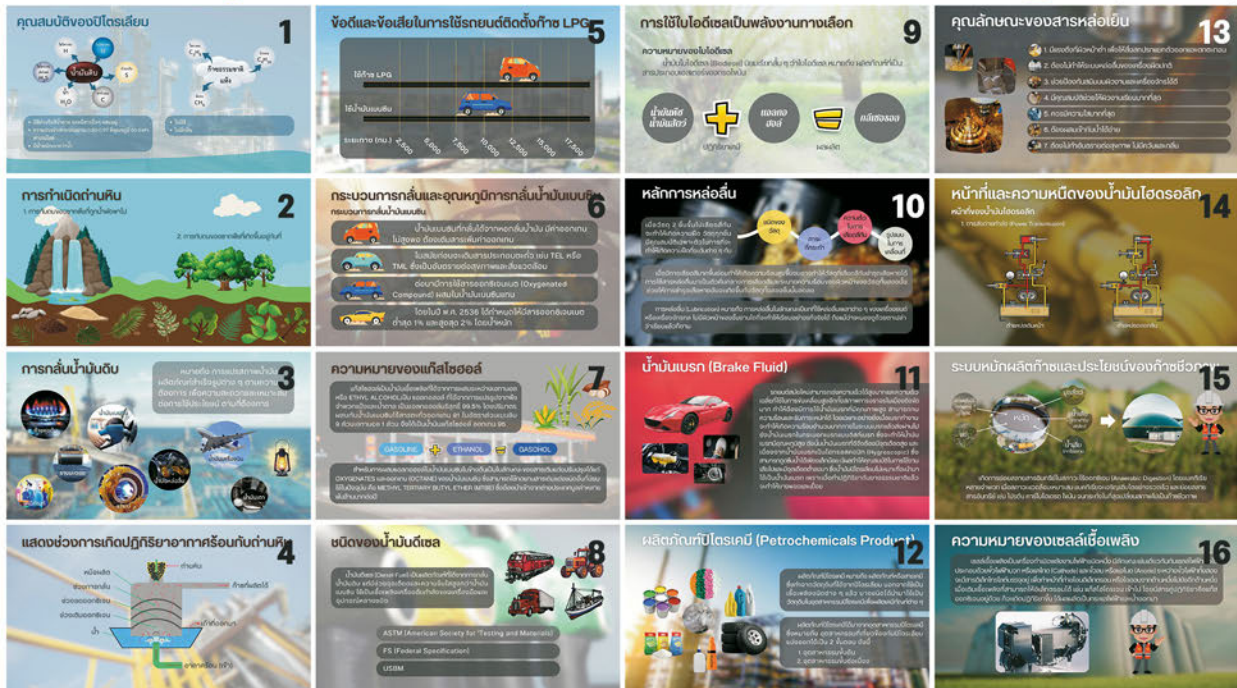
เนื้อหา (Main Texts) ในบทความทางวิชาการมีองค์ประกอบดังนี้

- **บทนำ (Introduction)** กล่าวถึง ความน่าสนใจของเรื่องที่นำเสนอ ก่อนเข้าสู่เนื้อหา

- **เนื้อหา (Content)** ควรนำเสนอพัฒนาการของเรื่องได้อย่างน่าสนใจและมีเนื้อหาทันสมัยเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน สำหรับการอ้างอิงในเนื้อความเป็นการระบุแหล่งที่มาของข้อมูลในเนื้อหาให้ใช้วิธีการอ้างอิงแบบตัวเลข

- **ตาราง รูปภาพ แผนภาพ และกราฟ** ที่แทรกในเนื้อหา อธิบายให้ได้สาระครบถ้วนอย่างสั้น ๆ โดยทั้งชื่อและคำอธิบายให้แสดงในทุกองค์ประกอบทั้งของตาราง (Table) รูปภาพ (Picture) ภาพลายเส้น (Figure) แผนภาพ (Diagram) และกราฟ (Graph) ชื่อตารางให้อยู่ด้านบนของตารางส่วน ชื่อรูปภาพ แผนภาพ และกราฟให้อยู่ด้านล่าง

- **เอกสารอ้างอิง** ใช้แบบตัวเลขในวงเล็บสี่เหลี่ยม ตามลำดับการอ้างในเนื้อหาใช้ตัวอักษร การอ้างอิงในเนื้อหา ให้อ้างเป็นตัวเลขในวงเล็บสี่เหลี่ยมเช่นกัน เช่น [1], [2], [3]

1. ITED-MT 05006 การกำเนิดปิโตรเลียม :
เนื้อหาประกอบด้วย : ปิโตรเลียม การสำรวจปิโตรเลียม การผลิต และแท่นเจาะปิโตรเลียม แหล่งปิโตรเลียมที่สำคัญของโลก

2. ITED-MT 05007 ถ่านหิน :
เนื้อหาประกอบด้วย : การกำเนิดถ่านหิน ประเภทของถ่านหิน การวิเคราะห์คุณสมบัติ ของถ่านหิน เทคโนโลยีถ่านหินสะอาด (Clean Coal Technology)

3. ITED-MT 05008 กระบวนการกลั่นน้ำมัน :
เนื้อหาประกอบด้วย : การกลั่นน้ำมันดิบ กระบวนการกลั่นน้ำมันดิบ การแปรรูปหรือการเปลี่ยนโครงสร้างทางเคมี (Conversion) กระบวนการกลั่นเปลี่ยนสภาพน้ำมัน (Reforming) กระบวนการผสมน้ำมัน (Blending)

4. ITED-MT 05009 ก๊าซธรรมชาติ :
เนื้อหาประกอบด้วย : องค์ประกอบของก๊าซธรรมชาติ การแบ่งประเภทเชื้อเพลิงก๊าซ การแยกประเภทก๊าซธรรมชาติ และการนำไปใช้ประโยชน์ คุณสมบัติและข้อดีข้อเสียในการใช้รถยนต์ติดถังก๊าซเอ็นจีวี

5. ITED-MT 05010 ก๊าซปิโตรเลียมเหลว :
เนื้อหาประกอบด้วย : คุณสมบัติของปิโตรเลียมเหลว การใช้แก๊สแอลพีจี ปริมาณสารและอัตราการใช้ก๊าซธรรมชาติ การทำงานและข้อดีข้อเสียในการใช้รถยนต์ติดถังแก๊สแอลพีจี

6. ITED-MT 05011 น้ำมันเบนซิน :
เนื้อหาประกอบด้วย : กระบวนการกลั่นและอุณหภูมิ การกลั่นน้ำมันเบนซิน ลักษณะและคุณภาพของน้ำมันเบนซินการเลือกใช้น้ำมันเบนซิน ค่าออกเทนและ

สารเพิ่มคุณภาพ น้ำมันเบนซิน ชนิดและความปลอดภัยในการใช้น้ำมันเบนซิน

7. ITED-MT 05012 น้ำมันแก๊สโซลีน :
เนื้อหาประกอบด้วย : ความหมายของแก๊สโซลีน การผลิตเอทานอล คุณสมบัติและชนิดของน้ำมันแก๊สโซลีน ผลดีและผลเสียในการใช้น้ำมันแก๊สโซลีน

8. ITED-MT 05013 น้ำมันดีเซล :
เนื้อหาประกอบด้วย : ชนิดของน้ำมันดีเซล คุณสมบัติที่สำคัญของน้ำมันดีเซลและผลต่อการใช้งาน การเติมแต่งและปรับปรุงคุณภาพในน้ำมันดีเซล การเลือกใช้และอันตรายจากน้ำมันดีเซล

9. ITED-MT 05014 น้ำมันไบโอดีเซล :
เนื้อหาประกอบด้วย : การใช้ไบโอดีเซลเป็นพลังงานทางเลือก คุณสมบัติและข้อดีข้อเสียของการใช้ไบโอดีเซล โรงงานผลิต และกระบวนการผลิตน้ำมันปาล์ม ไบโอดีเซลจากสุตาและจากน้ำมันเหลือใช้ ข้อจำกัดเกี่ยวกับไบโอดีเซลของกรมธุรกิจพลังงาน

10. ITED-MT 05015 น้ำมันหล่อลื่นและน้ำมันเกียร์ :
เนื้อหาประกอบด้วย : หลักการหล่อลื่น น้ำมันหล่อลื่น การแยกประเภทของน้ำมันหล่อลื่น ชนิดของน้ำมันหล่อลื่น น้ำมันเกียร์อัตโนมัติ

11. ITED-MT 05016 น้ำมันเบรกและจารบี :
เนื้อหาประกอบด้วย : น้ำมันเบรก จารบี

12. ITED-MT 05017 ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี :
เนื้อหาประกอบด้วย : ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี ก๊าซปิโตรเลียมเหลว พลาสติก ยาง

13. ITED-MT 05018 สารหล่อเย็น :
เนื้อหาประกอบด้วย : ความสำคัญของการหล่อเย็น คุณสมบัติของสารหล่อเย็น คุณสมบัติของน้ำมันหล่อเย็นงานแปรรูปโลหะประเภทของสารหล่อเย็น การเปลี่ยนน้ำมันหล่อเย็นชนิดผสมน้ำ การดูแลและปัญหาของน้ำมันหล่อเย็นขณะใช้งาน การบำรุงรักษาน้ำมันหล่อเย็นขณะใช้งาน

14. ITED-MT 05019 น้ำมันไฮดรอลิก :
เนื้อหาประกอบด้วย : หน้าที่และความหนืดของน้ำมันไฮดรอลิก คุณสมบัติของน้ำมันและปัจจัยที่มีผลกระทบบางอย่างของน้ำมันไฮดรอลิก การใช้งานน้ำมันไฮดรอลิก การบริการและการบำรุงรักษาระบบไฮดรอลิก

15. ITED-MT 05020 ก๊าซชีวภาพ :
เนื้อหาประกอบด้วย : ระบบหมักผลิตก๊าซและประโยชน์ของก๊าซชีวภาพ กระบวนการย่อยสลายและอิทธิพลต่อการผลิตก๊าซชีวภาพ ระบบหมักผลิตก๊าซชีวภาพแบบช้า ระบบหมักผลิตก๊าซชีวภาพแบบเร็ว กระบวนการผลิตก๊าซชีวภาพจากระบบบำบัดน้ำเสีย

16. ITED-MT 05021 เซลล์เชื้อเพลิงและไฮโดรเจน :
เนื้อหาประกอบด้วย : ความหมายของเซลล์เชื้อเพลิง การทำงานของเซลล์เชื้อเพลิง แก๊สไฮโดรเจน การเก็บแก๊สไฮโดรเจนและสถานะที่ใช้บรรจุ

17. ITED-MT 05022 การเก็บรักษาเชื้อเพลิงและวัสดุหล่อลื่น :
เนื้อหาประกอบด้วย : การเก็บรักษาวัสดุเชื้อเพลิง วิธีเก็บรักษาน้ำมันหล่อลื่น วิธีการรักษาน้ำมันเกียร์และน้ำมันเฟืองท้าย การเก็บรักษาน้ำมันหล่อลื่น

“พัฒนาค้น พัฒนาสื่อและบริการวิชาการ”

สำนักพัฒนาเทคนิคศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

1518 ถนนประชาชาครบุรี 1 แขวงวงศ์สว่าง เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร 10800

โทรศัพท์ : 0-2587-4354 0-2586-9017 0-2555-2000 ต่อ 2311

โทรสาร : 0-2585-7590 E-mail: itedshop@ited.kmutnb.ac.th

www.ited.kmutnb.ac.th

CB KMUTNB

ศูนย์รับรองสมรรถนะบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

รับสมัครสอบสมรรถนะวิชาชีพ

พิธีมอบประกาศนียบัตรคุณวุฒิวิชาชีพ สาขาวิชา ICT

วันที่ 2 สิงหาคม 2559

สาขาวิชาชีพอุตสาหกรรมดิจิทัล

สาขา/อาชีพที่เปิดสอบ

1 สาขาฮาร์ดแวร์

อาชีพผู้ให้บริการด้านคอมพิวเตอร์และระบบคอมพิวเตอร์ คุณวุฒิวิชาชีพระดับ 3

2 สาขาเครือข่ายและความปลอดภัย

อาชีพช่างสนับสนุนด้านเทคนิค คุณวุฒิวิชาชีพระดับ 3

3 สาขาการบริหารโครงการสารสนเทศ

อาชีพนักบริหารโครงการสารสนเทศ คุณวุฒิวิชาชีพระดับ 4

4 สาขาซอฟต์แวร์และการประยุกต์

อาชีพนักวิเคราะห์ออกแบบระบบ คุณวุฒิวิชาชีพระดับ 3

อาชีพนักพัฒนาระบบ คุณวุฒิวิชาชีพระดับ 3

อาชีพนักทดสอบระบบ คุณวุฒิวิชาชีพระดับ 3

5 สาขาอิเล็กทรอนิกส์

อาชีพนักออกแบบเนื้อหา คุณวุฒิวิชาชีพระดับ 4

6 สาขาวิทยาศาสตร์ข้อมูล

อาชีพนักวิเคราะห์ข้อมูล คุณวุฒิวิชาชีพระดับ 3

อาชีพผู้ปฏิบัติงานด้านวิศวกรรมข้อมูล คุณวุฒิวิชาชีพระดับ 3

สาขาวิชาชีพหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ

อาชีพช่างแมคคาทรอนิกส์ คุณวุฒิวิชาชีพระดับ 3

สาขาวิชาชีพการผลิตอาหารและเครื่องดื่ม

สาขาอุตสาหกรรมอาหาร

อาชีพผู้ควบคุมความปลอดภัยอาหาร คุณวุฒิวิชาชีพระดับ 4

สาขาวิชาชีพการเชื่อมอุตสาหกรรม

สาขาอุตสาหกรรมการเชื่อมชิ้นส่วนประกอบยานพาหนะและเครื่องจักรกลหนัก

อาชีพช่างเชื่อมอาร์กโลหะด้วยมือ คุณวุฒิวิชาชีพระดับ 2

สาขาวิชาชีพบริการการศึกษา วิจัย และภาษา

อาชีพครูฝึกในสถานประกอบการ คุณวุฒิวิชาชีพระดับ 4

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมที่

ศูนย์รับรองสมรรถนะบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

อาคารสำนักพัฒนาเทคนิคศึกษา (อาคาร 76) เลขที่ 1518 ถนนประชาชื่น 1 แขวงวงศ์สว่าง เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ 10800

โทร. : 0 2555 2000 ต่อ 2310 มือถือ : 09 5923 4593 ในวันและเวลาราชการ

cb.kmutnb.ac.th